

*Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.
Térségi Tervezési és Területrendezési Iroda*

BÁCS-KISKUN MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA

JAVASLATTEVŐ FÁZIS

Készült a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat megbízásából

2011. április hó

Bács-Kiskun megye területrendezési tervének módosítása – Vizsgálatok és javaslattevő fázis

Vezető területrendező tervezők:

Faragó Péter

TR 01 4039

Devecseri Anikó

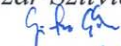
TR 01 0401

Tervezők:

Balogh Attila

Brodorits Zoltán

Faragóné Huszár Szilyia

Ginter Gábor

Illés István

Kiss Csaba

Kohán Zoltán

Schneller Krisztián

Munkatársak:

Dörömbözi Enikő

Gangl Éva

Staub Ferenc

Vajda Ferencné

Irodavezető:

Göncz Annamária

Igazgató:

Horkay Nándor

Vezérigazgató:

dr. Vereczkey Zoltán

Ez a dokumentáció a VÁTI Nonprofit Kft. szellemi terméke. A hozzá kötődő – a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXV. törvényben meghatározott – vagyoni jogok a VÁTI Nonprofit Kft.-t illetik.

Budapest, 2011. április hó

ADATSZOLGÁLTATÓK, SZAKÉRTŐK, KONZULENSEK

- Vidékfejlesztési Minisztérium
- Nemzeti Erőforrás Minisztérium
- Honvédelmi Minisztérium
- Magyar Bányászati és Földtani Hivatal
- MBFH Szolnoki Bányakapitányság
- Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság
- Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
- Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat
- Dél-Alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal, Állami Főépítész Iroda
- Csongrád Megyei Kormányhivatal Kulturális Örökségvédelmi Irodája
- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
- Bács-Kiskun Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóság
- Bács-Kiskun Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság
- Bács-Kiskun Megyei Földhivatal
- Magyar Állami Földtani Intézet
- Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség
- Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, és Vízügyi Igazgatóság
- Alsó-Duna-völgyi Környezetvédelmi, és Vízügyi Igazgatóság
- Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
- Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság
- Központi Statisztikai Hivatal Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága
- Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet

BEVEZETÉS

Bács-Kiskun megye területrendezési tervének készítése a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény felhatalmazása alapján 1997-ben kezdődött, a tervet a Közgyűlés 1999-ben fogadta el. A megyei területrendezési terv azonban értelemszerűen még nem vehette figyelembe a 2003. évi XXVI. törvénnyel elfogadott Országos Területrendezési Tervet (OTrT), valamint az azt követően megjelent, a területrendezési koncepciók, programok és a területrendezési tervek tartalmi követelményeit rögzítő jogszabályokat [18/1998. (VI. 25.) KTM rendelet és az ezt módosító 1/2003. (IX. 9.) TNM rendelet], ezért a tervet az OTrT törvény hatályba lépése, valamint az azt követően megjelent jogszabályok szerinti tartalmi és formai követelmények szerint átdolgozva ismételten a Közgyűlés elé kellett terjeszteni. A megyei területrendezési terv átdolgozása 2005-ben kezdődött, amit végül a Megyei Önkormányzat Közgyűlése a 16/2006. (X. 3.) számú rendeletével fogadott el.

Az OTrT 2003. évi elfogadása, illetve az azt megalapozó tervjavaslatok kidolgozása óta felgyorsultak a területi folyamatok, de a különböző szinten és területi mélységben kidolgozott területrendezési tervek és hatásvizsgálatok készítése során is rengeteg metodikai és gyakorlati tapasztalat gyűlt össze. Mindezek a tervezést érintő egyéb változásokkal együtt felvetették és megalapozták az OTrT felülvizsgálatának aktualitását (amellett, hogy az OTrT 29. § is előírja, hogy a terv felülvizsgálatára legalább ötévente kerüljön sor).

A felülvizsgálat során az OTrT eredeti célrendszere, felépítése, szerkezete megmaradt, a hangsúly elsősorban a tartalmi és szabályozási elemek megújításán és kibővítésén volt, ami viszont az eredeti törvény bekezdéseinek és mellékleteinek szinte mindegyikét érintette.

A módosított OTrT törvényt az Országgyűlés 2008. június 9-én fogadta el. A törvény többek között előírta, hogy a már elfogadott megyei területrendezési terveket – köztük a Bács-Kiskun megyére vonatkozót is – 2011. december 31-ig a módosított törvénnyel összhangba kell hozni. Fenti törvényi kötelezettségnek való megfelelés érdekében Bács-Kiskun megye területrendezési terve felülvizsgálatának és módosításának – központi forrásból is támogatott – elkészítésére a Megyei Önkormányzat által 2010 novemberében indított közbeszerzési eljárás alapján a VÁTI Nonprofit Kft. kapott megbízást. A tervezési szerződés ütemezése szerint az egyes munkafázisok időben úgy követik egymást, hogy a módosított megyei területrendezési terv elfogadási anyagát legkésőbb 2011 decemberében a Közgyűlés elé be lehessen terjeszteni.

A megyei területrendezési terv módosításának jogszabályi háttérét az OTrT törvény mellett a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) számú Korm. rendelet képezi.

Bács-Kiskun megye területrendezési tervének módosítása ez utóbbi jogszabály felhatalmazása alapján – az előkészítő és javaslattevő fázis összevonásával – egyfázisú tervezési folyamatban került kidolgozásra és egyeztetésre kiküldésre.

Az egyeztetési eljárás során beérkező és elfogadásra kerülő vélemények, valamint a területi tervtanács állásfoglalása alapján történik majd az egyeztetési anyag korrekciója, ami az elfogadási fázis kidolgozásának alapjául szolgál.

TARTALOMJEGYZÉK

A). A HATÁLYOS ÉS MÓDOSÍTOTT MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV FŐBB TARTALMI KÜLÖNBSÉGEI	5
1. Az Országos Területrendezési Terv és a megyei területrendezési terv módosításának főbb tartalmi összefüggései	5
2. A megyei területrendezési terv mozgástere	12
B). A MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA	12
I. A MEGYE SZERKEZETI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA	12
I/1. ERDŐGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉG	13
I/2. MEZŐGAZDASÁGI TÉRSÉG	16
I/3. VEGYES TERÜLETFELHASZNÁLÁSÚ TÉRSÉG	17
I/4. TELEPÜLÉSI TÉRSÉG	17
4. 1. Városias települési térség	19
4. 2. Hagyományosan vidéki települési térség	19
I/5. VÍZGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉG	20
I/6. ÉPÍTMÉNYEK ÁLTAL IGÉNYBE VETT TÉRSÉG	22
6. 1. Közlekedési vonalas infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények	22
6. 1. 1. Közúti közlekedés	23
6. 1. 2. Vasúti közlekedés	28
6. 1. 3. Hidak és kompátkelőhelyek	30
6. 1. 4. Vízi közlekedés	30
6. 1. 5. Légi közlekedés	31
6. 1. 6. Kerékpáros közlekedés	32
6. 1. 7. Térségi jelentőségű logisztikai központok	34
6. 1. 8. Határátkelők	34
6. 2. Energetikai vonalas infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények	35
6. 2. 1. Erőművek	35
6. 2. 2. Villamosenergia-hálózatok és építmények	35
6. 2. 3. Szénhidrogén-hálózatok és építmények	36
6. 3. Térségi vízgazdálkodási rendszerek és építmények	37
6. 3. 1. Árvízvédelmi rendszerek és építmények	37
6. 3. 2. Belvízvédelmi rendszerek és építmények	40
6. 3. 3. Térségi jelentőségű öntözőrendszerek	42
6. 4. Térségi hulladéklerakó helyek	43
II. TÉRSÉGI ÖVEZETEK MÓDOSÍTÁSA	45
II/1. KIVÁLÓ TERMŐHELYI ADOTTSÁGÚ SZÁNTÓTERÜLET ÖVEZETE	45
II/2. KIVÁLÓ TERMŐHELYI ADOTTSÁGÚ ERDŐTERÜLET ÖVEZETE	47
II/3. ERDŐTELEPÍTÉSRE ALKALMAS TERÜLET ÖVEZETE	48
II/4. ORSZÁGOS KOMPLEX TÁJREHABILITÁCIÓT IGÉNYLŐ TERÜLET ÖVEZETE	49
II/5. TÉRSÉGI KOMPLEX TÁJREHABILITÁCIÓT IGÉNYLŐ TERÜLET ÖVEZETE	49

II/6. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE	50
II/7. TÉRSÉGI JELENTŐSÉGŰ TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE	51
II/8. KIEMELTEN ÉRZÉKENY FELSZÍN ALATTI VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE	54
II/9. FELSZÍNI VIZEK VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI VÍZGYŰJTŐ TERÜLETÉNEK ÖVEZETE	55
II/10. ÁSVÁNYI NYERSANYAG-GAZDÁLKODÁSI TERÜLET ÖVEZETE	56
II/11. EGYÜTT TERVEZHETŐ TÉRSÉGEK ÖVEZETE	58
II/12. KIEMELT FONTOSSÁGÚ MEGLÉVŐ HONVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE	60
II/13. HONVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE	61
II/14. MAGTERÜLET ÖVEZETE	61
II/15. ÖKOLÓGIAI FOLYOSÓ ÖVEZETE	64
II/16. PUFFERTERÜLET ÖVEZETE	66
II/17. TÉRSÉGI HULLADÉKLERAKÓ HELY KIJELÖLÉSÉHEZ VIZSGÁLAT ALÁ VONHATÓ TERÜLET ÖVEZETE	67
II/18. VILÁGÖRÖKSÉG ÉS VILÁGÖRÖKSÉG-VÁROMÁNYOS TERÜLET ÖVEZETE	67
II/19. TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSI TERÜLET ÖVEZETE	69
II/20. RENDSZERESEN BELVÍZJÁRTA TERÜLET ÖVEZETE	72
II/21. NAGYVÍZI MEDER ÖVEZETE	74
II/22. FÖLDTANI VESZÉLYFORRÁS TERÜLETÉNEK ÖVEZETE	75
II/23. VÍZERÓZIÓNAK KITETT TERÜLET ÖVEZETE	76
II/24. SZÉLERÓZIÓNAK KITETT TERÜLET ÖVEZETE	76
III. HATÁROZATTAL ELFOGADÁSRA AJÁNLOTT ÖVEZET	78
III/1. TÉRSÉGI HULLADÉKLERAKÓ HELY KIJELÖLÉSÉHEZ VIZSGÁLAT ALÁ VONHATÓ TERÜLET ÖVEZETE	78
IV. TERVEZŐI NYILATKOZAT, IGAZOLÓ SZÁMÍTÁS, INTÉZKEDÉSI JAVASLAT	79
V. A TERÜLETRENDEZÉSI TERV MÓDOSÍTÁSÁT MEGALAPOZÓ TERÜLETI (KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI) HATÁSVIZSGÁLAT	84
V/1. ÁLTALÁNOS MEGÁLLAPÍTÁSOK	84
V/2. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	119

MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: A megye szerkezeti terve
- 2/1. sz. melléklet: Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete
- 2/2. sz. melléklet: Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete
- 2/3. sz. melléklet: Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete
- 2/4. sz. melléklet: Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete
- 2/5. sz. melléklet: Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
- 2/6. sz. melléklet: Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete
- 2/7. sz. melléklet: Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete
- 2/8. sz. melléklet: Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete
- 2/9. sz. melléklet: Együtt tervezhető térségek övezete
- 2/10. sz. melléklet: Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete
- 2/11. sz. melléklet: Magterület övezete
Ökológiai folyosó övezete
Pufferterület övezete
- 2/12. sz. melléklet: Világörökség és világörökség-várományos terület övezete
- 2/13. sz. melléklet: Történeti települési terület övezete
- 2/14. sz. melléklet: Rendszeresen belvízjárta terület övezete
- 2/15. sz. melléklet: Nagyvízi meder övezete
- 2/16. sz. melléklet: Földtani veszélyforrás területének övezete
- 2/17. sz. melléklet: Vízérózióknak kitett terület övezete
- 2/18. sz. melléklet: Szélerózióknak kitett terület övezete
- 3/1. sz. melléklet: Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete

A). A HATÁLYOS ÉS MÓDOSÍTOTT MEGYEI TERÜLETRENDEZÉSI TERV FŐBB TARTALMI KÜLÖNBSEGEI

1. Az Országos Területrendezési Terv és a megyei területrendezési terv módosításának főbb tartalmi összefüggései

Az Országos Területrendezési Terv 2008. évi módosítása alapján a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek szempontjából legfontosabb változások – melyeket Bács-Kiskun megye területrendezési tervének módosítása során a hatályos tervhez képest is érvényesíteni kell – a következők:

Térségi szerkezeti terv

— A megyei területrendezési tervben kijelölhető területfelhasználási kategóriák rendszere és az ábrázolható terület minimális nagyságrendje egyes esetekben módosult.

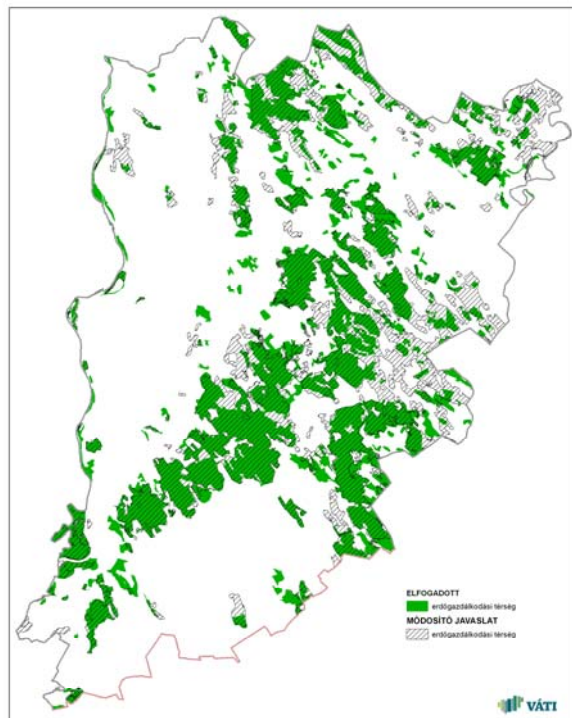
Így megszűnt a külterjes és belterjes mezőgazdasági térség területfelhasználási kategória, ezek összevontan az országos kategóriával egyező *mezőgazdasági térség* területfelhasználási kategóriaként jelölhető ki. További változás, hogy ezután a megyei területrendezési tervekben is van lehetőség *vegyes területfelhasználású térség* kijelölésére, amely kiterjedése Bács-Kiskun megyében országos összehasonlításban is az egyik legnagyobb.

Az *ábrázolható terület minimális nagyságrendje* a korábban egységes 50 ha-os alsó határhoz képest differenciálódott, amennyiben a városias és a hagyományosan vidéki települési térségek kijelölésének alsó határa 10-ha-ra csökkent, a vízgazdálkodási és az építmények által igénybe vett térségeknél pedig területi korlát nélküli lett.

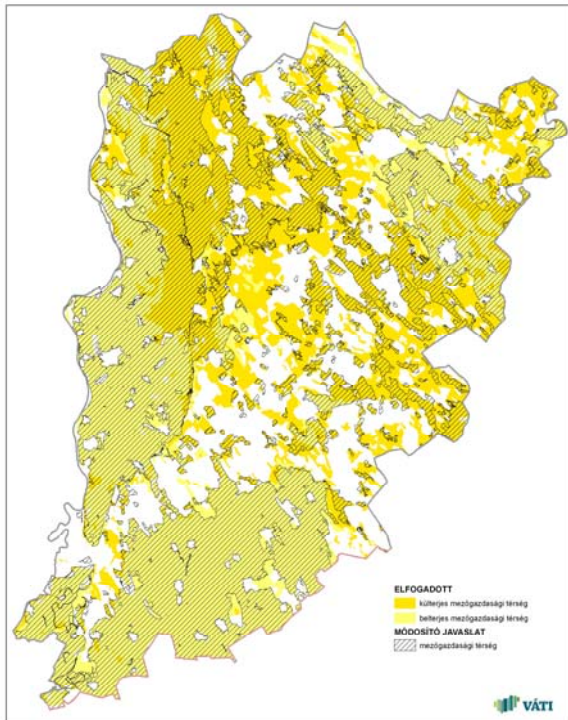
Az egyes térségi területfelhasználási kategóriák változása Bács-Kiskun megye területrendezési tervének felülvizsgálata során a hatályoshoz képest a következők szerint történt:

- Az *erdőgazdálkodási térség* kijelölésének alapja a Nemzeti Erdőtelepítési Program azon célkitűzése, miszerint az ország erdőszültsége 2035-re érje el a 26-28%-ot. Ennek eléréséhez a javasolt erdőterületek országos és megyei szintű kijelölése az „Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény” módosító javaslatához készült földhasználat elemzés alapján történt, és a megyei sajátosságok alapján pontosításra került.
- A *mezőgazdasági térség* módosulását elsősorban az erdőgazdálkodási, a vegyes területfelhasználású, és a települési térségek változásai determinálták.
- A *települési térségek* változása a hatályos megyei területrendezési tervhez képest egyfelől a 2005-2009 közötti időszak alatt történt belterületbe vonások, másfelől a településrendezési tervekben távlatilag előirányzott települési térségek tervezett kiterjedése miatt következett be.

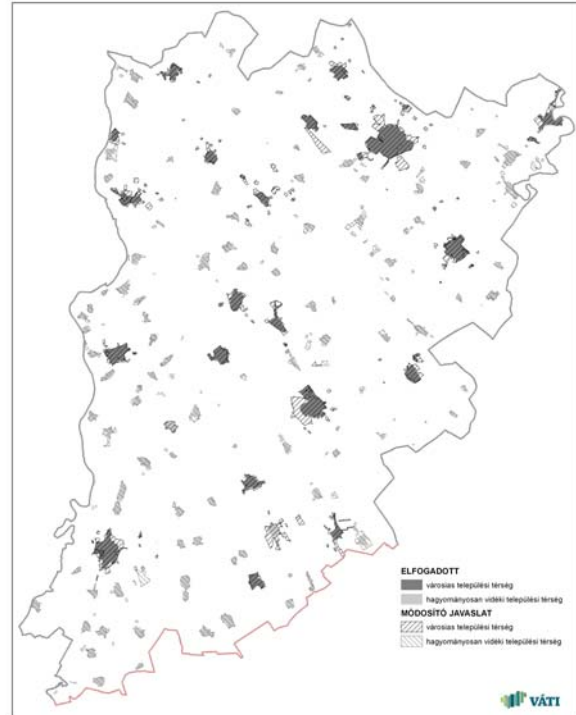
1. sz. ábra: Erdőgazdálkodási térség változása

2. sz. ábra: Mezőgazdasági térség változása

3. sz. ábra: Települési térség változása

— A műszaki infrastruktúra hálózatok és egyedi építmények körében a kijelölhető tartalmi elemeket tekintve is változások következtek be. Ezek közül a lényegesebbek:

A közúthálózaton belül megyei szinten megszűnt a kiemelt mellékút, helyette egységesen a mellékút kategória került bevezetésre.

Megszűnt az országos jelentőségű logisztikai központ, maradt viszont a térségi jelentőségű logisztikai központ kijelölésének lehetősége.

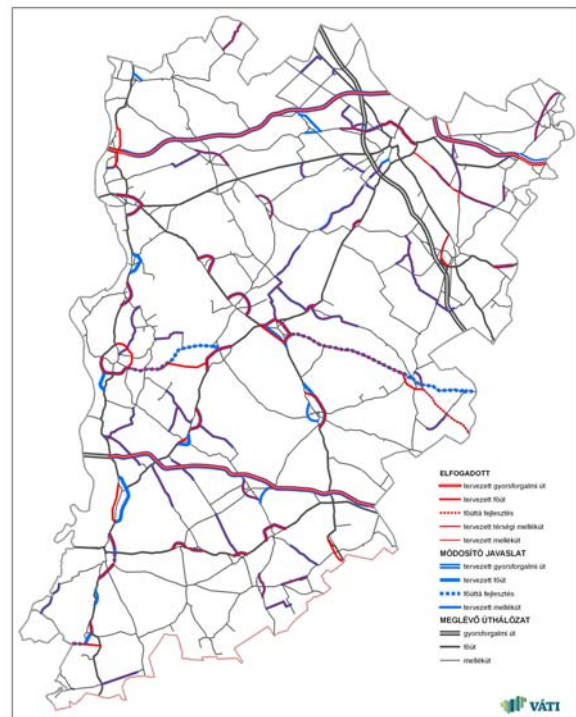
Az országos vasúti fővonalak kategorizálása a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény szerint alapvetően megváltozott. Ennek megfelelően a korábbi felosztás helyett a transz-európai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő és egyéb országos törzshálózati vasútvonal kategória lett használatos.

Magyarország EU-ba történő belépése következtében az érintett határszakaszokon bevezetésre került a *határátlépési pont* megnevezés. Szintén ennek következménye, hogy felsorolásra kerültek a Dunán, a Tiszán és a Dráván létesítendő *schengeni határkikötők* is.

A repülőterek besorolása némiképpen módosult, amennyiben a nemzetközi kereskedelmi repülőterek kategória elnevezése országos jelentőségű polgári repülőterekre változott.

Az országos energia hálózatok és építményeken belül az *erőművek* korábbi, primer energiahordozó felhasználása alapján történő megkülönböztetése a módosítás során elhagyásra került. Országos erőműként a legalább 50 MW, térségi erőműként pedig az 50 MW-nál kisebb, de legalább 5 MW

4. sz. ábra: Közúthálózat változása

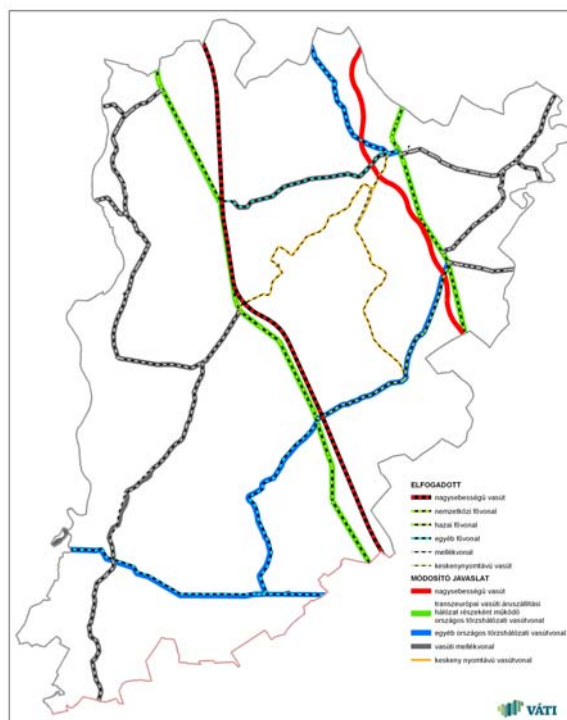
teljesítményű, meglévő vagy tervezett villamosenergia-termelő létesítmény került definiálásra.

A villamosenergia hálózatok nyomvonalaiként országos szinten az iparág átviteli hálózataként nyilvántartott távvezeték elemei kerültek rögzítésre (a 750 és 400 kV-os hálózatok kiegészítve a 220 kV-os hálózatokkal). Térségi szinten a 120 kV-os hálózaton belül megkülönböztetésre kerültek az átvitelt befolyásoló és a térségi ellátást biztosító vezetékek.

Szénhidrogén hálózatok vonatkozásában a módosítás eredményeként a korábbi nemzetközi jelentőségű hálózat kiegészült a hazai jelentőségű szállítóvezetékekkel.

— Az OTrT módosításával a műszaki infrastruktúra hálózatokon és egyedi építményeken belül nem csak egyes tartalmi elemek változtak, hanem jelentősen módosult, illetve kiegészült a megyei területrendezési tervekben érintettség esetén kötelezően feltüntetendő egyes országos hálózati elemek térbeli elrendeződése is. Ez elsősorban az egész országot behálózó közlekedési infrastruktúrák területén volt meghatározó jelentőségű.

5. sz. ábra: Vasúthálózat változása

A közúthálózat korrekcióját elsősorban az Európai Unió kibővülése, és az azzal járó forgalomáramlási átrendeződés indokolta. Ennek függvényében a korábban tervezett gyorsforgalmi úthálózat felülvizsgálata során néhány elemről a közlekedési tárca úgy döntött, hogy hálózati szerepét gyorsforgalmi út helyett főúti paraméterekkel is betöltheti, így gyorsforgalmi útként való további szerepeltetése nem indokolt (megyei érintettség: nincs).

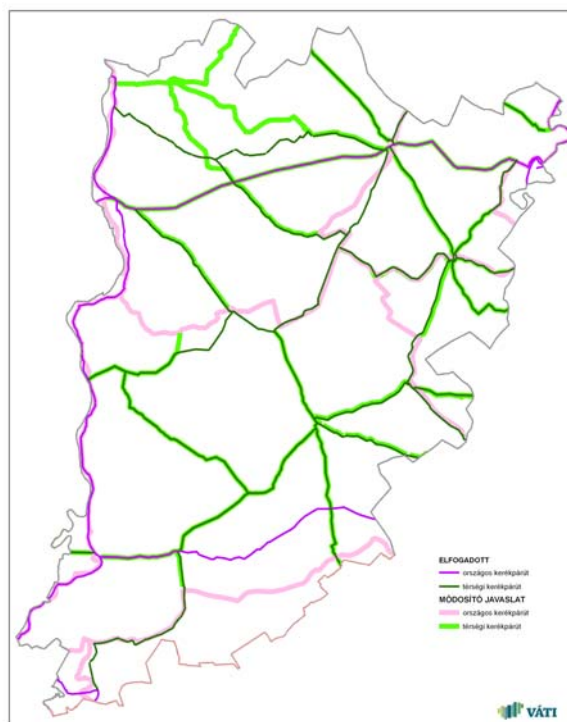
Az időközben kijelölt új európai közlekedési irányok miatt viszont néhány gyorsforgalmi irány áthelyeződött és új elemek beiktatása is szükségessé vált (megyei érintettség: nincs).

A főúthálózat elemei a gyorsforgalmi hálózat változásait követték, jól használható hálózattá kiegészítve azt (megyei érintettség: nincs).

Az országos vasúthálózaton belül a nagysebességű vasútvonalak nyomvonalasávjai az időközben elkészült hatástanulmányok alapján felülvizsgálatra és új nyomvonalasávba kerültek (megyei érintettség: Hegyeshalom/Rajka – Budapest - Kelebia nagysebességű vasútvonal).

Az országos kerékpárút törzshálózat a felülvizsgálat során alapvetően megváltozott, a két hálózatnál csak néhány elem feleltethető meg egymásnak. Az új hálózat kialakítása egyfelől a potenciális országos kerékpáros turisztikai célpontok kijelölésén alapult, másfelől a hálózati szemléletnek megfelelően további útvonalak kialakítása is történt (megyei érintettség: Alsó-Dunamente, Közép-magyarországi és Dél-alföldi határmente kerékpárút módosított nyomvonala, valamint a Csongrádi és a Jászok, kiskunok földje új kerékpárút).

6. sz. ábra: Országos kerékpárút törzshálózat változása

A villamosenergia és szénhidrogén hálózatok köre kiegészült további, az ellátásbiztonságot növelő nemzetközi és országos jelentőségű tervezett elemekkel (megyei érintettség: Paks – Albertirsa 400 kV-os távvezeték, NABUCCO gázvezeték).

Térségi övezetek

A 2003. évi OTRT-ben meghatározott térségi övezetek közül a törvény 2008. évi módosítása néhány övezet megszüntetését, az eredetiek többségének aktualizált megtartását, de új övezetek bevezetését is tartalmazta a következők szerint:

1. sz. táblázat: Térségi övezetek és azok kapcsolata

<i>Országos övezetek</i>	<i>Kiemelt térségi és megyei övezetek</i>
a) Országos ökológiai hálózat	a) Védett természeti terület b) Védett természeti terület védőövezete c) Természeti terület d) Ökológiai (zöld) folyosó a) Magterület b) Ökológiai folyosó c) Pufferterület
b) Kiemelten fontos érzékeny természeti terület	
e) b) Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület	
c) Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület	d) Erdőtelepítésre alkalmas terület
d) Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület	e) Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület
e) Országos jelentőségű tájképvédelmi terület	f) Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület
	g) Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület
f) Kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület	h) Világörökség és világörökség-várományos terület i) Történeti települési terület
e) g) Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület	
h) Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe	
i) Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület	
j) Együtt tervezhető térségek	h) j) Rendszeresen belvízjárta terület i) Hullámtér és nyílt ártér k) Nagyvízi meder j) Csúszásveszélyes terület l) Földtani veszélyforrás területe k) m) Vízéróziónak kitett terület h) n) Széleróziónak kitett terület
k) Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület	
	m) Honvédelmi és katasztrófavédelmi terület o) Honvédelmi terület

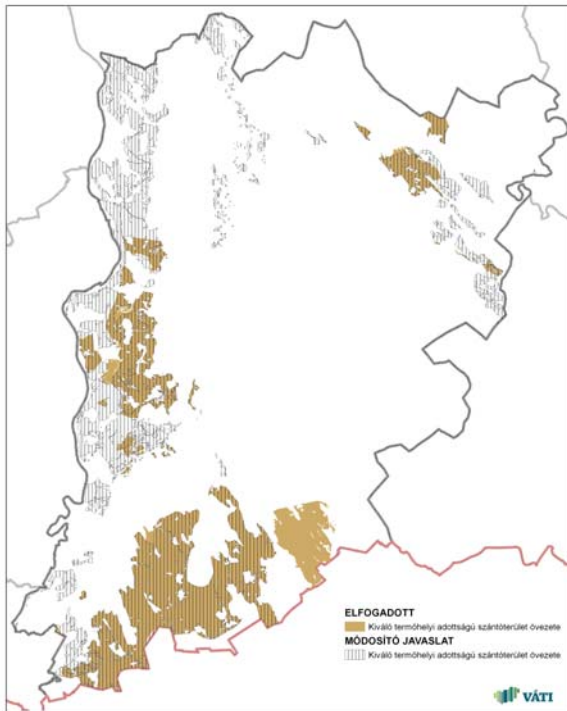
Össességében az eredeti OTRT szerint a megyei területrendezési tervben maximálisan lehatárolható 18 térségi övezettel szemben a módosítás alapján jelenleg 24 térségi övezet állapítható meg.

A 24 térségi övezet közül a 282/2009. (XII. 11.) Kormányrendeletben megnevezett 13 övezet az érintett államigazgatási szervek előzetes állásfoglalása, a fennmaradó 11 övezet pedig szakmai adatszolgáltatások és térinformatikai adatbázisok alapján, tervezői mérlegelés szerint kerül előzetesen lehatárolásra.

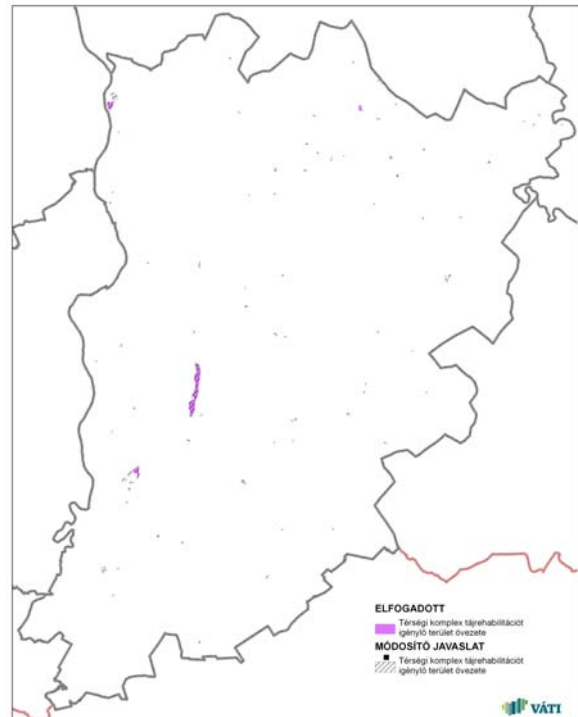
Bács-Kiskun megye hatályos területrendezési terve az eredeti OTRT szerint érintettség alapján összesen 15 térségi övezetet határolt le. Ezek közül az Országos Területrendezési Terv módosítása szerint egy övezet megszünt, 8 övezet felülvizsgált és megújult tartalommal, további 14 pedig új övezetként került lehatárolásra.

A hatályos területrendezési tervben és a módosítási javaslatban is megállapított térségi övezetek a következőképpen viszonyulnak egymáshoz:

7. sz. ábra: Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetének változása

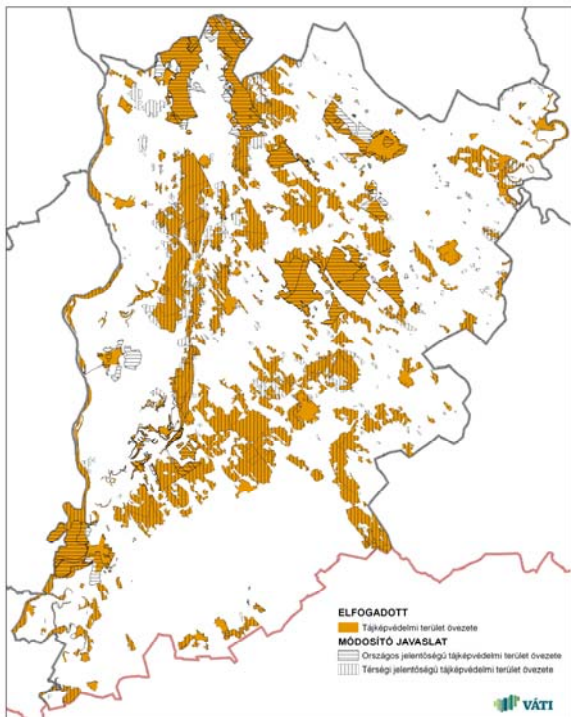

8. sz. ábra: Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezetének változása

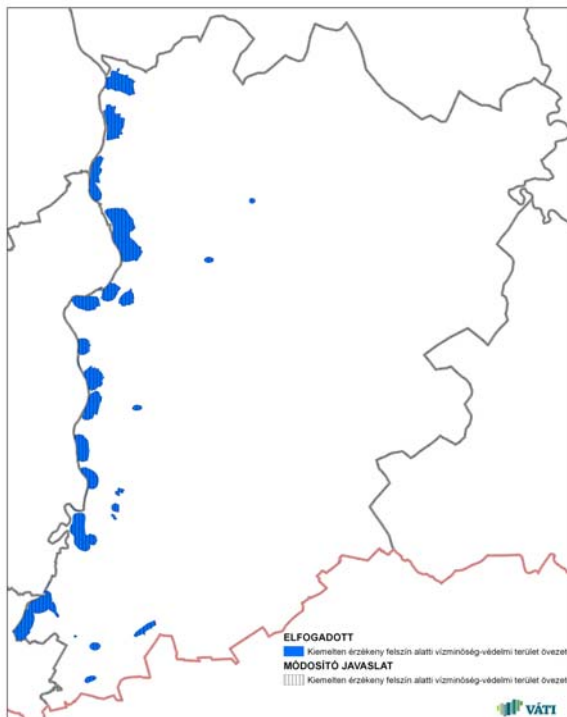

- A *kiváló termőhelyi adottságú szántóterület* övezetének országos szintű, az eredeti övezet felülvizsgált területi lehatárolása következtében Bács-Kiskun megyében – az országos tendenciától eltérően – jelentős mértékben (mintegy 40%-kal) növekedett a módosított övezet területe. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a megyében a korábbi övezet korrekciójához használt egyik komponens (a búza, kukorica, napraforgó, lucerna, és a cukorrépa termesztési alkalmassága) alapján újabb területek kerültek övezetként lehatárolásra.
- A *térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület* övezetének módosítása a hatályos OTrT fogalommagyarázata alapján történt. E szerint az övezetbe a nagyobb területi kiterjedésű felhagyott, a hagyományos ipari termelés és bányászat okozta tájsebek, anyagnyerő helyek, illetve a hulladéklerakók területei mellett a kisebb területű, de sűrűn előforduló, esetenként több települést érintő tájrehabilitációt igénylő területek is beletartoznak. Ez utóbbi területek megjelenítése következtében a módosított övezet így az eredetinel nagyobb számú települést érint a megyében.
- A *tájképvédelmi terület övezetének módosított* lehatárolása két szempontból is különbözik a hatályostól. A módosított OTrT egyfelől kettébontotta a tájképvédelmi terület övezetét országos és térségi jelentőségűre, amit a módosítás során az országos övezet besorolása szerint érvényesíteni kellett. Másrészt tájképvédelmi övezet lehatárolása a korábbi tervhez képest néhány helyen módosult, aminek okai:
 - a hatályos terv több település (községek és városok is) teljes belterületét is a tájképvédelmi övezetbe sorolta, így olyan településrészek is belekerültek, amelyeknél ez a besorolás nem indokolt,
 - az övezeti lehatárolás pontosításnál figyelembe lettek véve a védett természeti területek és az ökológiai hálózat időközbeni változásai is.
- A *kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület* övezeti lehatárolása a módosítás következtében az eredetileg lehatárolt övezet területi kiterjedése szempontjából nem változott, a védett területek kiterjedése nem nőtt és nem is csökkent.

9. sz. ábra: Tájképvédelmi terület övezetének változása

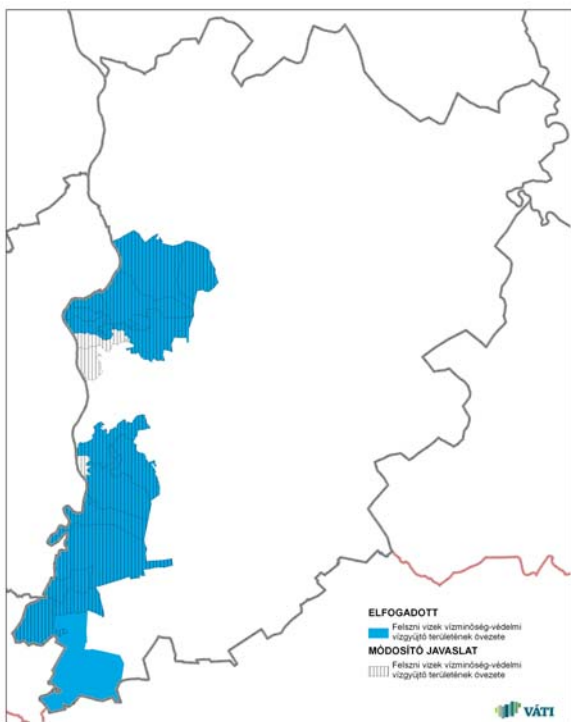

10. sz. ábra: Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetének változása

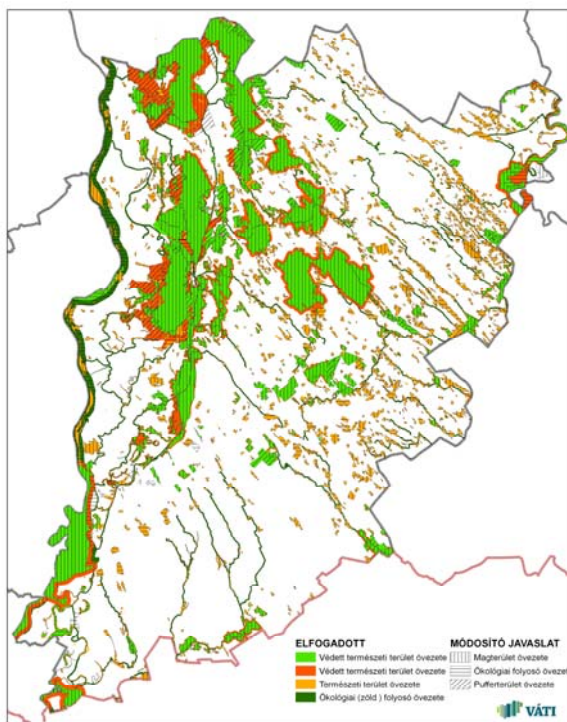

- A felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezetének területi lehatárolása a megyei területrendezési terv módosítása során kismértékben változott, összhangban az OTrT-ben megállapított övezeti tartalommal.
- Az országos ökológiai hálózat megyei övezetei a hatályos és módosított megyei területrendezési tervben jelentősen eltérnek egymástól, köszönhetően annak, hogy a 2003-ban hatályba lépett OTrT-ben szereplő országos ökológiai hálózat a felülvizsgálat során területi lehatárolását és övezeti felbontását tekintve egyaránt módosult. Az új övezet által érintett terület Bács-Kiskun megyében az eredetileg lehatárolt területhez képest összességében jelentősen bővült, tekintettel az országos hálózatba került új és tervezett védetté nyilvánított, valamint a Natura 2000 területekre.

11. sz. ábra: Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének változása

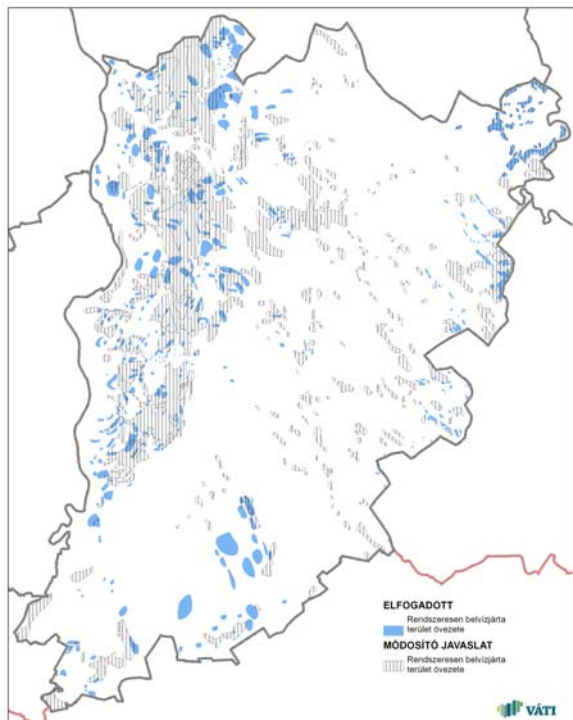

12. sz. ábra: Magterület, ökológiai folyosó és puffertérület övezeteinek változása

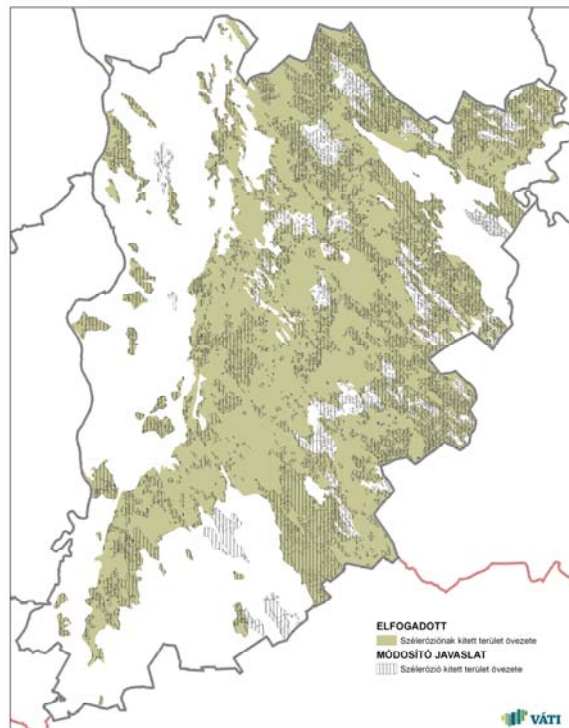

- A rendszeresen belvízjárta területének övezete a hatályos és módosított megyei területrendezési tervben területi kiterjedését tekintve jelentősen eltérnek egymástól. A módosítás során lehatárolt övezet a hatályoshoz képest – bár a belvízzel rendszeresen veszélyeztetett kistájakat tekintve nincs lényeges eltérés – a veszélyeztetett területek nagyságrendje többszörösére nőtt, köszönhetően az elmúlt évek extrém módon csapadékos időjárási viszonyainak.

13. sz. ábra: Rendszeresen belvízjárta terület övezetének változása

14. sz. ábra: Szélerózióknak kitett terület övezetének változása

- A szélerózióknak kitett területek övezeténél az eredeti megyei területrendezési tervhez viszonyított eltéréseket elsősorban az okozza, hogy korábban a lehatároláshoz az erózióra hajlamosító tényezők nem voltak jogszabályban rögzítve, azok körét és mértékét a tervezők esetenként szabadon választották meg. Az OTTrT 2008. évi módosításával mindez megváltozott, mivel a vonatkozó fogalom magyarázata a hajlamosító tényezőket és mértéküket már konkrétan tartalmazza. Ennek függvényében a módosított övezet Bács-Kiskun megyében kibővült, a 119 településből mindössze 8 nem érintett az övezet által.

Térségi szabályozás

A megyei területrendezési terv megyei szinten megfogalmazott szabályokat nem tartalmazhat, szabályozási előírásait az Országos Területrendezési Terv rögzíti. A térségi szabályok, melyeket a megyei területrendezési terv módosításakor is alkalmazni kell, az OTTrT 2008. évi módosításakor kerültek a törvénybe.

A 2003. évi eredeti OTTrT-hez képest a 2008. évi módosítás alapvetően változtatta meg a korábbi szabályozást, melynek főbb okai a következők voltak:

- a módosítás során jelentősen nőtt a fogalommeghatározásban szereplő tartalmi elemek száma,
- a térségi területfelhasználási kategóriákra vonatkozó szabályok nagyobb része korrigált tartalommal tovább él,
- a megmaradó övezetek szabályozása újrafogalmazásra és általában kibővítésre került, az újonnan bevezetett övezetekhez pedig további szabályok lettek rendelve.

2. sz. táblázat: Térségi szabályozás változása (2003-2008)

	Tervi tartalomra vonatkozó bekezdések száma			
	Fogalom-meghatározások	Térségi szerkezet	Térségi övezetek	Összesen
Eredeti OTrT	16	20	25	61
Módosított OTrT	41	27	52	120
Különbség	25	7	27	59
Törölve	4	2	5	11
Nem változott	4	8	10	22
Módosult	8	10	10	28
Új szabály	29	9	32	70

2. A megyei területrendezési terv mozgásteret

A megyei területrendezési terv készítésének/módosításának mozgásteret jogszabályokban rögzített. Ennek értelmében:

- A tervező a megyei területrendezési terv készítése (módosítása) során az Országos Területrendezési Tervben (OTrT) felsorolt megyei területfelhasználási kategóriákat és övezeteket jelölheti ki a törvényben szereplő, korlátozó szabályok figyelembevételével, amelyek bizonyos mozgásteret biztosítanak a megye területrendezési tervének készítésénél.
- Az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok sávját és az egyedi építmények helyét csak az Ország Szerkezeti Tervének és az OTrT szöveges mellékleteinek, valamint a Tftv. 23/A.§ (1) bekezdés b) pontjának (+/- 10%-os eltérés) figyelembe vételével pontosíthatja a megyei területrendezési terv.
- A megye szerkezeti terve a térségi igények alapján kiegészítheti az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózat és egyedi építmények körét a jogszabályban (a területrendezési tervek tartalmi követelményeit rögzítő Kormányrendeletben) felsorolt térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatokkal és egyedi építményekkel.
- A megye területrendezési terve az OTrT-ben felsorolt területfelhasználási kategóriáktól, valamint megyei övezetektől eltérő, egyedileg meghatározott területfelhasználási kategóriákat és megyei övezeteket nem jelölhet ki, a törvényben meghatározott szabályokat nem változtathatja meg, és nem is egészítheti ki.

Bács-Kiskun megye 2005-ben elfogadott területrendezési terve fenti szabályoknak megfelelően készült, és ugyanez vonatkozik a terv folyamatban lévő módosítására is.

B). A MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA

I. A MEGYE SZERKEZETI TERVÉNEK MÓDOSÍTÁSA

A megye szerkezeti terve a térségi területfelhasználás rendszerét, a települések térbeli rendjét, az országos és térségi műszaki infrastruktúra-hálózatok és építmények helyét, valamint ezek összefüggéseit a megye területrendezési tervében meghatározó terv.

Bács-Kiskun megye hatályos szerkezeti tervének módosító javaslata az OTrT törvény 2008. évi módosításában meghatározottak szerint készült a következők szerint:

A megye térségi szerkezeti tervében ábrázolt területfelhasználási kategóriák (1. sz. melléklet) a következő,

- legalább 50 ha területű térségek:
 - erdőgazdálkodási térség,
 - mezőgazdasági térség,
 - vegyes területfelhasználású térség,
- legalább 10 ha területű térségek:
 - városias települési térség,
 - hagyományosan vidéki települési térség,
- területi korlát nélkül ábrázolt térségek:
 - vízgazdálkodási térség,
 - építmények által igénybe vett térség.

Térségi területfelhasználási kategóriákra vonatkozó szabály

(1) Az országos területfelhasználási kategóriákon belül a megyei területfelhasználási kategóriák kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) az erdőgazdálkodási térséget legalább 75%-ban erdőgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni, a fennmaradó részén – a városi ranggal rendelkező települések kivételével – városias települési térség nem jelölhető ki;
- b) a mezőgazdasági térséget legalább 75%-ban mezőgazdasági térség kategóriába kell sorolni, a fennmaradó részén – a városi ranggal rendelkező települések kivételével – városias települési térség nem jelölhető ki;
- c) a vegyes területfelhasználású térséget legalább 75%-ban mezőgazdasági, erdőgazdálkodási vagy vegyes területfelhasználású térség kategóriába kell sorolni, a fennmaradó részén – a városi ranggal rendelkező települések kivételével – városias települési térség nem jelölhető ki;
- d) a települési térséget legalább 75%-ban városias és hagyományosan vidéki települési térség kategóriába kell sorolni;
- e) a vízgazdálkodási térséget legalább 90%-ban vízgazdálkodási térség kategóriába kell sorolni, a fennmaradó részen városias települési térség nem jelölhető ki;
- f) az építmények által igénybe vett térség más térségi területfelhasználási kategóriába nem sorolható.

(2) A megyei területfelhasználási kategóriákon belül a települési területfelhasználási egységek kijelölése során a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) az erdőgazdálkodási térséget legalább 85%-ban erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni;
- b) a mezőgazdasági térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a térségben nagyvárosias lakóterület és vegyes terület területfelhasználási egység nem jelölhető ki;
- c) a vegyes területfelhasználású térséget legalább 85%-ban mezőgazdasági terület vagy erdőterület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a térségben nagyvárosias lakóterület kivételével lakóterület kijelölhető;
- d) a városias települési térség bármely települési területfelhasználási egységbe sorolható;
- e) a hagyományosan vidéki települési térség a nagyvárosias lakóterület és vegyes terület területfelhasználási egység kivételével bármely települési területfelhasználási egységbe sorolható;
- f) a vízgazdálkodási térséget legalább 90%-ban vízgazdálkodási terület területfelhasználási egységbe kell sorolni, a fennmaradó részen beépítésre szánt terület nem jelölhető ki;
- g) az építmények által igénybe vett térséget az adott építmény jellege szerinti települési területfelhasználási egységbe kell sorolni.

A területfelhasználásra vonatkozó általános szabály

(1) Az erdőgazdálkodási térség Országos Erdőállomány Adattár szerint erdőterületnek minősülő területét a településszerkezeti terv legalább 95%-ban csak erdőterület területfelhasználási egységbe sorolhatja.

(2) A közlekedési, az elektronikus hírközlési, továbbá az energetikai vonalas infrastruktúra-hálózatok erdőterületen áthaladó szakaszai mellett csak a forgalom lebonyolítását és biztonságát, az elektronikus hírközlés működését, illetve a villamos energia és más energiahordozók továbbítását közvetlenül szolgáló építmények helyezhetők el.

(3) Borvidéki település szőlő termőhelyi katasztere I-II. osztályú területeihez tartozó földrészlet beépítésre szánt területté nem minősíthető.

(4) Az Országos Gyümölcs Termőhelyi Kataszter I. és II. osztályú területeihez tartozó földrészlet beépítésére szánt területté nem minősíthető.

I/1. ERDŐGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉG

Erdőgazdálkodási térség az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelyben olyan meglévő erdőterületek, valamint erdőtelepítésre alkalmas területek találhatóak, amelyek erdőgazdálkodásra való alkalmassága termőhelyi viszonyaik alapján kedvező és az erdőtelepítés környezetvédelmi szempontból is szükséges vagy indokolt (1. sz. melléklet).

Erdőgazdálkodási térségre vonatkozó ajánlás

- a) *Alapvető elvárás, hogy a meglévő erdőterületeket ne vonják belterületbe, illetve azokat ne minősítsék beépítésre szánt területté. Az erdőtelepítésre figyelembe vehető területek kiválasztásánál a termőhelyi adottságokat, a talajok termőképességét, a mezőgazdasági művelésre való alkalmasságot, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi igényeket javasolt elsősorban figyelembe venni.*
- b) *Alapvető kívánalom, hogy a meglévő erdőterületeket a településszerkezeti tervekben erdőterület területfelhasználási egységbe sorolják.*
- c) *Meglévő természetes- és természet-közeli állapotú erdők fenntartásával, erdőtelepítésre alkalmas új területek kijelölésével, erdők telepítésével javasolt elérni, hogy Bács-Kiskun megye átlagos erdőszültsége a jelenlegi 19%-ról az OTvT szabályaival összhangban átlagosan 25%-ra növekedjen. Az erdőtelepítések egyaránt szolgálják a racionális földhasználat kialakítását, a kiváló termőhelyi adottságú, valamint a szélerózióra hajlamos szántóterületek védelmét.*
- d) *Az erdők telepítésénél megyei szinten kiemelten kezelendők a víz- és szélerózió által veszélyeztetett övezetek által érintett területek.*
- e) *Meglévő erdők fenntartásánál, új erdők telepítésénél fokozott szerepet kell kapni a gazdasági funkcion – fatermesztésen – kívül a védelmi, egészségügyi, szociális és turisztikai rendeltetésnek.*
- f) *Védelmi rendeltetésű erdőket egyrészt az ökológiai hálózat rendszerszerű fejlesztése érdekében természetvédelmi, másrészt árvízvédelmi, talajvédelmi, levegőtisztaság-védelmi és településvédelmi céllal indokolt telepíteni.*
- g) *Az egészségügyi-szociális és turisztikai erdők telepítésére a település-együttesek, nagyobb települések, és üdülőterületek környezetében kell törekedni. Előnyben javasolt részesíteni a pollenben szegényebb és kevésbé allergizáló fajtákat.*
- h) *Az egykori zártkertek területét, amennyiben azok termelési, vagy üdülési hasznosítása már felhagyásra került – alkalmasság esetén, és amennyiben természetvédelmi szempontból nem ellenjavallt – településvédelmi célú erdőtelepítéssel javasolt hasznosítani.*
- i) *A megye természetvédelmi kijelölés alá eső erdőterületein az elsődleges természetvédelmi rendeltetés mellett meghatározó az egyéb védelmi és közjóléti (egészségügyi-szociális, turisztikai) funkció is, ezért ezeken a területeken indokolt összehangolni a vízgazdálkodás, a táj- és természetvédelem, az ökoturizmus, valamint az erdőgazdálkodás szempontjait.*
- j) *Az erdőtelepítésből kizárandó a természetvédelmi oltalom alatt álló gyepterület, védelemre tervezett gyepterület, természeti területnek minősülő gyepterület, és az egyéb természetvédelmi kijelölés alá tartozó terület (pl.: a Natura 2000 hálózatba tartozó gyepterület). A védett és a Natura 2000 hálózatba tartozó területeken erdőtelepítést akkor lehet végezni, ha az nem ellentétes a Natura 2000 terület fenntartási tervével*
- k) *A megyében az erdőtelepítések esetében kiemelt jelentősége van a vízgazdálkodási érdekek figyelembevételének, különösképpen a hullámtéri területeken. Ennek érdekében, illetve a vízügyi előírások figyelembevételével javasolt a Duna, illetve a Tisza hullámterének, valamint a gátak védősávjainak erdősítése. Ugyanakkor kifejezetten ellenjavallt a vízgazdag területek hidrodinamikai egyensúlyának megőrzése érdekében. a természetes állóvizek, lápok, mocsarak közvetlen (mintegy 200m szélességű) szegélyzónáinak erdősítése.*
- l) *A nem őshonos fajokból álló hullámtéri erdőket – amennyiben az árvíz-védelmi célokkal nem ellenkezik – állományszerkezet módosítással természet-közeli állapotú erdőkké célszerű alakítani.*
- m) *A megye azon területein, ahol a fennmaradt nedves és száraz pusztai élőhelyek, a turjánok, a szikes tavak természeti értékei és a nyílt pusztai táj értékeinek védelme prioritást élvez, alkalmasság ellenére is erdőt telepíteni csak az illetékes nemzeti park igazgatóságának hozzájárulásával lehet.*
- n) *Gazdasági erdők telepítésénél a gazdasági szempontok az irányadók, a természeti adottságokat károsító hatások kizárása mellett.*
- o) *Erdőtelepítéseknél – ahol a termőhelyi viszonyok lehetővé teszik – őshonos fajok alkalmazásával előnyben kell részesíteni a természet-közeli erdőtársulások létrehozását. Ezért indokolt a felhagyott, viszonylag jobb minőségű szántók és nem a gyenge parlagok, valamint gyepek erdősítése.*
- p) *Az erdők telepítésénél megyei szinten kiemelten kezelendők a Duna-Tisza közti Homokhátság arra alkalmas területei, a hullámterek, a nagyobb kiterjedésű szántóföldi táblák szélvédő fásításai, az ökológiai hálózat hiányzó elemeinek kialakítása, valamint a nagyobb települések körüli és a gyengébb talajadottságú zártkertek területén véderdők telepítése.*

A megye meglévő erdőterülete a Bács-Kiskun megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóságának adatszolgáltatása alapján 173 771 ha, ami 20,5%-os erdőszültségnek felel meg. Ez a mutató nagyjából megegyezik az országos átlaggal (~20%), de az alföldi megyék között magasnak számít.

Megyén belül igen magas az erdőszültség a Duna-Tisza közti síkvidék kistájain (Kiskunság- homokhát, Bugaci homokhát stb.), az Illancs vidékén, továbbá a Gemenc Bács-Kiskun megyéhez tartozó területén.

Rendeltetés szerint a megye erdőterületei zömében gazdasági erdők (76,1%), ami jóval meghaladja az országos mutatót (55,5%). A védelmi erdők kiterjedése 40 862 ha, az összes erdőterület 23,5%-a. A védelmi erdőkön belül meghatározó a talajvédelmi erdők részesedése (a védelmi rendeltetésű erdők 47,5%-a). A védett erdők (a védelmi rendeltetésű erdők 44%-a) nagyobb összefüggő foltjai a megye védett természeti területein (Kiskunsági Nemzeti Park, Duna-Dráva Nemzeti Park) találhatóak. A közjóléti erdők aránya a megyében mindössze 0,3%.

A megye erdőterületeinek nagyobb része (52,6%) magántulajdonban van, ami szintén jelentősen meghaladja az országos átlagot (42 %). Ezzel szemben az állami tulajdonú erdők részesedése mindössze 46,5%, ami messze elmarad az országos mutatótól (55,5 %). A közösségi tulajdonú erdők aránya az 1%-ot sem éri el.

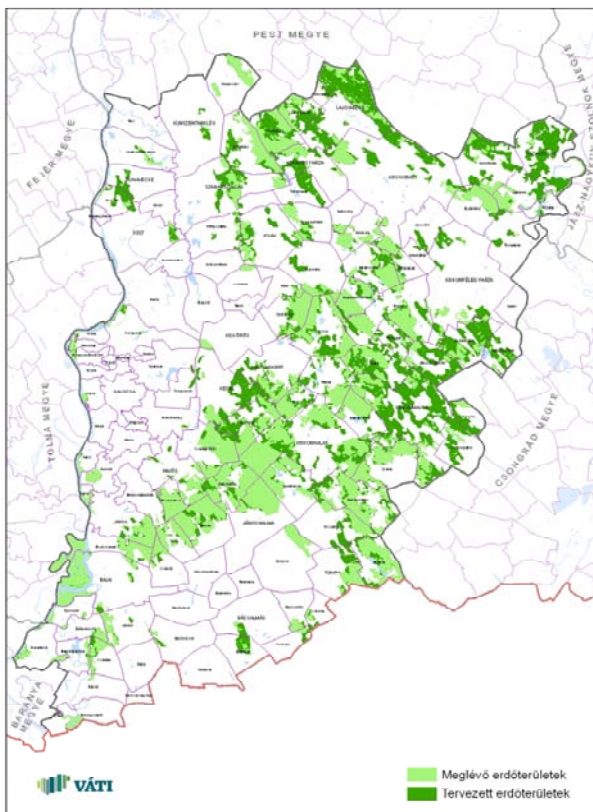
Magyarország 2004. évi Európai Unió csatlakozását követően a mezőgazdasági térségek erdősítése a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (NVT) keretében kerül támogatásra. A NVT intézkedése alapján az erdőtelepítések és a telepítések ápolása kerül támogatásra, valamint a gazdálkodók legfeljebb 20 évig jövedelempótló kifizetésben részesültek. A 2007-2013 közötti időszak újabb változást hozott az agrártámogatások szerkezetében, ugyanis az NVT-t felváltotta az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP), amelynek második tengelyében található „a mezőgazdasági földterület első erdősítése” mellett megjelent a „nem mezőgazdasági földterület első erdősítése”, és „az agrár-erdészeti rendszerek első létrehozása mezőgazdasági földterületeken” támogatási jogcím is. Bács-Kiskun megyében 2007-2010 között 7284 hektár erdőt telepítettek.

A távlatilag tervezett erdőterületek kijelölésének alapja az OTTrT-ben, de a megyei területrendezési tervekben is a Nemzeti Erdőtelepítési Program. Ebben célként szerepel, hogy az ország erdősültsége 2035-re érje el a 26-28%-ot, melyhez a hosszú távú erdőtelepítési koncepció 2005-től évi 20 ezer ha/év új telepítéssel számol. Ez számszerűen azt jelenti, hogy a 2005-2035-ig tartó időszak alatt országosan mintegy 600 ezer ha új erdőterület jönne létre.

Országos szinten az erdőgazdálkodási térséget (ezen belül a tervezett erdőket) az „Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény” módosító javaslatához készült földhasználat elemzés alapján határozták le. Ezen belül az erdőgazdálkodási térség javasolt erdőterületei 2 ökotípus alapján lettek megállapítva:

4. **Erdőtelepítésre javasolt területek:** azok a jó és kiváló erdőgazdasági alkalmasságú, valamint jelentős környezeti szükségességet mutató területek tartoznak ide, amelyek erdőalkalmasság dominanciája magasabb, mint az agráralkalmassági dominancia, a környezeti érzékenység sem magas.

15. sz. ábra: Meglévő és tervezett erdőterületek

6. **Erdőtelepítésre figyelembe vehető, környezetileg érzékeny területek:** jó és kiváló erdészeti alkalmasságú, de környezetileg jelentősen érzékeny területek tartoznak ide. Erdőtelepítésre csak akkor vehetők figyelembe, ha az természetvédelmi érdekeket nem sért. Kis kiterjedésű, mozaikszerű elhelyezkedésű területek a védett területek pufferzónáiban.

A két ökotípus országos szinten elvileg biztosítja a javasolt 600 ezer hektáros tervezett erdőterület telepítésének lehetőségét.

A tervezett erdőterületek Bács-Kiskun megyei lehatárolásának alapját az itt jellemző 4. ökotípus képezte azzal a különbséggel, hogy a javasolt erdőterületek közül azok, amelyek futóhomokon helyezkednek el kikerültek az erdőgazdálkodási térségből és vegyes területfelhasználású térségbe lettek sorolva. A futóhomok megkötése ugyanis nem csak erdősítés, hanem gyepesítés által is történhet, így adott esetben célszerűbb a döntési lehetőséget a „nagyobb méretarányban történő” tervezés, illetve az agrár- és vidékfejlesztés döntéshozói számára meghagyni.

Az erdőgazdálkodási térség a megyei területrendezési tervben a meglévő és az erdőtelepítésre javasolt területek 50 ha-nál nagyobb összefüggő foltjait foglalja magába. Az 50 hektárnál kisebb kiterjedésű javasolt erdőfoltok és (mezővédő) erdősávok megjelenítését – amelyekre a szántóföldi növénytermesztés szempontjából jó adottságú, de deflációra érzékeny területeken igen nagy szükség lenne – a településrendezési tervek készítése során kell majd érvényesíteni.

Az „ökotípusos földhasználati modell” eredményei és azt módosító tervezői javaslatok alapján Bács-Kiskun megyében a kijelölt erdőgazdálkodási térség (meglévő és tervezett) területe 208 ezer ha, ami a megye területének megközelítően egynegyede. Az erdőgazdálkodási térség

javasolt erdőterületei 4%-kal (34 ezer ha) növelik meg a megye erdősültségét. A tervezett erdőterületek területileg szórtnan helyezkednek el, de főként a Dorozsma-Majsai-homokhát, a Bugaci-homokhát, a Pilis-Alpári-homokhát, a Kiskunsági-homokhát és a Dél-Tisza-völgy kistájak területein.

Az erdők, illetve erdőterületek rendeltetésére vonatkozóan a következő használati módok javasolhatók:

- jobb minőségű talajon gazdasági rendeltetésű erdőhasználat,
- gyengébb minőségű és a természetvédelmi szempontokból értékes területeken a védelmi céloknak kell előtérbe kerülniük.

A nagy diverzitású, természetvédelmi szempontból értékes gyepek megőrzése érdekében a gyepterületek erdősítését kerülni kell.

I/2. MEZŐGAZDASÁGI TÉRSÉG

Mezőgazdasági térség az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelyben elsősorban mezőgazdasági művelés alatt álló területek találhatók (1. sz. melléklet).

Mezőgazdasági térségre vonatkozó ajánlás

- a) *A termőföld más célú hasznosítása elsősorban a gyengébb minőségű termőföldeken, és csak a legszükségesebb mértékben valósítandó meg.*
- b) *A kiváló termőhelyi adottságokkal rendelkező termőföldek (szántó, szőlő és gyümölcsös) esetében azt a művelési ágot javasolt preferálni (adott esetben megtartani, vagy arra átváltani), amelyik művelési ágban a termőföld kiválóan minősül.*
- c) *A kiváló termőhelyi adottságokkal rendelkező mezőgazdasági területeket (szántó, szőlő, gyümölcsös) a településszerkezeti terveknek lehetőség szerint általános, illetve kertes mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe kell sorolnia.*
- d) *Javasolt az agro-ökológiai adottságokhoz illeszkedő, környezetbarát gazdálkodás alkalmazása, továbbá a talajvédő gazdálkodás megvalósítása, a talaj-degradációs tényezők megelőzése, mérséklése, a talaj vízháztartási képességének javítása.*
- e) *A gyenge adottságú, és/vagy környezetileg érzékeny mezőgazdasági területeken a termőhelyi és a környezeti jellemzők alapján művelési ág (gyepesítés, erdősítés), vagy intenzitási fok (szántóföldi extenzifikáció) megváltoztatása javasolt.*
- f) *A meglévő sziki gyeppek és homoki gyeppek, a lápterületek valamint egyéb vizes élőhelyek megőrzése és természetvédelmi célok is integráló hasznosítása kiemelten fontos feladat.*
- g) *A kínálkozó öntözési lehetőségeket kívánatos jobban kihasználni, illetve a környezetvédelmi szempontok figyelembe vételével fejleszteni.*
- h) *A helyes tájgazdálkodás alkalmazásával a parlag területek visszaszorítása javasolt.*
- i) *A kiváló termőhelyi adottságokkal rendelkező termőföldeken (szántó, szőlő, gyümölcsös, gyepek művelési ágban) beruházások elhelyezésére csak kivételesen indokolt esetben kerülhet sor, ha a beruházás közérdekű célt szolgál és arra más, kisebb értékű terület nem áll rendelkezésre.*
- j) *A területfelhasználás változtatása a földtulajdonosok érdekeltségi körébe tartozik, így a megvalósításhoz szükséges a világos cél- és eszközrendszer, központi források hozzárendelése, illetve a célzott termékpiac értékesítési szövetkezések ösztönzése.*
- k) *Az intenzív szántóföldi művelésből kikerülő, szociális-, családi-, bio-, illetve egyéb külterjes mezőgazdálkodásra alkalmatlan területeket erdősítéssel célszerű hasznosítani. A humán érdekeket figyelembe véve pollenszegény, nem, vagy kevésbé allergizáló fajok telepítését kell szorgalmazni.*
- l) *A belvíz által veszélyeztetett mezőgazdasági területeken figyelembe kell venni a termesztett kultúrák belvízérzékenységet, a hullámtereken pedig biztosítani kell az árvizek akadálytalan levezetését. Ennek megfelelően célszerű a művelési ágot, valamint a művelési módot megválasztani, illetve megváltoztatni (ehhez azonban országos léptékű koncepcióváltás és a támogatási rendszerek jelentős finomítása szükséges).*

A mezőgazdasági térség területfelhasználási kategória főként (de nem kizárólag) mezőgazdasági területeket (szántó, gyepek, szőlő, gyümölcs és konyhakert) foglal magában. A mezőgazdasági térség tényleges térbeli kiterjedését azonban számos további tényező is befolyásolja, melyek közül a legfontosabbak:

- a jelenlegi mezőgazdasági területek egy része az erdőgazdálkodási térségbe kerül besorolásra, mint javasolt erdőterület, más részei pedig a vegyes területfelhasználású térség területét képezik, ahol egyaránt fennmaradhat a jelenlegi földhasználat, de az erdőtelepítés lehetősége is adott,
- a mezőgazdasági térség részét képezik egyes a földnyilvántartás által kivettnek nyilvánított területek is,
- a mezőgazdasági térség 50 ha-nál kisebb meglévő erdőterületeket is magában foglalhat,
- a mezőgazdasági térségre is érvényes az 50 ha-os ábrázolási méretküszöb, így egyes területek (akár mezőgazdasági területek is) más területfelhasználási kategóriába kerülhetnek besorolásra.

Bács-Kiskun megyében így a mezőgazdasági térség területe összesen mintegy 450 000 ha, ami az összterület 54,00 %-a.

A mezőgazdasági térség nagyobb összefüggő foltjai a Bácskai-lőszős síkon, a Dunamenti-síkság nyugati részén, valamint a Kiskunsági-lőszősháton találhatók, ami nagyjából a hatályban lévő megyei területrendezési terv belterjes mezőgazdasági térségeinek felel meg.

A mezőgazdasági térség kisebb része a kedvezőtlen termőhelyi adottságokkal rendelkező Duna-Tisza közti síkvidék futó-és humuszos homoktalajokkal borított kistájain és az Illancs térségében, valamint a Duna-menti síkság keleti részén található. E területek a hatályos tervben a külterjes hasznosítású mezőgazdasági térség részét képezik. Ezekben a térségeken a gyepek, a gyümölcsös és a szőlő földhasználatok szerepe jelentős, a szántók közül pedig a kistáblás szántóföldek dominálnak.

Bács-Kiskun megyében igen nagy jelentősége van a tanyákhoz kapcsolódó, elsősorban kistáblás mezőgazdasági termelésnek. A tanyákon folyó mezőgazdasági tevékenység nagyrészt önállótást szolgáló gazdálkodást és kistermelést (jövedelem kiegészítést) jelent, a nagyobb árutermelő tanyasi gazdaságok aránya a megyében viszonylag alacsony. A tanyás települések a Duna-Tisza közti síkvidék

mezorégiójának homokvidékén található a legnagyobb arányban (a Duna-Tisza közti Homokhátság az ország legjelentősebb tanyás térsége), de a megye többi térségében is jelen vannak.

I/3. VEGYES TERÜLETFELHASZNÁLÁSÚ TÉRSÉG

Vegyes területfelhasználású térség az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe mozaikos szerkezetű erdőgazdálkodási, mezőgazdasági és települési térségek tartoznak (1. sz. melléklet).

A vegyes területfelhasználású térségre vonatkozó ajánlások

- A vegyes területfelhasználású térség erdő- vagy mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe sorolását (a településszerkezeti terv készítésekor) a táji és termőhelyi adottságok, illetve a környezet- és természetvédelmi szempontok figyelembevételével javasolt elvégezni.*
- Javasolt az agro-ökológiai adottságokhoz illeszkedő, környezetbarát gazdálkodás alkalmazása továbbá a talajvédő gazdálkodás megvalósítása, a talaj-degradációs tényezők megelőzése, mérséklése, a talaj vízháztartási képességeinek javítása*
- A gyenge adottságú és/vagy környezetileg érzékeny mezőgazdasági területeken, a termőhelyi és a környezeti jellemzők alapján művelési ág (gyepesítés, erdősítés) vagy intenzitási fok (szántóföldi extenzifikáció) megváltoztatása javasolt.*
- A vegyes területfelhasználású térségben javasolt a mozaikos tájszerkezet fenntartása, és a tanyás településszerkezethez kapcsolódó tájképi értékek megőrzése.*

A vegyes területfelhasználású térség javasolt területe Bács-Kiskun megyében mintegy 120 000 ha, ami megközelítően 14%-os területi aránynak felel meg.

A vegyes területfelhasználású térségbe egyrészt az Országos Területrendezési Tervben vegyes kategóriába sorolt területek, másrészt azok – az ökotípusos vizsgálat szerint erdőtelepítésre javasolt – területek kerültek, ahol ilyen léptékben nem egyértelmű a besorolás indoklottsága (mező vagy erdőgazdálkodási használat), ezért a döntést a későbbiekben részletesebb tervezés során kell meghozni. Ezek a vizsgálatok főként a futóhomok talajtípusú a 4. és 5. ökotípusba tartozó területek esetében indokoltak.

4	Erdőtelepítésre javasolt területek: azok a jó és kiváló erdőgazdasági alkalmasságú, valamint jelentős környezeti szükségességet mutató területek tartoznak ide, amelyek erdő alkalmassági dominanciája magasabb, mint az agráralkalmassági dominancia, a környezeti érzékenység sem magas.
5	Védelmi célú erdőtelepítésre figyelembe vehető területek: Csekély agráralkalmassággal és környezeti érzékenységgel rendelkező területek, ahol az erdőtelepítés indokolt, a hangsúly az erdők védelmi funkcióján van.

A vegyes területfelhasználású térségbe nagyobb összefüggő területek a Kiskunsági-homokhát, a Bugaci-homokhát, a Dorozsma-Majsai-homokhát K-i és DNY-i részén, a Bácskai löszös síkság Ny-i határa mentén és a megye ÉK-i csücskében, a Píli - Alpári-homokhát kistáj területén kerültek besorolásra.

I/4. TELEPÜLÉSI TÉRSÉG

Települési térség az országos területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a települési területek közül a település belterülete, valamint az ahhoz csatlakozó beépítésre szánt területek tartoznak.

Települési térségre vonatkozó ajánlás

- Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a település beépítésre nem szánt területeit beépítésre szánt területté minősíteni csak akkor indokolt, ha az ezzel elérni kívánt cél (lakó, gazdasági, üdülő vagy különleges terület kialakítása) beépített terület újrahasznosításával nem érhető el, vagy ehhez nincs elég beépítésre szánt terület.*
- Az új beruházásokat, lakóterület-növelést elsősorban a meglévő beépített területek rehabilitációs és rekonstrukciós területein indokolt elhelyezni. Ennek megfelelően korlátozni javasolt új területek igénybevételét zöldmezős beruházások, ipari parkok, új lakóterületi egységek és lakóparkok céljára. Ezért preferálni, támogatni ajánlott a meglévő lakóterületek intenzívebb hasznosítását, illetve a lakatlan és funkcióját vesztett, üres létesítmények újrahasznosítását. A beépített területen kívül települni kívánó zöldmezős beruházások, ipari, kereskedelmi, szolgáltató centrumok telephely-kijelölését a településrendezési tervekben a természet és környezetvédelem és a termőföld-védelem szempontjainak figyelembevételével kell szabályozni.*
- A táj- és településkép védelme érdekében adott településen szükséges lehet az építménymagasság korlátozása (lásd: tájképvédelmi övezetbe sorolt települések), ezért az épített környezethez történő*

illeszkedés érdekében az átlagnál magasabb építmények tervezését, engedélyeztetését előzetes településképi vizsgálathoz célszerű kötni, és ennek megfelelően az építési övezetekben az építménymagasságok mértékét a településrendezési tervekben javasolt szabályozni.

- d) Tájképvédelmi övezetben a települési területek összenövését meg kell akadályozni, ilyen területeken a beépítésre szánt települési terület határa a közigazgatási terület határát 200 m-nél jobban ne közelítse meg.
- e) A kulturális örökség és a természeti környezet szempontjából érzékeny területeken indokolt elkerülni a település hagyományos szerkezetének és jellegének megváltoztatását, a települések beépített területének kiterjesztését és a közlekedési hálózat fejlesztéséhez kötődő üzletközpontok, raktárbázisok céljára új beépítésre szánt területek kialakítását.
- f) Korlátozni kívánatos, illetve szigorú feltételekhez javasolt kötni a beépítésre szánt területek bővítését (pl. az igénybevételre kerülő zöldfelületek tényleges kompenzációja, az igénybevételre kerülő biológiailag aktív felületeknek magas biológiai aktivitású területek létesítésével történő területi pótlása) a védett természeti területek környezetében és az ökológiai hálózat egyéb területein, a kiváló termőhelyi adottságú szántó, szőlő- és gyümölcsös termőterületen, hidrogeológiai védőterületen, belvíz- és árvízveszélyes területen, továbbá ott, ahol azt a településképi-védelmi, valamint a talajvédelmi szempontok megkövetelik.
- g) Javasolt megőrizni a települések kialakult egyedi karakterét, szerkezetét, valamint a települési összenövés megakadályozására meghagyni a települések közötti megfelelő nagyságú – legalább a terület ökológiai funkcióinak biztosításához és tájvédelmi (településszerkezeti, zöldfelületi rendszer védelmi, környezetvédelmi, tájéztétikai) szempontból elegendő méretű – beépítetlen területsávokat, különös tekintettel a városi település-együttesekbe tartozó településeknél. Zöldfelület kataszter létrehozása is javasolt.
- h) A tényleges geográfiai adottságok figyelembevételével javasolt a településeket védő zöldövezeti erdők, fásítások létesítése, a beépített területeken zöldfelületek, parkok növelése és a belterületi fasorok kiegészítése, fejlesztése. A településtervezés során a települési zöldfelületek, zöldfelületi elemek tervezése zöldfelületi rendszerben javasolt, a zöldfelületi területi mutatók figyelembe vételével.
- i) Történelmi településmagok rehabilitálása, a közművek lehetőség szerinti rejtett vonalvezetése a településképi megjelenés javítása érdekében ajánlott.
- j) A települések belterületei és a mellettük tervezett főútvonalak, elkerülő utak között védő-takaró zöldsávok létesítése javasolt.
- k) A helyi zaj- és rezgésvédelmi szempontból csendes övezet, illetve fokozottan védett terület kijelölése javasolt.
- l) A települések fejlesztési-rendezési tervezésénél fokozott figyelemmel kell lenni a földtani adottságokra, a felszínmozgásokkal való veszélyeztetettségre.

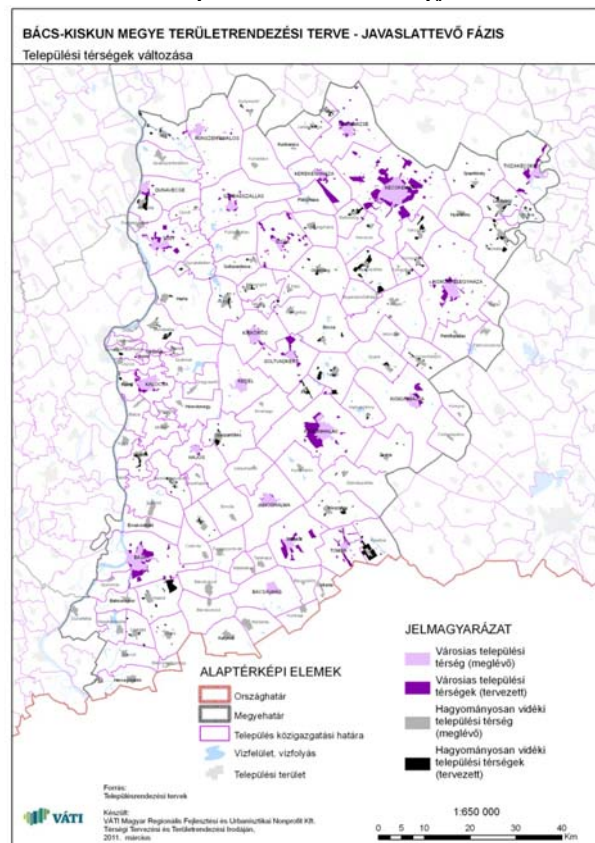
Bács-Kiskun megye települési térségei jellemzően a megye meghatározó térszerkezeti vonalai mentén sűrűsödnek, az ezeken kívüli települések koncentrációja alacsonyabb.

A települési területek konkrét változása számszerűen csak közelítően (de tendenciáit és nagyságrendjeit tekintve releváns módon) adható meg, mivel a központi adatbázis (FÖMI) csak a hivatalosan belterületté nyilvánított területek adatait tartja nyilván, a belterületekhez kapcsolódó egyéb beépítésre szánt területekről, vagy a belterülettel közvetlenül nem érintkező, de 10 ha-t meghaladó beépítésre szánt területekről már nincs pontos adat.

A FÖMI adatbázisa szerint a Bács-Kiskun megyei települések belterülete 2004-ben összesen 25 850 ha-t tett ki, 2009-ben pedig 32 730 ha-t. Ez mintegy 25%-os növekedésnek felel meg.

A települési térségek további változását elsősorban a feldolgozott településrendezési tervek alapján lehet tervezni, illetve meghatározni. A feldolgozás eredményeként Bács-Kiskun megyében a településrendezési tervek települési térségeiket (belterületek, valamint az ahhoz csatlakozó beépítésre szánt területek) a jelenlegihez képest összesen mintegy 23 ezer hektárral kívánják tovább bővíteni, ami a

16. sz. ábra: Települési térségek tervezett változása a feldolgozott településrendezési tervek alapján

Forrás: Váti Nonprofit Kft. Dokumentációs Központ, Települési önkormányzatok

jelenleghez képest igen jelentős, több mint 70%-os növekedést jelent. A tervezett települési térségek területi eloszlása és nagyságrendje nagyjából követi a 2004-2009 közötti időszakra jellemző tendenciákat.

4. 1. Városias települési térség

Városias települési térség a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a városok települési területe, továbbá azok a települési területek tartoznak, ahol a belterületi laksűrűség 15 fő/ha fölötti (1. sz. melléklet).

Bács-Kiskun megyében fenti kritériumoknak csak a megye 22 városa (Kecskemét, Baja, Kalocsa, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Kiskörös, Bácsalmás, Tiszakécske, Jánoshalma, Kiskunmajsa, Kunszentmiklós, Kecel, Lajosmizse, Soltvadkert, Szabadszállás, Izsák, Solt, Kerekegyháza, Dunavecse, Tompa, Hajós és Mélykút) felel meg (1. sz. melléklet).

Városias települési térségre vonatkozó ajánlás

- A hagyományos, történeti városi településszerkezeti részek és városközpontok területén nem engedhetők meg a szerkezetet, településképet rontó, és attól idegen funkciójú beépítések (pl. üzemanyagtöltő állomások, nagy bevásárló központok, nagy kiterjedésű közlekedési létesítmények).*
- A városközpontok területén a közműhálózat felszín alatti vezetését kell előirányozni.*
- A térségbe tartozó településeken a zöldterület (közpark), valamint közjóléti erdő funkciójú területek, továbbá a rekreációs igények kielégítését szolgáló egyéb, zöldfelületi jellegű különleges területek megőrzendők, arányuk a beépítésre szánt területekhez képest ne csökkenjen.*
- A térségbe tartozó településeken az intenzívebb (de nem lakótelep-szerű) városias lakóterületek számára is szükséges területeket fenntartani.*
- A korábban épült lakótelepek rehabilitációja során törekedni kell e területeknek a városszerkezetbe való minél szervezettebb visszaillesztésére, humanizálására.*

Az Országos Területrendezési Terv fogalom-meghatározása szerint a városias települési térség területfelhasználási kategóriába elsősorban a megye városai tartoznak. Bács-Kiskun megye városhálózata nagyon fiatal, a városi rangú települések döntő hányada az utóbbi 25 évben nyerte csak el ezt a címet.

1985 előtt a megyének mindössze 6 városi rangú települése volt, ami 1990-ig további 5 várossal bővült. A nagyobb számbeli változás 1993-tól következett be, amikor is napjainkig további 11 település nyerte el a városi rangot. A városi jogállású települések köre a hatályos megyei területrendezési terv elfogadása óta is változott, miután ezen időpont után két esetben is sor került várossá nyilvánításra (Hajós és Mélykút).

A nem városi jogállású települések közül – köszönhetően elsősorban a laza beépítésű települési szerkezeteknek és a külterületi népesség viszonylag magas részarányának – a belterületi laksűrűség egyik település esetében sem haladja meg a 15 fő/ha értéket.

A városias települési térségbe tartozó települési terület jelenleg az összes ilyen kategóriájú terület 52%-át teszi ki.

A településrendezési tervek feldolgozásának eredménye alapján várható, hogy a városias települési térségek növekedése a városi jogállású települések zöménél a következő években tovább folytatódik, miután a városok településrendezési terveikben további jelentős bővítéseket irányoznak elő.

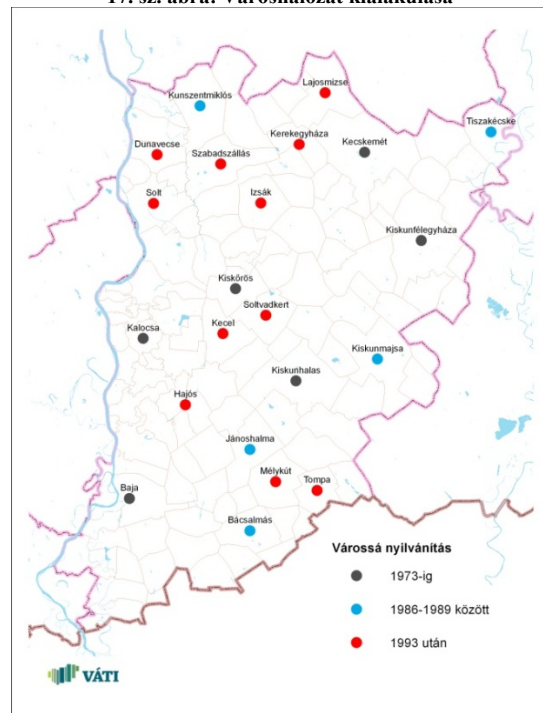
Az előkészítő munkafázisban feldolgozott hatályos településrendezési tervekben elhatározottak szerint a városias települési térségbe tartozó települések települési területeinek dinamikus, összességében mintegy 15 ezer hektáros növekedése várható.

Amennyiben a tervezett területi növekmény nagytávlatban realizálódik, a városias települési térségek részaránya Bács-Kiskun megye teljes települési térségén belül megközelíti a 60%-ot.

4. 2. Hagyományosan vidéki települési térség

Hagyományosan vidéki települési térség a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe – ide nem értve a városokat – a 15 fő/ha-nál nem nagyobb belterületi

17. sz. ábra: Városhálózat kialakulása

Forrás: KSH

laksűrűségű települések települési területei tartoznak. Bács-Kiskun megyében a hagyományosan vidéki települési térség kategóriába 97 település tartozik (1. sz. melléklet).

Hagyományosan vidéki települési térségre vonatkozó ajánlás

- a) *A hagyományos településszerkezethez, településkarakterhez, beépítési módhoz, a még meglévő értékes népi építészeti hagyományokhoz nem illeszkedő lakóterületek kijelölése nem javasolt. Más területfelhasználási egységek kijelölésénél is figyelembe veendő adott vidéki település léptéke, szerkezete.*
- b) *Fejlesztési területek elsősorban a meglévő belterületekhez kapcsolódóan jelölendők ki, zavaró hatású ipari-gazdasági területek kialakítása nem javasolt.*
- c) *A települések külterületén található majorok, puszták, mezőgazdasági birtokközpontok, külterületi lakott helyek esetében a történetileg kialakult szerkezetek, épületállomány, zöldfelületi elemek és egyedi tájértékek megtartására, valamint az eredeti, mezőgazdasághoz kapcsolódó funkciókra kell törekedni, kerülve a túlzott mértékű beépítettséget (javasolt: maximum 30 %).*

A megye hagyományosan vidéki települési térségét a városi ranggal nem rendelkező települések belterülete, valamint az azokhoz közvetlenül kapcsolódó beépítésre szánt területek alkotják. Ebbe a területfelhasználási kategóriába Bács-Kiskun megye településállományának mintegy 82%-a, szám szerint 97 nem városi jogállású település települési térsége tartozik.

A hagyományosan vidéki települési térségbe tartozó települések belterületének változása 2004 és 2009 között kisebb mértékű és arányú volt, mint a városias települési térségek növekedése. A megye összes települési térségének (33 000 ha) jelenleg 48%-án osztozik a 97 nem városi rangú település.

Megyén belül átlagosnál nagyobb arányú növekedés elsősorban a Kecskemét, Baja és Kalocsa környéki falvaknál volt tapasztalható. Ezeknél a településeknél a belterületek növekedését a centrumtelepülések közelsége, esetenként a turisztikai adottságok, illetve a viszonylag jó megközelítési adottságok motiválták.

Az előkészítő munkafázisban feldolgozott hatályos településrendezési tervekben elhatározottak szerint a hagyományosan vidéki települési térségbe tartozó települések települési területeinek a városias települési térségnél jóval mérsékeltébb, mintegy 8000 hektáros növekedése várható.

Amennyiben a tervezett területi növekmény nagytávlatban realizálódik, a települési térségen belül a hagyományosan vidéki települési térségek részaránya – a városias települési térségek tervezett dinamikus növekedésének függvényében – a jelenlegi 48%-ról 40% körülire mérséklődik.

I/5. VÍZGAZDÁLKODÁSI TÉRSÉG

Vízgazdálkodási térség az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe egyes folyóvizek, egyes állóvizek, egyes vízfolyások és egyes csatornák medre és parti sávja tartozik (1. sz. melléklet).

Bács-Kiskun megyében a Duna és a Tisza folyók és holtágaik, a természetes és mesterséges tavak, valamint a különböző típusú és funkciójú országos vagy térségi jelentőségű csatornák alkotják a vízgazdálkodási térséget.

Folyóvizek

- Duna
- Tisza

Jelentősebbek holtágak

- Füzesi Holt-Duna
- Kadia Ó-Duna
- Klágya Holt-Duna
- Nagybaracscai Holt-Duna
- Öreg-Duna (Fás-Duna)
- Tizsakécskei Holt-Tisza
- Szikrai (Lakiteleki) Holt-Tisza
- Tiszaalpári Holt-Tisza
- Tiszaugi Holt-Tisza

Jelentősebb állóvizek

- Vadkerti-tó
- Kolon-tó

- Kondor-tó
- Szelidi-tó
- Kunfehér-tó
- Péteri-tó
- Kiskunhalasi sóstó

Csatornák

- A 6. 3. 2. fejezetben felsoroltak szerint.

Vízgazdálkodási térségre vonatkozó ajánlás

- a) Távlati cél a vízkészletek jó állapotának elérése, a természetes vízkészletek és a vízigények egyensúlyának megőrzése.
- b) Az EU Víz Keretirányelve előírásaihoz illeszkedve, a hatékony vízvédelem érdekében a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII.21.) Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően, a vízgyűjtőkön az integrált gazdálkodás követelményét érvényesíteni szükséges. A vízrendezési feladatokat a Víz Keretirányelv hármass feltételrendszerét szem előtt tartva, a műszaki, ökológiai és társadalmi feltételek együttes figyelembevételével és a vizek műszakilag lehetséges legjobb ökológiai állapotának megtartásával javasolt megvalósítani.
- c) A vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben megfogalmazott célkitűzéseket, intézkedéseket figyelembe kell venni a településrendezési tervek készítésénél.
- d) A vízfolyások és állóvizek vízminőségének védelme érdekében az érintett vizek mentén szabályozott sávban mindennemű építési és egyéb tevékenység folytatásához az illetékes vízügyi hatóság hozzájárulása szükséges.
- e) A vízfolyások, vizes élőhelyek egyben ökofolyosók is, az ökofunkciót erősíti az emberi beavatkozások nyomán eltűnt, vagy meggyérült parti vegetáció helyreállítása, a vízfolyások menti, az adott területre jellemző, őshonos fajokkal történő fásítás.
- f) A kis kiterjedésű időszakos, illetve állandó vizű tavak felszámolását el kell kerülni, mivel jelentős természeti értéket képviselnek.
- g) A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait - a vizes élőhelyek védelme érdekében - meg kell őrizni. A vízpépítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.
- h) Természeti területen - a jogszerűen beépített területek, valamint vízjogi engedéllyel rendelkező építmények kivételével - tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új építmények elhelyezése.
- i) A vízrendezési, vízkár-elhárítási feladatok megoldása egy-egy vízrendszeren belül csak koordináltan végezhető, belterületi vízrendezést csak rendezett (felújított) befogadó esetén lehet elvégezni.
- j) A mederrendezés elsőrendű szempont, mert ezek a vizek a végbefogadói a beépített területekről érkező csapadékvíz-hálózat által szállított nagy mennyiségű, hirtelen jelentkező csapadékvíznek.
- k) A vízfolyások felújítása, alaprendezése során figyelmet kell fordítani a mederrendezések környezetbe illő megvalósítására, a természeti környezetben természetes anyagok felhasználásával, művi környezetben (belterület), az épített környezetbe illesztve.
- l) A települések belterületén összegyűjtött csapadékvizek vízfolyásokba vezetését csak előzetes tisztítás (olajfogó, homokfogó, törmelékfogó stb.) után célszerű engedélyezni.

Az Európai Unió új vízpolitikája, a Víz Keretirányelv (továbbiakban VKI) 2000-ben lépett hatályba az EU tagországaiban. Az Európai Unióhoz való csatlakozás óta Magyarországra nézve is kötelező az ebben előírt feladatok végrehajtása. A Víz Keretirányelv célja, hogy 2015-re (indokolt esetben 2027-re) a felszíni (folyók, patakok, tavak) és felszín alatti víztestek „jó állapotba” kerüljenek és ez az állapot hosszú távon is fenntartható legyen. A keretirányelv szerint a „jó állapot” nemcsak a víz tisztaságát, hanem a vízhez kötődő élőhelyek minél zavartalanabb állapotát, illetve a megfelelő vízmennyiséget is jelenti.

A jó állapot eléréséhez szükséges beavatkozásokkal azonban össze kell hangolni az árvízi- és belvízi védekezést, a településfejlesztési elképzeléseket (pl. szennyvízkezelés, ivóvízellátás) is. A racionális területhasználat alakításával is fenti szempontok összhangjának megteremtésére kell törekedni.

A két nagy folyó megye területéhez tartozó vízfelülete mintegy 9000 ha-t tesz ki. A folyóvizek és a part menti területek használatánál elsődleges szempont az árvizek akadálymentes levezetése, a vizek minőségének védelme, az ökológiai stabilitás, a természetes környezet megőrzése, helyreállítása.

A megyében megközelítően 3000 ha különböző funkciójú tófelület van. Fontos vízfelületek továbbá a jelentősebb holtágak is (összesen mintegy 500 ha nagyságrendben), amelyek általában többcélú hasznosításúak (belvizek tározása, öntözővíz-szállítás, halászat, horgászat, jóléti hasznosítás, stb).

A folyók, patakok, tavak állapotának javítása érdekében a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium irányításával, más minisztériumokkal együttműködve 2009 végére el kellett készíteni az egész országra kiterjedő vízgyűjtő-gazdálkodási tervet. A tervezés hazánkban több szinten valósul meg:

- országos szinten (1 db országos terv),
- négy részvízgyűjtő - Duna, Tisza, Dráva, Balaton - szintjén (ez 4 db részvízgyűjtő terv),
- 42 tervezési alegység szintjén (összesen 42 db alegység terv).

Bács-Kiskun megye területe 4 tervezési alegységhez tartozik, a Duna részvízgyűjtőhöz tartozó *Duna-völgyi főcsatorna* (1-10) és a *Felső-Bácska* (1-16) alegységhez, míg a Tisza részvízgyűjtőhöz tartozó *Nagykőrösi-homokhát* (2-12), valamint az *Alsó-Tisza jobb part* (2-20) alegységhez.

A *Duna-völgyi főcsatorna alegység* területe 5562 km², amely a Duna-Tisza-köze természetföldrajzi tájegység területén található. A terület 5 vízrendszerből, a Ráckevei (Soroksári)-Dunamenti, a Gyáli, az Észak-Duna-völgyi, a Dél-Duna-völgyi, valamint a Sárközi vízrendszerből tevődik össze. A tervezési terület nyugati határát a Duna Csepel-sziget és Baja közötti szakasza képezi. A tervezési alegység területén 56 víztestet határoztak meg, amelyből 30 vízfolyás és 26 tó víztest. A Duna-völgyi főcsatorna tervezési alegységen összesen 11 db természetes és 15 db mesterséges tó víztest található. A természetesekek közül 8 szikes tó.

A *Felső-Bácska tervezési alegység* az ország déli felében, az Alföld délnyugati sarkában helyezkedik el. Délen az országhatár, nyugaton a Duna folyam határolja. Északon a határt a Duna-völgyi főcsatorna vízgyűjtője, míg keleten az Alsó-Tisza jobb parti tervezési alegysége jelenti. A tervezési alegység vízgyűjtőjén 9 felszíni víztestet határoztak meg, ebből 3 mesterséges vízfolyás és 5 természetes, ill. mesterséges tó víztest.

A Tisza részvízgyűjtő területéből a 2 tervezési alegység érinti a megye területét, a Nagykőrösi-homokhát és az Alsó-Tisza jobb part alegység egy része.

A *Nagykőrösi-homokhát* déli része esik Bács-Kiskun megye területére, amely leginkább a löszel és homokkal fedett hordalékkúp-síkság. Bács-Kiskun megyéből csak a Kecskeméti kistérséget, abból is elsősorban Lajosmizse, Kecskemét, Lakitelek, Szentkirály és Tiszakécske településeit érinti. A víztestek közül a Körös-ér és a Tiszakécskei-holtág tartozik Bács-Kiskun megye területéhez.

Az *Alsó-Tisza jobb part alegység* területe 5373,5 km², amely az ország alegységei közül a második legnagyobb. Az ország területének mintegy 6%-at adó alegység a Dél-alföldi régió központi tengelyétől (Tisza) nyugatra található. Keleten az alegység nevét is adó fővízfolyás a Tisza, északon az Alpár-Nyárlőrinci csatorna vízgyűjtője, nyugaton a Duna-völgyi főcsatorna és Felső-Bácska, míg délen az országhatár határolja.

1/6. ÉPÍTMÉNYEK ÁLTAL IGÉNYBE VETT TÉRSÉG

Építmények által igénybe vett térség az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben megállapított területfelhasználási kategória, amelybe a műszaki infrastruktúra, valamint a nem települési területekhez és települési funkciókhoz kapcsolódó egyedi építmények területe és szükséges védőterületük tartoznak (1. sz. melléklet).

A műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények elhelyezésére vonatkozó szabály

- (1) Az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalait és az egyedi építmények helyét a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben, valamint az érintett települések településszerkezeti tervében kell meghatározni.
- (2) A kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben szereplő országos vasúti mellékvonalak területét a településszerkezeti tervben beépítésre nem szánt közlekedési terület területfelhasználási egységbe kell sorolni.
- (3) A magterület, ökológiai folyosó területén áthaladó közlekedési, elektronikus hírközlési, villamos energia és más energiahordozók vonalas infrastruktúra-hálózatainak engedélyezési eljárásaiban – a magterületet vagy az ökológiai folyosó területét érő legkisebb mértékű környezetterhelés és környezet-igénybevétel előidézése érdekében –, a természetvédelmi hatóság a környezethasználatot feltételhez kötheti, valamint kiegyenlítő intézkedést írhat elő.
- (4) A bányatelek megállapítás akkor engedélyezhető, ha összhangban van az érintett település településrendezési tervével és helyi építési szabályzatával.
- (5) A bányászati tevékenység következtében megváltozott külszíni területen – a külön jogszabályokban meghatározottakon kívül – tájrendezés csak a bányatelek megállapításakor elkészülő tervek alapján, a település helyi építési szabályzatának és szabályozási tervének megfelelően történhet.

6.1. Közlekedési vonalas infrastruktúra-hálózatok és építmények

A megyei területrendezési tervben közlekedési hálózatok és építmények területfelhasználási kategóriába tartoznak a nemzetközi, országos és térségi közlekedési hálózatok és építmények.

Közlekedési vonalas infrastruktúra-hálózatokra és egyedi létesítményekre vonatkozó szabály

(1) A közlekedési, az elektronikus hírközlési, továbbá az energetikai vonalas infrastruktúra-hálózatok erdőterületen áthaladó szakaszai mellett csak a forgalom lebonyolítását és biztonságát, az elektronikus hírközlés működését, illetve a villamos energia és más energiahordozók továbbítását közvetlenül szolgáló építmények helyezhetők el.

Közlekedési hálózatokra és építményekre vonatkozó ajánlás

- a) *A közlekedési létesítmények tervezése és megvalósítása során az érvényes szakági előírások szerint kell eljárni, figyelemmel a várható forgalmi igényekre. Prioritásként kezelendő az emberi környezet védelme, beleértve a forgalombiztonságot, a zaj- és levegőtisztaság megőrzését megfelelő szinten való tartását, ill. csökkentését, valamint a táj- és természetvédelem követelményeit.*
- b) *Minden új gyorsforgalmi út, főközlekedési út, ill. elkerülő szakasz nyomvonalának kijelölését természetvédelmi hatástanulmány előzze meg.*
- c) *A gyorsforgalmi úthálózat ütemezett, szakaszos kiépítését a tárgyban mindenkor érvényes Kormányrendeletnek megfelelően kell feltételezni, azonban minden lehetséges megoldás és ütemezés során gondoskodni kell a párhuzamos lassú, kiszolgáló, ill. közforgalmú járművek balesetmentes közlekedésének biztosításáról.*
- d) *A tervezett új nyomvonalak, ill. nyomvonalszakaszok, csomópontok és más közlekedési létesítmények területigényének pontosítása a települések településrendezési terveinek készítése során biztosítandó*

6. 1. 1. Közúti közlekedés

Gyorsforgalmi utak

A gyorsforgalmi utak kategóriába tartoznak az autópályák és az autópályák. Országokat, országrészeket összekötő, a legnagyobb forgalmi irányokba vezető, jelentős hazai és nemzetközi távolsági forgalom levezetésére szolgáló, magas szolgáltatási szintet nyújtó közutak, amelyek kizárólag gépjárművek közlekedésére létesülnek. Autópályák esetén forgalmi irányonként legalább két, autópályák esetén egy, vagy két forgalmi sávval rendelkeznek. Irányonként két, vagy több forgalmi sáv esetén a kiépítés osztottpályás, azaz az ellentétes irányokat fizikai elválasztó sáv különíti el. Az autópályák, valamint az osztottpályák, irányonként legalább két forgalmi sávval rendelkező autópályák esetén a menetirány szerinti jobb oldalon leállósáv található.

Az autópályák kereszteződései minden közlekedési pályával külön szintűek, ezekben a csomópontokban a gépjárművek fel- és lehajtására önálló sáv szolgál. Az autópályák kereszteződései a nagy forgalmú csomópontokban külön szintűek, egyéb helyeken a szintbeni csomópontban a balra kanyarodó járművek részére minden esetben, a jobbra kanyarodók részére általában önálló sáv van.

A gyorsforgalmi utaknak (autópályáknak, autópályáknak) az út menti ingatlanokhoz közvetlen csatlakozásuk nincs.

A gyorsforgalmi úthálózat elemei

- M44: Kecskemét térsége - Békéscsaba - Gyula - (Románia),
- M5: Gyál (M0) – Kecskemét – Kiskunfélegyháza – Szeged – Röske – (Szerbia) (a TEN-T hálózat része),
- M8: (Ausztria) – Szentgotthárd térsége – Veszprém – Enying térsége – Sárbogárd térsége – Dunaujváros - Kecskemét térsége – Szolnok – Füzesabony térsége (M3) (a Szentgotthárd és Szolnok közötti szakasz a TEN-T hálózat része),
- M9: Szombathely térsége (M86) – Püspökmolnári térsége – Zalaegerszeg térsége – Nagykanizsa – Inke térsége – Kaposvár – Dombóvár – Szekszárd térsége – Szeged (M5) (az M86 és az M7 közötti szakasz a TEN-T hálózat része).

Főutak

A főutak körébe tartoznak az elsőrendű főutak, a másodrendű főutak és a gyorsforgalmi utak csomóponti ágai. A főutak országrészeket összekötő, a területeket a főúthálózathoz kapcsoló, gyűjtő-elosztó szerepkört ellátó közutak, amelyek általában 2x1 forgalmi sávúak és csak kiemelkedő forgalmi szakaszaikon van kettőnél több forgalmi sávjuk. Nagyforgalmú csomópontjaik külön szintűek, egyéb szintbeni csomópontjaikban a balra kanyarodó járművek részére minden esetben, a jobbra kanyarodók részére általában külön sávjuk van. A lassú járművek (kerékpár, fogat, munkagép) forgalma elsőrendű fő utakon tilos, másodrendű főutakon folyamatosan, vagy időszakosan megengedett.

A főúthálózat elemei

- 5. sz. főút: Budapest – Dabas – Kecskemét – Kiskunfélegyháza – Szeged – Röske – (Szerbia),
- 44. sz. főút: Kecskemét (5. sz. főút) – Békéscsaba – Gyula – (Románia),
- 441. sz. főút: Cegléd (4. sz. főút) – Nagykőrös – Kecskemét (445. sz. főút),
- 445. sz. főút: Kecskemét (M5) - Kecskemét (44. sz. főút),
- 451. sz. főút: Kiskunfélegyháza (5. sz. főút) – Csongrád – Szentes (45. sz. főút),
- 51. sz. főút: Budapest – Kalocsa – Baja – Hercegszántó – (Szerbia),
- 52. sz. főút: Kecskemét (5. sz. főút) – Solt – Dunaföldvár (6. sz. főút),
- 53. sz. főút: Solt (52. sz. főút) – Kiskunhalas – Tompa – (Szerbia),
- 54. sz. főút: Kecskemét (5. sz. főút) – Soltvadkert – Sükösd (51. sz. főút),
- 55. sz. főút: Szeged (5. sz. főút) – Baja – Bátaszék (M6).

Új főúti kapcsolatok

- Kalocsa (51. sz. főút) – Kecel (54. sz. főút),
- Soltvadkert (53. sz. főút) – Kiskunmajsa – Kistelek – Mindszent – Derekegyház – Szegvár (45. sz. főút) – Nagymágocs – Orosháza (47. sz. főút),
- Dávod térsége (51. sz. főút) – Mohács (56. sz. főút).

Főutak tervezett településselkerülő szakaszai

- 451. sz. főút: Gátér
- 51. sz. főút: Solt, Harta, Dunapataj, Kalocsa, Sükösd, Érsekcsanád, Baja, Nagybaracska
- 52. sz. főút: Solt
- 53. sz. főút: Akasztó, Kiskőrös, Soltvadkert, Kiskunhalas, Tompa
- 54. sz. főút: Jakabszállás, Bócsa, Soltvadkert, Kecel, Császártöltés, Hajós
- 55. sz. főút: Csávoly, Felsőszentiván, Tataháza, Mélykút

Mellékutak

A mellékutak - összekötő és bekötő utak - elsődleges feladata az egyes települések bekapcsolása az országos úthálózati rendszerbe.

Az állami főúthálózat kiegészítéseként a kistérségek kedvezőbb feltárása és az egyes települések zsákhelyzetének megszüntetése érdekében a mellékút hálózat is kiegészítésre szorul (Bács-Kiskun megyében jelenleg zsáktelepülés: Bácsszentgyörgy, Bácsszőlős, Ballószög, Érsekhalma, Harkakötöny, Helvécia, Homokmégy, Kéleshalom, Kígyós (Kiskunmajsa), Kunbaja, Nyárlőrinc, Rém, Szank, Újsolt és Városföld).

Új mellékúti kapcsolatok

- Tass elkerülő,
- Kunszentmiklós – Dabas,
- Ladánybene – Felsőlajos,
- Újsolt – Szabadszállás,
- Szabadszállás elkerülő,
- Kerekegyháza 5212. j. elkerülő,
- Kerekegyháza 5214. j. elkerülő,
- Kecskemét (Hetényegyháza) elkerülő,
- Kecskemét (Hetényegyháza) – Kecskemét (Méntelek),
- Izsák elkerülő,
- Ágasegyháza – 52. sz. főút,
- Ballószög - 52. sz. főút,
- 5303. j. Kecskemét – Kiskőrös,
- Kecskemét – Csongrád,
- 4614. j. Nagykőrös – Kiskunfélegyháza,
- Tizsakécske elkerülő,
- Tiszaalpár átkötés,
- Bugac – Fülöpjakab,
- Fülöpjakab – Petőfiszállás,
- 5404. j. Bócsa – Szank,
- Soltvadkert – Kaskantyú,
- Kaskantyú – Bócsa,
- Kalocsa – Újtelek (Gombolyag) – Dunapataj (Szelidi-tó),

- Szakmár – (Csorna),
- Dusnok – Miske,
- Dusnok – Rém,
- Borota – Érsekhalma,
- Homokmégy (Hillye)– Császártöltés,
- Császártöltés – Kéleshalom,
- Kiskunhalas tehermentesítő,
- Kiskunmajsa elkerülő,
- Csólyospálos – 5409 j. út,
- 5312. j. Jánoshalma – Kisszállás,
- Borota – Tataháza,
- Mélykút - 5501. j. út,
- 5507. j. Bácsalmás – Csikéria,
- Bácsalmás elkerülő,
- Kunbaja – Bácsalmás,
- Szeremle – Dunafalva,
- Bátmonostor elkerülő,
- Hercegszántó – Bácsszentgyörgy.

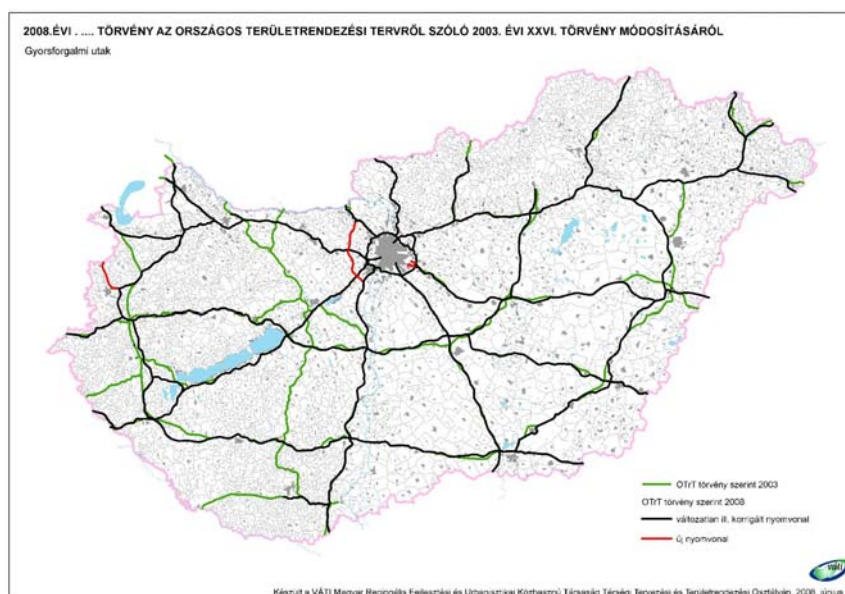
Gyorsforgalmi utak

A Harmadik Páneurópai Közlekedési Konferencián 1997-ben, Helsinkiben 10 közlekedési folyosó került kijelölésre, ezek közül a IV., V. és X./B közúti – vasúti, valamint a VII. vízi közlekedési folyosó halad keresztül Magyarország területén. Bács-Kiskun megyét a IV., a VII. és a X./B folyosó érinti. A IV. páneurópai közlekedési folyosó az Európai Unió területét köti össze Délkelet – Európával, a VII. vízi közlekedési folyosó a Duna Németországtól a Fekete-tengerig, a X./B folyosó Budapesttől Belgrádig tart, ahol a X. folyosó – mely Salzburgot köti össze Szalonikival - fő ágába csatlakozik. A IV. és X. folyosó közúti ága az M5 gyorsforgalmi út Budapest – Szeged szakaszon közös. A gyorsforgalmi utak a megye nemzetközi és távolsági közlekedését segítik, melyek közül jelenleg teljes hosszában csak a Budapest irányú M5 kapcsolat épült ki, az M8 és M9 gyorsforgalmi utak megvalósulása a Duna hidak megépültével vette kezdetét.

Az *Országos Területrendezési Terv* felülvizsgálata és 2008. évi módosítása során a tervezett gyorsforgalmi úthálózat racionalizálásra került, így a korábbi 3970 km hosszú országos hálózat néhány elem főúttá minősítésével és két új elem beillesztésével 3300 km-re csökkent.

Bács-Kiskun megye tervezett gyorsforgalmi útjait az OTrT módosítása lényegében nem érintette, a hálózatot továbbra is a már kiépült M5 mellett az M44, M8 és M9 alkotják. A korábban hatályos OTrT-ben szereplő M8 nyomvonal kismértékben pontosításra került, a pontosított nyomvonal azonban azonos a 2005-ben elfogadott Bács-Kiskun megyei területrendezési tervben szereplő nyomvonallal.

18. sz. ábra: Az OTrT gyorsforgalmi úthálózatának változása

Az *M44 gyorsforgalmi út* az M8 és Délkelet-Magyarországon keresztül Románia között fog kapcsolatot létesíteni, kiépítésével elsősorban Békés megye elérhetősége javul jelentősen. A 2007-ben elfogadott 2007-2012. időszakra vonatkozó Közlekedés Operatív Program (KözOP) az M44 Kecskemét és Tiszakürt közötti 42 km-es 2x2 sávú gyorsforgalmi út szakaszának kivitelezésének megkezdésére a 2012. évet jelölte meg, jelenleg előkészítő stádiumban van. (A gyorsforgalmi út Tiszakürt és Kondoros közötti szakaszát 2010., a Kondoros és Békéscsaba közötti szakaszát 2013. évi kezdettel jelölte.)

Tervezett csomópontok a megyében:

- a 4622.j. mellékúton Kecskemétnél,
- a 4625.j. mellékúton Lakiteleknél.

Az M5 gyorsforgalmi út a TEN-T hálózat része, teljes hosszában kiépült. A megyében legjelentősebb forgalom (>35000 E/nap) az M5 autópályán a Pest megyéből érkező szakaszon az 54. sz. főút kecskeméti becsatlakozásig alakul ki. Jelentős (20 000 E/nap fölötti) forgalom az M5 autópálya egyéb szakaszain észlelhető. A megyét érintő IV. jelű (Drezda / Nürnberg – Prága – Brno – Pozsony – Budapest – Arad – Bukarest – Constanca / Craiova – Szófia –Istambul / Szaloniki) páneurópai közlekedési folyosó közötti ágának Magyarországon az M15 (Szlovákia – Rajka – M1 autópálya) – M1 (Ausztria – Hegyeshalom –Győr – M0 Budapest) – M0 (M1 – M5 között)– M5 (M0 Budapest – Kecskemét – Kiskunfélegyháza – Szeged térsége) – M43 (M5 Szeged térsége – Tisza-híd – Nagylak / Csanádapalota –(Románia) gyorsforgalmi utak felelnek meg, ami a jelenleg épülő M43 elkészültével teljes hosszában megvalósul.

Meglévő csomópontok a megyében:

- a 4608.j. mellékúton Lajosmizsénél,
- az 5. sz. főúton Kecskemét észak-nyugati részén,
- az 52. sz. főúton Kecskemét keleti oldalán,
- az 54.sz. főúton Kecskemét dél-nyugati felén,
- az 5302.j. mellékúton Kiskunfélegyháza északi részén,
- az 5402.j. mellékúton Kiskunfélegyháza déli részén.

Tervezett csomópontok a megyében

- a tervezett M8 gyorsforgalmi úton, illetve a tervezett Kecskemétet elkerülő főúttal,
- 5401. j. mellékúton Kunszállásnál.

Az M8 gyorsforgalmi út (ami a magyar-osztrák határt köti majd össze az M4 és az M3 autópályával), Bács-Kiskun megyét érintő teljes szakasza a TEN-T hálózat része lesz. Egyetlen megvalósult eleme az M6 és az 51. sz. főút között a 2007-ben átadott Dunaújvárost és Dunavescét (egyben az Alföldet a Dunántúllal) összekötő Pentele-híd. A Dunavescé – Kecskemét, és a Kecskemét – Szolnok szakaszok szerepelnek a 2007-ben elfogadott Közlekedés Operatív Program (KözOP) 1. (Az ország és a régióközpontok nemzetközi közötti elérhetőségének javítása) prioritásai között.

Meglévő csomópontok a megyében:

- az 51.sz. főúton Dunavescénél,

Tervezett csomópontok a megyében:

- az 5203.j. mellékúton Szabadszállásnál,
- az 5212. j. mellékúton Kerekegyháznál,
- az M5.sz. gyorsforgalmi úton.

Az M9 gyorsforgalmi út 6. sz. főút és 51. sz. főút közötti szakasza a Szent László elnevezésű Duna-híddal már 2003-ban megépült, az 51. sz. főút – 54. sz. főút közötti 12,3 km-es szakasza pedig épül.

Meglévő csomópontok a megyében:

- az 51. sz. főúton Dusnoknál,

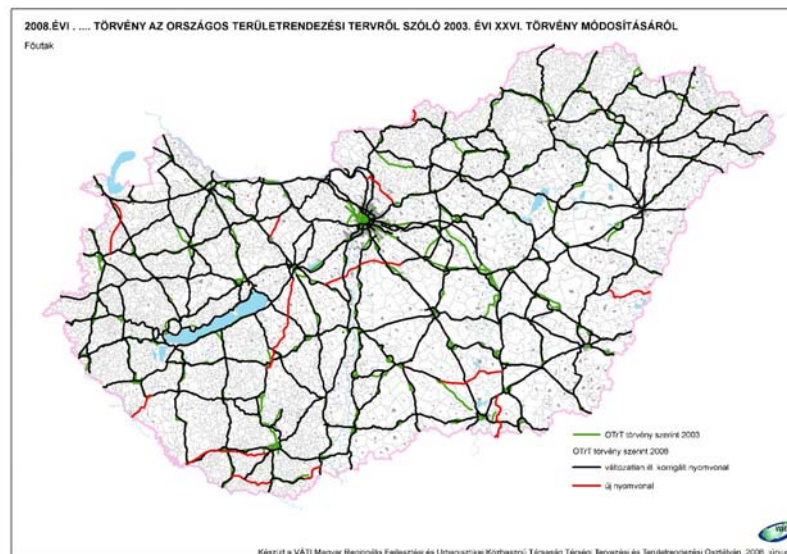
Tervezett csomópontok a megyében:

- az 54. sz. főúton Érsekhalmánál,
- az 5412. j. mellékúton Jánoshalmánál,
- az 53. sz. főúton Kisszállásnál.

Főutak

Az Országos Területrendezési Terv felülvizsgálatakor a tervezett főúthálózat követte a gyorsforgalmi úthálózatban bekövetkezett változásokat, illetve a kiépült, vagy új igényként megjelenő települési elkerülő szakaszok okozta változásokat, de néhány új elem is beépült az Ország Szerkezeti tervébe.

19. sz. ábra: Az OTTrT főúthálózatának változása

Bács-Kiskun megye főúthálózatának az OTrT módosítása szerint történt egyetlen változása, hogy a korábbi Soltvadkert - Szeged (Kiskundorozsma) új főút helyett a Soltvadkert – Kiskunmajsa – Kistelek – Mindszent – Derekegyház – Szegvár – Nagymágocs – Orosháza új főút szerepel. A hatályos megyei területrendezési terv intézkedési javaslata is tartalmazta, hogy az OTrT nem jelölt a főúthálózaton szükséges néhány elkerülő szakaszt (451. sz. főút – Gátér, 51. sz. főút – Sükösd – Érsekcsanád, 53. sz. főút – Akasztó, 54. sz. főút – Hajósi pincék), ezek az OTrT módosításakor mind beépültek az elkerülő szakaszok közé.

A főúthálózat kedvezően épült ki Bács – Kiskun megyében, mivel az 51.sz., 52.sz., 55.sz., és az 5. sz. főutak a megye szélén futva mintegy keretként tárják fel a területet, annak négy sarkát pedig az 53. sz. és 54.sz. főutak szinte átlóként kötik össze. Ehhez a szerkezethez kapcsolódnak a megyéből kifutó, a szomszédos megyékkel, valamint Szerbiával jelenleg kapcsolatot biztosító főutak:

- Pest megye felé az 51. és 5. sz. főutak további szakaszai, valamint a 441.sz. főút,
- Jász-Nagykun-Szolnok megye felé a 44.sz. főút,
- Csongrád megye felé a 451.sz. főút, valamint az 5. sz. és 55. sz. főutak fenti szerkezetben nem szereplő szakaszai,
- Baranya megye felé jelenleg csak komp kapcsolat létezik, de a Dávod térsége – Mohács új főút kiépítése szerepel az OTrT javaslatai között,
- Tolna megye felé az 52.sz főút,
- Szerbia felé pedig az 51.sz. és 53.sz. főutak.

5. sz., Budapest – Dabas – Kecskemét – Kiskunfélegyháza – Szeged – Röske – (Szerbia) kapcsolatot biztosító elsőrendű főút jelentősége és nagytérségi szerepe az M5 gyorsforgalmi út kiépülésével érintett szakaszon csökkent. Elsősorban elővárosi és települések környéki forgalmat, valamint a lassú járműforgalom igényeit fogja kielégíteni.

A 44. sz., Kecskemét (5. sz. főút) – Békéscsaba – Gyula – (Románia) elsőrendű főút jelentősége az M44 gyorsforgalmi út megépítését követően várhatóan csökkenni fog a megyei szakaszon is. A 44. sz. főút jelenleg három megyén átívelő nagytérségi kapcsolatot lát el, távlatilag Bács-Kiskun megyében elsősorban a Kecskemét és a Tisza közötti településeket összekapcsoló főútként fog funkcionálni. A főút a tiszai hídon vezet át Jász-Nagykun-Szolnok megyébe. A főút Kecskemétet elkerülő tervezett szakasza a már meglévő 44. sz. főút, a 441. sz. főút, az 5. sz. főút és az M5 gyorsforgalmi utakat köti össze Kecskemét belterületét elkerülve. Ez a 445. sz. főútként megnevezett elkerülő út két ütemben (I. ütem 5. sz. főút – 441. sz. főút, II. ütem 441. sz. főút 44. sz. főút és M5 – 5. sz. főút) a KözOP-ban tervezett.

441. sz., Cegléd (4. sz. főút) – Nagykőrös – Kecskemét (445. sz. főút) másodrendű főút a Budapest központú sugaras közúthálózat sugárirányú útjai (az M5 gyorsforgalmi út, az 5. sz. főút és a 4. sz. főút) között létesít kapcsolatot, így Bács-Kiskun megye északkeleti és Pest megye dél-keleti részét köti össze. Szerepe várhatóan a későbbiekben sem változik.

445. sz. főút: Kecskemét (M5) - Kecskemét (44. sz. főút).

451. sz., Kiskunfélegyháza (5. sz. főút) – Csongrád – Szentes (45. sz. főút) másodrendű főút az 5. sz. (Budapest – Szeged) főút és a 45. sz. (Hódmezővásárhely – Kunszentmárton) főút között létesít kapcsolatot három alföldi város összekapcsolásával.

51. sz., Budapest – Kalocsa – Baja – Hercegszántó – (Szerbia) másodrendű főút jelentős, a Duna bal partja mentén keletkező észak-déli irányú jelentős forgalmat vezet el, funkcióját a későbbiekben is várhatóan megtartja.

52. sz., Kecskemét (5. sz. főút) – Solt – Dunaföldvár (6. sz. főút) másodrendű főút Bács-Kiskun megye északi települései, valamint a dunántúli területek között teremt kapcsolatot, távlatban szerepét részben az M8 gyorsforgalmi út veszi majd át. Jelenleg az úthálózat sugár irányú 5. sz. és 6. sz. főútjai között biztosít keresztirányú kapcsolatot.

53. sz., Solt (52. sz. főút) – Kiskunhalas – Tompa – (Szerbia) másodrendű főút az 54.sz. főúttal a megye belső területeit tárja fel, funkcióját a későbbiekben is várhatóan megtartja.

54. sz., Kecskemét (5. sz. főút) – Soltvadkert – Sükösd (51. sz. főút) másodrendű főút az 53.sz. főúttal a megye belső területeit tárja fel, funkcióját a későbbiekben is megtartja.

55. sz., Szeged (5. sz. főút) – Baja – Bátaszék (M6) másodrendű főút a megye keleti és nyugati oldalain futó főutak között létesít kapcsolatot a megye déli részén, illetve a megye déli településeit köti össze Csongrád megyével és a Dunántúllal. Szerepe az M9 gyorsforgalmi út megépítésével párhuzamosan csökkenni fog.

512.sz. főút az 51.sz. főút Kalocsát nyugaton elkerülő nyomvonalának eddig megvalósult szakasza.

Az 513. sz. főút az 51. sz. főút Dunavecset és Apostagot elkerülő szakaszának kiépülése után visszamaradt, egykori 51. sz. főút szakasz.

541.sz. főút az 5. sz. főút és az 54. sz. főút között fut, részben felhasználva az 54. sz. főút régi nyomvonalát, az 54. sz. főút kecskeméti célforgalmát a belvárosba vezetve.

A tervezett Kalocsa (51. sz. főút) – Kecel (54. sz. főút) főút Kalocsa 51. sz. főúti keleti elkerülőjétől Kecel 54. sz. főút elkerülőjéig tart, feltárja az 51. sz., 53. sz., és 54. sz. főutak által körül zárt területet, valamint a Soltvadkert – Kiskunmajsa – M9 Szeged térsége új főúttal együtt kelet – nyugat irányú kapcsolatot lát el a megye középső részében.

A tervezett Soltvadkert (53. sz. főút) – Kiskunmajsa – Kistelek – Mindszent – Derekegyház – Szegvár (45. sz. főút) – Nagymágocs – Orosháza (47. sz. főút) főút nyomvonala Soltvadkert 53-54. sz. főúti elkerülőjétől az M9 gyorsforgalmi út szegedi részéig tart, feltárja az 5. sz.,55.sz., 53. sz. és 54. sz. főutak által körül zárt területet.

A tervezett Dávod térsége (51. sz. főút) – Mohács (56. sz. főút) főút Baranya megyével jelent majd új kapcsolatot a Mohácson tervezett új Duna-hídon keresztül.

Mellékutak

A megyén belül a települések közötti kapcsolatot a főutakon kívül egyes, a főúthálózatot kiegészítő térségi jelentőségű mellékutak is szolgálják:

- Kiskunlacháza – Kunszentmiklós – Szabadszállás – Jakabszállás – Kunszállás útvonal az 51.sz. és 5. sz. főutak közötti településeket kapcsolja az országos úthálózathoz 51.sz. főúttól indulva az 5203.j. és az 5302.j. mellékutak nyomvonalán.
- Kunszentmiklós – Lajosmizse mellékút Bács – Kiskun megye északi településeit fűzi fel az 5211. j. mellékút nyomvonalán.
- Szalkszentmárton – Szabadszállás – Kiskörös – Öregcsertő térségi jelentőségű út az 51.sz. főúttól indulva az 5213.j. – 5203.j. – 5301.j. mellékutak nyomvonalán az újonnan kialakítandó Kalocsa – Kecel főúthoz csatlakozik. A fent említett Kunszentmiklós – Szabadszállás – Jakabszállás – Kunszállás térségi jelentőségű mellékúttal Szabadszállás és Izsák között közös szakasszal rendelkezik.
- Kecel – Kiskunhalas – Kiskundorozsma út az 5309. j. és az 5408. j. összekötő utak meglévő nyomvonalán az 54.sz., 53.sz. és az 5. sz. főutak közötti területek feltárására szolgál.
- 53. sz. főút, Kiskunhalas – Csávoly 5412.j. mellékút nyomvonalán az 53.sz. és 55.sz. főutak közötti terület feltáró útja.
- Kalocsa – Bácsalmás – (Szerbia) út az 5312.j. mellékút nyomvonalán Jánoshalmát és Bácsalmást elkerülve az 51.sz., 54.sz. és 55.sz. főutakat köti össze az országhatárral.
- Derekegyház – Mindszent – Kistelek – Kiskunmajsa út (az 5411. j. – 4519. j. – 4522. j. – 4523. j. – 44115. j.) közel kelet-nyugat irányú, enyhítve ezzel a gyűrűs-sugaras országos úthálózati rendszer negatív hatásait is.
- Balástya – Üllés – Öttömös – Tompa – (Szerbia) térségi jelentőségű mellékút nyomvonala a jelenlegi 5422. j. – 5426. j. – 5433. j. – 5431. j. – 5413. j. – 5501. j. összekötő utakat felhasználva éri el a szerb határt.
- Kiskunmajsa – Pusztamérges – Ruzsa – Ásotthalom – (Szerbia) országhatárig terjedő nyomvonal az 5409. j. – 5429. j. – 5435. j. – 5431. j. – 5509. j. – 5511. j. mellékutak egyes szakaszainak felhasználásával és egy új nyomvonal közbeiktatásával éri el a tervezett Ásotthalom térségi jelentőségű határátkelőt Szerbia-Montenegró felé.
- Szolnok – Tószjenő – Tiszajenő – Tiszakécske – Lakitelek – Kiskunfélegyháza térségi jelentőségű út a 4625.j. mellékút nyomvonalán.

A megyében viszonylag kevés zsák település található (Bácsszentgyörgy, Ballószög, Dunafalva, Fajszi, Harkakötöny, Kunbaja, Rém, Szeremle, Újsolt). Helyzetük javítására a következő mellékutak kiépítése szükséges:

- Újsolt – Szabadszállás,
- Ballószög – 52. sz. főút,
- Dunsok-Rém,
- Kunbaja – Bácsalmás,
- Szeremle-Dunafalva,
- Hercegszántó – Bácsszentgyörgy.

6. 1. 2. Vasúti közlekedés

Az országos vasúti törzshálózat elemei

A nagysebességű, nemzetközi és országos vasúti törzshálózat olyan magyarországi vasútvonalak hálózata, amelyek a vasúti főhálózat részei, s melyeket az OVSZ előírásai szerint legalább 120-160 km/ó (nagysebességű esetén 250 km/h) fejlesztési sebességnek megfelelően kell megtervezni.

Tervezett nagysebességű vasútvonal

- (Ausztria és Szlovákia)- Hegyeshalom és Rajka – Budapest [Ferihegy] – Röske és Kübekháza – (Szerbia és Románia) (IV. sz. transzeurópai közlekedési folyosó hazai szakasza)

A transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonalak

- Cegléd – Szeged – (Románia)
- Budapest – Kelebia – (Szerbia)

Egyéb országos törzshálózati vasútvonalak

- Budapest – Lajosmizse – Kecskemét
- Bátaszék – Baja – Kiskunhalas
- Kiskunhalas – Kiskunfélegyháza

Az országos vasúti törzshálózat tervezett eleme

Egyéb országos törzshálózati vasútvonalakhoz kapcsolódóan:

- Bácsalmás – Csikéria – (Szerbia) - Röske és Szeged – Nagylak – (Románia) összeköttetés,

Vasúti mellékvonalak

Vasúti mellékvonalak a fővonalakat összekötő közforgalmú vasútvonalak, melyeket az OVSZ előírásai szerint legalább 60-80 km/ó fejlesztési sebességnek megfelelően kell megtervezni.

- Kunszentmiklós – Dunapataj
- Kiskörös – Kalocsa
- Kecskemét – Kunszentmárton
- Kiskunfélegyháza – Szentés

- Fülöpszállás – Kecskemét
- Szolnok – Kiskunfélegyháza
- Dunapataj – Kalocsa
- Kecel – Baja – *(Szerbia)*

Keskeny nyomtávú vasútvonalak

- Törökfái – Kiskőrös
- Kecskemét – Kiskunmajsa

Az országos vasúti törzshálózat elemei

Az OTrT módosítása során a vasúti hálózat a vasút közlekedésről szóló CLXXXIII. törvény alapján átkategorizálásra került, az európai TEN-T hálózat Csatlakozási Szerződésben rögzített magyarországi elemeinek megfelelően. A kategóriarendszer változása Bács-Kiskun megyét illetően: Fülöpszállás - Kecskemét korábbi egyéb fővonal már nem az országos vasúti törzshálózat része, csak mellékvonal.

A *nagysebességű vasútvonalak* közül az (Ausztria és Szlovákia)- Hegyeshalom és Rajka – Budapest [Ferihegy] – Röske és Kübekháza – (Szerbia és Románia) érinti a megyét. Ez a vonal az OTrT módosításával a korábbi Hegyeshalom – Budapest – Kelebia nagysebességű vasútvonalat váltotta fel.

A *transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonalak* közül a megyét északnyugat – délkelet irányban két európai jelentőségű TEN-T vasútvonal szeli át.

A Budapest – Kelebia – (Szerbia) *TEN-T* vonal jelenleg 80km/h menetsebességre alkalmas egyvágányú, villamosított, kétvágányúsítása és teljes felújítása tervezett. A vonalon két IC („BEOGRAD” és „IVO ANDRIC”) közlekedik Budapest és Belgrád között napi gyakorisággal. Utóbbi 16 Bács-Kiskun megyei településen is megáll. Szintén ezt a pályát használja a Prága – Pozsony – Budapest – Belgrád „Avala” IC is, valamint 5 sebesvonat az országhatáron belül teremt kapcsolatot a két végpont között.

A Cegléd – Szeged – (Románia) *TEN-T* vonal egyvágányú, villamosított vonal. Engedélyezett sebesség a vonalon Cegléd és Kiskunfélegyháza között 120 km/h, onnan Szegedig 100 km/h. Budapest és Szeged között 14, óránként közlekedő félig IC, félig gyorsvonati kocsikkal járó ún. „öszvér”-szerelvény közlekedik rajta, ezek a vonatok az országhatárt nem lépik át.

Egyéb országos törzshálózati vasútvonalak kategóriába sorolt vonalak közül a Kiskunhalas – Kiskunfélegyháza egyvágányú, villamosított vonal. A Cegléd – Szeged vasútvonalat és a Budapest – Kelebia vasútvonalat köti össze. Jelenleg 100km/h pályasebességre alkalmas. 120km/h sebességre való fejlesztése és rehabilitációja szükséges lenne. Második vágány építése tervezett.

A Budapest – Lajosmizse – Kecskemét egyvágányú és nem villamosított. Jelenlegi pályasebessége 60km/h, villamosítása tervezett. Forgalmi szempontból két részre oszlik: a Nyugati pályaudvar – Lajosmizse szakasz a budapesti agglomeráció hivatásforgalmát, míg a Lajosmizse – Kecskemét szakasz inkább a környező tanyavilág és Kecskemét környéki kisebb települések forgalmát szolgálja. A vasútvonalon Lajosmizse és Kecskemét között a személyszállítás 2009. december 13-tól szünetelt, de 2010. július 4-én napi két vonattal újraindult.

A Bátaszék – Baja – Kiskunhalas egyvágányú, nem villamosított vasútvonal. A vonal Bajánál keresztezi a Dunát, majd keresztláthat a Gemencen. A vasútvonal fontos szerepet tölt be a magyarországi vasúthálózatban, ugyanis Budapesttől délre csak Bajánál üzemel vasúti híd a Dunán. A híd 1998-99. évi felújításakor választották szét a közúti és vasúti funkcióját. Pillanatnyilag 100km/h sebességre alkalmas, egyvágányú, nem villamosított vasútvonal. Távolabban villamosítása és rehabilitációja szükséges. A MÁV Rt a közös bajai vasúti-közúti híd fenntartása körüli viták miatt a közúti forgalom számára új híd létesítését szorgalmazza. A Bajai kikötő logisztikai fejlesztése esetén a vasút a RO-RO kialakítását támogatja.

A *vasúthálózat új elemei* közül a megyét a Bácsalmás – Csikéria – Szabadka – Röske - Szeged összeköttetés helyreállítása érinti. A vonal Szerbiával való megegyezés esetén peage vonalként működhetne. Megegyezés hiányában megfontolandó a vonal határon belüli kiépítése, mivel az a Dél-Alföldi Régió nyugati és tengeri kapcsolatait segítené a Bácsalmás-Baja-Dombóvár- Fiume vonalakon keresztül.

Vasúti mellékvonalak

A mellékvonalak fenntartásának elsődleges feladata a felfűzött települések vasúttal való elérhetőségének biztosítása, a személy és áruforgalmi igények vasúton történő kielégítése. A megyei területrendezési terv – az OTrT szemléletével összhangban – a vasúti mellékvonalak megtartását irányozza elő a jövőben is, feltételezve a pályák műszaki rekonstrukcióját, megteremtve ezzel a lehetőségét a felmerülő közlekedési igényekhez rugalmasabban alkalmazkodni tudó vasúti üzemnek. Általánosságban előirányozandó, hogy a mellékvonalakon a terv távlatában legalább 60 km/h megengedett sebesség elérésére kell törekedni. A mellékvonalak üzemeltetése, megtartása megyei érdekű feladat, de nem várható el az üzemeltető MÁV-tól, hogy az ezeken a vonalakon képződött veszteséget egyedül viselje, ezért meg kell teremteni az ilyen vonalak üzemeltetéséhez szükséges térségi pénzügyi feltételeket.

A megyében található vasúti mellékvonalak egyvágányú, nem villamosított pályák. A Fülöpszállás – Kecskemét, Kunszentmiklós – Dunapataj, Kiskőrös – Kalocsa mellékvonalakon 2007. óta a személyszállítás szünetel.

Nagyon-nagy távlatban megfontolandó a Dunapataj – Kalocsa és Kecel – Baja – *(Szerbia)* vasúti mellékvonalak megvalósítása, összhangban többek között a Duna Stratégia célkitűzéseivel is.

Keskeny nyomtávú vasútvonalak

A Törökfái - Kiskőrös vonal 1951-ben épült, és a Kiskőrösi vonalról ágazik le. Eredeti funkcióját, miszerint a tanyavilágnak jelentett összeköttetést a városokkal, már nem látja el a közúti közlekedés térnyerése miatt, így a vonal jövője veszélyeztetett. Pályasebessége 40km/h.

A Kecskemét-Kiskunmajsa vonal korábban a tanyavilág számára jelentett összeköttetést Kecskeméttel és Kiskunmajsával, jelenleg azonban a nagyvasúti illetve a közúti közlekedésnek nem jelent alternatívát, így csak turisztikai hasznosítás esetén oldódhat meg

helyzete. A pályasebessége 40km/h. A kiskunmajsai fürdő fejlesztésével párhuzamosan felmerült a vonal turisztikai kihasználásának lehetősége. Ebből a szempontból kedvezőbb lenne, ha a kisvasút végállomása nem Kecskemét alsón lenne, hanem nagyállomási becsatlakozást kapna.

6. 1. 3. Hidak és kompátkelőhelyek

Az országos főút- és vasúthálózaton lévő nagy hidak a gyorsforgalmi utak, főutak, vagy vasútvonalak azon – Duna és Tisza - hídjai, amelyek igen jelentős nemzetközi és hazai távolsági forgalmat bonyolítanak le.

A gyorsforgalmi úton és főúton, valamint a vasúti törzshálózaton tervezett nagy hidak a Dunán és a Tiszán

Gyorsforgalmi úton, főúton tervezett híd

Tiszán

- Tiszaug térsége (M44)

Térségi mellékúton és vasúti mellékvonalon lévő híd

Vasúti híd a Tiszán

- Tiszaug – (Kecskemét-Kunszentmárton vasúti mellékvonalon)

Kompátkelőhelyek

Kompátkelőhelyek a Dunán

- Paks – Géderlak
- Gerjen – Kalocsa
- Dunaszekcső – Dunafalva

Kompátkelőhely a Tiszán

- Tiszakécske (Tiszabög) – Nagyrév

Gyorsforgalmi úton tervezett nagy híd a Tiszán

Az M44 gyorsforgalmi út megvalósításához a Tiszán új közúti híd létesítése szükséges. Mivel az M44 gyorsforgalmi út nyomvonala még nem került kijelölésre, a híd pontos helyének meghatározása is további tervezést igényel.

Országos főúthálózaton lévő nagy hidak a Dunán

- Dunavecse - (M8 gyorsforgalmi úton)
- Solt – (52. sz. főúton)
- Sükösd – (M9 gyorsforgalmi úton)
- Baja – (55. sz. főúton)

Vasúti nagy híd a Dunán

- Baja – (Bátaszék - Baja – Kiskunhalas egyéb országos törzshálózati vasútvonal)

Országos főúthálózaton lévő nagy híd a Tiszán

- Tiszaug – (44. sz. főúton)

A *kompok* a hidak mellett a folyókon való átkelést segítik, de nem egyenértékűek a hidakkal. Kapacitásuk, a napszaktól, a vízállástól és az időjárástól függő alkalmazhatóságuk, az átkelés sebessége és a költsége miatt. Az M8 és M9 gyorsforgalmi utak hídjainak megépülésével a Dunaújváros és Szalkszentmárton, valamint a Fadd-Dombori és Fajsz közötti komp megszűnt. 2010 októberétől a Dunaszekcső – Dunafalva komp csak személyeket szállít.

6. 1. 4. Vízi közlekedés

Nemzetközi és országos jelentőségű vízi utak megyét érintő szakaszai

A vízi út neve	A szakasz (fkm–fkm)	A vízi út osztálya
Duna (nemzetközi vízi út)	1641-1433	IV/C.
Tisza	403-254	II.
Tisza	254-160	IV.

Nemzetközi és országos jelentőségű közforgalmú kikötő

Nemzetközi és országos közforgalmú jelentőségű kikötő a vízi úti szállítási feladatok kiszolgálására létesített nemzetközi szállítási kapcsolatokkal is rendelkező kikötő.

- Baja

Térségi közforgalmú kikötő

Térségi jelentőségű közforgalmú kikötő térségi szállítási feladatokat kiszolgáló közforgalmú kikötő.

- Dunavecse

Személyforgalmi kikötők

Duna

- Kalocsa
- Apostag
- Tass
- Solt
- Érsekcsanád
- Fajsz

Tisza

- Tiszakécske
- Tiszaug

Magyarország Európa legnagyobb víziút-rendszere, a Rajna – Duna rendszer középső szakaszán, két tenger felől a gazdaságos szállítási rádiuszon belül fekszik. Ennek ellenére a folyami hajózás drasztikusan leszakadt az európai fejlődési trendtől, mert míg Európában a rugalmasabb szolgáltatási kínálat kisebb beruházásokat igényel, addig Magyarországon a vízi közlekedés halmozottan elhanyagolt ágazat. Ezért célul kell kitzúzni az európai trendnek megfelelő, keskenyebb, kisebb léptékű beavatkozásokkal megvalósítható, de az önjáró hajók számára is megfelelő merülési mélységet biztosító vízi utak elérését. A Duna hajózhatóságának fejlesztése a KözOP 2. prioritásában is szerepet kapott.

A Duna – Majna Csatorna megnyitása, az Európai Unió csatlakozási folyamat, továbbá a kelet-európai államok dinamikusan fejlődő belvízi hajózása több szempontból is felértékelik a Duna magyarországi szakaszát, melyen a hajózási feltételek fejlesztése összeurópai gazdasági érdeké vált. Ezért a következő évtizedben a vízi közlekedés súlya várhatóan növekedni fog, ebből a Kárpát-medence második legnagyobb folyója, a Tisza sem marad majd várhatóan ki.

A megyében a Duna bal partján *nemzetközi és országos közforgalmú jelentőségű kikötő a bajai kikötő*. Az 1480 fkm-nél a Duna – Majna – Rajna víziút – rendszer második legjelentősebb magyarországi országos közforgalmi kikötője, ami 1992. évtől hivatalosan is országos közforgalmú minősítést kapott. A kikötőn belül 1999 óta 20 hektáros területen RORO terminál üzemel, 2004 óta a pedig a létesítmény nemzetközi, állandó üzemelésű teherforgalmi határátkelőhely is.

A Duna megyei szakaszán több helyen található *kiseb jelentőségű kikötő és hajóállomás*.

*Dunavecse*n a térségi jelentőségű közforgalmú kikötő térségi szállítási feladatokat kiszolgáló közforgalmú kikötő. Uszályok ki- és berakodására van itt lehetőség.

A *kalocsai hajóállomás* kedvelt megállóhelye a Dunán érkező nyugati kirándulójajóknak, és a nyári főszezonban Budapestről a MAHART is közlekedtet egy napos kalocsai kiránduláshoz szárnyashajót.

A Tiszán *Tiszakécskénél* és *Tiszaugon* kishajó kikötő található, ahol egy kirándulójajó is rendelkezésre áll.

Néhány településen *helyi jelentőségű*, elsősorban személyforgalmi és turisztikai célokat szolgáló kikötő található.

6. 1. 5. Légi közlekedés

Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérre fejleszhető repülőterek

- Kalocsa

Állami repülések céljára szolgáló repülőterek

- Kecskemét

Egyéb nyilvános és nem nyilvános polgári célú repülőterek

- Baja (Mátéhápuszta),
- Érsekcsanád,
- Kiskunfélegyháza,
- Jakabszállás,
- Kecel,
- Kecskemét (Matkópuszta).

A kecskeméti katonai repülőtér a pápai, a szolnoki és a taszári után az egyetlen megmaradt harcászati repülőbázis, ahonnan a hazai légtér védelmét látják el. A város keleti oldalán található állami repülések céljára is szolgáló repülőtér 2,5 km hosszú betonburkolatú, és 2, 45 km hosszú füves felszállópályával rendelkezik. A repülőbázist a tervek szerint 2013-ig kiemelt NATO-bázissá fejlesztik, ahol a Gripen-század teljesít szolgálatot. Kecskeméten speciális katonai repülőkórház is található, ahol többek között a repülőorvosi alkalmassági-minősítő tevékenységet végzik. A bázis rendezi a Kecskeméti Nemzetközi Repülőnapot minden második évben.

Kalocsán Foktővel közös területen települt a repülőtér, amely korábban katonai feladatokat látott el. 2,5 km betonburkolatú és 1,9 km füves felszállópályával rendelkezik. A repülőtéren rendszeresen szerveznek repülőnapokat, különösen az ejtőernyőzés népszerű. Kalocsa városa a repülőtér mellett jelenleg ipari parkot szeretne kialakítani.

Nem nyilvános repülőterek találhatóak még Baján, Jánoshalmán, Érsekcsanádán, Kiskunfélegyházán, Jakabszálláson, Kecelen, Matkópusztán.

6. 1. 6. Kerékpáros közlekedés

Országos kerékpárút törzshálózat elemei

Az országos kerékpárút törzshálózat elsősorban a hazai, valamint a határon túli régiók turizmust segítő kapcsolatait biztosítja.

Országos kerékpárút törzshálózat Bács-Kiskun megyét érintő elemei

4. Tiszamente kerékpárút (11-es jelű Euro Velo[®]):

- 4.A: (Szlovákia) – Tornyosnémeti – Hidasnémeti –Gönc – Telkibánya – Bózsza – Pálháza – Füzéradvány –Mikóháza – Sátoraljaújhely – Sárospatak – Bodrogolaszi –Vámosújfalú – Olaszliszka – Szegilong – Szegi – Bodrogkisfalud – Bodrogkeresztúr – Tarcal – Tokaj – Tiszaladány – Tiszatardos – Tiszalök – Tiszadada – Tiszadob – Tiszaújváros – Tiszapalkonya – Tiszatarján – Tiszakeszi –Ároktő – Tiszadorogma – Tiszabábolna – Poroszló – Sarud – Kisköre – Tizadasüly – Kőtelek – Nagykőrös – Szolnok – Tószeg – Tiszavárkony – Tiszajenő – Tiszakécske –Lakitelek – Tiszaalpar – Csongrád – Baks – Ópusztaszer – Sándorfalva – Szeged – Röske – (Szerbia)

5. Dél-alföldi határmente kerékpárút:

- 5. A: Debrecen – Létavértes – Biharkeresztés – Sarkad – Gyula – Lökösháza – Battonya – Mezőhegyes – Tótkomlós – Orosháza – Hódmezővásárhely – Szeged - Mórahalom – Tompa – Bácsalmás – Nagybaracska – Mohács
- 5. C: Nagybaracska – Dávod – (Szerbia)
-

6. Alsó-Dunamente kerékpárút (6-os jelű Euro Velo[®]):

- 6. A: Budapest – Dunaharaszti – Taksony – Dunavarsány – Majosháza – Ráckeve – Dömsöd – Dunavecse –Dunaegyháza – Solt – Dunapataj – Ordas – Dunaszentbenedek – Úszód – Foktő – Fajszt – Baja – Szeremle – Dunafalva – Mohács – Kölked – (Horvátország)

32. Jászok, kiskunok földje kerékpárút:

- Jászberény – Cegléd – Nagykőrös – Kecskemét – Bugacpusztaháza

43. Körösvölgyi kerékpárút:

- (Románia) - Gyula – Békéscsaba – Békés – Mezőberény – Gyomaendrőd – Szarvas – Öcsöd – Csongrád – Kiskunfélegyháza – Bugacpusztaháza

51. Csongrádi kerékpárút:

- (Románia) – Nagylak – Makó – Szeged – Kiskunmajsa – Jászszentlászló – Bugac

61. Közép-magyarországi kerékpárút:

- Bugacpusztaháza – Soltvadkert – Kiskőrös – Dunapataj – (6. Alsó-Dunamente kerékpárút Dunapataj és Solt közötti szakasza)- Solt – Dunaföldvár – Simontornya – Tolnanémedi – Tamási

Térségi kerékpárút-hálózat elemei

Térségi jelentőségű kerékpárutak olyan kerékpárutak, melyek az országos hálózati elemeket kapcsolják össze, illetve térségi összeköttetést is biztosítanak.

- Tass – Kunszentmiklós – Kunpeszér – Dabas
- Kunszentmiklós – Szabadszállás – Izsák – Orgovány

- Kunszentmiklós – Kunadacs – Kerekegyháza – Kecskemét
- Kiskunfélegyháza – Városföld – Kecskemét – Lajosmizse – Felsőlajos – Budapest
- Solt – Fülöpszállás – Fülöpháza – Kecskemét – Nyárlőrinc – Lakitelek
- Tizsakécske – Nagykőrös
- Jászszentlászló – Kiskunfélegyháza – Tiszaalpár
- Kiskunfélegyháza – Pálmonostora – Csanytelek
- Solt – Dunatetőten – Akasztó – Kiskőrös
- Kalocsa – Öregcsertő – Szakmár
- Kalocsa – Miske – Hajós – Kéleshalom – Jánoshalma
- Baja – Csávoly – Jánoshalma – Kunfehértó – Kiskunhalas – Kiskunmajsa – Kömpöc – Kistelek – Ópusztaszer
- Csávoly – Bácsbokod
- Soltvadkert – Pirtó – Kiskunhalas – Balotaszállás – Kisszállás – Tompa
- Kiskunhalas – Zsana – Üllés

Az Országos Területrendezési Terv módosításakor a 2003. évi hálózathoz képest az országos kerékpárút törzhálózat jelentősen megváltozott, a két hálózathoz csak néhány elem feleltethető meg egymásnak.

20. sz. ábra: Az OTTr kerékpárút-hálózatának változása

Az új hálózat kialakítása egyfelől a potenciális országos kerékpáros turisztikai célpontok kijelölésén alapult, másfelől a hálózati szemléletnek megfelelően további útvonalak kialakítása is történt

A Bács-Kiskun megyét érintő legjelentősebb változás a Duna és Tisza között a megye északi részén tervezett kerékpárút nyomvonala, és az általa érinteni tervezett területek. A Duna és a Tisza menti, valamint a megye déli részén futó kelet-nyugat irányú kerékpárút nyomvonala is módosult kisebb mértékben. Az országos kerékpárút-hálózaton kijelölt határátlépési pont a megyében Hercegszántónál található.

A kerékpárút hálózat - Magyarország egészéhez hasonlóan Bács-Kiskun megyében is - igen lassan épül ki, jelenlegi szintje az európai normákhoz képest minimális. A megyében kiépült kerékpárutak nem alkotnak hálózatot, általában nagyobb forgalmú főutak mentén, illetve töltésen valósultak meg rövidebb szakaszok. Jelenleg a megye 25 településén található kiépített kerékpárút szakasz, jellemzően a Duna, a Tisza és a főutak nyomvonala mentén, nagyjából belterületi szakaszon. Jelentősebb hosszúságú (5 km-t meghaladó) kerékpárúttal Kecskemét, Soltvadkert és egyes Dunamenti települések (Dunavecse, Solt, Harta, Dunapataj, Kalocsa, Bácsa és Baja) rendelkeznek. A kisforgalmú mellékutak alkalmasak a kerékpározásra, ezek mentén nem szükséges önálló nyomvonal kialakítása.

A megyei területrendezési tervben az országos és a térségi jelentőségű kerékpárút hálózat elemeit kell pontosítani, illetve meghatározni az OTTr-ben foglaltakkal összhangban. Magyarországon a kerékpárforgalmi hálózatfejlesztés koncepciója elsősorban kiránduló, illetve idegenforgalmi célú területek bekapcsolásával tervezi az országos hálózat kiépítését. Az Alföldön régi hagyománya van a hétköznapi kerékpározásnak, így fontos az egyes településeken belüli, illetve a szomszédos települések közötti hivatásforgalmi igényeknek megfelelő, azokat kiszolgáló kerékpárutak kiépítése is. A megye domborzati viszonyai igen kedvező feltételeket teremtenek a kerékpáros turizmus számára. A már megvalósult kerékpárút szakaszok elsősorban a nagy forgalmú, települési átkelési szakaszok mellett épültek ki, és főleg a településeken belüli forgalombiztonságot és a hivatásforgalom lebonyolítását, nem pedig turisztikai célokat szolgálnak. A Bács – Kiskun megyei tervezett országos kerékpárutak a főutakhoz hasonlóan keretezik a megyét, a térségi jelentőségű kerékpárutak ugyanakkor a keret által befogott belső területeket tárják fel.

6. 1. 7. Térségi jelentőségű logisztikai központok

A térségi jelentőségű logisztikai központ, olyan kis- és nagyterületi összeköttetésekkel rendelkező szállítmányozási és raktározási feladatokat ellátó központ, amelynek közúti, és vasúti (esetleg vízi) kapcsolata van.

- Baja
- Kecskemét
- Kiskunfélegyháza
- Kalocsa – Foktő
- Tompa

Baján a RO-RO kikötő 1999-ben épült meg, jelenleg egyedül ebben a logisztikai központban valósul meg a három közlekedési alágazat csatlakozása: a kikötő közúton az 51.sz. és 55.sz. főútról közelíthető meg, vasúti kapcsolatot a Budapest – Bátaszék – Baja vonalhoz kapcsolódóan két iparvágány biztosítja. A kikötő komplett, konténer, darabáru és gabonarakodásra alkalmas, Ro-Ro rámpával ellátott. A logisztikai központ lehetőségeit eddig nem használta ki kellőképpen, a Péccsel és Moháccsal való együttműködés fejlődési perspektívát kínál.

A bajai országos logisztikai központ mellett javasolt kijelölni további térségi logisztikai központok, illetve áruforgalmi központok helyét is Kecskeméten és Kiskunfélegyházán a vasúthoz (RO-LA), Kalocsán a repülőtérhez és a kikötőhöz, Tompán pedig a határátkelőhöz kapcsolódva. A Kecskeméten működő logisztikai központban új raktárbázis került átadásra, aktív vám- és raktár logisztikai tevékenység folyik, de további raktár és infrastrukturális bővítés, valamint vasúti kapcsolat létesítése szükséges.

6. 1. 8. Határátkelők

Gyorsforgalmi és főúthálózaton lévő határátkelők

Szerbia felé:

- Tompa (53. sz. főút)
- Hercegszántó (51. sz. főút)

Vasúti törzshálózaton lévő határátkelők

Szerbia felé:

- Kelebia
- Csikéria

Térségi határátkelők

Szerbia felé közúton:

- Bácsszentgyörgy
- Bácsalmás

Szerbia felé vasúton:

- Hercegszántó

Az 53. sz. főúton lévő *Tompa – Kelebia* nemzetközi személy- és áruforgalmi, állandó, éjjel-nappal nyitvatartó korlátozás nélküli közúti határátkelő a megyében a legforgalmasabb (forgalma napi 2000 egységjármű feletti), és tengelysúlymérés is csak ezen a helyen található. A határátkelőhely személyforgalmi részét az EU normáinak megfelelően 2003-ban felújították.

A *Hercegszántó – Béreg* nemzetközi személyforgalmi állandó, egész nap nyitvatartó közúti határátkelőhely. Forgalma (246 E/nap) lényegesen kisebb a tompai határátkelőhelyénél mérténél.

Kelebián található a Budapest – Kelebia – (Szerbia) transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal határátkelőhelye, aminek megfelelően a szolgáltatások széles körével rendelkezik: áru- és személyforgalom; növényegészségügyi határállomás; állategészségügyi határállomás; kettős felhasználású termékek és technológiák, kulturális javak valamint veszélyes hulladék szállítására kijelölt hely.

Csikéria a visszaállítandó Bácsalmás - Csikéria - Szabadka - Röske - Szeged vasúti peage összeköttetés tervezett határátkelőhelye.

A térségi határátkelők közül a *Bácsalmás – Bajmok* magyar-szerb szomszédos forgalmat bonyolító, időben korlátozott állandó közúti határátkelőhelyen a forgalom nem haladja meg a 100 E/napot.

A *Bácsszentgyörgy – Hadikfalva* között jelenleg ideiglenes közúti határátkelőhely működik az 5506.j. Baja – Bácsszentgyörgy mellékúton.

A „Varratmentes Európa - A közúti átkelési lehetőségek sűrítésének vizsgálata 2008” című tanulmány Bács-Kiskun megye vonatkozásában új határátkelési pont nyitásának lehetőségét a következő helyeken nevezte meg: Bácsszentgyörgy – Regőc, Gara – Regőc, Katymár – Regőc, Katymár – Hadikkisfalva, Madaras – Bajmok, Kunbaja – Tavankút, Csikéria – Csikéria, Csikéria – Szabadka, Mélykút – Szabadka, Kelebia – Szabadka.

Hercegszántónál tervezett új határátkelő az új vasútvonalon (Baja – Zombor). Fentiekén túl vízi schengeni határellenőrzési pont működik Baján.

6. 2. Energetikai vonalas infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

Az energetikai vonalas infrastruktúra-hálózatok és létesítmények térségi területfelhasználási kategóriába tartoznak az országos és térségi ellátást biztosító villamosenergia, valamint szénhidrogén-vezetékek és létesítmények, illetve erőművek a szükséges védőtávolsággal együtt.

Energetikai műszaki infrastruktúra-hálózatokra és egyedi építményekre vonatkozó ajánlás

- a) *Az energiaközmű-hálózatok és létesítmények fektetési, elhelyezési formáját a településrendezési tervben szükséges szabályozni. Új vezetékek létesítésekor a műszaki-gazdasági mellett a környezeti állapot javításának (esztétikai megjelenés stb.) szempontjait is mérlegelni kell.*
- b) *A városokban és a kisebb települések központjaiban beépítésre szánt területen az új közép- és a kisfeszültségű villamos, továbbá a vezetékes elektronikus hírközlési hálózatokat, valamint a felújításra kerülő meglévő vezetékeket földalatti vezetéssel, kábelben javasolt megépíteni.*
- c) *A közcélú vezeték nélküli, elektronikus hírközlést szolgáló bázisállomásokat üzemeltető szolgáltatók között elsődleges a közös állomások alkalmazása. A telepítéseket tájképi és településképi szempontból kiemelten kell vizsgálni.*
- d) *A hálózat fejlesztésekor olyan nyomvonal, vagy telepítési helyszín kiválasztására kell törekedni, amely nem érint országos jelentőségű védett természeti területet, Natura 2000 területet, valamint az országos, illetve térségi ökológiai hálózat övezetét. Amennyiben egyes létesítmények esetében elkerülhetetlen a természetvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek érintése, ott az érintett terület minimalizálására kell törekedni, még akkor is, ha ez csak többlet anyagi ráfordítással valósítható meg.*

6. 2. 1. Erőművek

Erőmű

Erőmű az egy telephelyen lévő 50 MW, és annál nagyobb energiaátalakító építmény. Bács-Kiskun megyében erőmű jelenleg nem üzemel, és nem is tervezett.

Kiserőmű

A villamosenergiáról szóló törvényben meghatározott, engedélyköteles kiserőművek közül az 5 MW, és az ezt meghaladó, de 50 MW-nál kisebb teljesítőképességű kiserőmű.

Bács-Kiskun megyében kiserőmű nem üzemel, és létesítésére vonatkozó szándék sem ismert.

6. 2. 2. Villamosenergia-hálózatok és építmények

A villamosenergia-rendszer átviteli hálózatának távvezeték elemei

400 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemei:

- Kecskemét – Szolnok – Szeged távvezeték felhasznási pontja
- Paks – Albertirsa
- Paks – Sándorfalva
- Szolnok – Szeged

220 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemei:

- Szeged – Szolnok

A villamosenergia-rendszer elosztói hálózatának távvezeték elemei

a) az átvitelt befolyásoló 120 kV-os elosztó hálózat távvezeték elemei:

- Baja – Kiskunhalas
- Baja-Dunapart – Baja
- Csátalja – Baja

- Dunaújváros OVIT – Solt I. (T-Papírgyár)
- Dunaújváros OVIT – Solt II. (T-Papírgyár)
- Dunaújváros OVIT – Szabadszállás
- Kalocsa – Baja – Dunapart
- Kalocsa – Kiskőrös
- Kecskemét – Kecskemét Észak II.
- Kecskemét – Kecskemét Szultán út I.
- Kecskemét – Kecskemét Szultán út II.
- Kecskemét – Kiskunfélegyháza MÁV
- Kecskemét – Lajosmizse (T-Kecskemét Észak)
- Kecskemét – Nagykőrös
- Kiskőrös – Kiskunmajsa
- Kiskunfélegyháza DÉMÁSZ – Kiskunfélegyháza MÁV
- Kiskunfélegyháza DÉMÁSZ – Kistelek
- Kiskunfélegyháza MÁV – Csongrád I.
- Kiskunfélegyháza MÁV – Csongrád II.
- Kiskunhalas DÉMÁSZ – Kiskunhalas MÁV
- Kiskunhalas MÁV – Kiskundorozsma
- Kiskunmajsa – Zsana
- Lajosmizse – Felsőbabád
- Paks – Kalocsa I.
- Paks – Kalocsa II.
- Szabadszállás – Kecskemét
- Szolnok OVIT – Kecskemét (T-Tiszakécske)
- Zsana – Kistelek

b) térségi ellátást biztosító 120 kV-os elosztó hálózat elemei:

A megye területén ilyen hálózati elem nem található.

Az országos 400 kV-os átviteli hálózat távvezetékek elemei közül Bács-Kiskun megyét jelenleg Kalocsa és Kiskunhalas térségében a Paks – Sándorfalva vezeték érinti. A vezeték funkciója a Sándorfalván létesült alállomáson keresztül a Paksi Atomerőműben termelt villamos energia szétosztása, valamint a Dél-Alföld energiaellátásának javítása. A vezetéken 2007-2008-ban rekonstrukciós fejlesztéseket hajtottak végre.

A megyét is érintve tervezett a Paks – Albertirsa 400 kV-os távvezeték megépítése, ami ugyancsak a Paksi Atomerőműben termelt villamos energiát szállítja majd az Albertirsán lévő alállomásba.

Tervezett továbbá a Szeged – Kecskemét távvezeték felhasítása Szolnok irányába.

A megye ÉK-i sarkát érinti a Szolnok – Szeged Óthalmi úti alállomások közötti 220 kV-os távvezeték, ami a 120 kV-os főelosztó hálózatszintű rendszer számára az alacsonyabb szintű ellátás biztonságát segíti. 400 kV-ra való fejlesztése tervezett.

A 120 kV-os elosztó hálózat az átviteli hálózat üzemét befolyásoló elosztó hálózatként funkcionál, melynek irányítását átmenetileg vagy tartósan a MAVIR Zrt. végzi. A hálózatot a megye területén 28 vezeték reprezentálja.

A DÉMÁSZ Hálózati Elosztó Kft. fejlesztéseként 2012-ig volt ütemezve a Kiskunhalas MÁV – Kiskundorozsma 120 kV-os vezeték felhasítása és beforgatása Zsana 120 kV alállomásba, a beruházás 2010. év végéig meg is valósult.

Hasonlóan 2014-ig tervezett Kecskeméten a Mercedes gyárnál egy új 120 kV-os alállomás, és a Kecskemét (Városföld) – Lajosmizse egyik rendszerének felhasítása és beforgatása a Mercedes alállomásba.

6. 2. 3. Szénhidrogén-hálózatok és építmények

Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezetékek

- (Románia) – országhatár – Nagylak – Hódmezővásárhely – Kecskemét – Adony – Székesfehérvár – Mór – Tét – Rajka – országhatár – (Ausztria)
- (Ukrajna) – országhatár – Vásárosnamény – Hajdúszoboszló – Mezőtúr – Városföld
- Városföld – Százhalombatta – Pilisvörösvár – Győr
- Városföld – Adony – Százhalombatta
- Városföld – Baja – Pécs
- Városföld – Baja – Pécs – országhatár – (Horvátország)
- Városföld – Ópusztaszer – Szeged – országhatár – (Szerbia)

Térségi szénhidrogén szállítóvezetékek

- Térszerkezeti lap (1. sz. melléklet) szerint.

A megyét jelenleg hat, az országos alaphálózati rendszerhez tartozó *nemzetközi és országos gázszállító vezeték* érinti, melyek mindegyike áthalad a Városföld területén lévő csomóponton. A rendszer legutóbb megépült eleme a Városföld – Slobodnica (Horvátország) közötti gázvezeték, amelyet 2010 év végén adtak át.

A közeljövőben a hálózat további bővülése várható, amennyiben a nemzetközi hálózatként tervezett NABUCCO gázvezeték megvalósul. Az új tranzitvezeték Nyugat-Európa biztonságos gázellátása érdekében Törökország és Ausztria között tervezett, amely Törökországon, Románián, Magyarországon és Ausztrián átvezetve halad majd a célállomás felé. A Nabucco Bács-Kiskun megyében új nyomvonalon a megyehatár és Városföld között tervezett, onnan a meglévő Városföld – Adony – Százhalombatta gázvezeték nyomvonalában halad, és Tassnál lép ki a megyéből.

A megyében kiépített nagynyomású gázvezetékek az országos hálózat nagynyomású szállítóvezetékein keresztül nyolc fő irányból (Városföld, Szank, Kiskundorozsma, Algyő, Kardoskút, Mezőtúr, Vecsés, Adony csomópontoktól megépített vezetéseken) kapják a földgázt. Az elosztás gázátadó állomásokból történik nagy/nagyközépnomású gázátadókon keresztül (Lajosmizse, Kecskemét II., Városföld, Kiskunfélegyháza, Pálmonostora, Tiszaújfalú, Kecskemét I., Kerekegyháza, Kunadacs, Kunszentmiklós, Bugac, Szank, Kiskunmajsa, Csólyospálos, Zsana, Tázlár, Kiskőrös, Kalocsa, Kiskunhalas, Kunfehértó, Jánoshalma, Felsőszentiván, Baja, és Bátmonostor).

A megye településeit gázzal ellátó középnyomású hálózatok teljes körűen kiépültek, ez alól csak az alacsony népességű Bácsszentgyörgy kivétel.

6. 3. Térségi vízgazdálkodási rendszerek és építmények

6. 3. 1. Árvízvédelmi rendszerek és építmények

Árvízvédelmi rendszerek és építmények térségi területfelhasználási kategóriába az első és másodrendű árvízvédelmi vízellátási építmények, a folyami nagyműtárgyak, az árvízi szükségtározók és az árapasztó tározók tartoznak.

Elsőrendű árvízvédelmi fővonalak

Az elsőrendű árvízvédelmi fővonalak a vízfolyások mentén lévő vagy létesülő - a miniszter által - fővédelmi műve nyilvánított, három vagy több település árvízvédelmét szolgáló (térségi) árvízvédelmi létesítmény (így például töltés, fal, magaspárt, árvízi tározó, árapasztó csatorna), továbbá a folyó nyílt árterében fekvő település árvízmentesítését szolgáló körtöltés (1. sz. melléklet szerint).

Másodrendű árvízvédelmi fővonalak

Másodrendű árvízvédelmi mű a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról szóló 379/2007. (XII.23.) Korm. rendelet szerint a folyók, vízfolyások és csatornák mentén lévő vagy létesülő, a vízgazdálkodásért felelős miniszter által másodrendű árvízvédelmi művé nyilvánított árvízvédelmi vonal, az árvízvédelmi lokalizációs vonal, a szükségtározó töltései, az elsőrendű fővédvonalai mű mögött fekvő körtöltés. (1. sz. melléklet szerint.)

Folyami nagyműtárgyak

Azok az árvízvédelmi szempontból jelentősebb műtárgyak, amelyek a mértékadó árvízszint alatt keresztezik a védvonalat. Ezek:

- Kiskunsági-főcsatorna vízkivételi műve, Tass
- Deák Ferenc-zsilip, Baja

Árvízi szükségtározó

Bács-Kiskun megye területén nincs kijelölve.

Árapasztó tározó

Bács-Kiskun megye területén nincs kijelölve

Árvízvédelmi rendszerekre és építményekre vonatkozó ajánlás

- a) *A Kormány 2005/2000 (I.18.) sz. határozatának megfelelően az állam kizárólagos tulajdonában lévő elsőrendű árvízvédelmi műveket az átlagosan 100 éves visszatérési idejű jégmentes árvíz elleni védelemre kell kiépíteni, kivéve a Duna Esztergomtól a déli országhatárig terjedő szakaszát, ahol a*

védvonalakat az eddig előfordult jeges árvizek, valamint az 1000 éves visszatérési idejű árvíz elleni védelemre kell kiépíteni.

- b) A határozat nyomán elvégzendő feladatok teljes körű megvalósítása hosszabb időtávot igényel, amelyen belül a konkrét ütemezés az árvízvédelmi tapasztalatok, a talajmechanikai és más műszeres mérések során szerzett ismeretek szerint alakítható ki, a veszélyeztetett lakosság lélekszámának és a várható károkozás költség-haszon elemzésének figyelembevételével.
- c) Árvízvédelem, folyószabályozás tekintetében prioritása van
 - az árvízvédelmi fővonalak biztonsága és állékonysága megőrzésének, lehetőség szerint növelésének (nem kellő biztonságu töltésszakaszok, ősmeder keresztveződések),
 - a hordalék és a jég levezetésének, illetve a mederegysúly megtartásának.
- d) Az árvédelmi töltés hullámtéri és mentett oldalán az előírt védőtávolságokat be kell tartani, ott csak a jogszabályban meghatározott tevékenység folytatható a 379/2007. (XII.23.) Korm. rendelet és a 94/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet szerint. A folyók mindenkori középvízi part éle mentén a parti sávot szabadon kell tartani és ott csak a jogszabályban (21/2006. (I.31.) Korm. rendelet) meghatározott tevékenység folytatható.
- f) Fakadó (szivárgó) vizek által veszélyeztetett területeket a településszerkezeti tervben illetve a helyi építési szabályzatban fel kell tüntetni és meg kell állapítani a vonatkozó korlátozásokat, tilalmakat.
- g) A lakott területek árvízi biztonságának megteremtése céljából szükségessé válhat a vízvisszatartások különböző módszereinek alkalmazása (művelési ágváltoztatások, záportározók, árvízcsúcs-csökkentő tározók, stb. létesítése)
- h) A mentesített ártéri öblözetek területén, mélyfekvésű, „vízjárta területen” a településrendezési tervekben új beépítésre szánt területek csak korlátozó feltételekkel, vagy egyáltalán nem jelölhetők ki.

Duna-völgyi árvízmentesítés

Az 1 %-os (átlagosan 1000 évenként előforduló) árvíz szintje kivételül a védett területre jelöli ki az ártérhatárt. Az ártérhatár Bács-Kiskun megyében Kunszentmiklós és Baja között nagyjából a Duna-völgyi főcsatorna, Baja és a szerb országhatár között pedig a Baja – Bezdáni csatorna (Ferenc- tápcsatorna) vonalát követi. Az árvízvédelmi fővonal és az ártérhatár között helyezkednek el az árvíz által veszélyeztetett területek, települések.

A megye területe három ártéri öblözetbe tartozik. A Bajától északra húzódó 1.49. sz. Budapest – Baja ártéri öblözet összes területe 228 700 ha, Bács-Kiskun megye területéhez ebből 140 040 ha tartozik. Az 1.50. sz. bajai, önkormányzati érdekeltégű öblözet területe 216 ha. A Bajától délre húzódó terület az 1.51. sz. Margittaszigeti ártéri öblözet, területe 27 500 ha, amelyből Bács-Kiskun megye 14 000 ha-ral részesedik

Az 1.49. sz. Budapest–Baja közötti öblözet 1 %-os árvízről védett teljes területe 2287 km². Az ártérből 1400,4 km² az Alsó-Duna-völgyi, 886,6 km² a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság működési területén van.

Az egybefüggő teljes árteret az alábbi védelmi szakaszok védik:

03.02. sz. Baja-foktói	VIZIG Baja
03.03. sz. Uszód-solti	VIZIG Baja
02.01. sz. Dunaegyháza-tassi	VIZIG Budapest
02.02. sz. Tass-szigetújfalui	VIZIG Budapest
02.03. sz. Szigetújfalú-csepeli	VIZIG Budapest
02.04. sz. Kvassay-zsilip	VIZIG Budapest

Solt községtől É-Ny-ra a Duna-part közelében egy 5,0 km hosszúságú magaspart húzódik. Az ADUKÖVŐZIG kezelésében lévő 03.03. sz. védvonal a 82+077 tkm-ben – Solt-Meleghegy-nél – ebbe a magaspartba köt be. A magaspart 4-5 m-rel magasabb a mértékadó árvízszintnél. A magaspart É-i végéhez a KDVVIZIG 02.01. sz. Dunaegyháza-tassi védvonala csatlakozik. Tehát az ADUKÖVŐZIG és a KDVVIZIG töltése nem közvetlenül csatlakozik, hanem azokat a természetes magaspart köti össze.

Az 1.49. sz. Budapest-Baja közötti ártéri öblözet középső, a 03.02. sz. védelmi szakasz mögötti térségnek természetes határa csak keleten van. Itt a határvonal a Duna-Tisza közti hátság Kecel–Kiskőrös–Fülöpszállás térségében kezdődő magaspartja. D-i és É-i irányban az öblözetnek természetes határa nincsen. Nyugaton az öblözetet a 03.02. sz. védelmi szakasz árvízvédelmi töltése határolja, és egyben védi. Az öblözet felszíne sík, a terület É–D-i irányban – követve a Dunát – átlagosan 6 cm/km-t esik.

A védett ártéren lévő nemzetgazdasági vagyon – országos összehasonlításban is – igen jelentős és várhatóan továbbra is dinamikusan növekszik. Az ártéren halad a Budapest–Kelebia vasútvonal Fülöpszállás–Kiskőrös közötti (9,0 km-es) szakasza és a Kiskőrös–Kalocsa (18,0 km), valamint a Dunapataj–Solt közötti (21,0 km) vasútvonal.

Az 1.50. sz. Baja öblözetben az árvízvédelmi fővonal 03.02. sz. szakasza a Duna bal partján – Baja városában – a magaspart Ny-i szélén kezdődik. Kezdő szelvénye a Bajcsy-Zs. út elején van ahol az út pályaszintje a mértékadó + 1,0 m-es szint alá csökken. Az 1.50. sz. öblözet 1 %-os árvízről védett területe 2,16 km². A városi öblözet védelmét 2,655 km hosszúságú töltésszakasz szolgálja, amely önkormányzati tulajdonba került. Ezen a töltésszakaszon a védekezési feladatokat, irányítást és végrehajtást egyaránt a polgármesteri hivatal látja el. A Baja városi öblözetétől É-ra a Duna bal partján az 1.49. sz. Budapest-Baja közötti ártéri öblözet kezdődik, amelyhez tartozó védvonal kezdő szelvény száma a 2+655 tkm. A két öblözetet a Kiskunhalas-bátaszéki vasútvonalnak a bajai magaspart és a Duna-híd közötti szakaszon lévő töltése, mint mesterséges vízválasztó határolja. Az 1.49. sz. öblözet 1 %-os árvízről védett teljes területe 2287 km². Az ártérből 1400,4 km² az Alsó-Duna-völgyi, 886,6 km² a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság működési területén van.

1.51. sz. Baja-Margittaszigeti öblözetben az árvízvédelmi fővonal a Duna bal partján a magyar-szerb országhatártól Baján a magaspart vonaláig tart. A mentesített 1.51. sz. Margittaszigeti ártéri öblözet 275 km² kiterjedésű. Az öblözet két megye, Bács-

Kiskun és Baranya területéhez tartozik. A Margittaszigeti ártéri öblözet K-i határa a Baja–Bátmonostor–Nagybaracska–Dávod–Hercegszántó községek vonalában húzódó magas part széle. Az öblözetnek a D-i oldalon természetes határa nincsen, azt az országhatár zárja le. Az öblözet felszíne sík, terület É-D-i irányban átlagosan 6 cm/km-t lejt. A mentesített öblözet értékes, mezőgazdaságilag jól hasznosított, elsősorban szántó művelési ágú terület. Margittaszigeten a mezőgazdasági termelési feltételek javítása érdekében nagyarányú, az egész öblözetre kiterjedő meliorációs munkák történtek. A területet holtmedrek és kiépített csatorna-hálózatok rendszere sűrűn átszövi. Az öblözet K-i határa mentén húzódik Bajától kiindulva a Ferenc-tápcsatorna. A védelmi szakasz legnagyobb jelentőségű és védelmi szempontból is legfontosabb műtárgya a Ferenc-tápcsatorna bajai kezdő szelvényében 1872-ben épült Deák Ferenc zsilip. Az öblözet belvizeit Karapancsai-főcsatornába vezetik. A Karapancsai-főcsatornából a vízszintektől függően gravitációsan, vagy a Karapancsai-szivattyútelepen emelik át a belvizeket a Ferenc-tápcsatornába.

A topográfiailag egységes Bajától Bezdánig terjedő ártéri öblözetet az államhatár választja ketté. Az árvízvédelmi művek egységes fejlesztése, fenntartása a védekezési feladatok összehangolása érdekében a magyar és jugoszláv kormány által közösen elfogadott Vízügyi Egyezményben a Duna bal partján a Baja–Bezdán közötti árvízvédelmi létesítményeket közös érdekűeknek nyilvánította. A művek fejlesztését, majd a jelenlegi kiépítettség mellett az éves fenntartását közös szakértői bizottság minden évben felülvizsgálja. Mindkét ország közös érdeke, hogy az árvízvédelmi biztonság az öblözetben megfelelő és azonos mértékű legyen.

A védett ártéri öblözet elhelyezkedése, minimális esésviszonyai következtében egy esetleges gátszakadáskor az árvízi elöntés egyaránt bekövetkezik az öblözet magyar vagy szerb területén függetlenül attól, hogy a gátszakadás az országhatár felett vagy alatt történik. Az egybefüggő ártéri öblözet 86 %-a Magyarország területére esik, ezért számunkra különös jelentőséggel bír, hogy a viszonylag kisméretű szerb részterület védelmét szolgáló rövid 7,59 km hosszúságú védvonalszakasz biztonsága a hazai követelmények szempontjából is megfelelő legyen.

A Duna mentén kiépített elsőrendű fővédvonalak közül Bács-Kiskun megye területét a Solt – Újmohács közötti Duna bal parti árvízvédelmi fővédvonal érinti. A fővédvonal kizárólagos állami tulajdonban van, kivételt képez ez alól a Baja belterületét védő fővédvonal, amely a vagonátadás során önkormányzati tulajdonba került.

A védvonal védelmi szakaszokra oszlik az alábbiak szerint:

02.01. Dunaegyháza – Tassi:	0-000-24-360 tkm
03.01. Baja – Margittaszigeti:	0-000-17-800 tkm
03.02. Baja – Foktői:	2-655-11-000 tkm
03.03. Uszód – Solti:	41-000-82-077 tkm

A fővédvonal előtt, a hullámtéren, több helyen (Tass, Szalkszentmárton, Solt, Harta, Dunapataj, a bajai Pandúr- sziget és Szeremle) nyárigát húzódik. Feladatuk, hogy nyáron a hasznosított hullámtérről kizárják az alacsonyabb szinttel levonuló ár hullámokat.

A Duna Bács-Kiskun megyei szakaszán kijelölt árvíz tározók, vésztározók nincsenek. Amennyiben a mentett oldalra valamilyen okból kijut a víz, akkor a lokalizációs töltések szolgálnak a víz továbbterjedésének megakadályozására.

Árvízvédelmi szempontból azok a műtárgyak jelentősebbek, melyek a mértékadó árvízszint alatt keresztezik a védvonalat. Ezek a töltésbe épített szivattyútelepek, zsilipek és árvízkapuk. A keresztező csővezetékek (ivóvíz, szennyvíz, elektromos kábel, hírközlő kábel) általában a mértékadó árvízszint fölött húzódnak. Az érintett Duna-szakaszon két kiemelt jelentőségű nagyműtárgy van:

- Tassnál a Kiskun-szigeti főcsatorna 40 m³/s kapacitású vízkivételi műve,
- Bajánál a Baja – Bezdáni csatorna Deák Ferenc hajózó- és tápszilipe.

A Ferenc-tápcsatorna rekonstrukciója szerepel a tervekben, ennek során elvégzik a zsilip állapotának értékelését és a szükséges rekonstrukcióra is sor kerülhet. Az első ütemben a Ferenc-tápcsatorna rehabilitációjára és a Deák Ferenc zsilip rekonstrukciójára szolgáló kiviteli tervek készítése van folyamatban. E célból az ADUKÖVIZIG a szerb partnerekkel IPA pályázatot nyújtott be és nyert. Jelenleg a közbeszerzés előkészítése folyik. A kiviteli munkák elvégzése a pályázati lehetőségek függvényében egy következő ütemben történhet meg.

Az árvízvédelmi fővédvonal az érintett Duna - szakaszon a mértékadó árvízszint + 1,0 m magassági biztonsággal és az előírt keresztmetszeti méretekkel kiépült. A legnagyobb problémát a gazdasági okok miatt elmaradt gátfenntartási munkák, illetve a régen épült keresztező műtárgyak (zsilipek, szivattyútelepek) állapota jelentik.

Tervezett fejlesztések a Duna Projekt keretében:

A projekt célja az ADUKÖVIZIG kezelésében lévő Duna-szakasz védvonalán 52,834 tkm hosszúságú védvonal erősítés terve az előírt árvízbiztonság megteremtésére. A projekt keretében aszfaltburkolat kialakítása, humuszosítás, töltésépítés és műtárgyak átépítése történik 3708 millió Ft értékben.

A projekt elvárt eredménye:

- Jelentősen javul a közvetlenül érintett Duna menti települések árvízi biztonsága
- Növekszik az árvízzel veszélyeztetett térség gazdasági-társadalmi infrastrukturális fejleszhetőségének lehetősége.
- Növekszik a biztonságosan megművelhető terület.

Tisza-völgyi ármentesítés

Az ármentesített terület a védvonalától számított 4-5 km széles területsáv, amelynek Bács-Kiskun megyébe tartozó része mindössze 71 km² kiterjedésű. A megyét érintő 10.01 Lakitelek – tószegi védelmi szakasz teljes hossza 64,5 km. Ebből 0,5 km közút, 1,428 km vasúti töltés, 31,543 km pedig magas part.

A Tisza Bács-Kiskun megyei szakaszán részben kiépített töltés, részben magas part védi az ármentesített területet a Tiszaújfalu – Tiszaalpar – Lakitelek – Tiszakécske közötti szakaszon:

- Tiszaújfalu – Lakitelek között a Lakitelek – Alpári műút a fővédvonal,
- Lakitelek – Tiszakécske (Tiszabög) között pedig vasúti töltés, magas part és kiépített árvédelmi töltés védi az öblözetet.

Az érintett terület árvízi kockázata igen nagy, az 1998 óta a Tisza folyón észlelt vízállások többször meghaladták az addig mért legmagasabb vízszinteket. A korábban magaspartként nyilvántartott területeket is gátakkal kellett védeni.

A fővédvonal előtt két helyen húzódik nyárigát (Alpárnál és Tiszabögnél).

A tiszai védvonalon szükséges fontosabb fejlesztések:

- a Tiszakécske üdülőterületén lévő nyárigát fővédvonallá történő kiépítése, a tiszakécskei önkormányzat első fordulóban pályázatot nyert az árvízvédelmi fővédvonal töltésének megépítésére, jelenleg az érintett területek tulajdonjogi rendezése folyik, ami a következő pályázati forduló alapfeltétele.
- Tiszakécske és Tiszaug térségében a fővédvonalra közvetlen veszélyt jelentő szűkületek rendezése,
- az Alpári öblözet környezetében lévő Tiszaalpár, Lakitelek, Tiszaug mély fekvésű részei védelmének biztosítása.
- A nem kellő biztonságú (MÁSZ + 50 cm) természetes magas partú szakaszok magasítása Tiszakécske és Tiszaug térségében.

6.3.2. Belvízvédelmi rendszerek és építmények

Belvízvédelmi rendszerek a megyei területrendezési tervben a belvíz főcsatornák, a belvíztározók és az ezekhez kapcsolódó építmények.

Belvíz főcsatornák

Kizárólag állami tulajdonban lévő belvízcsatornák, amelyek a belvízrendszerek vizeit gyűjtik össze. Bács-Kiskun megye belvízi főcsatornái a következők:

Belvízlevezető csatornák (állami kezelésű)

- Bácsbokodi–Kígyós-főcsatorna
- Bajmoki-csatorna
- Bajmoki II. sz.-csatorna
- I. sz. övcsatorna
- Igali-főcsatorna
- II. sz. övcsatorna
- III. sz. övcsatorna
- Kadia–Ó-Duna
- Kígyós
- Kurjantó–Kondortó összekötő csatorna
- Mátételkei–Kígyós-főcsatorna
- Pap I. sz.-csatorna
- Sárközi II.sz.-főcsatorna
- Tavankúti-csatorna
- Vajastoroki-összekötő csatorna
- VII. sz. csatorna
- XXIII. sz. csatorna
- XXXI. sz. csatorna
- Alpár–Nyárlőrinci-főcsatorna
- Csukáséri-főcsatorna
- Csukásér–Nyárlőrinci összekötő csatorna
- Peitsik-főcsatorna
- Kőröséri-főcsatorna
- Félegyházai-vízfolyás
- Dongéri-főcsatorna
- Fehértó–Majsai-főcsatorna
- Dorozsma–Majsai-főcsatorna
- Dorozsma–Halasi-főcsatorna

Kettős hasznosítású csatornák (állami kezelésű)

- Csillagosi összekötő csatorna
- Csorna–Foktői-csatorna
- Duna-völgyi-főcsatorna
- Északi főgyűjtő
- Ferenc-tápcsatorna
- Fűzvölgyi-főcsatorna
- Harta-I. összekötő csatorna
- Harta-II. összekötő csatorna
- Homoródi összekötő csatorna
- Karapancsai-főcsatorna
- Kékesiréti-csatorna
- Kígyós-ér (mellékág)

- Kiskunsági-főcsatorna
- KÖF – DVCS összekötő csatorna
- Megkerülő csatorna
- Sárközi-I. főcsatorna
- Sárközi-II. főcsatorna
- Sárközi-III. főcsatorna
- Solti árapasztó
- Szelidi-tavi csatorna
- V. sz. csatorna
- XXX. sz. csatorna
- XXXI. sz. csatorna
- Kadia-Ó-Duna

Belvíztározók

Belvizek tározására kijelölt terület, vagy kiépített tározó.

Állandó tározó:

- Bácsbokodi-tározó
- Mátételkei-tározó

Vésztározási lehetőségek:

- Kékesiréti-tározó
- Kolontói-tározó
- Csiraszéki-tározó
- Orgoványi-tározó
- Ágasegyházi-tározó
- Kurjantó-tó
- Kondor-tó

Belvízvédelmi rendszerekre vonatkozó ajánlás

- a) Főművek vonatkozásában folytatni kell a belvízrendszerek rekonstrukcióját (csatorna, ill. szivattyútelep).
- b) A vízkár-elhárítási (belvízvédelmi) tevékenység szervezett és koordinált végzéséhez meg kell teremteni az állami, a társulati és az önkormányzati művek szabályozott üzemeltetésének szinkronját.
- c) A vízrendezés távlati feladatainak megfogalmazásánál a terület érzékenységevel, értékével, potenciálisan veszélyeztetett hozamával arányos megoldásokat indokolt szorgalmazni, kiemelve a belvíztározás és a vízviszatartás kérdését.
- d) Az ökológiai célú vízforgalom és az öntözővíz szétosztása területén a belvízi főművek kihasználását fokozni kívánatos (kettős hasznosítás).
- e) A műtárgyak átépítésére, létesítésére az egyéb fejlesztések alkalmával célszerű elsősorban sort keríteni.
- f) A torkolati és a közbeni átemelő belvízi szivattyútelepek átépítésére vonatkozó programot meg kell valósítani és a rendelkezésre álló forrásoktól függően ütemezni a munkálatokat.
- g) A belvíztározók többcélú használatát kívánatos összehangolni a vízügyi, természet- és környezetvédelmi érdekekkel, valamint biztosítani kell a feltöltés és leürítés feltételeit.
- h) A vésztározókkal közvetlenül határos belterületi településrészek esetében vizsgálandó a belterület műszaki védelmének indokoltsága és középtávú megoldása.
- i) A vízpart menti települések belterületén összegyűjtött csapadékvizet közvetlen a vízfolyásba vezetni csak előzetes tisztítás (olajfogó, homokfogó, stb.) után az illetékes vízügyi hatóság engedélyével lehet.

Bács-Kiskun megye területének mintegy 68%-a a Duna, 32%-a pedig a Tisza vízgyűjtőjéhez tartozik. A megye belvízi védekezését 12 belvízrendszer létesítményei biztosítják, amelyek belvíz főcsatornákból, esetenként belvíztározókból állnak.

A dunai vízgyűjtő belvízrendszerei:

17. Sárközi belvízrendszer	476 km ²
18. Kígyósi belvízrendszer	1050 km ²
19. Igali belvízrendszer	297 km ²
20. Mohácsi (Margittaszigeti) belvízrendszer	140 km ²
84. Dél-Duna-völgyi belvízrendszer	3209 km²
Duna-völgy összesen:	5172 km²

A tiszai vízgyűjtő belvízrendszerei:

31. Kőröséri belvízrendszer	39 km ²
32. Kécskei belvízrendszer	300 km ²

33. Dongér-Kecskeméti belvízrendszer	841 km ²
34. Dongér-Halasi belvízrendszer	878 km ²
37. Algyői belvízrendszer	390 km ²
39. Gyálai belvízrendszer	70 km ²
40. Kőröséri belvízrendszer	357 km ²
Tisza-völgy összesen:	2875 km ²

A fő belvizes létesítmények kizárólagos állami tulajdonban vannak. Névleges vízzárló képességük az átlagosan tízévente előforduló belvizek zavartalan elvezetésének felel meg, de ez állapotuk miatt sok esetben nem biztosított. A kizárólagos síkvidéki vízrendezési művek mindenkori állapota meghatározza a belvízvédekezés, a kettősműködésű csatornák esetében pedig a vízszolgáltatás biztonságát. Ezért ezeknél a műveknél a folyamatos karbantartás, a szükséges rekonstrukciók elvégzésére elengedhetetlen.

Az ADUKÖVÍZIG területén lévő tározók – a Bácsbokodi tározó kivételével - szükségtározó jellegűek. A tározóknál csak az átmenő csatornák vannak az Igazgatóság kezelésében, a tározók területe a Kiskunsági Nemzeti Park, illetve a területen gazdálkodók tulajdonában van. A tározók területének nagy része hasznosított, egy részük partján lakóépületeket építettek (Ágasegyházi-tározó), ezért - a Kolontói-tározó kivételével – a védelmi tervben szereplő maximális vízszinteket nem lehet tartani. Ez a tapasztalat a 2010. évi rendkívül csapadékos időszakban is beigazolódott. A Kurjantói és a Kékesi-réti tározókban a vízszintek megközelítették a maximális értékeket, de a területen gazdálkodók sürgették a visszatartott vizek elvezetését, a vízszintek csökkentését. A Kondor-tóban, az Ágasegyházi- és Orgoványi-tározóknál csak az átmenő csatornában, vagy csak a műtárgyaknál volt vízviszartatás. A VII. sz. csatorna felső szakaszán levő természetes tavak teltsége 15-25 %-os volt.

A tározók vízszintszabályozása egyébként biztosított, valamennyi szabályozó zsilip jól működik.

Tervezett fejlesztések:

- A Solti-árapasztó csatorna tervezett fejlesztése jelentős mértékben csökkentheti a Dél-Duna-völgyi vízrendszer alsó kétharmadának terhelését, illetve részben kiválthatja a Duna-Tisza közti hátságon található belvíztározók kapacitását, amelyek a fejlesztést követően esetleg természetvédelmi kezelésbe kerülhetnek. A Dél-Duna-völgyi vízrendszerből Solt közigazgatási területén kivezető árapasztó jelenlegi kapacitása 1,9 m³/s, illetve magas dunai vízállás esetén 0,3 m³/s-os hordozható szivattyúállás segítségével emelik a belvizet a Dunába. Tervezett fejlesztés nyomán az árapasztó csatorna kapacitása 8,0 m³/s-ra növekszik, és a torkolatához stabil kiépítésű, 2 m³/s kapacitású szivattyútelep épül.
- A Mátételkei-Kigyós-főcsatorna 2+850 cskm szelvényében völgyzárógátás tározó építését tervezik Bácsalmás – Mátételke közigazgatási területét érintően. A tározó tervezett felülete 93 ha, a visszatartható maximális vízmennyiség 0,94 millió m³. A tározó elsődleges célja az árhullámcúcs csökkentés, de az állandó víztükör szabadidős célokra is hasznosítható.
- A Bácsbokodi-Kigyós-főcsatorna 9+830 cskm szelvényében völgyzárógátás tározó építését tervezik Bácsborsód közigazgatási területén. A tározó tervezett felülete 43 ha, a visszatartható maximális vízmennyiség 0,4 millió m³. A tervezett tározó komplex hasznosítású, elsődleges célja az árhullámcúcs csökkentés, de az állandó víztükör szabadidős célokra is hasznosítható. I.-II. ütemben megépült a völgyzárógát és a szabályozó műtárgy, a tározó kialakítására a pályázati lehetőségek függvényében egy következő ütemben kerülhet sor.
- A Duna-Tisza közti Közép-homokhátság helyzetének javítására mintaprojekt készül. A térségben található természetvédelmi területek (Ágasegyházi-rét, orgoványi Nagyrét, Csíra-szék), szikes tavak (Szappan-, Hattyú-, és Szívós (Zsíros)-szék) valamint a Kondor-tó és az állandó vízborítású izsáki Kolon-tó vízpótlásának megoldására vízellátó rendszer kiépítését tervezik a Duna-völgyi főcsatorna 84+300 cskm szelvényében. A tervezett beavatkozás Szabadszállás, Fülöpszállás, Izsák, Ágasegyháza, Orgovány, Jakabszállás, Kerekegyháza, Fülöpháza és Páhi közigazgatási területét érintené. A vízvezetés tervezett hossza kb. 20 km, a geodéziai emelőmagasság 12-13 m, a tervezett vízhozam 1 m³/s. A vízpótlás elsősorban a természetvédelmi szempontból szükséges vízigények kielégítésére készül, és e célból a vegetációs időszakon kívül üzemel, így vegetációs időszakban a vízpótlási kapacitás öntözési célra is használható.
- A Foktónél található Barákai dunai vízkivétel kapacitás fejlesztését tervezik. Dunai kisvízes időszakban a Sárközi-vízrendszerben előforduló vízminőségi problémák illetve mennyiségi hiányok kiküszöbölésére a Foktó közigazgatási területén lévő dunai vízkivétel kapacitás növelése 2 m³/s-ról 4 m³/s-ra.

6. 3. 3. Térségi jelentőségű öntözőrendszerek

Egységes domborzati és hidrológiai viszonyok által meghatározott területre kiterjedő, térségi jelentőségű csatornahálózatra támaszkodó öntözési egység, amely vizét természetes vízfolyásból, tóból, vagy tározóból nyeri. Csatornái lehetnek egy funkciójú öntözőcsatornák vagy több funkciót ellátó, elsősorban belvízelvezető, de öntözésre is igénybevett kettősműködésű csatornák.

Bács-Kiskun megye területén jelenleg egy funkciójú térségi öntözőrendszer nem található, az öntözésre is használható kettősműködésű csatornák felsorolását az „Belvízvédelmi rendszerek” c. fejezet tartalmazza.

Térségi jelentőségű öntözőrendszerekre vonatkozó ajánlás

- Az Alföld belterjes mezőgazdasági térségeinek strukturális fejlesztését az öntözésfejlesztéssel együtt javasolt kezelni.*
- Az öntözés elterjesztéséhez szükséges a birtokoncentráció elősegítése.*
- A megye hátsági területein lévő és prognosztizálható vízhasználók számára a Duna- és a Tisza-völgyi vízkészlet-gazdálkodás keretén belül biztosítani kell a szükséges vízmennyiséget.*

- d) *A vízkészlet-gazdálkodásban fokozott szerepet indokolt kapnia a vízvisszatartásnak.*
 e) *A vízfelhasználás időbeli és területi összhangja biztosítása érdekében megfelelő szinten javasolt fenntartani, illetve fejleszteni a vízkészlet-gazdálkodási nagyműtárgyakat, tározási lehetőségeket és öntözőcsatornákat.*

Bács-Kiskun megyében az 1950-es éveket megelőzően nem volt számottevő öntözés, az intenzív öntözés-fejlesztés az 1948-49-től indult meg. Az 1960-as években gyors ütemű fejlődés volt tapasztalható az öntözéses gazdálkodás terén, amit a hasznosítható vízkészleteket növelő fömüvi beruházások is segítettek.

A felszíni vízkészletekkel nem rendelkező területeken (pl. a Homokhátságon) – gyakran illegális kialakítású – csökutas öntözés kezdett teret hódítani és napjainkban is ez a fő öntözővíz kinyerési forma, ami jelentős, kedvezőtlen hatással volt a felszín alatti vízkészletek mennyiség alakulására. Az ilyen jellegű, túlzott mértékű vízkitermelés az egyik fő okozója a térségben tapasztalható talajvízszint esésnek.

Bács-Kiskun megye területének egyharmadán, a Duna és Tisza menti síkságon a kiépített kettősműködésű csatornára alapozva a mezőgazdaság vízigényei felszíni vízből jelenleg és hosszú távon is kielégíthetők. Az igény és készlet egyensúly szükség esetén kisebb fejlesztésekkel fenntartható.

A megye területének nagyobbik részén – a Homokhátság területén – hasznosítható felszíni vízkészlet azonban gyakorlatilag nincs. Ezekre a területeken jelenleg a talajvízkészlet a 914/1993. sz. OVf főigazgatói iránymutatás alapján, az abban megjelölt módon és mértékben hasznosítható.

A felszín alatti vízkészlet azonban – és ezt a jelenlegi problémák is jelzik – egyes jó termőhelyi adottságú területeken nem elégíti ki a mezőgazdaság minőségi váltásának feltételeit. Ilyen helyeken csak a vízpótló rendszerek jelenthetik a megnyugtató és távlati megoldást.

Az Országgyűlés – felismerve a probléma súlyosságát, a beavatkozás komplexitását és költségigényét – 105/1995 (XI. L.) OGY határozatával elrendelte a Duna-Tisza közti Homokhátság vízpótlásáról szóló előkészítő munkálatokat.

A Duna-Tisza közti hátság területére 1995-ben készült megvalósíthatósági tanulmány elsősorban a Duna-völgyi főcsatorna megnövelt vízkészletére, kisebb mértékben a Tiszára alapozott vízátvételő rendszerekkel pótolná a hiányzó vízkészletet. Az elképzelés szerint a magasabb térszínre szivattyútelepekkel feljuttatott vizet a meglévő belvízcsatornák kettős működésűvé alakításával juttatják el a felhasználókhoz.

A megvalósíthatósági tanulmány Bács-Kiskun megye területén az alábbi vízpótló rendszerek megépítését irányozta elő:

D-2 jelű	(É-kiskunsági rendszer)
D-3 jelű	(Akasztó-bugaci rendszer)
D-4 jelű	(Bácskai többcélú rendszer)
T-2 jelű	(Lakitelek környéki rendszer)
T-4 jelű	(Csongrádi rendszer)

A homokhátsági probléma megoldásáról született magas szintű határozatok ellenére – részben az illetékes tárcák többszöri átszervezése, a pénzforrások és a megvalósításhoz szükséges helyi, térségi, partneri összefogás hiánya miatt – átütő erejű program megvalósítása nem kezdődött el.

A Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés 2003 májusában a tárgyra vonatkozó előterjesztésében – értelmezve a Duna-Tisza közti Homokhátság vízgazdálkodási helyzetével foglalkozó, 2271/1999. (X. 22.) Kormányhatározat végrehajtását - megállapította, hogy a határozatban nevesített minisztériumok anyagi eszközök híján nem tudták a problémát megfelelő léptékben kezelni, így a kormányhatározat cselekvési programjának egyetlen pontja sem teljesült maradéktalanul. A megkezdett programrészek folyamatos további ráfordítást igényelnek, nem valósultak meg a tárcaközi koordinációs program elemei, a 2001 óta működő tárcaközi bizottság eszközök híján nem tudott az elvárásoknak megfelelni.

Fenti Kormányhatározat helyébe a 2005/2004. (IV. 27.) Korm. határozat lépett a Duna-Tisza közti hátság területén bekövetkezett kedvezőtlen változások hatásainak mérsékléséről. A kormányhatározat előírja, hogy a 2004-2008 közötti időszakban egy komplex terület- és vidékfejlesztési tervet kell végrehajtani a mellékelt Intézkedési Terv alapján. Az Intézkedési Terv tartalmaz többek között az öntözőrendszerek fejlesztésére vonatkozó előirányzatokat is.

A Kormány 1067/2005. (VI. 30.) sz. határozatával központi költségvetési támogatást biztosított a „Duna-Tisza közti Homokhátság fenntartható fejlesztése” tárgyú nagyprojekt előkészítésére, amelynek első fázisa egy megvalósíthatósági tanulmány elkészítése volt.

A 2007-ben elkészített tanulmány célja, hogy alapot szolgáltatson a Kormány számára előterjesztendő fejlesztési döntési javaslatához, a további tervezéshez és a javasolt projekt EU támogatási igényei meghatározásához, valamint meghatározza a megvalósítandó beruházási programot, a kapcsolódó projektelemeket, intézkedéseket, a projekt-előkészítés részleteit, munkatervét és készítsen javaslatot a megvalósítás előkészítésének ütemezésére, forrásigényére.

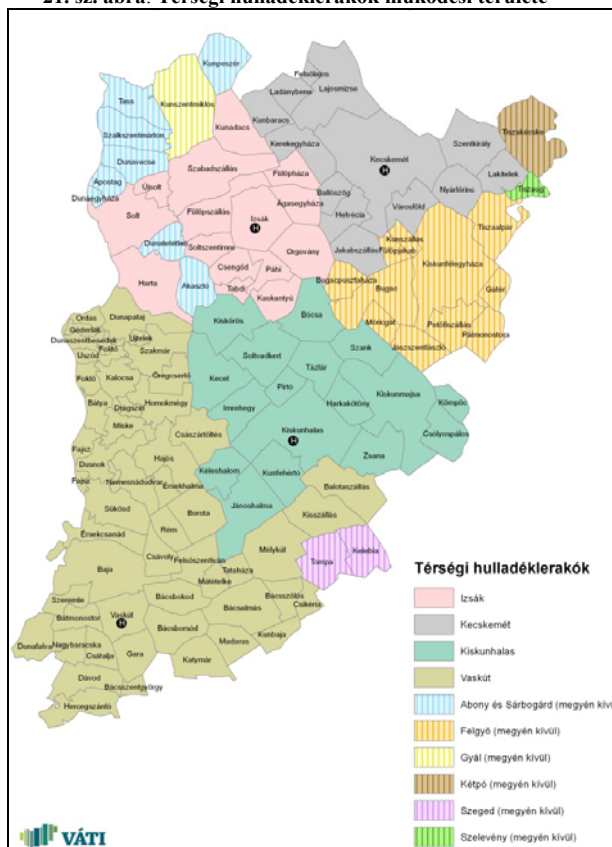
6. 4. Térségi hulladéklerakó helyek

Térségi jelentőségű hulladéklerakó hely a vegyes összetételű, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó és kiszolgáló építményeinek összessége.

Bács-Kiskun megyében hosszú távon is üzemelő térségi hulladéklerakó helyek:

- Kecskemét,
- Izsák,
- Kiskunhalas,
- Vaskút.

21. sz. ábra: Térségi hulladéklerakók működési területe

Forrás: Üzemeltetők, Települési önkormányzatok

szolgáltatási rendszer három térségre oszlik. Az ellátott települések száma Bács-Kiskun megyében:

- Kiskunhalasi hulladékkezelő központ térsége 17 településsel,
- Vaskúti hulladékkezelő központ térsége 50 településsel,
- Felgyői (Csongrád megye) hulladékkezelő központ térsége 11 településsel.

A negyedik megyei térségi hulladéklerakó Izsák területén működik 15 településre kiterjedő vonzáskörzettel.

Fenti térségi hulladéklerakók által le nem fedett Bács-Kiskun megyei településekről további megyén kívüli térségi lerakókba szállítják a szilárd hulladékot. Így a közelmúltban a Dunavescénél megépült Pentele hídon keresztül Fejér megyébe (Adony és Sárbogárd) 8, Pest megyébe (Gyál) 1, Jász-Nagykun-Szolnok megyébe (Kétpó és Szelevény) 2, Csongrád megyébe (Szeged) pedig további 2 településről szállítják a hulladékot.

A térségi hulladékgyűjtés kialakítására vonatkozóan Bács-Kiskun megyére is érvényes a hulladékgyűjtésről szóló 2000. évi XLIII. törvény azon alapelve, miszerint a hulladékkezelő létesítmények kialakításánál a gazdaságossági és környezetbiztonsági szempontok figyelembevételével gyűjtőkörzetek ésszerű hálózatának kialakítására kell törekedni.

Bács-Kiskun megyében az elmúlt évtizedben megvalósult fejlesztések következményeként a szilárd hulladékot már valamennyi településéről térségi jelentőségi hulladéklerakók fogadják be. Ezek közül a települések zömét (95 db) a megye területén létesült négy regionális hulladéklerakó szolgálja ki, további 24 településből pedig a hulladékot megyén kívüli lerakókba szállítják.

A megyében lévő térségi hulladéklerakók többsége nagytérségi szilárd hulladékgyűjtési rendszerek részeként valósult meg.

Így a Kecskeméten lévő létesítmény a Duna – Tisza - Közi Nagytérség Regionális Települési Szilárd Hulladék Gyűjtési Rendszer része. Ez a komplex hulladékgyűjtési program a térségben élő mintegy 360 ezer állandó lakost érint. A kivitelezés 2004-ben kezdődött meg, és a program várt élettartama 20 év. A rendszer működési ideje alatt a szelektíven gyűjtött, válogatott és újrahasznosított hulladékok mennyisége fokozatosan növekszik. Az évente elért visszagyűjtési és hasznosítási arányok megfelelnek a magyar és EU jogszabályok követelményeinek. Ez a projekt Bács-Kiskun megyében 13 települést érint Kecskemét környezetében.

A megyében a hulladékgyűjtés másik alapja a Homokhátsági Regionális Települési Hulladékgyűjtési Program megvalósítása Európai Unió támogatással és 2010. évi befejezéssel. A program célja három megye (Baranya, Bács-Kiskun és Csongrád) 82 településéből összesen 345 ezer lakosának hulladékkezelési problémájának megoldása. Az új

II. TÉRSÉGI ÖVEZETEK MÓDOSÍTÁSA

Térségi övezet az országos, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott, sajátos jellemzőkkel rendelkező – a térségi területfelhasználási kategóriáktól függetlenül lehatárolt – területi egység, amelyben az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvényben, illetve a külön jogszabályokban meghatározott előírásokat kell alkalmazni.

Az országos és megyei övezeteket, illetve azok kapcsolati rendszerét az OTrT-ről szóló törvény 1/12. számú melléklete határozza meg a következők szerint:

3. sz. táblázat Térségi övezetek és azok kapcsolata

<i>Országos Területrendezési Terv</i>	<i>Kiemelt térségi és megyei területrendezési terv</i>
a) Országos ökológiai hálózat	a) Magterület b) Ökológiai folyosó c) Pufferterület
b) Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület	
c) Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület	
	d) Erdőtelepítésre alkalmas terület
d) Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület	
	e) Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület
e) Országos jelentőségű tájképvédelmi terület	
	f) Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület
	g) Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület
f) Kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő terület	h) Világörökség és világörökség-várományos terület
	i) Történeti települési terület
g) Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület	
h) Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe	
i) Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület	
j) Együtt tervezhető térségek	
	j) Rendszeresen belvízjárta terület
	k) Nagyvízi meder
	l) Földtani veszélyforrás területe
	m) Vízerosciónak kitett terület
	n) Szélerózióknak kitett terület
k) Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület	
	o) Honvédelmi terület

Az OTrT módosítása szerint a megyei területrendezési tervekben kijelölhető maximum 24 térségi övezetből adottságai alapján Bács-Kiskun megyében 21 került lehatárolásra, a fejezet további munkarészei szerinti tartalommal (a megye az országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete és a honvédelmi terület övezete által nem érintett, a térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetének lehatárolása pedig okafogyott a térségi hulladéklerakók megyei lefedettsége következtében).

II/1. KIVÁLÓ TERMŐHELYI ADOTTSÁGÚ SZÁNTÓTERÜLET ÖVEZETE

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület az országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe az agroökológiai adottságai alapján kimagasló agrárpotenciállal rendelkező, ugyanakkor környezeti szempontból a legkevésbé érzékeny, ezért mezőgazdasági áruterelésre legalkalmasabb szántóterületek tartoznak (2/1. sz. melléklet).

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetére vonatkozó szabály

(1) Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetében beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetére vonatkozó ajánlás

- Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetében a szántó művelési ág megváltoztatását kerülni kell.
- Alapvető kívánalom, hogy a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeket a településrendezési tervek általános mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe sorolják.
- Az övezetben szükséges elősegíteni az agrár-tér szerkezetet előnyösen formáló mozaikos védő erdősávok, fasorok telepítését, egyben biztosítani kell a meglévő mezsgyék, erdősávok védelmét.
- Javasolt a talajdegradációt megakadályozó művelési technológiák előnybe részesítése, valamint növényvédő szerek és műtrágyák ésszerű, a feltétlenül szükséges mértéket meg nem haladó alkalmazása.

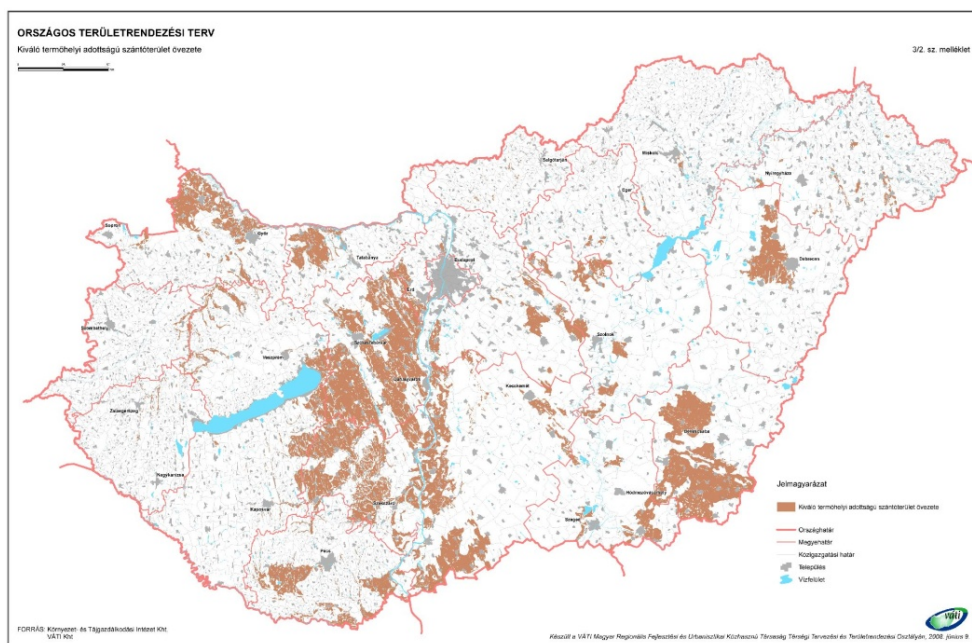
A kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek országos szintű, a korábbi övezet felülvizsgált területi lehatárolása a Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézete és a Váti Kht. együttműködésével termőhely-alkalmassági elemzés alapján történt. Az elemzés öt növény (búza, kukorica, napraforgó, lucerna, cukorrépa) termesztési alkalmassága alapján az azonos környezeti változókkal jellemezhető területek rangsorolásával és az M= 1: 100 000 agrotopográfiai térkép alapján a talajok három tulajdonsága (talajok vízgazdálkodás, talajok fizikai félesége és talajok kémhatása és mésztartalma) figyelembe vételével készült.

Ezek szerint a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek közé azon szántóterületek tartoznak, amelyeknél

- a talaj fizikai félesége: vályog;
- a talajok kémhatása és mésztartalma: felszíntől karbonátos talajok;
- a talajok vízgazdálkodása: jó víznyelésű és vízvezető-képességű, jó vízraktározó-képességű, jó víztartó talajok.

Az országos övezet valamivel több, mint 1 millió hektár kiváló termőhelyi adottságú szántóterületet foglal magába. A kiváló szántók nagyobb összefüggő foltjai az országban a Bácskai síkvidéken, a Körös-Maros közén, a Hajdúságban, a Mezőföldön, a Mosoni-síkon, a Komárom –Esztergomi síkon és a Duna menti-síkon találhatók.

22. sz. ábra: Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete

Forrás: OTrT

Bács-Kiskun megyében fenti feltételek alapján lehatárolt kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezet összesen mintegy 142 000 ha, részaránya a megye területéből megközelítően 17%. Az övezet nagyobb összefüggő foltjai a Duna-menti síkság középtáján, a Bácskai löszös síkvidék és a Kiskunsági löszös hát kistáján találhatók. A megyében a kiváló szántók talajai főként mezőségi (csernozjom) főtípusba tartozó talajtípusok, de emellett a jobb vízgazdálkodású öntéstalajok kiterjedése is jelentős.

A kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek megyei tervekben történő alkalmazása, majd a településrendezési terveken keresztül elvégzett pontosítása egyrészt elősegíti azok fokozott védelmét, másrészt az engedélyezési eljárások során támpontot ad a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény alkalmazásával együtt a jobb minőségű termőföldek megóvásához, a terület igénybevételek optimalizálásához.

II/2. KIVÁLÓ TERMŐHELYI ADOTTSÁGÚ ERDŐTERÜLET ÖVEZETE

A kiváló termőhelyi adottságú erdőterület az országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe az őshonos fafajokból álló erdőtársulások fenntartására leginkább alkalmas és az erdő hármaskörét – környezetvédelmi, gazdasági, társadalmi – egymással összhangban a legmagasabb szinten biztosítani képes erdőterületek tartoznak (2/2. sz. melléklet).

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetére vonatkozó szabály

(1) Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetében beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

(2) Az övezetben külszíni bányatelek megállapítása, illetve bányászati tevékenység engedélyezése a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehetséges.

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezetére vonatkozó ajánlás

- a) Alapvető kívánalom, hogy a kiváló termőhelyi adottságú erdőterületet a településszerkezeti tervben erdőterület területfelhasználási egységbe sorolódjon.
- b) Kiváló erdőterület művelési ágának – ha az ténylegesen erdő művelési ágban van – megváltoztatását mindenképp kerülni kell.
- c) Kiváló erdőterületen biztosítani kell a gazdasági-, a védelmi és a turisztikai célok összhangját.

Az Országos Területrendezési Terv felülvizsgálata során a kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek új országos övezetként való lehatárolása és szabályozása a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium javaslatára elsődlegesen védelmi szempontból történt. Ennek oka, hogy az erdei termőhelyek kialakulása egy hosszú, több évtizedes, vagy akár évszázados talajfejlődési folyamat eredménye, így ezek védelme kiemelten fontos, mivel más célú igénybevételükkel rövidtávon nem pótolható értékek vesznének el. A kiváló termőhelyi adottságú erdők a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületekhez hasonlóan az ország stratégiai jelentőségű, megújuló természeti erőforrásai közé tartoznak, ezért speciális védelemben részesítendők.

Az övezet lehatárolását a korábbi Állami Erdészeti Szolgálat központja (jelenleg Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Erdészeti Igazgatóság) végezte az Országos Erdőállomány Adattár (továbbiakban: Adattár) részletes adatai alapján egységes szempontrendszer alapján. Ezek:

Termőhelyi jellemzők összetett rendszere

Az erdei termőhely-típusokat elsősorban az erdészeti klíma, a hidrológiai viszonyok, a genetikai talajtípus, a fizikai talajféleség valamint a termőréteg vastagsága jellemzik együttesen, amelyek lényegében meghatározzák azt is, hogy az adott termőhelyen milyen összetételű faállományok tarthatóak fenn, és azok milyen növekedést produkálnak. Értelemszerűen abban az esetben, ha a termőhely jellemzői nem szélsőségesek, vagy ott nem fordul elő talajhiba, az adott termőhelynek leginkább megfelelő faállomány „jó” növekedést produkál. Az egyes erdőrészek esetében az Adattárban szereplő, fenti jellemzők szerinti termőhelyleírás „Az egyes termőhelytípus változatokon alkalmazható célállományok” c. szakmai táblázattal került összevetésre és azok az erdőrészek lettek kiválasztva, amelyeknél a termőhelyi adottságok alapján „jó” növekedést produkáló faállományok fenntartásának lehetőségét jelzi a szakirodalom.

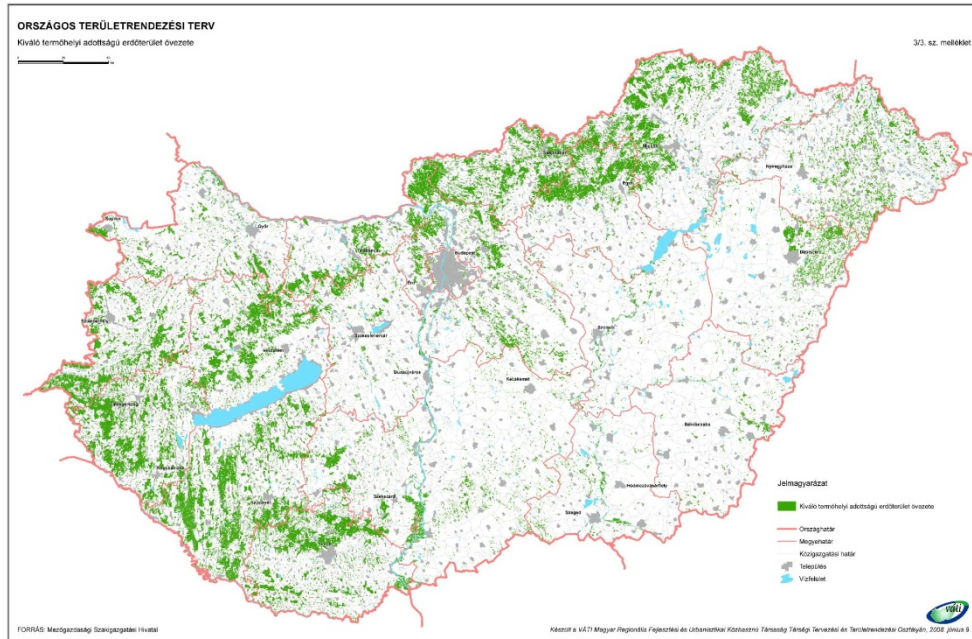
A termőhelyen álló faállomány jellemzői

Keresztellenőrzésként szükséges volt ugyanakkor egy közvetett vizsgálat is a lehatárolás pontosítására, amikor az erdőtervezés során felvett termőhelyi adatok helytállóságáról az erdőrészletben található faállomány jellemzőit felhasználva lehet képet alkotni. Az volt a kiindulás, hogy a faállomány két fontos tulajdonságának - a kornak és a magasságnak - az összevetéséből megállapítható, hogy az adott erdőrészletben a faj a termőhelyi optimumán tenyésző állományához képest milyen fatermést produkál, ami viszont visszautal a termőhelyi minőségre. Az adott erdőrészlet faállománya esetében az u.n. „fatermési táblák” szolgálták a jó fatermőképesség megállapítására, amelyek ezt a kor/magasság függvényében jelzik. Az ellenőrzés során kiderült, hogy egyes erdőrészek a termőhelyi jellemzők alapján nem kerültek lehatárolásra, ugyanakkor a faállomány egyértelműen jobb adottságokra utalt, így ezekkel az övezet területe korrigálva lett.

Fentiek alapján a termőhely és a meglévő faállomány jellemzői külön-külön és egymással összevetve is értékelésre kerültek, majd azok a területek kerültek országos övezetként lehatárolásra, melyek a vizsgált jellemzők tekintetében összhangban voltak, illetve egyik vagy másik vizsgálat során kifejezetten „jó” értéket mutattak. A kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek országos szinten a mintegy 2 millió hektár meglévő erdő 62%-át teszik ki.

Bács-Kiskun megyében a kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek aránya 5,1%, ami jóval kisebb országos átlagnál (~13%). Az övezetben jellemzően kisebb, szórta elhelyezkedő foltok találhatóak, főként a megye középső É-D-i tengelyében (Kiskunsági-homokhát, Bugaci-homokát, Illancs kistáj területén). Nagyobb összefüggő folt a Duna mentén a Tolnai-Sárköz kistájon és a Bugaci-homokhát kistáj É-i részén helyezkedik el.

23. sz. ábra: Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

Forrás: OTrT

II/3. ERDŐTELEPÍTÉSRE ALKALMAS TERÜLET ÖVEZETE

Az erdőtelepítésre alkalmas terület a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe azok a többnyire gyenge termőképességű mezőgazdasági területek tartoznak, amelyeknél gazdasági, vidékfejlesztési vagy környezetvédelmi szempontok indokolják az erdők létesítését és azt természetvédelmi vagy termőhelyi okok nem zárják ki (2/3. sz. melléklet).

Erdőtelepítésre alkalmas terület övezetére vonatkozó szabály

(1) Az övezetbe tartozó területeken beépítésre szánt terület csak kivételesen, egyéb lehetőség hiányában területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki.

Erdőtelepítésre alkalmas terület övezetére vonatkozó ajánlás

- Az erdőtelepítésre alkalmas termőhelyek állapotát úgy kell fenntartani, hogy az a későbbi erdőtelepítés lehetőségét ne zárja ki.*
- Az erdőtelepítésre alkalmas területek kiválasztásánál a termőhelyi adottságokat, a talajok termőképességét, a mezőgazdasági művelésre való alkalmasságot, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi igényeket és kizáró tényezőket javasolt figyelembe venni.*
- Kedvező mezőgazdasági adottságokkal rendelkező térségekben elsősorban mezővédő erdősávok és kisebb erdőfoltok telepítése indokolt.*

Az övezetbe azok a – többnyire gyenge termőképességű – mezőgazdasági területek tartoznak, amelyeknél gazdasági, illetve vidékfejlesztési szempontok indokolták, vagy környezetvédelmi igények szükségessé teszik erdők létesítését, és azt természetvédelmi vagy termőhelyi okok nem zárják ki.

Az övezet a kiemelt térségek és megyék szintjén az erdőtelepítések és fásítások kivitelezésére alkalmas területeket elkülöníti a ténylegesen erdővel borított területektől. Ezen területek lehatárolásának az a célja, hogy a Nemzeti Erdőtelepítési Program megvalósítására elsősorban alkalmas területek védelmét a területrendezés során meg lehessen valósítani, illetve a korábbi gyakorlattal szakítva a ténylegesen erdővel borított és az erdőtelepítésre alkalmas területekre vonatkozó szabályozást szét lehessen választani.

Az övezet kialakításánál a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv és a Nemzeti Erdőtelepítési Program szakmai irányelvei kerültek figyelembe vételre.

Az övezet kialakítását alapvetően a terület szántóföldi alkalmassága, erdőtelepítési alkalmassága és környezeti érzékenysége határozta meg, ahol e területek – a vizsgált három szempont prioritásainak figyelembevételével elvégzett – értékelése adta meg a terület földhasználati alkalmasság szerinti besorolását.

Az agráralkalmasság, erdészeti alkalmasság és környezeti érzékenység értékeléseinek kombinációjából 10 ún. ökotípust – azonos környezeti változókkal jellemezhető, homogén területet – határoztak meg a korábbi Állami Erdészeti Szolgálat (ma: MgSZH

Központ Erdészeti Igazgatóság) és a Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézetének szakemberei. Ezek képezték az alapját a földhasználati kategóriákba való besorolásnak, illetve a konverziós javaslatnak.

A 10 ökotípus közül három kifejezetten erdészeti irányultságú, és együttesen alkotják az „erdőtelepítésre alkalmas terület” övezetét. Ezek:

4. ökotípus	Erdőtelepítésre javasolt területek: azok a jó és kiváló erdészeti alkalmasságú, valamint jelentős környezeti szükségességet mutató területek tartoznak ide, amelyek erdőalkalmasság dominanciája magasabb, mint az agráralkalmassági dominancia, a környezeti érzékenység sem magas.
5. ökotípus	Védelmi célú erdőtelepítésre figyelembe vehető területek: csekély agráralkalmassággal és környezeti érzékenységgel rendelkező területek, ahol az erdőtelepítés indokolt, a hangsúly az erdők védelmi funkcióján van.
6. ökotípus	Erdőtelepítésre figyelembe vehető, környezetileg érzékeny területek: jó és kiváló erdészeti alkalmasságú, de környezetileg jelentősen érzékeny területek tartoznak ide. Erdőtelepítésre csak akkor vehetők figyelembe, ha az természetvédelmi érdekeket nem sért. Kis kiterjedésű, mozaikszerű elhelyezkedésű területek a védett területek pufferzónáiban.

Az erdőtelepítésre alkalmas területek övezete Bács-Kiskun megyében is az ökotípusos modell alapján került lehatárolásra, azzal a különbséggel, hogy futóhomok talajokkal borított területek kikerültek az övezetből. A futóhomok megkötése ugyanis nem csak erdősítés, hanem gyepesítés által is történhet, így adott esetben célszerűbb a döntési lehetőséget a „nagyobb méretarányban történő” tervezés, illetve az agrár- és vidékfejlesztés döntéshozói számára meghagyni.

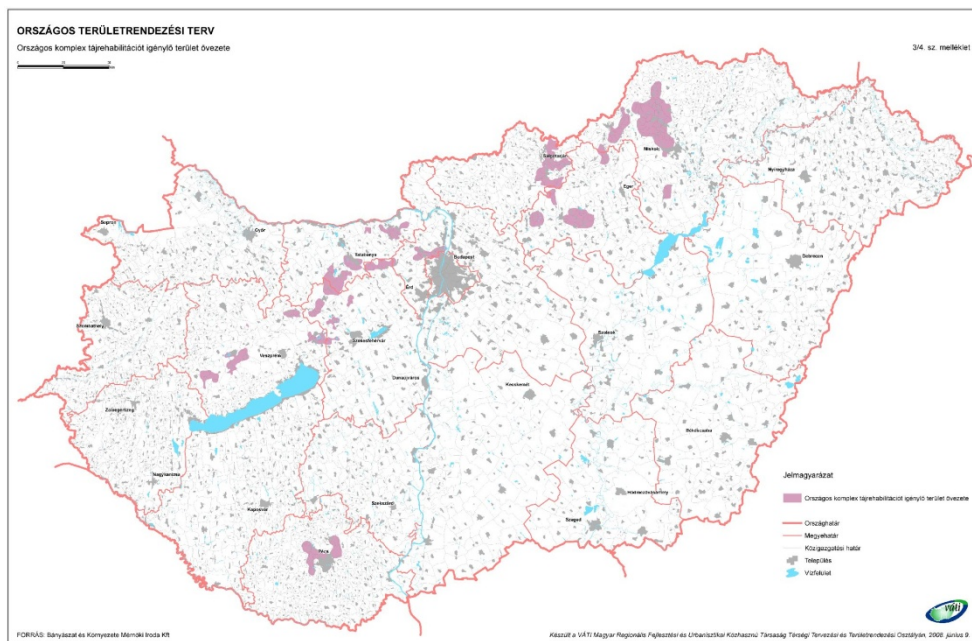
A megyében a lehatárolt „erdőtelepítésre alkalmas területek övezete” összesen mintegy 61 400 ha, a megye területének megközelítően 7%-a. Az övezetbe tartozó területek szórtnan helyezkednek el főként a megye É-i (Solti-sík Ny-i, Kiskunsági-homokhát É-i részén és a Pílisi-Alpári-homokhát, Dél-Tisza-völgy, Tiszazug kistájak területén), középső (Illancs kistáj területén) és K-i részén, patkó alakban (Kiskunsági-lőszőshát D-i, Bugaci-homokhát K-i, és a Dorozsma-Majsai-homokhát É-i részén).

II/4. ORSZÁGOS KOMPLEX TÁJREHABILITÁCIÓT IGÉNYLŐ TERÜLET ÖVEZETE

Az országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület az országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe a felhagyott ipari termelés és az azt kiszolgáló bányászat együttes jelenléte következményeképp kialakult, maradandóan megváltozott és károsodott összefüggő területek tartoznak.

Az országos övezet lehatárolását az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény 3/4. számú melléklete tartalmazza, de az Bács-Kiskun megye területét nem érinti.

24. sz. ábra: Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete

Forrás: OTvT

II/5. TÉRSÉGI KOMPLEX TÁJREHABILITÁCIÓT IGÉNYLŐ TERÜLET ÖVEZETE

Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe a nagyobb területi kiterjedésű, vagy kisebb területű, de sűrűn előforduló,

Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó szabály

- (1) Az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória jelölhető ki, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.
- (2) Az övezetbe tartozó település településszerkezeti tervében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, továbbá helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében csak olyan építési övezet és övezet hozható létre, amely a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.
- (3) Az építési övezetre vagy övezetre vonatkozóan meg kell határozni az ott elhelyezett építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat, ennek ellenőrzéséhez a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihöz külön jogszabályban meghatározott látványtervet is kell készíteni.
- (4) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.
- (5) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a tájképvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával – beleértve a felszín alatti vonalvezetést is – kell elhelyezni.

II/7. TÉRSÉGI JELENTŐSÉGŰ TÁJKÉPVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE

Kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelyben a természeti vagy kulturális örökség adottságai alapján a kilátás-rálátás szempontjából védendő tájképpel, illetve tájképi elemmel rendelkező területek, valamint a védett történeti tájja nyilvánított területek találhatók (2/5. sz. melléklet).

Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó szabály

- (1) A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, amely a természeti adottságok és a kulturális örökség által meghatározott tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti.
- (2) A térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe tartozó település településszerkezeti tervében csak olyan területfelhasználási egység jelölhető ki, továbbá a helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében csak olyan építési övezet és övezet hozható létre, ami a kijelölés alapjául szolgáló tájképi értékek fennmaradását nem veszélyezteti. Az építési övezetnek vagy övezetnek az építmények tájba illesztésére vonatkozó szabályokat is tartalmaznia kell, ennek ellenőrzéséhez a tájképet jelentősen megváltoztató építmények terveihöz külön jogszabályban meghatározott látványtervet is kell készíteni.
- (3) Az övezetben bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.
- (4) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a tájképvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával – beleértve a felszín alatti vonalvezetést is – kell elhelyezni.
- (5) A településszerkezeti tervben, a szabályozási tervben és a helyi építési szabályzatban ki kell jelölni a településkép-védelmi terület határát, amely a tájképi értéket képező kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő területeket, az ökológiai hálózat területeit, az országos és a helyi védelem alatt álló természetvédelmi területeket, azok környezetét, valamint a település arculatát, karakterét meghatározó fontos területeket tartalmazza.

Országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetére vonatkozó ajánlás

- a) *Az övezetben törekedni kell a hagyományos tájhasználat és tájszerkezet megőrzésére. Művelési ág megváltoztatása, ill. más célú területhasználat csak az adottságoknak megfelelő tájhasználat kialakítása, ill. a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében engedélyezendő.*

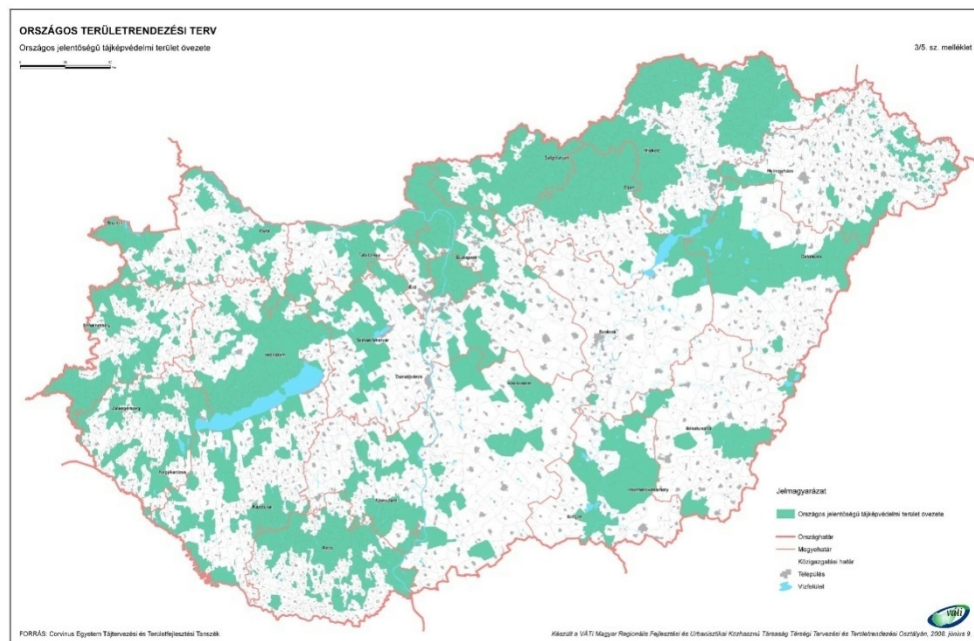
- b) *Törekedni kell a táji, történeti összefüggések, valamint a kastélykertek, parkok eredeti területének feltárására, lehetőség szerinti rekonstrukciójára, ezzel kapcsolatban az eredeti átlátások, kilátópontok rendszerének megőrzésére.*
- c) *A hagyományos tájhasználat megtartása érdekében nagyon fontos a külterületeken (elsősorban az erdő- és mezőgazdasági és vízgazdálkodási területeken) építési lehetőségek szigorú szabályozása, különösen a település-közei kertés területeken, valamint – a szőlőművelés fenntartását segítve – a borvidékekhez tartozó szőlőterületeken.*
- d) *A borvidéki települések I-II. szőlőkataszteri besorolású külterületi részein elsősorban a szőlő-, és borgazdálkodással, borturizmussal összefüggő fejlesztések támogatandók, de lehetőleg beépítésre szánt terület kijelölése nélkül.*
- e) *A településrendezési tervekben az övezeten belül javasolt lehatárolni a kertés mezőgazdasági területeket. A kertés mezőgazdasági területeken (volt zártkertek) tájba illeszkedő, hagyományos építészeti megoldásokkal gyümölcs- és szőlőtermesztést, -feldolgozást szolgáló épületek helyezendők el. Új telekalakítások 1500 m²-nél kisebb teleknagyság nem javasolt.*
- f) *Az övezetbe eső gyepterületek (legelő, rétek) lehetőleg ne legyenek beépíthetők.*
- g) *Erdőterületen csak az erdőgazdálkodást, vadgazdálkodást, turizmust, kutatást-oktatást szolgáló épületek elhelyezése javasolt, a természeti és örökségvédelmi értékek sérelme nélkül.*
- h) *Új beépítésre szánt terület kijelölése csak a meglévő belterületekhez kapcsolódva, illetve a történelmi településszerkezethez igazodva az utcahálózat szerves folytatásaként javasolt.*
- i) *A természeti és tájképi értékek megőrzése érdekében a települések (beépítésre szánt területek) összenövésének megakadályozására a szomszédos települések közötti külterületi, beépítetlen szabad területek megőrzése szükséges.*
- j) *A tájban megjelenő, a település sziluettjét megváltoztató bel-, vagy külterületi magas építmények elhelyezését kerülni kell, a településrendezési tervekben az épületek magassági korlátozását (építménymagasság) a kialakult településképnek megfelelően javasolt meghatározni.*
- k) *A jellemzően falusi környezetben törekedni kell a hagyományos táj- és településszerkezet megőrzésére (vagy lehetőség szerint újra kialakítására), az értékes táji elemek, egyedi tájértékek fokozottabb védelmére, illetve a még fellelhető, a település jellegzetességeként meglévő építészeti elemek megőrzésére, újraélesztésére. A városi környezetben ezeken túlmenően fő célnak tekintendő a zöldfelületek arányának növelése is.*
- l) *A kilátás-rálátás szempontjából értékes tájképi részletek (általában a kastélyparkok, történeti kertek és arborétumok) idegenforgalmi vonzerőt is jelentenek. Törekedni kell a tájban rejlő idegenforgalmi lehetőségek természetkímélő módon történő, a táji adottságok fennmaradását segítő hasznosítására, lehetőség szerint az értékek komplex kibontakoztatására.*
- m) *A településrendezési tervekben figyelmet kell fordítani az egyedi tájértékek számbavételére, és ezek védelme érdekében a helyi építési szabályzatokban előírásokat szükséges meghatározni.*
- n) *Biztosítani kell a meglévő, tájképet zavaró hatású építmények, létesítmények megfelelő takarását (pl. kertépítészeti eszközökkel), az övezetben „óriás plakátok” és más nagyméretű reklámhordozó műtárgyak felállítása (pl. a közutak mentén) tájképvédelmi szempontból nem javasolt. A közművezetékeket és járulékos közműépítményeket, infrastruktúrához kapcsolódó vonalvezetéseket (kábel) lehetőség szerint a föld alatt kell vezetni.*
- o) *A kiépítendő közlekedési vonalakat lehetőség szerint a geomorfológiai adottságokhoz igazodó nyomvonalon kell vezetni oly módon, hogy vegye figyelembe a természeti, vagy épített örökség helyszínek látványát, és biztosítsa az azokhoz való jobb hozzáférhetőséget.*
- p) *A vízfolyások külterületi szakaszait a településrendezési tervekben legalább 50-50 m széles sávban beépítésre nem szánt területként, korlátozott területhasználattal javasolt szabályozni, a meglévő természetes medervonalakat, holtágakat és a vizeket kísérő természetes növényzetet pedig meg kell őrizni.*
- q) *Az övezet hullámterei és általában a hullámterek, mint az ökológiai hálózat szerves és meghatározó részei – amennyiben nem minősülnek védett természeti területnek – természeti területként kezelendők, ahol az árvíz biztonságos levezetésének elsődlegességét figyelembe kell venni.*
- r) *Az övezetben a borvidéki települések I. és II. szőlőkataszteri osztályba sorolt területein a szőlő művelési ág csak indokolt esetben, a hegyközség engedélyével változtatható meg. Ha a terület jelenleg más művelési ágban hasznosul, művelési ág váltás csak szőlőtelepítés esetében engedélyezhető.*
- s) *Tájképileg érzékeny, beépítési igények által veszélyeztetett városi, város-közei területeken, valamint az üdülési hasznosítású vízpartok, holtágak mentén figyelmet kell fordítani arra, hogy a telkek tovább ne aprózódjanak és zöldfelületi fedettségük ne csökkenjen. A tájképet károsító üdülőépítkezések megakadályozása érdekében tájba illeszkedő, hagyományos építészeti megoldásokra kell törekedni.*
- t) *Az övezetben adott településre jellemző, a tájjelleggel harmonizáló építési megoldásokat javasolt alkalmazni. Különösen vonatkozik ez a tanyás térségekre, a Kalocsa környéki szállásrendszerből*

kialakult falvakra, a magas partokra épült, valamint a kunszállások történeti hagyományait őrző településekre. Ezek felaprózódását, besűrítését, tájidegen átépítését akadályozni kell. Részletes szabályozásukat a településrendezési tervekben szükséges meghatározni.

- u) Az övezetben új külszíni bánya csak nemzetgazdasági érdekből, a természetvédelmi hatóság által meghatározott feltételek mellett nyitható.

Az országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete olyan településeket tartalmaz, amelyek vagy természeti, vagy kulturális örökségi, vagy mindkét szempont együttes jelenléte alapján kerültek az övezetbe. Az OTrT az övezetbe az egyes településeket közigazgatási területi lehatárolással sorolta be.

26. sz. ábra: Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

Forrás: OTrT

A megyei területrendezési tervben az országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi területek részletesebb vizsgálatok és értékelések alapján tényleges határaikkal kerültek meghatározásra oly módon, hogy az országos jelentőségű tájképvédelmi területek lehetőleg kapcsolódjanak a térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetéhez.

A jellemző tájkarakter alakításában elsődlegesen a természetföldrajzi adottságoknak, mint természetes tájalkotó tényezőknél van meghatározó szerepük. Az ember tájformáló tevékenysége nyomán kialakult a kultúrtáj sajátos arculata, mint tájképi érték azonban az élő és élettelen tájalkotó elemek, valamint a hagyományos gazdálkodási kultúra együttes hatásának eredménye. A tájképi értékek hordozói elsődlegesen a nagy kiterjedésű, változatos látványú, de hasonló tájkarakterű, jellemzően nem-települési területek.

Bács-Kiskun megye területén az országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezetébe sorolható tájképileg megőrzendő értékek:

- az országos természetvédelmi oltalom alatt lévő Kiskunsági Nemzeti Park területi egységei, a Duna-Dráva Nemzeti Park megyét érintő terület egységei, továbbá a tájvédelmi körzetek és természetvédelmi területek;
- a Duna és a Tisza melletti hagyományos ártéri erdők maradványai és a Duna-Tisza közti hátság homoki erdőfoltjai;
- a vízpartok, hullámterek és holtágak, továbbá a jellegzetes tájkaraktert megjelenítő ökológiai folyosók térsége a holtágak, vízfolyások, erek és csatornák mentén, szikes tavak környékén és a pusztai gyepterületeken, valamint a Natura 2000 területek;
- a mezőgazdasági táj hagyományos használatú részletei a Homokhátság jellemzően mozaikos terület-felhasználású (homoki erdők, homokpuszták, szikes legelők, szikes tavak, gyümölcsösök és szőlőterületek váltakozásával) térségében, melyek a tanyás gazdálkodás jellemző szinterei is, a népi építészeti értékeket is hordozó tanyai épületekkel;
- a hagyományos pincefaluk területei (pl. Hajós, Solt)
- a beépítés által veszélyeztetett város-közelbeli hagyományos kertés területek tájképileg még nem rontott részletei (pl. Kiskunfélegyháza Felső- és Alsógalambos, Halesz, stb.);
- a tájba illeszkedő, építészeti egységes, jellegzetes sziluettet, településképet és szerkezetet őrző települések belterületi részletei, központjai;
- a tájképi értéket képviselő kunhalmok térsége, elsősorban a Tiszához közeli területeken.

Az országos és térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete tehát elsősorban az országos természetvédelmi oltalom alatt lévő területeket övező, illetve területileg azokhoz csatlakozó, változatos tájhasználatú, de hasonló tájkarakterű, tájképileg érzékeny területeket, valamint a településképi értékekkel rendelkező települések táji és épített környezetét foglalja magába.

A tájképvédelmi övezetekre vonatkozó területrendezési szabályozás elsődlegesen a hagyományos tájszerkezet és a tájkarakterrel összefüggő települési karakter védelmét szolgálja.

II/8. KIEMELTEN ÉRZÉKENY FELSZÍN ALATTI VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területnek minősülnek a 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 2. számú melléklet szerint az 1. érzékenységi kategória a) és b), továbbá a 2. érzékenységi kategória b) pontja szerinti besorolású területek:

- az üzemelő és távlati ivóvízbázisok, ásvány- és gyógyvízhasznosítást szolgáló vízkivételek – külön jogszabály szerint – jelölt, illetve előzetesen lehatárolt belső-, külső- és jogerős vízjogi határozattal kijelölt hidrogeológiai védőterületei,
- azok a karsztos területek, ahol a felszínen, vagy 10 m-en belül a felszín alatt mészkő, dolomit, mész- és dolomitmárga képződmények találhatóak,
- azok a felszín alatti víz állapota szempontjából fokozottan érzékeny területek közé nem tartozó területek, ahol a felszín alatt 100 m-en belül mészkő, dolomit, mész- és dolomitmárga képződmények találhatóak.

Bács-Kiskun megyében az első pont alatti kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek fordulnak elő, melyek többsége a megye nyugati határa mentén, a Duna közelében található. Az övezet lehatárolásában a 2005-ben jóváhagyott területrendezési tervhez képest változás nem történt (2/6. sz. melléklet).

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetére vonatkozó szabály

- (1) A kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetében bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni.

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezetére vonatkozó ajánlás:

- a) Általában indokolt felszámolni, vagy biztonságos műszaki védelemmel ellátni, minden olyan tevékenységet, amely az ivóvízbázist bármilyen formában veszélyezteti.
- b) Az övezet által érintett településeken szorgalmazni kell a teljes szennyvízcsatorna-hálózat kiépítését, korszerű szennyvíztisztítók létesítését.
- c) A települések belterületén lévő használaton kívüli, szikkasztó aknaként használt ásott kutakat a szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötésekkel párhuzamosan el kell tömedékelni.
- d) A kisebb településeken, külterületi lakott helyeken és üzemi telepeken, ahol a csatornahálózat kiépítése nem lehetséges, szakszerű egyedi szennyvízelhelyezést (zárt rendszerű szennyvíztárolók) kell alkalmazni.
- e) A fokozottan érzékeny területeken a tisztított szennyvizek befogadóba vezetésekor figyelemmel kell lenni a befogadó vízfolyás kis vízhozama miatt esetlegesen bekövetkező szennyezés megakadályozására. Mérsékelni szükséges az élővízbe bevezetett tisztított szennyvizek által okozott szervesanyag-terhelést.
- f) A sérülékeny környezetben lévő felszín alatti vízkészletek védelme kiterjed az üzemelő, a tartalék és a távlati hasznosításra kijelölt vízbázisokra egyaránt.
- g) Az övezetben lévő használaton kívüli mélyfúrású kutakat indokolt megszüntetni, a többi kút vízjogi engedélyt pedig rendezni. A feladatok elvégzéséhez az önkormányzatoknak állami forrásból kellene fedezetet biztosítani.
- h) Az önkormányzatok kezelésében lévő szabadkifolyású közutak felújítását, karbantartását szükséges elvégezni.
- i) Az övezetbe tartozó településeken támogatni kell a térségi kommunális hulladékgyűjtő rendszerekhez való csatlakozást, a felhagyott hulladéklerakók rekultivációját illetve az illegális hulladéklerakások felszámolását.
- j) Az övezet területén csak korlátozott vegyszer- és műtrágya-felhasználású, környezetkímélő, extenzív mezőgazdasági tevékenység folytatható, amely megfelel az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletről szóló 2008. évi XLVI. törvénynek, a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet előírásainak, valamint a Helyes mezőgazdasági gyakorlat valamint és az adatszolgáltatás szabályait meghatározó az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletnek.
- k) Az övezetbe tartozó települések szabályozási tervének készítése, ill. felülvizsgálata során – még a védőzóna kijelölése előtt – figyelemmel kell lenni az érintett terület és a vízbázis esetleges felszín alatti kapcsolatára.
- l) A vízrendezés, művelési ág változás, bányászati tevékenység, valamint a bányászati tevékenység által megváltozott területhasználatoknál (pl. bányatavak) biztosítani szükséges a felszín alatti víz utánpótlódásának mennyiségi és minőségi fenntartását, védelmét.

- m) Az ivóvízbázis-védelmi területeken különös figyelmet kell fordítani a szennyvízkezelés mielőbbi megoldására, valamint az állattartó telepek rekonstrukciójára.
- n) A felszín alatti vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme érdekében a használt vizek kezelése, tisztítást követő hasznosításának elősegítése szükséges.

Az övezet területi lehatárolása az OTfT 3/7. számú melléklete, illetve a VITUKI Kht. digitális tematikus térképe alapján történt. Ezek szerint megállapítható, hogy a hatályos megyei területrendezési tervben lehatárolt övezet területi kiterjedése a módosítás során nem változott, a védett területek kiterjedése nem nőtt, de nem is csökkent.

Bács-Kiskun megyében a kiemelten érzékeny felszín alatti vízbázisok nagy kiterjedésben és területileg sűrűsödve zömében a Duna-menti parti sávban találhatóak. Az övezetbe tartozó üzemelő és távlati vízbázisok a következők:

Üzemelő vízbázisok

Gudmon-fok (Tass)
Kalocsa-Baráka (Foktó)
Baja
Dunafalva
Miske
Hercegszántó
Gara
Akasztó
Dunapataj
Érsekcsanád
Izsák
Sükösd
Dávod
Harta

Távlati vízbázisok

Dunavecse É (Dunavecse, Szalkszentmárton)
Apostag–Dunaegyháza (Apostag, Dunaegyháza)
Solt–Harta (Solt, Harta)
Dunapataj–Ordas (Dunapataj, Ordas, Géderlak)
Bátya É (Bátya–Foktó)
Bátya–Fajsz (Bátya, Fajsz)
Fajsz, Dusnok (Fajsz, Dusnok)
Leneskert* (Dunafalva, Szeremle; Bata–Tolna megye)

Diagnosztikai fázis folyamatban van

Sükösd É (Fajsz, Sükösd)

Megkutatásra kijelölt távlati vízbázisok

Bezerédi sziget (Dunafalva)
Solti sziget (Dunaegyháza, Solt)

Az üzemelő egyéb vízbázisok közül a megyében három ásványvíz (Petőfiszállás, Szentkirály, Nyárlőrinc) és egy gyógyvíz (Kiskunhalas) hasznosítású található.

Általános problémát jelent, hogy a sérülékeny ivóvízbázisok egy részén nincs még elvégezve a diagnosztikai vizsgálat, nincs meghatározva a védőterület. A településrendezési terveket összehangba kellene hozni a meghatározott védőterülettel, amennyiben ez nem lehetséges, új vízbázist kell kialakítani.

II/9. FELSZÍNI VIZEK VÍZMINŐSÉG-VÉDELMI VÍZGYŰJTŐ TERÜLETÉNEK ÖVEZETE

A felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe övezetének lehatárolása megfelel a települési szennyvíz tisztításáról szóló 91/271 EGK tanácsi irányelv érzékeny területek kijelölésére vonatkozó rendelkezéseinek hazai jogrendbe illesztése keretében készült, a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Kormányrendeletnek, valamint a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendeletnek.

A Kormányrendelet hatálya alá tartoznak az ország nagytavain kívül azok a területek, amelyekre vízminőségük védelme érdekében a hivatkozott kormányrendelet felhatalmazása alapján a környezetvédelmi felügyelőségek az érzékeny felszíni vizek vízgyűjtő területére vonatkozó követelményeket írják elő. A 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet – a befogadók területi kategória szerint lehatárolását tartalmazó – mellékletében a második vízminőség-védelmi kategóriába az egyéb védett területek befogadói tartoznak, illetve amelyet a felügyelőségek egyedi határozattal ide sorolnak. (2/7. sz. melléklet)

Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezetére vonatkozó szabály

(1) Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezetében a tisztított szennyvizek kivezetéséről a gazdasági és műszaki szempontok mérlegelésével gondoskodni kell.

(2) Az övezet területére kívülről – regionális szennyvízgyűjtő- és tisztító rendszerre szennyvízcsatorna-hálózaton keresztül történő csatlakozás kivételével – szennyvíz bevezetését meg kell akadályozni.

Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezetére vonatkozó ajánlás

- a) *Az övezet területén új beépítésre szánt terület kijelölése csak a keletkező szennyvizek megfelelő kezelése – területről elvezetése, vagy területen belüli megfelelő tisztítása – esetén javasolható.*
- b) *A felszíni vízkészletek vízminőségének hatékony védelmét elsősorban a holtágak, tavak, víztározók esetében szükséges biztosítani, különös figyelmet fordítva az ivóvíztározókra. Ezekben a területeken alapvető fontosságú a szennyvízcsatornázás.*
- c) *A szennyeződésre érzékeny befogadóknál az állóvizek, valamint vízfolyások terhelhetőségét egyedileg kell meghatározni.*
- d) *Az övezetben csak környezetkímélő gazdasági tevékenység, korlátozott vegyszer- és műtrágya-felhasználású mező- és erdőgazdálkodás ajánlott.*
- e) *A természetes vízfolyások mentén biztosítani kívánatos a védőterületek természetközeli kialakításának, a vízfolyások revitalizációjának lehetőségét.*
- f) *Fontos szem előtt tartani a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvénynek azt az alapelvét, hogy az ország összes felszíni vize számára legalább „általános” védeltséget kell biztosítani, így Bács-Kiskun megye nem kiemelt folyói, patakjai, tavai esetében is.*

A felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezetébe a 28/2004. (XII.25.) KvVM rendelet 2. sz. mellékletének besorolása alapján Bács-Kiskun megye területén tartozó egyéb védett befogadók:

-2.5. Szelidi-tó és vízgyűjtőjén lévő befogadók,

-2.6. Duna 1450-1497 fkm szelvények közötti szakasza és a vízgyűjtő területen lévő befogadók.

A Vidékfejlesztési Minisztérium a megyei területrendezési terv övezeti lehatárolásához településsorosan adta meg a fenti vízminőség-védelmi vízgyűjtő területek lehatárolását a következők szerint:

Szelidi-tó

Dunapataj
Harta
Akasztó
Szakmár
Foktó
Dunaszentbenedek
Géderlak
Ordas
Újtelek
Úszód

Duna 1450-1497 fkm szelvények közötti szakasz

Dusnok
Sükösd
Nemesnádudvar
Fajsz
Érsekcsanád
Baja
Szeremle
Bátmonostor
Dunafalva

Az övezet lehatárolása a települések közigazgatási területére vonatkozik, tehát nem természeti viszonyok alapján lehatárolt vízgyűjtő területeként jelenik meg. Az övezet területét az érintett települések rendezési terveiben pontosítani szükséges.

II/10. ÁSVÁNYI NYERSANYAG-GAZDÁLKODÁSI TERÜLET ÖVEZETE

Az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület az országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelyben az állam kizárólagos tulajdonát képező, kutatással lehatárolt, de bányatelekkel le nem fedett, nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyon (szénhidrogének, fémek, lignit és barnaköszén, ásványbányászati és építőipari nyersanyagok) területek találhatók. (2/8. sz. melléklet).

Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetére vonatkozó szabály

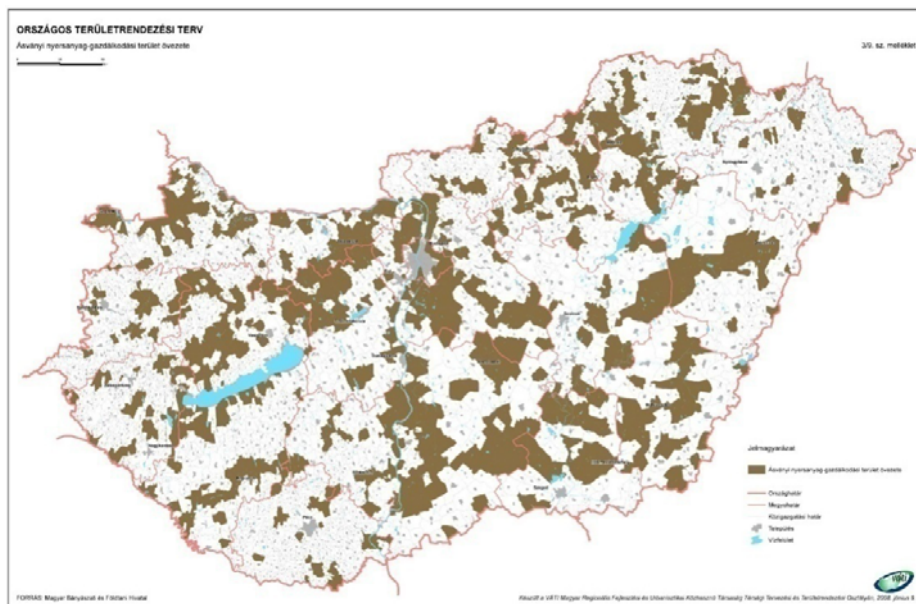
(1) Az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetét a településrendezés eszközeiben tényleges kiterjedésének megfelelően kell lehatárolni, és az építési övezetre vagy övezetre szabályokat megállapítani.

Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetére vonatkozó ajánlás

- a) A település szerkezeti tervében az övezet területén csak olyan területfelhasználási kategória jelölhető ki, amely távlatban a bányászati tevékenységet nem lehetetleníti el.
- b) Az övezetbe tartozó területeken bányatelek csak abban az esetben állapítható meg, ha azt más övezeti szabályozás nem tiltja.

Az OTrT 2008. évi módosítása új országos övezetként vezette be az ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezetét. Az övezet lehatárolását az indokolta, hogy az ország ásványi nyersanyag vagyona olyan természeti erőforrást, illetve olyan nemzetgazdasági értéket képvisel, melynek ismerete, környezetkímélő felhasználása nélkül a fenntartható fejlődés nem képzelhető el, és megalapozott területfelhasználási döntések sem hozhatók. Továbbá a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény 39. §-ának (3) bekezdése megállapítja, hogy a bányafelügyelet köteles gondoskodni arról, hogy a nyilvántartott ásványi nyersanyagvagyonot tartalmazó területek a területrendezési és a településrendezési tervekben kerüljenek figyelembe vételre.

27. sz. ábra: Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

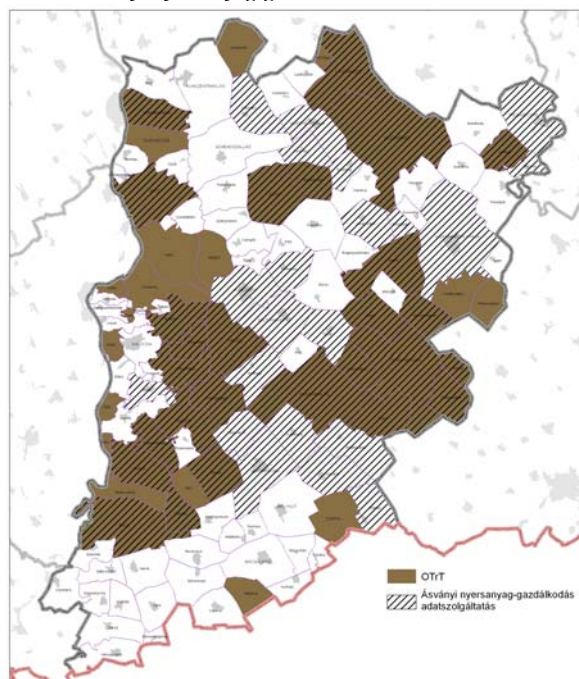
Forrás: OTrT

Szabad területek tekinthetők azok az ásványi nyersanyag előfordulások, amelynek területén a kutatási munkálatok még folyamatban vannak, vagy már befejeződtek, de bányatelepítés még nem kezdődött el. A szabad terület elnevezés nem a bányászati jogosultságra (ill. annak hiányára), hanem a lelőhely státuszára vonatkozik. A nyilvántartott lelőhelyek nyersanyagfajta szerint tagolódnak. Az övezeti lehatárolás tehát konkrét bányatelek-megállapítással nincs közvetlen összefüggésben, az továbbra is csak egyedi eljárás alapján történhet. Az övezetbe tartozó – a településrendezési tervekben a tényleges kiterjedésüknek megfelelően lehatárolandó - területeken azonban bányatelek-megállapítás csak abban az esetben engedélyezhető, ha azt más övezeti szabályozás nem tiltja. Az, hogy a felsorolt, kutatással lefedett ásványi nyersanyagok közül adott időszakban melyek esetében merül fel a kitermelés igénye, az országos igények, az adott gazdasági helyzet, a világpiaci beszerzési lehetőségek és árak ismeretében kidolgozott és elfogadott szakpolitikai koncepciók függvényeként dőlhet el.

Az övezet településsoros lehatárolása a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Ásványvagyon-nyilvántartási Osztálya által szolgáltatott, az Országos Ásványvagyon Nyilvántartás 2007. január 1-i állapot szerinti megkutatott szabad területek jegyzéke alapján történt. Ez alapján az övezetbe Bács-Kiskun megyében 44 településkörül besorolásra.

A földtani adottságokból adódóan a megyében a nemfém ásványi nyersanyag-előfordulások jellemzőek,

28. sz. ábra: Az OTrT és az előzetes adatszolgáltatás által lehatárolt ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

Forrás: OTrT, MBFH Szolnoki Bányakapitánysága

ezek közül is az építő- és építőanyag-ipari nyersanyagoké. Jelentős ezen kívül az alacsony fűtőértékű tőzeg kitermelhető mennyisége, fontos ásványi nyersanyag a hordalékon lerakódott kavics, homok és az agyag is (szinte mindenhol), de szénhidrogén kutatási terület is több helyen előfordul a megyében (Baja, Kalocsa, Kelebia, Kecskemét, Ladánybene, Cegléd, Kiskunhalas, Nagykőrös).

Az MBFH Szolnoki Bányakapitánysága által 2011-ben szolgáltatott adatok alapján szabad területek Bács-Kiskun megyében 39 településen regisztráltak. Ezek: Akasztó, Baja, Bugac, Ágasegyháza, Császártöltés, Csávoly, Csólyospálos, Dunapataj, Érseksanád, Felsőlajos, Hajós, Harkakötöny, Homokmégy, Izsák, Jánoshalma, Jászszentlászló, Kaskantyú, Kecel, Kecskemét, Kerekegyháza, Kiskőrös, Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Kömpöc, Kunpeszér, Lajosmizse, Lakitelek, Madaras, Nemesnádudvar, Öregcsertő, Pálmonostora, Petőfiszállás, Pirtó, Solt, Sükösd, Szakmár, Szalkszentmárton, Szank és Zsana. A megkutatott szabad területek mellett figyelembe kell venni azokat a bányaként működött területeket is, ahol visszahagyott ásványvagyonnal kell számolni. E bányák száma a megyében 35, és 25 települést érintenek.

A legfrissebb adatok szerint az övezetbe sorolható települések és az OTrT által 2008-ban lehatárolt ásványi nyersanyag gazdálkodási terület övezete nincs teljes átfedésben, de a szabályozás az OTrT által lehatárolt övezet kibővítését nem engedi meg.

II/11. EGYÜTT TERVEZHETŐ TÉRSÉGEK ÖVEZETE

Az együtt tervezhető térség az országos területrendezési tervben megállapított és a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe a Budapesti Agglomeráció kivételével az agglomerációk, a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet kivételével az agglomerálódó térségek, valamint a nagyvárosi település-együttesek tartoznak (2/9. sz. melléklet).

Az övezetbe Bács-Kiskun megyéből a Kecskeméti településegyüttes tartozik.

Együtt tervezhető térségek övezetére vonatkozó szabály

(1) Az együtt tervezhető térségek övezetébe tartozó települési önkormányzatok településfejlesztési és településrendezési feladataik összehangolt ellátásához – törvényben meghatározott – közös egyszerűsített településszerkezeti tervet készíthetnek.

(2) A közös egyszerűsített településszerkezeti tervnek az egyes településekre vonatkozó részeit az érintett települési önkormányzatok határozattal fogadják el.

Együtt tervezhető térségek övezetére vonatkozó ajánlás

- a) Az övezetbe tartozó települések körének megváltoztatásához külön jogszabály szerinti területrendezési engedélyezési eljárást kell lefolytatni.
- b) Az övezetbe tartozó településekre készítendő egyszerűsített településszerkezeti tervekben elsősorban a következő térségi jelentőségű tartalmi elemeket javasolt összehangolni:
 - a közlekedési hálózat elemeit (országos közúthálózatot érintő új nyomvonalak, új településközi összekötő utak, fontos helyi, külterületeket feltáró közutak, üzemanagtöltő állomások, kerékpárutak, esetleg turisztikai szempontból lényeges gyalogos útvonalak),
 - a több település ellátását szolgáló közműhálózati elemek helyét, nyomvonalát (ivóvíz, gáz, elektromos hálózat, hírközlés, szennyvíztisztító telep, csapadékvíz-elvezetés és esetleg tározás, hulladéklerakó-hasznosító telep - amennyiben ezt a településcsoporton belül szükséges kijelölni),
 - „zöldmezős” gazdasági területek, ipari parkok (különös figyelemmel a zavaró hatású ipari létesítményekre), vagy innovációs, logisztikai területek helyét az érintett térségben rendelkezésre álló munkaerőhelyzet igényeit, valamint a kialakult hagyományos településszerkezeteket, a táj terhelhetőségét is figyelembe vevő nagyságrendben,
 - belterületek jelentősebb bővítésével járó lakóterületi, valamint üdülőterületi fejlesztési területek helyét,
 - egyes, különleges területi kategóriába tartozó létesítmények helyét (pl. nagy bevásárlóközpont, kórház, gyógyszálló, gyógyüdülő, gyógyfürdő, nagyobb kiterjedésű sportterület, bányászati területek, jelentősebb területet igénybevevő megújítható energiaforrás építményeinek – pl. szél erőműpark – helyszínei),
 - jelentősebb mezőgazdasági feldolgozó és tároló létesítmények, valamint nagy állattartó telepek helyét,
 - a térségi ökológiai hálózat elemeit, közigazgatási határokon átnyúló védett, vagy védelemre javasolt területeket, és egyéb természetvédelmi kijelölés alá tartozó területet (például a Natura 2000 hálózat területeit),
 - a felsőbb szintű tervekben erdősítésre tervezett területek kijelölését.
- c) Az együtt tervezhető térségek övezetén túlmenően is szorgalmazni kell olyan településcsoportok együttes tervezését, melyek egyéb szempontok alapján településközi koordinációt igényelnek (világörökség és

világörökség-várományos területek, Natura 2000 területek, Magas Természeti Értékű Területek, borvidékek és borvidéki körzetek, stb.).

Az Országos Területrendezési Tervben bevezetett új övezet lehatárolásának célja, hogy a fejlesztési pólusok és a környező települések átlagosnál intenzívebb funkcionális kapcsolatai nyomán kialakuló térszerkezeti sajátosságok a területrendezés eszköztárával is szabályozott keretek között kezelhetők és összehangolhatók legyenek.

Az övezet a Központi Statisztikai Hivatal 2003. évi felülvizsgálata és fogalom meghatározása szerint tartalmazza a kapcsolatok intenzitása alapján differenciált és lehatárolt sajátos települési térségeket (agglomerációk, agglomerálódó térségek, településegységek).

Az övezetbe országosan összesen 19 települési térség tartozik - közöttük a Kecskeméti településegységek - 253 központi és vonzott településsel, az ország összterületéből mintegy 10%-ot (925 784 ha) kitevő részesedéssel.

A Kecskeméti településegységekbe a KSH 2003. évi felülvizsgálata szerint a megyeszékhelyen kívül 8 település tartozik, ami területi kiterjedése alapján (a Békéscsabai után) az országban a második legnagyobb.

Kecskeméti településegységek	Településszám (db)	Terület (ha)
Ballószög, Felsőlajos, Helvécia, KECSKEMÉT, Kerekegyháza, Ladánybene, Lajosmizse, Nyárlőrinc, Városhőd.	9	84 005

Forrás: KSH

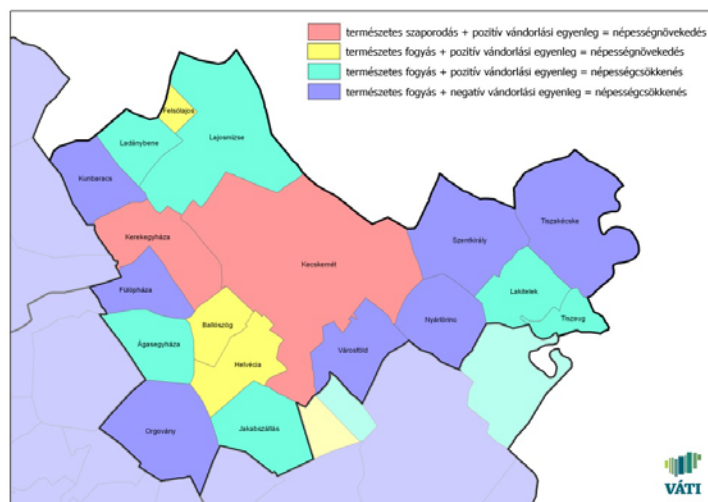
A településegységek kialakulási feltételrendszerének legnagyobb mértékben a Kecskemétre befutó fő- és mellékutak menti települések feleltek meg. A vonzott települések kettő kivételével közvetlenül határosak Kecskeméttel, összeköttetésüket a városba sugarasan befutó fő-, és mellékutak biztosítják kedvező elérési időkkel. A város közúti hálózata ugyanis több alföldi városra jellemző módon gyűrűs-sugaras elrendezésű: legfontosabb útja az 5-ös számú főút, ami összeköti a fővárossal, Szegeddel, illetve a szerb határral. Az 5-ös utat tehermentesíti a vele párhuzamos, de a várost elkerülő M5-ös autópálya, melynek 3 csomópontja is található Kecskemét közelében. Kecskemétről indul ezen kívül a K-Ny irányú 44-es és 52-es főút, valamint a DNY-ÉK átlós irányú 441-es és 54-es főút is. A távolsági buszállomás közvetlenül a vasútállomás mellett található, így a településközi forgalomban könnyű az átszállás a különböző tömegközlekedési eszközök között.

Több, az OTRT-ben előirányzott közúthálózati fejlesztés is kedvezően fogja érinteni a térséget, így a tervezett M8, M44 gyorsforgalmi utak, valamint a 44. sz. főút kecskeméti elkerülőjének megépítése.

A Kecskeméti településegységek demográfiai jellemzői alapján pozitív előjellel országos, és megyei összehasonlításban is kiemelkedik környezetéből. Országosan 2004 óta a 19 településegységből mindössze 7-nél volt tapasztalható népességszám növekedés, melyek között a kecskeméti produkálta a harmadik legnagyobb arányút.

Igaz, hogy a növekmény döntően a megyeszékhelynek köszönhető: a 4 ezer fős népességbővülés 9/10-ét Kecskemét adta, elsősorban vándorlási többlete miatt. A bevándorlásnak köszönhetően jelentősen, közel 400 fővel nőtt még Ballószög és Helvécia népessége is, de a szintén a településegységekhez tartozó Lajosmizse népessége a természetes fogyás miatt jelentősen, több mint 200 fővel csökkent. Kecskemét településegységeinek déli-délkeleti övezetéhez tartozó két településen a demográfiai mutatók alapján már nem voltak kimutathatók az agglomerációs hatások: Nyárlőrincen és Városhődön a természetes fogyással párhuzamos elvándorlás volt a jellemző.

29. sz. ábra: A településegységek népességének változása 2004-2009 között

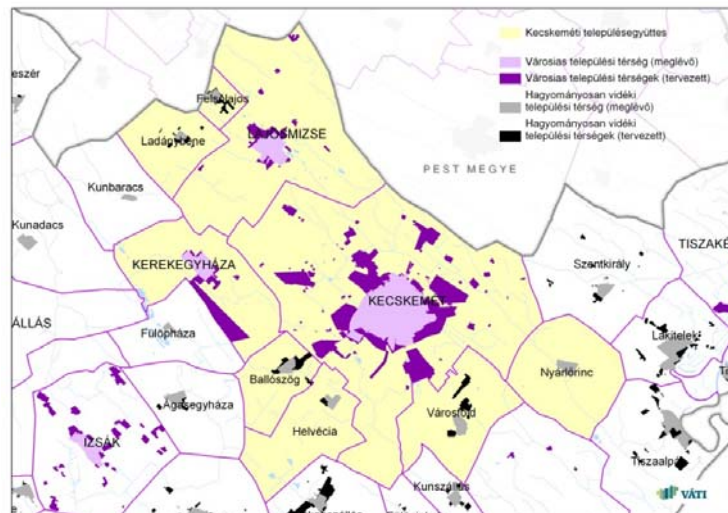
Forrás: KSH

A településegységek foglalkoztató központja Kecskemét, a környező településekről a munkavállalók átlagosan 40 százaléka napi beingázó. Ladánybene és Lajosmizse kivételével a településegységekben belül ingázók döntő hányadának célpontja Kecskemét. Ezen belül azonban jelentős a szóródás: míg a Ballószögön élő munkavállalók háromnegyede, Helvécia munkavállalóinak is közel héttizede, addig a Lajosmizséről alig több mint egyötöde választja ezt a megoldást. Az ingázás kialakulásában egyértelműen szerepet játszik, hogy a Kecskemétről megindult kiköltözés legerőteljesebben Ballószög és Helvécia felé irányult, mintegy „alvóvárossá”

változtatva ezeket a településeket. Lajosmizse és Kerekegyháza pedig, mint városi rangú települések a helyben lakók számára arányosan több munkahellyel rendelkeznek.

A településgyűttes területén lezajlott strukturális változások a területfelhasználást sem hagyták érintetlenül. A különféle funkcionális fejlesztések nyomán az elmúlt években nőtt a beépített, illetve beépítésre szánt területek nagyságrendje (települési térség), és ez a tendencia tervezetten a távlatban is folytatódik.

30. sz. ábra: Meglévő és tervezett települési térségek

Forrás: FÖMI, Településrendezési tervek

A kecskeméti településgyűttes kilenc önálló önkormányzattal rendelkező települést foglal magában, körjegyzőség egyedül Felsőlajoson működik Lajosmizse város jegyzőjének vezetésével.

A településközi kapcsolatok képe napjainkban változatos, de Kecskemét a vonzott települések valamennyi önkormányzatával szorosabb-lazább kapcsolatban áll. Szorosabb a kapcsolat a környező kisebb településekkel, de a településgyűttes fejlődő, egyre önállóbb városi rangú települései (Lajosmizse, Kerekegyháza) más típusú és minőségű együttműködést igényelnek. Ez azért fontos, mert a térségi hatású fejlesztésekhez saját forrás hiányában a külső források hatékony megszerzése érdekében elengedhetetlen az együttműködés. Ennek keretén belül településgyűttes szintjén a területrendezési típusú vonatkozásokat is időszerű lenne összehangolni és szabályozni. Ennek érdekében a kecskeméti településgyűttes területére indokolt lenne az OTrT 16/B. § (1) bekezdésében „ajánlott” közös egyszerűsített településszerkezeti tervet elkészíttetni és az érintett önkormányzatokkal elfogadtatni.

II/12. KIEMELT FONTOSSÁGÚ MEGLÉVŐ HONVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE

Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület az országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelyben a Magyar Köztársaság védelmi képességeit alapvetően meghatározó, vagy a NATO tagságból eredő, valamint a nemzetközi szerződéseiben vállalt kötelezései teljesítésére hivatott objektumok elhelyezésére szolgáló területek találhatók (2/10. sz. melléklet).

Bács-Kiskun megyében az övezetbe a Kecskemét közigazgatási területén lévő katonai repülőtér és rádió elektronikai létesítmény, Kunpeszér közigazgatási területén a Tatárszentgyörgyi gyakorlótér részeként lőtéri terület, Kalocsa közigazgatási területén pedig egy központi raktár került besorolásra.

Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetére vonatkozó szabály

- (1) A kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetét a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben a tényleges kiterjedésének megfelelően kell lehatárolni.
- (2) Az (1) bekezdésben kijelölt területeket a településszerkezeti tervben beépítésre szánt vagy beépítésre nem szánt különleges honvédelmi terület területfelhasználási egységbe kell sorolni.

Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetére vonatkozó ajánlás

- a) Felhagyott katonai objektumok környezetkímélő rehabilitációját ajánlott minél előbb elvégezni.
- b) A honvédségi területek környezetében a vonatkozó ágazati előírásoknak megfelelően a települések szabályozási tervében védőövezetet és ezen belül területhasználati korlátozásokat szükséges

meghatározni egyrészt a honvédelmi érdekekre tekintettel, másrészt a környező nem katonai területeken folytatott tevékenységek és területhasználatok biztonsága érdekében.

A kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezetének lehatárolását az ország védelmi képességét meghatározó, a NATO tagságból eredő, valamint a nemzetközi szerződéseiben vállalt kötelezettségei teljesítéséhez szükséges objektumok, és területek fenntartása indokolja. Ilyenek a központi gyakorlóterek, rádió elektronikai létesítmények, repülőterek, központi raktárak, funkcionáló laktanyák és egészségügyi intézmények.

Az övezet területi lehatárolása a megyei területrendezési terv módosítása során az országos és a megyei övezetek területi érintettségével kapcsolatosan állásfoglalásra jogosult államigazgatási szervek körének kijelöléséről szóló 38/2009. (II. 27.) Korm. rendeletnek megfelelően a Honvédelmi Minisztérium (HM) előzetes adatszolgáltatása alapján történt.

Az övezetbe országos szinten besorolt 79 településből Bács-Kiskun megyében 3 település érintett: Kecskemét a katonai repülőtér és egy rádió elektronikai létesítmény, Kunpeszér a Tatárszentgyörgyi katonai gyakorlótér, Kalocsa pedig egy kijelölt központi katonai raktár érintettségé révén.

A *Kecskeméten lévő katonai repülőtér* az ország egyetlen megmaradt harcászati repülőbázisa, ahonnan a hazai légtér védelmét látják el. A Kecskeméttől északra fekvő repülőtér 1937-ben történt átadása óta gyakorlatilag egyfolytában katonai feladatokat lát el, a tervek szerint 2013-ig kiemelt NATO bázissá fejlesztik. Az övezetbe tartozik még Kecskemét és Városföld határában, a volt városföldi laktanya (Kecskeméthez tartozó) területén telepített *lokátorállomás* is.

A *Tatárszentgyörgyi katonai gyakorlótér* az országosan kijelölt két központi gyakorlótér egyike. Ezen belül van a Táborfalvai lőtér, melynek területe öt – közöttük Bács-Kiskun megyéből Kunpeszér – település területére terjed ki. Az összesen mintegy 5000 ha kiterjedésű terület nagy része Natura 2000 besorolású, ahol részben a katonai tevékenységből fakadóan is a növényzet és a felszín jellegének pusztulása napjainkban is folytatódik. A Táborfalvai-lőtér teljes területén az lenne a szerencsés, ha megteremtődne hosszú távon a honvédelmi és a természetvédelmi beavatkozások összhangja.

A *Kalocsa területén kijelölt központi katonai raktár* a Magyar Honvédség Logisztikai Ellátó Központ részeként vesz részt abban a logisztikai munkában, ami a Honvédelmi Minisztérium és a háttérintézményei, valamint a MH egészére vonatkozóan biztosítja a hatáskörébe tartozó szakanyagok, eszközök tervezését, beszerzését, átvételét, elszámolását, nyilvántartását, raktározását, anyagkiadást és elszámoltatását, végzi a szükséges javításokat, javíttatásokat, szervizelést és egyéb szolgáltatásokat.

II/13. HONVÉDELMI TERÜLET ÖVEZETE

Honvédelmi terület a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amely a Magyar Honvédség alapfeladatai rendeltetésszerű, szakszerű és jogszerű ellátásához szükséges objektumok elhelyezésére, illetve tevékenységek végzésére szolgál.

A Honvédelmi Minisztérium előzetes adatszolgáltatása alapján Bács-Kiskun megyében a honvédelmi terület övezete érintettség hiányában nem került lehatárolásra.

II/14. MAGTERÜLET ÖVEZETE

Az országos ökológiai hálózat övezet három térségi övezetre tagolódik: magterület, ökológiai folyosó és puffer terület övezete. E három térségi övezet mindegyikére vonatkozik az országos ökológiai hálózat övezetére vonatkozó szabály is.

Országos ökológiai hálózat övezetére vonatkozó szabály

(1) Az országos ökológiai hálózat övezetben csak olyan kiemelt térségi és megyei területfelhasználási kategória, illetve olyan övezet jelölhető ki, amely az ökológiai hálózat természetes és természetközeli élőhelyeit és azok kapcsolatait nem veszélyezteti.

(2) Az övezetben bányászati tevékenységet folytatni a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával lehet.

(3) Az országos ökológiai hálózat övezetét a kiemelt térségi és a megyei területrendezési tervekben magterület, ökológiai folyosó, valamint pufferterület övezetbe kell sorolni.

A magterület a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan természetes vagy természetközeli élőhelyek tartoznak, amelyek az adott területre jellemző természetes élővilág fennmaradását és életkörülményeit hosszú távon biztosítani képesek és számos védett, vagy közösségi jelentőségű fajnak adnak otthont (2/11. sz. melléklet).

Magterület övezetére vonatkozó szabály

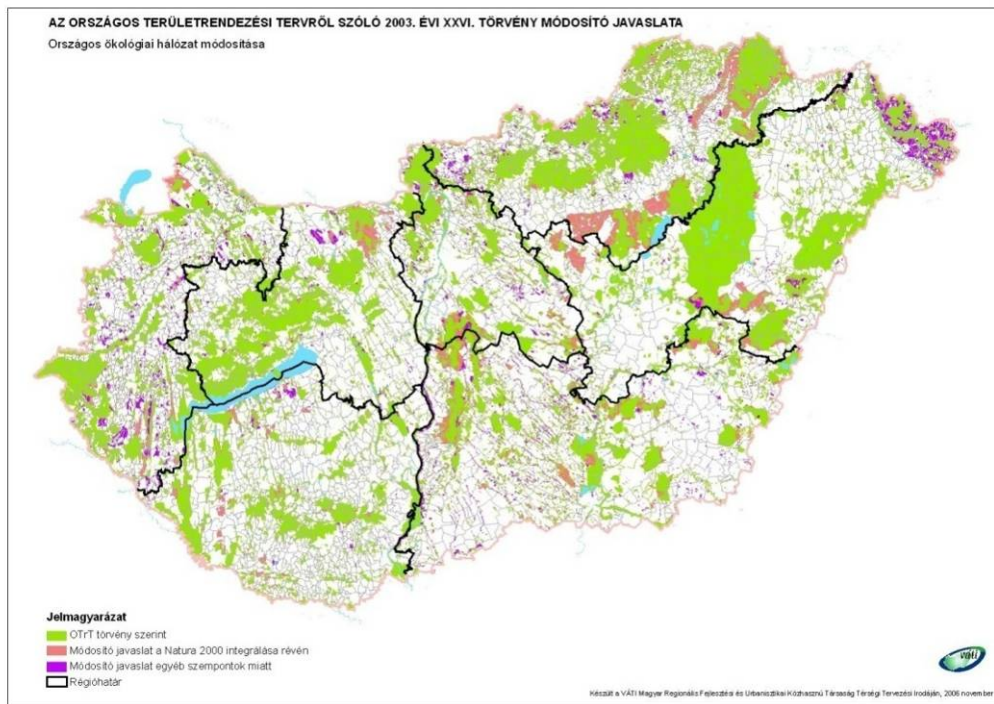
- (1) Az övezetben beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha:
 - a) a települési területet a magterület vagy a magterület és az ökológiai folyosó körülzárja, és
 - b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.
- (2) Az (1) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e a magterület, a magterület és az ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.
- (3) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a természetvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával – beleértve a felszín alatti vonalvezetést is – kell elhelyezni.
- (4) Az övezetben a közlekedési infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala a magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhető el.
- (5) Az övezetbe tartozó település helyi építési szabályzatában és szabályozási tervében elő kell írni a tájszerkezetbe illeszkedő beépítési mód, a tájra jellemző építészeti hagyományok és építmények megőrzését és ezek követelményeit.
- (6) Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető.

Magterület övezetére vonatkozó ajánlás

- a) *Az övezetben az országos jelentőségű védett természeti területeken alkalmazni kell a védett természeti terület kezelési tervében, valamint a Natura 2000 területeken a Natura 2000 terület fenntartási tervében rögzített szabályokat.*
- b) *Az övezetben új épület és építmény létesítése, a meglévő épületek és építmények átalakítása csak a természeti értékek károsítása nélkül, a helyi építészeti hagyományoknak megfelelően, elsősorban oktatási, kutatási, ökoturisztikai és természetvédelmi céllal történjen.*
- c) *Az övezet gyepterületein építmény elhelyezése nem javasolt, kivéve, ha a gyepterületen létesíteni kívánt építmény közvetlenül a gyepgazdálkodás céljait szolgálja.*
- d) *Kilátótorony építése csak turisztikai vagy tudományos kutatási célból, az eredeti terepszinttől számított legfeljebb 10 méteres magassággal létesítendő.*
- e) *Az övezetben nagy felületű reklám célú hirdető építmény (óriásplakát) és csarnok jellegű építmény elhelyezése nem ajánlott.*
- f) *Az övezetben a távközlési és energetikai magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény – így különösen hulladéklerakó, döngkút, szennyvíziszap-tároló és kezelő, hígtrágya-tároló – létesítésének tilalma javasolt.*
- g) *Az erdőterületeken kerítés csak olyan módon létesítendő – ha azt egyéb jogszabály, vagy biztonsági előírás másként nem rendel – hogy az erdőterület látogathatósága fennmaradjon, illetve közjóléti rendeltetésű erdőterület esetében azt funkciójában ne zavarja. A kerítés létesítése a természeti rendszerek, öklógiai kapcsolatok fenntartására figyelemmel, a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon történjen.*
- h) *A kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg, gyepterületeken tájjelleget megváltoztató fásítás valamint gyepfeltörés nem, illetve csak a nemzeti park egyetértésével javasolt.*
- i) *Az övezetben gazdálkodás környezet- és természetkímélő módszerek alkalmazásával történhet.*
- j) *Az övezetbe tartozó természetes és közel természetes vízfolyások új vagy más mederbe terelése, a természet közeli állapotot veszélyeztető duzzasztása nem megengedhető. Új víztározók létesítése csak az edafikus fauna átfogó vizsgálata után kezdeményezhető.*
- k) *Az erdőterület nagysága összességében ne csökkenjen.*
- l) *Energetikai célú növénytelepítés nem ajánlott.*
- m) *A kerékpáros és lovagló utak helyének kijelölése során a természetvédelmi hatóság bevonása javasolt, egyéb technikai sportok üzése viszont nem.*

A 2003-ban hatályba lépett OTRT-ben lehatárolt országos ökológiai hálózat a 2008-ban történt módosítás következtében területi lehatárolását és övezeti felbontását tekintve egyaránt módosult. A módosított övezet területileg jelentősen bővült, tekintettel az országos hálózatba került új védetté nyilvánított, valamint a Natura 2000 területekre.

31. sz. ábra: Az országos ökológiai hálózat módosítása

Forrás: Váti Nonprofit Kft.

Bács-Kiskun megyében az országos ökológiai hálózaton belül a *magterület* övezete egyrészt az egyedi jogszabállyal védetté nyilvánított országos jelentőségű védett természeti területek (NP, TK, TT), az országos jelentőségű védelemre tervezett és a nemzetközi védelem alatt álló (ramsari, bioszféra rezervátum) területeket, másrészt a Natura 2000 területek nagyobb részét fedi le. Az övezet konkrét kiterjedésének megfelelő területi lehatárolása a megyei területrendezési tervben a Vidékfejlesztési Minisztérium előzetes adatszolgáltatása alapján, az érintett nemzeti parkok igazgatóságaival egyeztetve történt.

1. Országos jelentőségű védett természeti területek

a) Egyedi jogszabályban védetté nyilvánított területek

Nemzeti park: a megyét a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság és a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területe fedi le. A legnagyobb, központi megyerész a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, a dunántúli rész a Mohácsi-szigettel a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területéhez tartozik. Egyes kisebb, Bács-Kiskun megyébe benyúló védett természeti területeken a szakmai felügyeletet a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság és a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság látja el. A védelem elsődlegesen a Duna ártéri területére, a hajdani dunai mélyártér ármentesítés utáni meszes-szódás pusztáira és szikes állóvizeire, a Turjánvidék vizes maradványterületeire, a Homokhátság homok pusztáira és buckavidékére, Illancs futóhomok területére, a bácskai löszvidékre és a tiszai ártérre vonatkozik.

A megyében a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén kilenc *nemzeti parki törzsterület* helyezkedik el: *Felső-Kiskunsági puszta, Felső-Kiskunsági tavak, Izsáki Kolon-tó, Fülöpházi homokbuckák, Orgoványi rétek, Bócsa-Bugac buckavilága és a homokpuszta, Tóserdő és a szikrai Holt-Tisza, Peszér-Adaci rétek, Miklapusza.*

A Duna-Dráva Nemzeti Park törzsterületéből Bács-Kiskun megyét *Gemenc és Béda-Karapanca* érinti.

Tájvédelmi körzet: a megyét a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területéhez tartozó tájvédelmi körzet nem érinti, a megye északkeleti részébe viszont benyúlik a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területébe tartozó *Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet.*

Természetvédelmi terület: a megyében tizennégy a Kiskunsági-, egy pedig a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területéhez tartozó természetvédelmi terület található. Legnagyobb kiterjedésű a *Császártöltési Vörös-mocsár TT* (930 ha), amely a Bácskai-löszhát és a Duna-völgy találkozásánál kialakult lefolyástalan mocsárvilág maradványa. Kiterjedését tekintve 500 ha feletti területű természetvédelmi terület a *Péteri-tó TT*, mely elsősorban madártani szempontból jelentős, valamint a *Kiskőrösi-turjános TT*, mely az egykor kiterjedt láprétek, nedves kaszálók, valamint láperdők összefüggő maradványa. További jelentős kiterjedésű (100 ha feletti) védett területek a *Szelidi-tó TT*, mely az Ós-Duna holocénban lefűződött jellegzetes morotvatava; a *Hajós-homokpuszta TT*, mely Illancs gazdag felszíni formái közül a zárt homoki sztyepprétet és a nyílt homokpuszta-gyepeket mutatja. A *Kunpeszéri Szalag-erdő TT* értéke az üde és kiszáradó láprétek szomszédságában húzódo hosszanti buckákon meglepedett pusztai tölgyesek és gyepek. A *Kélesalmi-homokbuckák TT* a Duna-Tisza közti homokbucka vonulat legdélebbi fekvésű része, a *Hajósi kaszáló és löszpart TT* a Császártöltési Vörös mocsárhoz hasonló eredetű, de szárazabb terület, a *Kunfehértói Holdrutás-erdő TT* a páfrányok közé tartozó virginiai holdruta egyetlen hazai termőhelye. 100 ha alatti védett területek a Kiskunhalasi *Fejétki-mocsár TT*, mely viszonylag jó vízállásos terület, fűzfoltokkal tarkított magasságos növényzettel; az *Érsekalmi Hét-völgy TT*, mely a Duna-menti síkság és a Duna-Tisza közti Hátság érintkezésének egyik geomorfológiailag legérdekesebb megjelenésű része; a *Bácsalmási gyapjas gyűszűvirág termőhelye TT*; a *Csolyospálosi földtani feltárás TT*, melynek

érdekessége a feltárt réti mésztkő, és a legújabban védetté nyilvánított *Jászentlászlói Kalmár-erdő TT*. A *Dávodi Földvári-tó TT* a DDNP működési területén elhelyezkedő védett terület.

Természeti emlékek: a megyében egyedi jogszabályban védetté nyilvánított természeti emlék nincs.

b) Országos védelemre, illetve átminősítésre tervezett területek:

Érsekhalmi Hét-völgy természetvédelmi terület bővítése,

Bácsalmási Gyapjas Gyűszűvirág Termőhelye természetvédelmi terület bővítése,

Kiskunsági Nemzeti Park bővítése,

- Töserdő és az Alpári-rét bővítése
- Felső-Kiskunsági tavak bővítése
- Miklapusza
- Kunszentmiklós
- Kunadacs
- Kunpeszér 1 (Leveles-rét)

Gátéri Fehér-tó természetvédelmi terület,

Körös-éri Tájvédelmi Körzet,

Imrehegyi gyepek természetvédelmi terület,

Tázlári homokbuckák természetvédelmi terület,

Pirtói homokbuckás természetvédelmi terület,

Peszéri erdő természetvédelmi terület.

c) Országos jelentőségű *ex lege* védett területek: *Ex lege* védett természeti területek

A szikes tavak és lápok a Solti-lapály, a Kalocsai-Sárköz, a Felső-Kiskunság, a Bugaci-homokhát és az Alsó-Kiskunság területén koncentrálnak, jellegzetesen észak-déli vonulatba rendeződve a Dunai ártéri síkság és a futóhomokos síkság peremén, a turjánvidéken; ÉNY-DK irányban pedig a kiskunsági és bugaci területeken.

Ex lege védett *láp* a KNPI működési területén jelenleg 130 regisztrált, közülük a legnagyobbak, 1000 hektárt meghaladó kiterjedésűek, a Vörös-mocsár, a Balázs-rét-Kurjantó-Társasági-rétek és a Kiskőrösi Órjeg.

A megyében védett *szikes tó* 37 településen fordul elő. A KNPI területén jelenleg 168 szikes tavat regisztráltak, közülük a legnagyobbak, 1000 hektárt meghaladó kiterjedésűek a Sósér-Böddi-szék és a Járás-rét.

Barlangok, források és víznyelők a megyében nem találhatók, illetve kataszterezésük sincs folyamatban.

A megyében jelentős számban fordul elő *kunhalom* (az eddigi felmérések alapján beazonosítható: 57 db), melyek nagyobb számban Kiskunfélegyháza és Kunpeszér környékén fordulnak elő. A KNPI területén digitális feldolgozásban 6 db reprezentált: Oltó-halom TE (Dunatétlen), Borsi-halom II. TE (Kiskunfélegyháza), Bense-tanya halma TE (Kiskunfélegyháza). Templom-halom TE (Kiskunfélegyháza), Tóth Mátyás dülő halma TE (Tiszaalpár) és a Csárda-halom TE (Dunatétlen).

A KNPI területén a *földvárak* kataszterezése folyamatban van, eddig a Tételhegyi földvár (Solt) és a Vaskúti földvár TE (Vaskút) került regisztrálásra. Előző egy erődített őskori telep, míg a második egy Szarmata földvár.

A megyében *barlangok, források és víznyelők* nem fordulnak elő.

2. Egyéb jogszabállyal védetté nyilvánított természeti területek:

Ramsari területek: Bács-Kiskun megyei védett vizek és vadvízterületek a KNPI működési területén Felső-Kiskunsági-tavak, Kolon-tó, Böddi-szék, Sóséri-pusztá, valamint a Csongrád-Bokrosi Sós-tó megyei területe; a DDNPI működési területén Gemenc és Béda-Karapanca megyei területe.

Bioszférezervátum: a Kiskunsági Nemzeti Park területének részeként a Kiskunsági bioszférezervátum van kijelölve.

Erdőrezervátumok: a KNPI működési területén erdőrezervátum a Közös-erdő és a Nagybugaci-Ősborókás. A DDNPI működési területén pedig a Dél-Veránka Sasfok és a Kádár-sziget.

3. Natura 2000 területek:

A Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 8 különleges madárvédelmi terület és 33 kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület található, míg a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság területén 2 és 2.

4. A megyében elszórtan több olyan, kisebb kiterjedésű természetes és természetközeli gyepek, szikes, ill. homokterület került a magterület övezetébe, amely nem áll más jogszabályi védelem alatt. A természeti területek eloszlása a Duna-Tisza közti homokos hátságon egyenletes, sok apró, értékes, főként gyepfelület sorolódik ide. A különböző síksági táj típusokon elhelyezkedő gyepterületek geomorfológiaiájukban, vízháztartásukban jól elkülönülnek egymástól. Legkiterjedtebb gyepterületek a Homokhátságon fordulnak elő. A Duna-menti síkság felszínét tágas rétek, legelők uralják beékelődő zárvány szántókkal. A két terület határa mentén fekvő, hosszan elnyúló Turjánvidék mocsarai között pedig lápok, láprétek, mocsárrétek, nedves kaszálók, homokterületek és homoki erdők váltakoznak.

II/15. ÖKOLÓGIAI FOLYOSÓ ÖVEZETE

Kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan területek (többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos vagy megszakított élőhelyek, élőhelysávok, élőhelymozaikok, élőhelytöredékek, élőhelyláncolatok) tartoznak, amelyek döntő részben természetes eredetűek, és amelyek alkalmasak az ökológiai hálózathoz tartozó egyéb élőhelyek (magterületek, puffertületek) közötti biológiai kapcsolatok biztosítására. (2/11. sz. melléklet)

Ökológiai folyosó övezetére vonatkozó szabály

- (1) Az övezetben beépítésre szánt terület nem jelölhető ki, kivéve, ha
 - a) a települési területet az ökológiai folyosó körülzárja, és

b) a kijelölést más jogszabály nem tiltja.

(2) Az (1) bekezdésben szereplő kivételek együttes fennállása esetén, a beépítésre szánt terület területrendezési hatósági eljárás alapján jelölhető ki. Az eljárás során vizsgálni kell, hogy biztosított-e az ökológiai folyosó természetes és természetközeli élőhelyeinek fennmaradása, valamint az ökológiai kapcsolatok zavartalan működése.

(3) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a természetvédelmi célok megvalósulását nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával – beleértve a felszín alatti vonalvezetést is – kell elhelyezni.

(4) Az övezetben a közlekedési infrastruktúra-hálózatok elemeinek nyomvonala az ökológiai folyosó és az érintkező magterület természetes élőhelyeinek fennmaradását biztosító módon, az azok közötti ökológiai kapcsolatok működését nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával helyezhető el.

(5) Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető.

Ökológiai folyosó övezetére vonatkozó ajánlás

- a) *Az övezet gyepterületein építmény elhelyezése nem javasolt, kivéve, ha a gyepterületen létesíteni kívánt építmény közvetlenül a gyepgazdálkodás céljait szolgálja.*
- b) *Egyéb beépítésre nem szánt területen építmény elhelyezése csak különleges esetben (természetvédelmi fenntartási célból, kutatási, oktatási, bemutatói, ismeretterjesztési cél megvalósítása érdekében, illetve az előbbiekhöz kapcsolódó ökoturisztikai célból) javasolt.*
- c) *Kilátótorony építése csak turisztikai, vagy tudományos kutatási célból, az eredeti terepszinttől számított legfeljebb 10 méteres magassággal létesítendő.*
- d) *Az övezetben nagy felületű reklám célú hirdető építmény (óriásplakát) és csarnok jellegű építmény elhelyezése nem javasolt.*
- e) *Az övezetben távközlési és energetikai magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény – így különösen hulladéklerakó, dögkút, szennyvíziszap-tároló és kezelő, hígtrágya-tároló – létesítésének tilalma javasolt.*
- f) *Az erdőterületeken kerítés csak olyan módon létesítendő – ha azt egyéb jogszabály vagy biztonsági előírás másként nem rendeli – hogy az erdőterület látogathatósága fennmaradjon, illetve közjóléti rendeltetésű erdőterület esetében azt funkciójában ne zavarja. A kerítés létesítése a természeti rendszerek, öklógiai kapcsolatok fenntartására figyelemmel, a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon történjen.*
- g) *A károsodott és leromlott védett természeti területek élőhelyeinek mielőbbi rehabilitációja javasolt.*
- h) *A kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatandó meg.*
- i) *Az övezetben gazdálkodás környezet- és természetkímélő módszerek alkalmazásával történhet.*
- j) *Erdőtelepítést őshonos fajokkal célszerű végezni.*
- k) *Az ökológiai folyosók esetleges hézagainak pótlására kell törekedni (pl. visszagyepesítés, fasorok, cserje és erdősávok telepítése).*
- l) *Gyepterületeken tájjelleget megváltoztató fásítás, valamint gyepfeltérés nem, illetve csak a nemzeti park egyetértésével javasolt.*
- m) *Az övezetbe tartozó természetes és közel természetes vízfolyások új vagy más mederbe terelése, a természetközeli állapotot veszélyeztető duzzasztása nem megengedhető. Új víztározók létesítése csak az edafikus fauna átfogó vizsgálata után kezdeményezendő.*
- n) *Az erdőterület nagysága összességében ne csökkenjen.*
- o) *Energetikai célú növénytelepítés nem ajánlott.*
- p) *A kerékpáros és lovagló utak helyének kijelölése során a természetvédelmi hatóság bevonása javasolt. Egyéb technikai sportok nem javasoltak.*
- q) *Ökológiai folyosók területén csak természet- és környezetkímélő területhasználat illetve tevékenység folytatandó.*
- r) *Meglévő természetközeli művelési ágú földterületek művelési ágának megváltoztatása nem javasolt. Kivétel, ha az a táj arculatának megfelelően a termőhelyi viszonyokhoz igazodó természetközeli gazdálkodás irányába – külterjes erdő, rét és gyepgazdálkodás – történik.*
- s) *Az övezetben új építmény, létesítmény, műszaki infrastruktúra létesítése, telepítése, bányanyitás, hulladékkezelő, ártalmatlanító létesítmény vagy bármilyen más környezetterhelő tevékenység*

megvalósítása, folytatása csak kivételesen, külön jogszabályban meghatározott feltételekkel a természet védelméhez fűződő érdekek sérelme nélkül javasolható

- t) *Az övezetben külterjes gazdálkodási tevékenység kívánatos.*
- u) *Az övezetben az árkok, csatornák, utak mentén és a táblák szélén az élővilág fennmaradását szolgáló fasorokat, cserjesávokat, erdősávokat javasolt telepíteni.*

Az ökológiai folyosó övezete funkciójában különül el a többi övezettől. A természetes és természetközeli területek között a biológiai kapcsolatot biztosító, vagy ezt elősegítő területek (sávok, mozaikok) láncolata, amely nem csak funkcionáló folyosó, hanem rehabilitálandó terület is lehet. A folyosók lehetnek összefüggő folytonos élőhelyek, vagy foltszerű, elszórt élőhelyek hálózata. Az elszórt hálózatok folyosóba történő rendezésekor figyelembe kell venni az élőhelyeket láncolatba rendező alapelveket is (pl. domborzat, szélirány, stb.). Az ökológiai folyosóba tartoznak a különböző ökoszisztémák határzónáinak átmeneti élőhelyei. Az ökológiai folyosók egyik típusát alkotják a zöld folyosók, amelyek jellemzője, hogy nem természetes módon alakultak ki. Ilyen folyosót alkotnak az utat kísérő árkok, fa- vagy bokorsorok, a településen folyamatosan meglévő kertek, stb. Ezek általában nem önfenntartó rendszerek, ugyanakkor szerepük jótékony hatású a biológiai változatosság fokozásában, a helyváltoztató mozgások lebonyolításában.

Az övezet konkrét kiterjedésének megfelelő területi lehatárolása a megyei területrendezési tervben a Vidékfejlesztési Minisztérium által szolgáltatott adatszolgáltatás alapján, a működési területében érintett nemzeti parkok igazgatóságainak bevonásával történt.

A megye felszínalaktani tagolódása alapján a Duna-menti-síkságon a Duna és holtágai, a Turjánvidéken és a Homokhátságon a csatornák – a főgerincet alkotó Duna-völgyi-főcsatorna – és ritkább esetben a megmaradt erek és fokok képezik a folytonos folyosókat. Ezen vízfolyásokra ráfűződve sorakoznak az értékes természetközeli területek, úgymint az időszakosan vízzel borított gyepek, homoki zárt gyepek, nagy felületű vakszikek és erősen tagolt morfológiájú szikpadkák, mocsárrétek, láprétek, kaszálók, homoki erdők. Ezek láncolata adja a megszakított folyosókat, melyek a megye egész területén előfordulnak. Meghosszabbításuk és kiterjesztésük, több kapcsolódási ponttal való egymáshoz illesztésük további feladatot jelent. A folyosóterületek tájképi, kultúrtörténeti értékük mellett gazdag élőhelyek, melyek az ott élő ritka és egyedi állatvilág életteréül is szolgálnak.

Az övezetbe tartoznak azok a Natura 2000 területek is, melyek a nemzeti parki igazgatóságok adatszolgáltatása alapján egyben ökológiai folyosók is.

Az ökológiai folyosó övezete esetenként települési területeket is magában foglalhat.

II/16. PUFFERTERÜLET ÖVEZETE

Kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe olyan rendeltetésű területek tartoznak, melyek megakadályozzák, vagy mérséklék azoknak a tevékenységeknek a negatív hatását, amelyek a magterületek, illetve az ökológiai folyosók állapotát kedvezőtlenül befolyásolhatják vagy rendeltetésükkel ellentétesek (2/11. sz. melléklet).

Pufferterület övezetére vonatkozó szabály

(1) Pufferterületen a településszerkezeti terv beépítésre szánt területet csak abban az esetben jelölhet ki, ha az a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeit, biológiai sokféleségét, valamint táji értékeit nem veszélyezteti.

Pufferterület övezetére vonatkozó ajánlás

- a) *Az övezetben új beépítésre szánt terület kijelölése kizárólag a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeinek, biológiai sokféleségének, valamint táji értékeinek figyelembevételével, azok sérelme nélkül javasolt.*
- b) *Az övezetben gazdálkodás környezet- és természetkímélő módszerek alkalmazásával történjen. Művelési ág és gazdálkodási mód megváltoztatása csak a termőhelyi viszonyokhoz igazodó természetközeli gazdálkodás érdekében – külterjes erdő, rét és gyepegzálkodás – javasolható.*
- c) *Az övezetben a távközlési és energetikai magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény – így különösen hulladéklerakó, döngkút, szennyvíziszap-tároló és kezelő, hígtrágya-tároló – létesítésének tilalma javasolt.*
- d) *Az övezetben energetikai célú magasépítmény elhelyezésének tilalma javasolt.*
- e) *Az erdőterületeken kerítés csak olyan módon létesítendő – ha azt egyéb jogszabály vagy biztonsági előírás másként nem rendeli – hogy az erdőterület látogathatósága fennmaradjon, illetve közjóléti rendeltetésű erdőterület esetében azt funkciójában ne zavarja. A kerítés létesítése a természeti rendszerek, öklógiai kapcsolatok fenntartására figyelemmel, a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon történjen.*
- f) *Az övezetben új külszíni bányatelek megállapítása nem javasolt.*
- g) *Az övezetben az országos jelentőségű védett természeti területeken és a Natura 2000 területeken kívüli gyepterületeken tájjelleget megváltoztató fásítás valamint gyeppfeltörés csak a természetvédelmi hatóság engedélyével történjen.*
- h) *Az erdőterület nagysága összességében ne csökkenjen.*
- i) *Energetikai célú növénytelepítés nem ajánlott.*

A pufferterület a magterületek és ökológiai folyosók körüli funkcionális védőzóna, melynek az a szerepe, hogy megakadályozza, vagy mérsékelje a magterületek, illetve az ökológiai folyosók állapotát, rendeltetését és ökológiai stabilitását kedvezőtlenül befolyásoló hatásokat. A puffer területek magasabb tájhasználat-intenzitásúak, természetességük alacsonyabb az ökológiai folyosókénál, természetességüknek fogva viszont alkalmasak kiemelt jelentőségű fajok, vagy élőhelyek fenntartására, a környezetterhelő, illetve degradáló hatások kivédésére. Szélességét, kiterjedését a magterület vagy ökológiai folyosó sérülékenysége és a várható külső hatások jellege és erőssége határozza meg.

A védőfunkció rendszerint nem terjeszthető ki minden negatív hatás megszüntetésére, de a megőrizni kívánt élőhelyek jellegétől függően az elsődleges veszélyeztető tényezőkkel szemben valamilyen védelmet kell nyújtania.

A pufferterület kijelölésénél törekedni kell a kedvezőtlen alakzatú magterületek és folyosók térbeli anomáliáinak kiegyenlítésére.

Az övezet konkrét kiterjedésének megfelelő területi lehatárolás a megyei területrendezési tervben a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium által szolgáltatott adatszolgáltatás alapján, a működési területében érintett nemzeti parkok igazgatóságainak bevonásával történt.

A két nemzeti park területén a pufferterületek valójában nem minden esetben jelentenek fizikai határsávot a védett területek körül, hanem a magterületek közelében azok meghosszabbításaként vagy előterületeként funkcionálnak. Így az övezet jelen van a védett természeti terület környezetén kívül az ökológiai folyosók övezetének egyes területei körül is.

Bács-Kiskun megyében a nemzeti parkok igazgatóságainak adatszolgáltatása alapján kerültek lehatárolásra e területek. Ezen kívül ide sorolódnak a Natura 2000 területek azon egységei is, melyek megegyeznek a pufferterületekkel, illetve azon kimaradó Natura 2000 területek, melyek egyéb ökológiai hálózati kategóriába nem tartoznak. Jellemző, hogy míg a megye nyugati részén a védőövezet a védett természeti területek körül az ökológiai folyosók mentén, addig a keleti részen az ökológiai folyosók mentén, vagy egyes szigetszerűen elhelyezkedő védett természeti területek körül kisebb foltokat alkot csak. A szigetszerűen elhelyezkedő ezen övezetbe sorolt területek a kevésbé értékes illetve szabályozásában kevésbé szigorúságot igénylő területeket ölelik fel.

A pufferterület övezete esetenként települési területeket is magában foglal.

II/17. TÉRSÉGI HULLADÉKLERAKÓ HELY KIJELÖLÉSÉHEZ VIZSGÁLAT ALÁ VONHATÓ TERÜLET ÖVEZETE

Az övezet azon területeket jelöli meg, amelyek térségi hulladéklerakó hely (a vegyes összetételű, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó és a kiszolgáló építményeinek összessége) telepítésére a természeti, a táji, a kulturális adottságok és értékek megőrzése, illetve a természeti erőforrások védelme szempontjából a leginkább alkalmasak.

Bács-Kiskun megyében a térségi hulladéklerakó helyek kijelölése teljes területi lefedettséggel megtörtént, így további térségi lerakóhelyek létesítése nem indokolt. Az övezeti tervlapot ezért javasolt a rendelettel elfogadásra kerülő munkarészek közül elhagyni, és a határozattal elfogadásra kerülő ajánlások között szerepeltetni (III./1.).

II/18. VILÁGÖRÖKSÉG ÉS VILÁGÖRÖKSÉG-VÁROMÁNYOS TERÜLET ÖVEZETE

Kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe a világ kulturális és természeti örökségének védelméről szóló 1972. évi UNESCO Egyezmény szerinti Világörökségi Listára felvett területek, valamint a világörökségi helyszínek szakmai feltételeinek megfelelő azon területek tartoznak, amelyeket Magyarország, mint részes állam nevében jogszabály által felhatalmazott testület kiválasztott arra, hogy a Világörökségi Listára jelöltek legyenek.

Bács-Kiskun megye területén az övezetbe világörökség-várományos területként Dunafalva a „Római limes – Ripa Pannonica magyarországi szakasza” egyik helyszínéül, Kecskemét pedig a „Lechner Ödön autonóm premodern építészete” megnevezésű helyszín egyik elemeként szereplő Városháza épülete miatt kerültek besorolásra (2/12. sz. melléklet).

Az övezet tényleges kiterjedésének megfelelő határát a településrendezési tervben kell meghatározni.

Világörökség és világörökség-várományos terület övezetére vonatkozó szabály

(1) Világörökség és világörökség-várományos terület övezetben a terület felhasználás módjának és mértékének összhangban kell lennie a kezelési tervben meghatározott célokkal.

(2) Az övezetben új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek területe nem bővíthető.

(3) Az övezetben közlekedési infrastrukturális hálózatokat és építményeket a kulturális örökségi értékek sérelme nélkül, területi egységét megőrizve, látványuk érvényesülését elősegítve kell elhelyezni.

(4) Az övezetben közművezetéseket és járulékos közműépítményeket tájba illesztett módon, a világörökségi területek védelmét nem akadályozó műszaki megoldások alkalmazásával – beleértve a felszín alatti vonalvezetést is – kell elhelyezni.

Világörökség és világörökség-várományos terület övezetére vonatkozó ajánlás

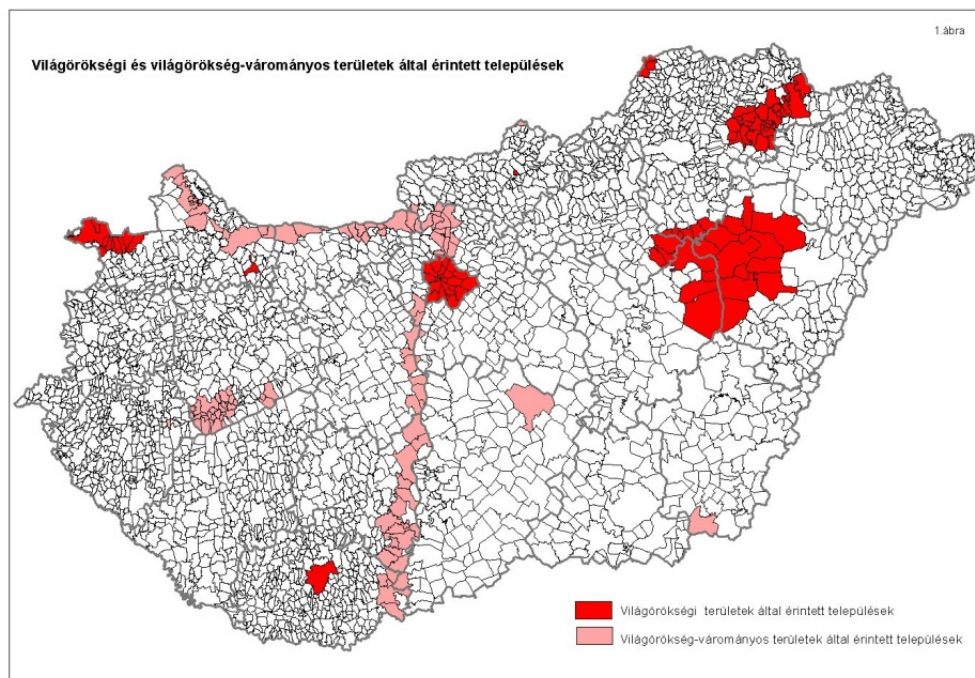
- a) A világörökség és világörökség-várományos területek értékeit komplexen javasolt kezelni, bemutatásukat és az örökségturizmusban képviselt potenciális célpont szerepüket nem csak önmagukban, hanem más értékekkel együtt indokolt hangsúlyozni.
- b) A világörökség és világörökség várományos területre elkészülő kezelési terv által lefektetett elhatározásokat az egyes települések településrendezési tervei foglalják szabályzatba.
- c) A településrendezési eszközökben külön ajánlott kitérni a világörökségi és világörökség-várományos helyszínek és környezetük kilátás- és rálátásvédelmi előírásaira, a területhasználatokat pedig úgy szükséges szabályozni, hogy a táji értékek sértetlenek maradjanak.
- d) A világörökség és világörökség-várományos területekkel szomszédos, beépítésre szánt területeket a helyi építési szabályzatban tájvédelmi és karaktervédelmi szempontok alapján javasolt meghatározni.
- e) A terület jövőjét meghatározó helyi tervekben a kulturális örökségi értékek védelmének prioritása javasolt.
- f) Biztosítani indokolt a világörökség és világörökség-várományos területen található régészeti emlékek feltárását, megőrzését, értékeiknek bemutatását.
- g) A világörökség és világörökség-várományos területen minél előbb javasolt megoldani a tájsebek rekultivációját.

Magyarország 1985-ben csatlakozott „a világ kulturális és természeti örökségének védelméről” szóló, 1972-ben született Világörökségi Egyezményhez. Az UNESCO a Világörökségi Listára eddig 138 állam 813 helyszínét vette fel, melyen belül Magyarország 8 helyszínével előkelő helyet foglal el.

Az UNESCO által világörökségi területté és annak védőövezetévé nyilvánított területek kulturális örökségünk legértékesebb részeit képezik, amelyek fenntartására Magyarország nemzetközi kötelezettséget vállalt.

A már világörökségi listán szereplő területek mellett Magyarországon továbbiak előterjesztését is tervezi.

32. sz. ábra: Világörökségi és világörökség-várományos területek által érintett települések

Forrás: Oktatási és Kulturális Minisztérium

A világörökség-várományos listán országosan jelenleg 10 helyszín szerepel, melyek között előkészítettség szempontjából a Bács-Kiskun megye területét is érintő két várományos terület (a római limes magyarországi szakasza, valamint a Lechner Ödön autonóm premodern építészete megnevezésű helyszín) kedvező helyzetben van.

A megyei övezet területi (településsoros) lehatárolása a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek, valamint a településrendezési tervek készítése során az országos, a kiemelt térségi és a megyei övezetek területi érintettségével kapcsolatosan állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szervek köréről és az eljárás szabályiról szóló 282/2009. (XII. 11.) Korm. rendelet értelmében a Nemzeti Erőforrás Minisztérium előzetes adatszolgáltatása alapján történt. Ennek értelmében az övezeti lehatárolás a

Bács-Kiskun megyében az övezetbe 14 település került besorolásra (2/13. sz. melléklet):

- Apostag,
- Baja,
- Dunapataj,
- Hajós,
- Hercegszántó,
- Kalocsa,
- Kecskemét,
- Kiskunfélegyháza,
- Kiskunhalas,
- Kunszentmiklós,
- Solt,
- Szalkszentmárton,
- Tiszaalpár,
- Vaskút.

Az övezet tényleges kiterjedésének megfelelő határát a településrendezési tervekben kell meghatározni.

Történeti települési terület övezetére vonatkozó szabály

(1) Az övezetbe tartozó települések településrendezési eszközeiben ki kell jelölni a településkép-védelmi terület határát, amely a védendő területegységeket – különösen a történeti településközpontot, a történeti kertet, a jelentős régészeti lelőhelyet, az országos és helyi védelem alatt álló területeket, valamint ezek környezetét, védőövezetét – foglalja magában.

(2) Történeti település helyi építési szabályzatának és szabályozási tervének tartalmaznia kell a településkép-védelmi terület értékőrző fejlesztését elősegítő, a történeti településkép megőrzését, illetve új építmények illeszkedését biztosító szabályokat.

(3) Történeti településkép érvényesülését befolyásoló, a kialakult településszerkezetet, településkaraktert megváltoztató, nagy kiterjedésű építmény elhelyezésére vonatkozó építési-műszaki tervhez a külön jogszabályban meghatározott látványtervet kell készíteni.

Történeti települési terület övezetére vonatkozó ajánlás

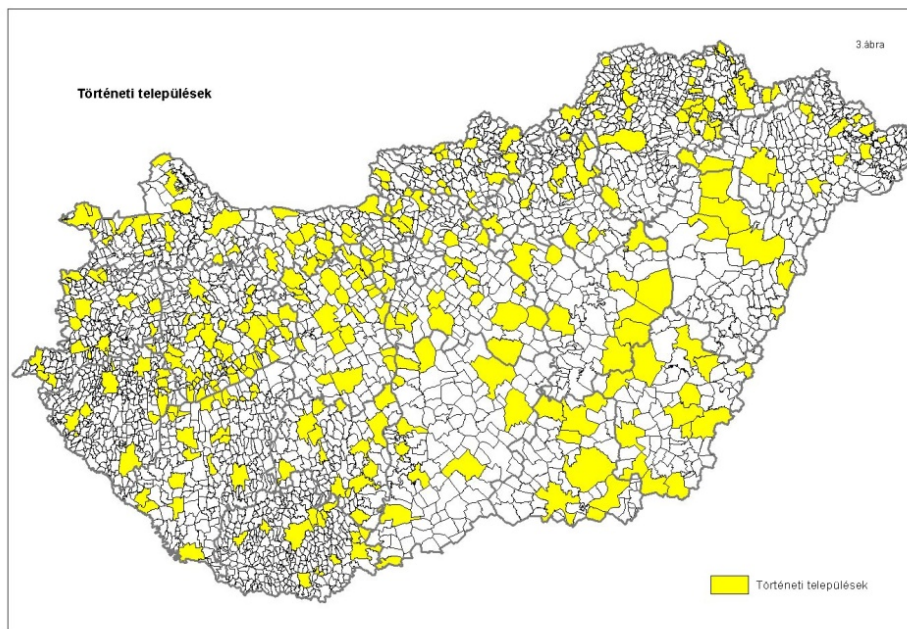
- a) *Új beépítésre szánt terület csak oly módon és nagyságban jelölendő ki, hogy ne változtassa meg a települések kialakult történeti karakterét. Törekedni kell a település eredeti térstruktúrájának rekonstrukciójára, megőrzésére. a helyi építési szabályzatokban az építészeti hagyományok, az adott településre jellemző építészeti jelleg, építészeti elemek újra alkalmazására, visszaadva, illetve ezzel is hangsúlyozva a települések egyediségét.*
- b) *Az övezet településein a zöldmezős beruházásokat lehetőség szerint minimumra kell csökkenteni.*
- c) *Az új és felújításra kerülő nagy-, közép- és kisfeszültségű vezetékeket - ha azt kulturális örökségvédelmi igények indokolják - földkábelben kell elhelyezni.*
- d) *Az övezetben infrastrukturális hálózatokat és létesítményeket a kulturális örökségi értékek sérelme nélkül, azok egységét megőrizve, látványuk érvényesülését elősegítve kell elhelyezni, törekedni kell a meglévő zavaró tényezők megszüntetésére.*
- e) *Biztosítani szükséges az övezetben található régészeti emlékek feltárást, megőrzését, értékeiknek bemutatását.*
- f) *A jelenlegi városi, települési parkok többségükben történeti kertek is egyben, ezért törekedni kell azok rekonstrukciójára (kertépítészeti kompozíció, kerti kisarchitektúrák, növényállomány), biztosítani kell védelmüket.*
- g) *Az övezeten kívüli településeken is biztosítani szükséges a meglévő kulturális értékek – műemlékek, és kapcsolódó táji, látványi összefüggéseik, hagyományos településszerkezet – védelmét, az értékek kibontakoztatását. A településrendezési eszközökben ki kell jelölni a településkép-védelmi terület határát, amely a védendő területegységeket, valamint ezek környezetét, védőövezetét foglalja magában.*

Történeti település a több évszázados szerves fejlődés során kialakult tárgyi és szellemi örökséget, épített örökséget, illetve táj- és természetkapcsolati értékeit, valamint közösségi- és funkcionális tartalmait részben vagy egészben megőrző, ezeket kontinuitásban továbbörökítő település.

A megyei övezet területi (településsoros) lehatárolása a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek, valamint a településrendezési tervek készítése során az országos, a kiemelt térségi és a megyei övezetek területi érintettségével kapcsolatosan állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szervek köréről és az eljárás szabályairól szóló 282/2009. (XII. 11.) Korm. rendelet értelmében a Nemzeti Erőforrás Minisztérium előzetes adatszolgáltatása alapján történt.

Az övezeti lehatárolás alapjául az OTrT felülvizsgálata során területi védelemmel (MJT, MK) rendelkező települések, a korábbi településtörténeti vizsgálatok által értékesnek minősített települések, valamint a műemléki értékkoncentráció-vizsgálat alapján értékesnek minősített települések, illetve a Történeti táj II. listáján szereplő (tájképi értékű régészeti lelőhelyet tartalmazó) települések jegyzéke szolgált. Országosan ilymódon 337 település minősül történetinek, melyből Bács-Kiskun megye területén 14 található.

34. sz. ábra: Történeti települések

Forrás: Oktatási és Kulturális Minisztérium

Bács-Kiskun megyében a történeti települési terület övezetébe tartozó települések számottevő és változatos kulturális örökséggel rendelkeznek.

4. sz. táblázat: Történeti települések főbb attrakciói Bács-Kiskun megyében

Település	Műemléki környezet	Műemléki jelentőségű terület	Kiemelt műemlék	Kastély	Kúria	Történeti kert	Régészeti lelet
Apostag							X
Baja		X			X		X
Dunapataj	X			X			X
Hajós	X			X			
Hercegszántó				X			
Kalocsa		X				X	X
Kecskemét		X	X				X
Kiskunfélegyháza					X		X
Kiskunhalas					X		X
Kunszentmiklós					X		X
Solt				X			X
Szalkszentmárton	X						
Tiszaalpár							X
Vaskút							X

Műemléki környezetként védettek az alábbi műemlékek:

- Dunapataj: református templom,
- Hajós: római katolikus templom és érseki kastély,
- Szalkszentmárton: községháza.

Műemléki jelentőségű területként védett:

- Baja, Kalocsa, valamint Kecskemét belvárosa.

Kiemelt műemlék:

- Kecskemét: Ferences kolostor (jelenleg a Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetnek ad otthont).

A történeti településeken megtalálható *kastélyok*:

- Dunapataj: Bencze-kastély,
- Hajós: Érseki vadászkastély,
- Hercegszántó: Karapancsai vadászkastély,
Karapancsai kiskastély,
- Solt: Vécsey-kastély.

A történeti települések településképét is meghatározó *kúriák*:

- Baja: Vojnich-kúria,
- Kiskunfélegyháza: Szabó-kúria,
- Kiskunhalas: Vég-h-kúria,
Bakó-kúria,
- Kunszentmiklós: Virágh-kúria.

Történeti kert:

- Kalocsa: Érsekkert.

Régészeti leletek:

A történeti településeken feltárt régészeti leletek többsége a bronzkorból származik. Emellett több szarmata és avar kori sír, valamint honfoglaláskori emlék tanúskodik a történeti települések korai lakottságáról.

- Apostag: vaskori lelet (karperec), III. Béla korából származó pénz,
- Baja: újkőkori, bronzkori, rézkori, vaskori leletek, 6. sz.-i avar temető,
- Dunapataj-Bödpuszta: hun kori arany ékszerek (4. sz.),
- Kalocsa: kőkori és kelta település nyomai (3. sz.),
- Kecskemét: avar és honfoglalás kori leletek,
- Kiskunfélegyháza: bronzkori szkír emlékek, avar sírok,
- Kiskunhalas: bronzkori temető és kincslelet, szkíta kori szarmata leletek, avar temető sírjai, honfoglaláskori emlékek (aranykorongok, lószerszámdíszek, sír, karkötő), kunok emlékei,
- Kunszentmiklós: kőkori, bronzkori leletek, kelta és szarmata tárgyi emlékek, avar fejedelmi sír,
- Solt-Tételhegy: bronzkori leletek (kerámiák), római kor sírok, avar kori sír, bizánci réz érem (6. sz.), honfoglaláskori leletegyüttes, III. Béla réz pénze, ólombárca (15. sz.),
- Tiszaalpár: bronzkori leletek, szarmata és avar sírok,
- Vaskút: hun, szarmata kori temető és halomsírok, földvár (4. sz.).

Az OTRT-ben az övezeti tartalomhoz meghatározott szabályozás célja a védett örökségi értékek és a történeti fejlődés során kialakult környezet összehangolt védelme. Az egyedi védelem alatt álló objektum és történeti környezete együttesen alkotják a település idegenforgalmi vonzerejét, a hagyományos közösségi életteret, amely a közösségi azonosságtudat legjelentősebb alkotóeleme. A védelem nem korlátozható az egyedileg védett műemlékekre. Az egyedileg nem védett, de a történeti településrész szerves részét alkotó építmények biztosítják a védett örökségi elemek méltó környezetét, emelik az ingatlan értékét, ugyanakkor a környezet kedvezőtlen változása a műemlék értékét is csökkenti, szélsőséges esetben a fenntartást is ellehetetlenítheti, így pótolhatatlan értékek pusztulásához vezethet.

Az egyes települések rendezési terveiben településkép-védelmi övezet kijelölése szükséges, amelynek keretében meg kell határozni az új épületek illeszkedésének szabályait, figyelemmel a telekmegosztásra, telekegyesítésre, a beépítés ritmusára, jellegére, valamint meg kell határozni az együttes részét képező, egyedileg nem védett épületek felújításának, hasznosításának, értékmegőrző fejlesztésének szabályait is.

A településkép védelmi övezet kijelölésének alapja az örökségvédelmi hatástanulmány vizsgálati munkarésze keretében készítendő, a történeti település építészeti hagyományain alapuló értékleltár. A vizsgálat tartalmi követelményeit az örökségvédelmi hatástanulmányról szóló 4/2003. (II. 20.) NKÖM rendelet 4. § és melléklete tartalmazza. Az előírás célja a történeti település építészeti hagyományainak megőrzése és átörökítése.

A települések rendezési terveikhez és helyi építési szabályzatához kötelezően készítendő örökségvédelmi hatástanulmány keretében látványterv készítendő, amely igazolja, hogy a rendezési tervben meghatározott övezetek, beépítési előírások alapján elhelyezhető építmények nem akadályozzák a hagyományos településkép értékeinek érvényesülését. A településrendezési terv előkészítésének időszakában (Étv. 9. §. (2) b) a kulturális örökségért felelős államigazgatási szerv nyilatkozhat a védendő látványelemekről, az örökségvédelmi hatástanulmány keretében kidolgozandó látványterv paramétereiről.

A szabályozás célja különösen a települések belterületének határában a hagyományos településképtől idegen szuburbiai kialakulásának megakadályozása, a településképvédelmi övezet területén a hagyományos településkaraktertől idegen építmények létesítésének megakadályozása, valamint a településképi értékek figyelembe vétele az elkerülő utak és autópálya-csomópontok nyomvonalának kijelölése során.

II/20. RENDSZERESEN BELVÍZJÁRTA TERÜLET ÖVEZETE

Rendszeresen belvízjárta terület a megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe a sík vidéki sík, vagy enyhe lejtéviszonyokkal rendelkező területek azon mélyebb, lefolyástalan részei tartoznak, ahol a helyi csapadék egy része átmeneti vízfelesleg formájában, nagyobb mennyiségben és gyakorisággal összegyűlik (2/14. sz. melléklet).

Bács-Kiskun megyében a rendszeresen belvízjárta területek (belvízzel erősen, illetve közepesen veszélyeztetett területek) nagy része a Csepeli-sík, a Solti-sík, a Kalocsai-Sárköz, valamint a Dél-Tisza-völgy területén található.

Rendszeresen belvízjárta területek övezetére vonatkozó szabály

(1) A rendszeresen belvízjárta terület övezete által érintett települések településrendezési eszközeinek készítése során, a vízügyi hatóság adatszolgáltatása alapján belvízrendezési munkarészt is készíteni kell. Az övezet

területén beépítésre szánt terület csak kivételesen, a belvízrendezési munkarészben meghatározott feltételek teljesülése esetén jelölhető ki.

Rendszeresen belvízjárta terület övezetére vonatkozó ajánlás

- a) A belvízkárok elleni védekezésben fokozottan ki kell használni az adott terület adottságaihoz igazodó területhasználatban rejlő lehetőségeket.
- b) A mély fekvésű, belvíz által gyakran veszélyeztetett területeket fokozatosan javasolt kivonni a szántóföldi művelésből és más célokra hasznosítani (pl. erdősítés). A művelési ág váltást komplex kategóriaként indokolt kezelni, ahol figyelembe kell venni a domborzati, talajtani, vízgazdálkodási, illetve mezőgazdasági, természetvédelmi és környezetvédelmi szempontokat egyaránt.
- c) A belvízzel veszélyeztetett és mély fekvésű, rossz termőképességű területek vízrendszerét és használatát célszerű az adottságokhoz igazodva állandó vagy időszakos vízfelületként, vízvisszatartási területként, halastóként, nedves élőhelyként, gyeperdő, nád, erdő művelési ágban hasznosítani, illetve az újszerű ártéri tájgazdálkodás célterületeként tervezni.
- d) A megyében az új területhasznosítási elképzelések, a földhasználat és birtokkoncentráció kialakítása során ajánlott figyelembe venni a terület melioráltságát és állapotát.
- e) A bel- és külterületi vízrendezést komplexen javasolt kezelni.
- f) Az övezetben a természetvédelmi törvény alapján javasolt kijelölni a természetközeli területeket és vizes élőhelyeket (ökológiai vízellátás megoldása céljából).
- g) A többcélú hasznosítás összehangolása javasolt a természet- és környezetvédelmi érdekekkel (vizes területek, ill. élőhelyek növelése). Elő kell segíteni, hogy a gazdák csatlakozzanak az agrár-környezetgazdálkodási célrendszerekhez.
- h) A természetvédelmi értékeket jelentő vizes élőhelyeket és nedves réteket érintő csatornák üzemeltetését az alapvető funkció biztosításának figyelembevételével, a természetvédelmi szempontokat figyelembe véve szabályozni javasolt.

Síkvidéki területeken a felszín domborzati sajátossága a belvízképződés döntő tényezője. A felszíni vizek elfolyása a terepfelszín kiesése miatt korlátozott, ezért azok a mélyebben fekvő területeken összegyűlnek. E területeken gyakrabban alakulhatnak ki viszonylag nagy kiterjedésű és hosszantartó felszíni vízborítások. A belvizek kialakulása általában a téli időszakban hirtelen bekövetkezett nagymértékű hóolvadás, a folyóvizeken létrejött jégtorlódás, vagy tartós hosszú idejű, a mértékadó vízállást magasan meghaladó árhullám esetén jelentkeznek.

Bács-Kiskun megye területe szinte teljesen sík, legalacsonyabb és legmagasabb pontja között mindössze 80 méter a különbség (174 és 94 méter között). Emellett nyugati határát szinte teljes hosszon a Duna, keleten pedig egy szakaszon a Tisza képezi. Ezen adottságai alapján a megye nagy kiterjedésű területei belvíz által rendszeresen veszélyeztetettek.

Bács-Kiskun megyében a rendszeresen belvízjárta terület övezetének folthatáros lehatárolása a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek, valamint a településrendezési tervek készítése során az országos, a kiemelt térségi és a megyei övezetek területi érintettségével kapcsolatosan állásfoglalásra kötelezett államigazgatási szervek köréről és az eljárás szabályiról szóló 282/2009. (XII. 11.) Korm. rendelet értelmében a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság előzetes adatszolgáltatása alapján történt.

5. sz. táblázat: Belvízi veszélyeztetettség

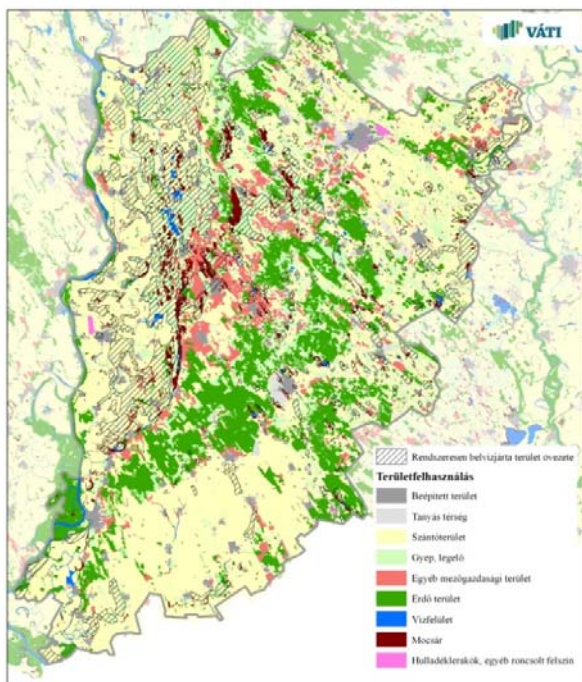
Kategória	Terület (ha)	Megoszlás (%)
Nem, vagy alig veszélyeztetett	341 515	41,3
Mérsékeltlen veszélyeztetett	345 366	41,8
Közepesen veszélyeztetett	104 567	12,6
Erősen veszélyeztetett	35 218	4,3
Összesen	826 666	100,0

Forrás: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság

Rendszeresen belvízjárta terület övezetként fenti kategóriák közül a belvízzel erősen, valamint a belvízzel közepesen veszélyeztetett területek kerültek besorolásra.

A rendszeresen belvízjárta területek a megye területének mintegy 21%-át teszik ki (~175 000 ha). Nagy kiterjedésben, É-D irányban a Duna vonalával párhuzamosan összefüggő sávot alkotnak a Csepeli-sík, a Solti-sík és a Kalocsai-Sárvölgy területén, kisebb területen pedig a Tisza mentén a Dél-Tisza-völgy területén ugyanilyen irányú elrendeződésben. Ezen kívül a rendszeresen belvízjárta területek kisebb foltokban a megye középső területén is szinte mindenhol előfordulnak.

35. sz. ábra: Belvízveszély és területhasználat

Forrás: CORINE Land Cover

6. sz. táblázat: Rendszeresen belvízjárta területek területhasználata

Területhasználati kategória	Terület (ha)	Megoszlás (%)
Beépített terület	3505	2,6
Tanyás térség	2692	2,1
Szántó	69704	51,0
Gyep, legelő	38740	28,0
Erdő	6072	4,5
Vízfelület	3052	2,2
Mocsár	11675	8,6
Összesen		100,0

Bács-Kiskun megyében az övezet részeként lehatárolt rendszeresen belvízjárta területekre általában jellemző, hogy tengerszint feletti magasságuk alacsony, a talajvíz felszín közeli, talajaik pedig vízborítás után hajlamosak a belvízképződésre. További hajlamosító tényező a földhasználat szerkezete is.

Látható, hogy a megyében a belvízzel rendszeresen veszélyeztetett területek több, mint fele szántó művelési ágú, ami jelentősen növeli a belvízi kockázatot.

A belvizek megelőzésénél a mentesítésre szolgáló műszaki eljárások fejlődésben vannak, de a védekezést jelentősen rontja a belvízelvezető rendszerek nem megfelelő műszaki állapota. Ezek fejlesztése mellett a belvizek elleni védekezésnél javasolt előtérbe helyezni a hatékonyabb meliorációs eljárásokat, a rendszeres karbantartást és fenntartást, valamint a területhasználat változtatásában rejlő lehetőségek jobb kihasználását.

A megyében a belvíz a külterületek mellett mintegy 3500 hektár területnek belterületének belvízborításában a szikkasztásos szennyvízelvezetés is szerepet játszott. Ma már a lakosság 90 százaléka ugyan vezetékes vizet iszik, ám a hálózat kiépítése nem járt együtt a csatornázással. Korábban 20 liter volt a naponkénti vízfogyasztás, ám a vezetékes ivóvíz megjelenésével ez tízszeresére emelkedett, a csapból kiengedett folyadéknak pedig 80 százalékából szennyvíz lesz.

II/21. NAGYVÍZI MEDER ÖVEZETE

Az övezet a hullámtereket, a folyók partvonala és az árvédelmi töltés közötti területeket és a nyílt ártereket, azokat a területeket tartalmazza, amelyeket a folyók medréből kilépő víz szabadon elönthet, minthogy árvízvédelmi védvonal nem épült ki (2/15. sz. melléklet).

Az övezetbe Bács-Kiskun megyében a Duna és a Tisza árvédelmi töltéssel kísért mederterületei, valamint nyílt ártérként az Alpári-öblözet tartozik.

Nagyvízi meder övezetére vonatkozó szabály

(1) Nagyvízi meder övezete területén beépítésre szánt terület nem jelölhető ki.

Nagyvízi meder övezetére vonatkozó ajánlás

- A nagyvízi medrek, parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkenésével kapcsolatos eljárásról szóló 21/2006. (I. 31.) Korm. rendeletnek megfelelően a hullámtéri területeken csak a meder és a hullámtér használatával, a vízfolyás fenntartásával közvetlenül összefüggő építmény helyezhető el.
- A hullámtéren – amely a folyó nagyvízi medrének része – elsődlegességet biztosítva az árvíz biztonságos levezetésének, minden használatot az árvízvédelmi szempontoknak kell alárendelni.
- A turizmus és a vízi sportokat kiszolgáló létesítményeket a mentett oldalon javasolt kialakítani.
- Nyílt ártéri területen bármely létesítmény elhelyezéséhez az illetékes vízügyi hatóság engedélye szükséges.

Bács-Kiskun megye területén a töltésezett folyók hullámterei jelentős, összesen mintegy 25.300 ha kiterjedésűek. A hullámterek a megye szinte teljes nyugati határvonalán végighúzódnak a Duna mentén megközelítő pontossággal 20.800 ha, a Tisza mentén pedig egy kisebb megyei szakaszon mintegy 4500 ha területűek.

A 2005/2000 (I. 18.) Korm. határozat melléklete szerint nyílt ártérnek minősül a 2.52. sorszámú nyilvántartott Alpári öblözet. Az összesen 5090 ha kiterjedésű nyílt ártérből Bács-Kiskun megye területére 3770 ha esik.

A hullámterek területhasználatának alakításánál elsőrendű szempont az árvizek akadálymentes levezetése, de területük a természet- és tájvédelemnek, valamint a mezőgazdasági termelésnek is jelentős szinterei. Ezért ki kell jelölni azokat a folyószakaszokat, hullámtéri területeket, ahol a vízgazdálkodás, az árvízvédelem biztonsági követelményei megkívánják a hullámtéri területek használatánál a természetvédelmi és gazdálkodási szempontok háttérbe szorítását. Ugyanakkor alapkövetelmény az is, hogy a folyók mentén legalább mozaikszerűen gondoskodás történjen az ökológiai (zöld) folyosókról.

Bács-Kiskun megyében a hullámterek területhasználatát legnagyobb arányban az erdőterületek (50,0 %), majd a szántóterületek (35,0 %) jellemzik, a fennmaradó terület pedig gyep, mocsár, vizes terület, stb.

A Duna és a Tisza hullámterei a megye területén teljes hosszukban veszélyeztetett az országos ökológiai hálózatnak, ezen belül döntő mértékben ökológiai folyosó besorolásúak. Magterületként nagyobb területen a Duna hullámterét Gemenc és Béda-Karapancsa érintik.

A Duna és a Tisza vízjárása a februártól júliusig tartó időszakban a legkritikusabb. Ekkor ugyanis éppúgy lehet számítani arra, hogy a vízgyűjtő-területeken lévő hó egy korai felmelegedés, esetleg felmelegedés és esőzés együttes hatására elolvadva árvizet okoz, mint arra, hogy veszélyes helyzetek állnak elő tavaszi esőzések, magas és tartós zöldár miatt.

A 18/2003. (XII. 9.) KvVM-BM együttes rendelet szerint a települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolását a legveszélyeztetettebb településrész határozza meg. A település erősen veszélyeztetett „A” kategóriába tartozik, ha a hullámtéren lakóingatlanal rendelkezik, illetőleg, amelyet a védmű nélküli folyók és egyéb vízfolyások mederből kilépő árvice szabadon elönlthet. Enyhén veszélyeztetett „C” kategóriába tartozik, ha nyílt, vagy mentesített ártéren helyezkedik el, és előírt biztonságban kiépített védművel rendelkezik.

II/22. FÖLDTANI VESZÉLYFORRÁS TERÜLETÉNEK ÖVEZETE

A földtani veszélyforrás területe a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelybe a lejtős tömegmozgásokkal, egyéb kedvezőtlen mérnökgeológiai adottságokkal és építésföldtani kockázatokkal jellemezhető, valamint a magas természetes háttérsugárással, az emberi tevékenység hatására jelentkező vagy felerősödő kedvezőtlen földtani folyamatokkal és a vízjárással összefüggő földtani veszélyek által érintett területek tartoznak (2/16. sz. melléklet).

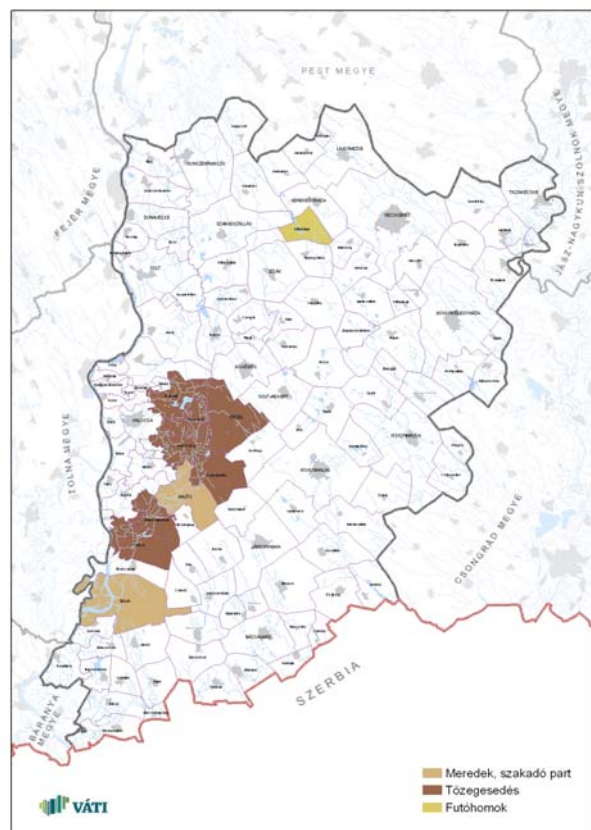
Földtani veszélyforrás területének övezetére vonatkozó szabály

(1) Földtani veszélyforrás területének övezetébe tartozó település veszélyeztetett területein a település településszerkezeti tervében beépítésre szánt terület csak kivételesen, geológiai szakvélemény alapján jelölhető ki.

Földtani veszélyforrás területének övezetére vonatkozó ajánlás

- a) *Az érintett települések esetében a földtani veszélyforrás övezetét a településrendezési eszközökben a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal illetékes bányakapitányságának előzetes adatszolgáltatása alapján kell pontosítani.*
- b) *Az övezet területén gondoskodni szükséges a meglévő fás növények védelméről és fenntartásáról, továbbá talajvédő fásítások létesítéséről.*
- c) *A potenciálisan veszélyeztetett területeken a földtani veszélyt kiváltó tényezők és a tervezett beavatkozás kapcsolatát vizsgálni javasolt. A településrendezési tervekben ennek függvényében szükséges a területfelhasználást korlátozó előírásokat meghatározni, illetve a létesítmények alapozását a csúszást kiváltó tényezők figyelembevételével megtervezni.*
- d) *A településrendezési tervekben tervezni kell a felszíni vizek (belvizek) szakszerű elvezetésére szolgáló létesítményeket is.*
- e) *Az alábányászott területeken és azok környezetében a települések szabályozási tervében a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal illetékes bányakapitányságának*

36. sz. ábra: Földtani veszélyforrás típusai

Forrás: MBFH Szolnoki Bányakapitányság

adatszolgáltatása alapján hangsúlyt kell helyezni a területhasználat szabályozására. Ennek során nemcsak az alábányászottság mértékére, hanem a felszín alatt lévő műtárgyak számára és helyzetére is figyelmet kell fordítani.

A földtani veszélyforrás területének övezetében a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal Szolnoki Bányakapitánysága által szolgáltatott ismert, és kategorizált földtani veszélyforrások alapján az aktív és potenciális csúszásveszély által érintett települések kerültek megjelenítésre. A tényleges területi kiterjedés szerinti területi lehatárolás a területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 23/A. §-a szerint az érdekelt államigazgatási szervek állásfoglalása alapján a településrendezési tervek feladata.

Bács-Kiskun megyében a földtani veszélyforrás területének övezete a következő típusokra és településekre vonatkoztatandó:

- 1) Meredek, szakadó partok, gravitációs tömegmozgás területei: Hajós, Császártöltés, Nemesnádudvar települések területén magas parttal szakad le a homokhátság a Duna allúviumára, de Baja területén is jelentős szakadó part található.
- 2) Bács-Kiskun megye területén, elsődlegesen a külterületeken különböző mértékű tőzeg előfordulások találhatók. A mértékadó előfordulások bányatelekkel lefedettek, mint pl. a Császártöltés I. – tőzeg védnevű bányatelek.
- 3) Fülöpháza környékén a Kiskunsági Nemzeti Park részeként mozgó futóhomok felszínek találhatók.

II/23. VÍZERÓZIÓNAK KITETT TERÜLET ÖVEZETE

A vízerózió kitétt terület a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelyben az 5 %-nál nagyobb lejtésű és a vízerózió káros hatásával szemben kevésbé ellenálló talajtulajdonságokkal jellemezhető területek találhatók (2/17. sz. melléklet).

Vízerózió kitétt terület övezetére vonatkozó szabály

(1) Vízerózió kitétt terület övezetbe tartozó települések veszélyeztetett területein olyan területfelhasználást kell előírni a települések településszerkezeti tervében, és a helyi építési szabályzatban olyan építési övezeti, övezeti előírást kell meghatározni, amely a vízerózió mértékét csökkenti.

Vízerózió kitétt terület övezetére vonatkozó ajánlás

- a) Azokon a szántókon, ahol nincs lehetőség a művelési ág megváltoztatására a megfelelő vetésszerkezet (pillangósok, kalászos gabonák magas aránya) és talajművelés alkalmazásával csökkentendő az erózióveszély.
- b) A lejtős területeken fokozottan szükséges a vízrendezés, amit célszerű a vízfolyások teljes vízgyűjtő területére kiterjedően egységes rendszer szerint megoldani. A lefolyásviszonyok alakítása során fontos célkitűzés, hogy a csapadék minél nagyobb hányada szivároгjon a talajba, ill. a beszivároгni nem képes víz elvezetése a befogadóig a lehető legkisebb eróziós kártétellel – talaj- és tápanyagvesztéssel – valósuljon meg.
- d) Az övezeten belül az ökológiai hálózat területein – különösen a védett természeti területeken – erózió elleni védekezést szolgáló tevékenység csak a természetvédelmi hatóság előzetes hozzájárulásának megfelelően végezhető.

A vízerózió mértékét a kiváltó és a befolyásoló tényezők együtt határozzák meg. A kiváltó két tényező, a csapadék és a lejtő maga is több résztulajdonságra bontható. A befolyásoló tényezők elsősorban talajadottságok, de a vízerózió kialakulásában fontos szerepe van a növényborítottságnak is.

A lehatárolt övezet az 5%-nál meredekebb szántóföldként hasznosított területeket (aktuális erózióveszély) foglalja magába, miután ilyen lejtésvizonyok esetén már jelentős lehet a talaj pusztulása, főként, ha terület növényi fedettsége nem megfelelő.

A vízerózió kitétt terület övezete által érintett települések között Bács-Kiskun megyében 29 település került kijelölésre, melyek döntő része a Duna-menti síkság középtáj területén helyezkedik el. Emellett lehatárolásra került a megye D-i és K-i részén is két-két település (Katymár, Madaras, Kiskunmajsa és Szank), valamint a megye ÉK-i részén öt település (Kecskemét, Szentkirály, Nyárlőrinc, Tiszaalpár, Tiszazug). Az érintett településeken belül a vízerózió kitétt területek szórta, kisebb foltokban helyezkednek el.

Az erózió elleni védekezés a kiváltó és befolyásoló tényezők milyenségéből következik. A műszaki megoldások (sáncolás, teraszolás) mellett kiemelt az agronómiai talajvédelem szerepe, úgymint a művelési ág váltás, a táblásítás, a megfelelő vetésforgó és talajművelés alkalmazása. A terület- és településrendezés leginkább a területfelhasználás változtatása által segítheti az erózió elleni védelmet. Ezek közé tartozik a megfelelő földhasználat- és birtokszerkezet kialakítása.

II/24. SZÉLERÓZIÓNAK KITETT TERÜLET ÖVEZETE

Szélerózió kitétt terület a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben megállapított övezet, amelyben a szélerózió káros hatásával szemben kevésbé ellenálló fizikai talajfőleségekkal (különösen a homok, homokos vályog, tőzeg, kotu) jellemezhető területek találhatók (2/18. sz. melléklet).

Szélróziónak kitett terület övezetére vonatkozó szabály

(1) Szélróziónak kitett terület övezetbe tartozó települések veszélyeztetett területein olyan területfelhasználást kell előírni a települések településszerkezeti tervében, és a helyi építési szabályzatban olyan építési övezeti, övezeti előírást kell meghatározni, amely a szélróziónak kitett terület mértékét csökkenti.

Szélróziónak kitett terület övezetére vonatkozó ajánlás

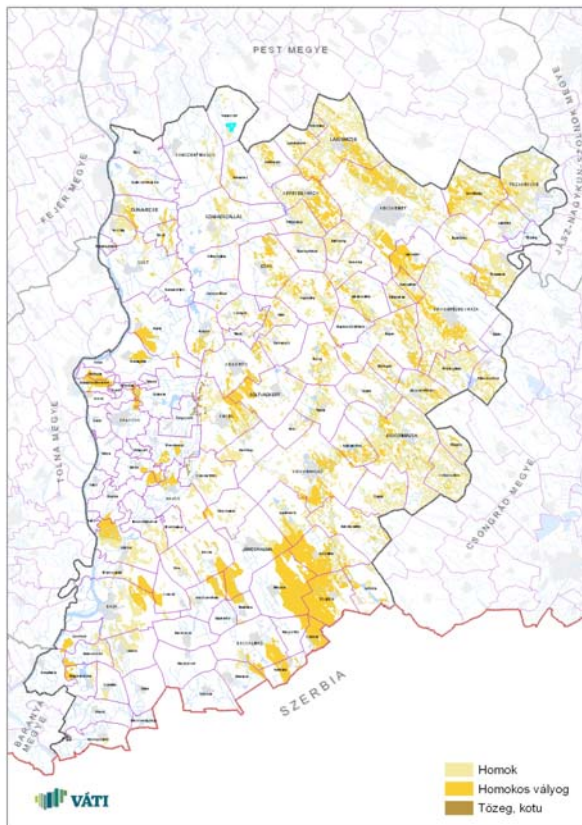
- Az övezetbe tartozó települések rendezési tervének külterület-szabályozási tervében figyelemmel kell lenni a mezővédő erdősávok telepítésére és a meglévő erdők védelmére.*
- Alapvető kívánalom, hogy az övezetben a meglévő erdőket a településszerkezeti terv erdőterület terület felhasználási egységbe sorolja.*
- Az övezetben az erdő és gyepek művelési ágba tartozó területeken a művelési ág váltást javasolt elkerülni.*
- A védő erdősávok telepítését a szélirányra merőlegesen, a táblák kialakításával összehangoltan, a fajták megválasztása tekintetében pedig a termőhelyi adottságokat figyelembe vevő elegyarányokkal célszerű végezni.*
- Ajánlott a gyenge termőhelyi adottságú szántóterületek gyepesítése vagy erdősítése. Azokon a szántókon, ahol nincs lehetőség a művelési ág megváltoztatására, a megfelelő agrotechnika, vetésszerkezet és talajművelés alkalmazásával csökkentendő az erózióveszély.*

A szélróziónak kitett terület pusztítása - bár elsősorban a homok, a homokos vályog fizikai féleségű, valamint a láptalajokat érinti, - a kötöttebb talajokon is jelentős lehet.

A deflációt kiváltó tényezők (szél sebessége, örvénylése) mellett fontos ismerni a deflációt befolyásoló tényezőket is (talaj szerkezetessége, szervesanyag-tartalma, a felszín növényborítottsága, a deflációs terület hossza).

A megyei területrendezési tervek esetében mindezek pontos felmérésére nincs lehetőség, ezért az övezet lehatárolása az aktuális veszélyeztetettség alapján történik. Ennek megfelelően a megyei övezetbe azok a települések kerültek besorolásra, ahol a szélróziónak kitett terület leginkább veszélyeztetett fizikai talajféleségek (homok, homokos vályog és tőzeg vagy kotu) és a talajfedettség legkevésbé biztosító szántóföldi használat együttesen fordul elő.

37. sz. ábra: A szélróziónak kitett terület talajféleség elfordulása

Forrás: CORINE Land Cover, Agrotopo térkép

Az övezetbe tartozó területek leválogatása a megyei területrendezési terv léptékhez igazodva az M= 1: 100 000 Agrotopográfiai térkép fizikai féleség kategóriái alapján történt.

Az övezetbe azok a települések kerültek be, ahol olyan talajfoltok találhatóak, melyek fizikai félesége homok, homokos vályog, vagy tőzeg-kotu.

Bács-Kiskun megyében a szélróziónak kitett területe övezete összesen mintegy 188 000 ha, ami a megye területének megközelítően 22 %-a. Az övezet a megyében mindössze 8 település nem érintett: Dunaegyháza, Ordas, Bács, Drágszél, Bácsborsód, Gara, Bácsszentgyörgy és Katymár. Az övezetben a foltok a jellemző széliránynak megfelelően ÉNy-i irányban, szórtan helyezkednek el főként a megye középső és Ny-i függőleges tengelyében. Nagyobb összefüggő folt a Bácskai löszös síkság kistáj ÉK-i, mezőgazdasági hasznosítású (szántó), területén található.

A szél károsító hatása elsősorban abban nyilvánul meg, hogy a termőtalaj felső rétegét és ezzel a benne lévő tápanyagot elhordja, a talaj és a növényzet töve kiszárad, ezen kívül a szél által szállított durva talajszemcsék az úttjukba kerülő növényzetet homokverés formájában károsítják. A szél pusztító hatása elleni védekezés nagyrészt agrotechnikai módszerekkel történhet. Ezek közül alkalmazható többek között a mezővédő erdősávok, fasorok uralkodó szélirányra merőleges telepítése, talajkímélő technológiák helyes megválasztása, kis adagokban történő öntözés, megfelelő növényzet kialakítása, bizonyos esetekben a művelési ág megváltoztatása.

III. HATÁROZATTAL ELFOGADÁSRA AJÁNLOTT ÖVEZET

III/1. TÉRSÉGI HULLADÉKLERAKÓ HELY KIJELÖLÉSÉHEZ VIZSGÁLAT ALÁ VONHATÓ TERÜLET ÖVEZETE

Az övezet azon területeket jelöli meg, amelyek térségi hulladéklerakó hely (a vegyes összetételű, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakó és a kiszolgáló építményeinek összessége) telepítésére a természeti, a táji, a kulturális adottságok és értékek megőrzése, illetve a természeti erőforrások védelme szempontjából a leginkább alkalmasak (3/1. sz. melléklet).

Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetére vonatkozó szabály

- (1) A térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetében térségi hulladéklerakó hely csak külön jogszabályban meghatározott vizsgálatok és az országos, illetve területi hulladékgazdálkodási tervek alapján jelölhető ki.
- (2) Az övezet meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy
 - a) magterületen, ökológiai folyosón és pufferterületen,
 - b) kiváló termőhelyi adottságú szántó-, szőlő- és gyümölcsös területen,
 - c) erdőterületen,
 - d) világörökség és világörökség-várományos területen,
 - e) kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen,
 - f) rendszeresen belvízjárta területen,
 - g) nagyvízi meder területén,
 - h) földtani veszélyforrás területén,
 - i) vízerózióknak kitett területen és szélérozióknak kitett területen,
 - j) kiemelt fontosságú honvédelmi területen és honvédelmi területen,
 - k) a beépítésre szánt területbe sorolt területen és annak határaitól számított 1000 m-es területen belül, kivéve a jelentős mértékű zavaró hatású iparterületet és a hulladékkezelő, hulladéklerakó különleges területet,
 - l) az állami repülések célját szolgáló, valamint a közös felhasználású katonai és polgári repülőtér 15 km-es körzetében, térségi hulladéklerakó hely nem jelölhető ki.

Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezetére vonatkozó ajánlás:

- a) *Térségi hulladéklerakó hely kijelölését a vonatkozó OTrT szabályokon túl a tájképvédelmi terület övezetén belül is indokolt elkerülni.*
- b) *A meglévő települési kommunális hulladéklerakók felszámolásával egyidejűleg az érintett területek rekultivációját is szükséges elvégezni, azokat a készülő vagy felülvizsgálatra kerülő településrendezési tervekben feltüntetni.*
- c) *A települési folyékony hulladék ártalommentes elhelyezését biztosító előkezelő és fogadó létesítmények kialakítása javasolt.*

Bács-Kiskun megyében az elmúlt évtizedben megvalósult fejlesztések következményeként a szilárd hulladékot már valamennyi településéről térségi jelentőségű hulladéklerakók fogadják be. Ezek közül a települések zömét (95 db) a megye területén létesült négy regionális hulladéklerakó szolgálja ki, a további 24 településből pedig a hulladékot megyén kívüli térségi lerakókba szállítják.

IV. TERVEZŐI NYILATKOZAT, IGAZOLÓ SZÁMÍTÁS, INTÉZKEDÉSI JAVASLAT

TERVEZŐI NYILATKOZAT

az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény és Bács-Kiskun megye területrendezési terve módosításának összhangjáról

Alulírott, mint a Bács-Kiskun megyei területrendezési terv módosításának vezető területrendező tervezője nyilatkozom, hogy a megyei területrendezési terv módosítása megfelel az Országos Területrendezési Tervről (OTrT) szóló 2003. évi XXVI. törvényben foglaltaknak.

A megye területén az országos területfelhasználási kategóriák, valamint az országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények az OTrT-ben megállapított térbeli rendnek, illetve a Területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvényben meghatározott pontosítási szabályoknak megfelelően kerültek megállapításra.

A megyei területrendezési terv módosításakor lehatárolt térségi övezetek megfelelnek az OTrT-ben megállapított szabályoknak, az övezetek közül a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek készítése során az országos, a kiemelt térségi és a megyei övezetek területi érintettségével kapcsolatosan állásfoglalásra jogosult államigazgatási szervek körének kijelöléséről szóló 38/2009. (II. 29.) Korm. rendeletben megnevezett térségi övezetek lehatárolása az illetékes államigazgatási szervek előzetes állásfoglalása alapján történt.

Budapest, 2011. március 24.

.....
Faragó Péter
vezető területrendező tervező

Tervezői nyilvántartási szám:
TR1 01-4039/01

IGAZOLÓ SZÁMÍTÁS

Bács-Kiskun megye területrendezési tervének módosítása, valamint a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 23/A. § (1) bekezdés b) pontjában és 23/A § (4) bekezdésében foglaltak összhangjáról

Az elvégzett számítások alapján igazolható, hogy a megyei területrendezési terv módosító javaslatában megállapított térségi területfelhasználási kategóriák, valamint a tervezett országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózati elemek a vonatkozó jogszabályoknak az alábbiak szerint részletezve megfelelnek:

1. Az országos területfelhasználási kategóriáknak való megfelelés

Térségi területfelhasználási kategóriák	Bács-Kiskun megyére számított terület (ha)		Eltérés ha	Arány %
	OTrT szerint	Megyei területrendezési terv módosítása szerint		
Erdőgazdálkodási térség	264 897	208 303	-56 594	78,6
Mezőgazdasági térség	487 005	449 641	-36 984	92,4
Vegyes területfelhasználású térség	70 333	122 678	+52 345	174,4
Városias települési térség	-	30 855	-	-
Ebből: 1000 ha feletti	10 792	12 589	+1 797	116,6
Hagyományosan vidéki települési térség	-	21 309	-	-
Vízgazdálkodási térség	11 456	11 195	-261	97,7
Építmények által igénybe vett térség	-	824	-	-
Összesen	844 483	844 805	+322	100,04

2. Az országos műszaki infrastruktúra-hálózatoknak való megfelelés

Tervezett országos műszaki infrastruktúra-hálózatok	Bács-Kiskun megyére vetített hossz (km)		Eltérés	
	OTrT szerint	Megyei területrendezési terv módosítása szerint	km	%
Gyorsforgalmi utak				
M44: Kecskemét térsége - Békéscsaba - Gyula - (Románia)	26	26	0	0
M8: (Ausztria) – Szentgotthárd térsége – Veszprém – Enying térsége – Sárbogárd térsége – Dunaújváros – Kecskemét térsége – Szolnok – Füzesabony térsége (M3) (a Szentgotthárd és Szolnok közötti szakasz a TEN-T hálózat része)	60	59	-1	-2
M9: Szombathely térsége (M86) – Püspökmolnári térsége – Zalaegerszeg térsége – Nagykanizsa – Inke térsége – Kaposvár – Dombóvár – Szekszárd térsége – Szeged (M5) (az M86 és az M7 közötti szakasz a TEN-T hálózat része)	61	61	0	0
Főutak				
Kalocsa (51. sz. főút) – Kecel (54. sz. főút)	24	25	+1	+4
Soltvadkert (53. sz. főút) – Kiskunmajsa – Kistelek – Mindszent – Derekegyház – Szegvár (45. sz. főút) – Nagymágocs – Orosháza (47. sz. főút)	40	40	0	0
Dávod térsége (51. sz. főút) – Mohács (56. sz. főút)	Csekély hossz miatt nem értelmezhető.			
Főutak, amelyeken településelkerülő szakasz tervezett				
451. sz. főút: Gátér	14	14	0	0

51. sz. főút: Solt, Harta, Dunapataj, Kalocsa, Sükösd, Érsekcsanád, Baja, Nagybaracska	145	147	+2	+1
52. sz. főút: Solt	58	55	-3	-5
53. sz. főút: Akasztó, Kiskőrös, Soltvadkert, Kiskunhalas, Tompa	95	98	+3	+3
54. sz. főút: Jakabszállás, Bócsa, Soltvadkert, Kecel, Császártöltés, Hajós	94	91	-3	-3
55. sz. főút: Csávoly, Felsőszentiván, Tataháza, Mélykút	68	71	+3	+4
Vasútvonalak				
<i>Tervezett nagysebességű vasútvonal</i> (Ausztria és Szlovákia) - Hegyeshalom és Rajka - Budapest [Ferihegy] - Rösztke és Kübekháza - (Szerbia és Románia) (IV. sz. transzeurópai közlekedési folyosó hazai szakasza)	64	64	0	0
<i>Az országos vasúti törzshálózat tervezett eleme</i> Egyéb országos törzshálózati vasútvonalakhoz kapcsolódóan: Bácsalmás – Csikéria – (Szerbia) - Rösztke és Szeged – Nagylak – (Románia) összeköttetés,	12	12	0	0
Országos kerékpárút törzshálózat				
4. Tiszamente kerékpárút (11-es jelű Euro Velo [®]): 4. A	34	31	-3	-9
5. Dél-alföldi határmente kerékpárút: 5. A	79	79	0	0
5. C: Nagybaracska – Dávod – (Szerbia)	18	18	0	0
6. Alsó-Dunamente kerékpárút (6-os jelű Euro Velo [®]): 6. A	147	147	0	0
32. Jászok, kiskunok földje kerékpárút	42	42	0	0
43. Körösvölgyi kerékpárút	42	42	0	0
51. Csongrádi kerékpárút	44	43	-1	-2
61. Közép-magyarországi kerékpárút	66	66	0	0
400 kV-os átviteli hálózat távvezetékek elemei				
Kecskemét – Szolnok – Szeged távvezeték felhasítási pontja	Csekély hossz miatt nem értelmezhető.			
Paks – Albertirsa	89	89	0	0
Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezetékek				
(Románia) – országhatár – Nagylak – Hódmezővásárhely – Kecskemét – Adony – Székesfehérvár – Mór – Tét – Rajka – országhatár – (Ausztria)	87	87	0	0
Városföld – Baja – Pécs – országhatár – (Horvátország)	132	133	+1	+1

Budapest, 2011. március 24.

Faragó Péter sk.
vezető területrendező tervező
Tervezői nyilvántartási szám:
TRI 01-4039/01

TERÜLETRENDEZÉSI INTÉZKEDÉSI JAVASLAT

Bács-Kiskun megye területrendezési tervének módosításához

A megyei területrendezési terv módosításában foglaltak érvényre jutását elősegítő intézkedések

1. A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. § (1) bekezdés (h) pontja alapján a megyei önkormányzatnak biztosítani kell a településrendezési terveknek a megyei területrendezési tervvel való összhangját. E folyamatos tevékenység megvalósítása érdekében a következő intézkedéseket kell tenni:
 - (1) A települések rendezési terv-ellátottságának felmérése a megyében
Felelős: a megyei főépítész
Határidő: 2012. március 31.
 - (2) Felhívás az érvényben lévő településrendezési tervek megyei területrendezési tervnek megfelelő felülvizsgálatára és a szükséges tervmódosítások végrehajtására.
Felelős: előkészítésért a megyei főépítész,
felhívásért a Megyei Önkormányzat, illetve a közgyűlés elnöke
Határidő: folyamatos, de legkésőbb 2012. június 30.
 - (3) A településrendezési tervek készítésének és felülvizsgálatának szakmai koordinálásával és segítségével szorgalmazni kell, hogy a megyében minden települési önkormányzat a megyei területrendezési tervvel összhangban lévő, az OTÉK szerinti szabályozásra épülő, korszerű – térinformatikai rendszerben kidolgozott – településrendezési tervvel rendelkezzen.
Felelős: Megyei Önkormányzat, illetve a közgyűlés elnöke,
végrehajtásért a megyei főépítész
Határidő: folyamatos
 - (4) Az elfogadott megyei területrendezési terv térképi és táblázatos információ-tartalmának betöltése a megyei információs rendszerbe, adatcserére és elemzésre alkalmas fájlok készítése.
Felelős: Megyei Önkormányzat, illetve a megyei főjegyző,
végrehajtásért a megyei főépítész
Határidő: folyamatos
 - (5) Adatszolgáltatás a településrendezési tervek készítői, illetve az önkormányzatok számára a jogszabályi előírások szerint
 - a jóváhagyott térségi szerkezeti terv területfelhasználási egységeiről,
 - a térségi szabályozási övezetekről és
 - a területrendezési szabályzatról (előírások).Felelős: Megyei Önkormányzat, illetve a megyei főjegyző,
végrehajtásért a megyei főépítész
Határidő: folyamatos
2. A megyehatáron átnyúló területrendezési koordináció feltételeinek biztosítása.
Felelős: Megyei Önkormányzat, illetve a közgyűlés elnöke
Határidő: folyamatos
3. Monitoring-rendszer létrehozása a területrendezési terv érvényesülésének, folyamatos karbantartásának és a módosítások átvezetésének érdekében, a területfejlesztési dokumentumok változásainak követésére, valamint a terv megvalósításának társadalmi, gazdasági és környezeti hatásainak értékelésére.
Felelős: Megyei Önkormányzat, illetve a közgyűlés elnöke
Határidő: folyamatos
4. A megyei területrendezési terv legalább 5 évente (illetve az OTTrT következő felülvizsgálatához illeszkedő) történő teljes körű felülvizsgálata.
Felelős: Megyei Önkormányzat, illetve a közgyűlés elnöke,
előkészítésért a megyei főépítész
Határidő: értelem szerint

V. A TERÜLETRENDEZÉSI TERV MÓDOSÍTÁSÁT MEGALAPOZÓ TERÜLETI (KÖRNYEZETI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI) HATÁSVIZSGÁLAT

V/1. ÁLTALÁNOS MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. A területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat kidolgozásának ismertetése

1.1. A területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat kidolgozásának folyamata

A területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat készítésének elsődleges célja, hogy az iterációs jelleggel megvalósuló egyeztetési, konzultációs folyamatokon keresztül folyamatos kapcsolat alakulhasson ki a tervezés és területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat készítése között. A párhuzamosan készülő, a tervbe folyamatosan beépülő vizsgálat jelentheti a garanciát a döntéshozók számára, hogy a terv törekszik minimalizálni, elkerülni a nem kívánt környezeti, társadalmi és gazdasági konfliktusokat.

A tervmódosítás és a területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat folyamatának időbeli összehangolása:

	A megyei területrendezési terv készítésének folyamata	Határidő	A területi hatásvizsgálat készítésének folyamata	Határidő
1.	Ajánlattételi felhívás megjelenése a Közbeszerzési Értesítőben	2010. 11. 10.		
2.	Ajánlat benyújtási határideje	2010. 11. 29.		
3.	Szerződéskötés	2010. 12. 20.	A területi hatásvizsgálat tematikájának szakhatósági véleményezésre bocsátása	2010. 12. 20.
4.	DTA 50 2.3 beszerzése	2011. 01. 18.	Beérkezési határidő	2011. 01. 20.
5.	Vizsgálati dokumentáció leadása	2011. 02. 14. (10 papír, 10 CD)	A területi hatásvizsgálat egyeztetett és elfogadott tematika szerinti kidolgozása	2011. 04. 06.
6.	Vizsgálat+Javaslattevő dokumentáció	2011. 04. 06. (2/200)	Véleményezési eljárás, vélemények beérkezési határideje	2011. 06. 30.
7.	Egyeztetés	2011. 05. – 06.	Vélemények feldolgozása, egyeztetése, a területi hatásvizsgálat véglegesítése	2011. 08. 01.
8.	Vélemények feldolgozása+Elfogadási tervezői anyaga	Vélemény: 2011. 08. 01. Elfogadási tervezői: 2011. 09. 30.		
9.	Állásfoglalások beszerzése (Főépítész, BM)	2011. 12. 02.		
10.	Előterjesztés tervezete	2011. 12. 01.		
11.	Elfogadott terv dokumentálása	2011. 12. 31.		
12.	Miniszteri állásfoglalás	30 nap		
13.	Közyűlési döntés: rendeletalkotás	Később meghatározható időpontban		
14.	Jóváhagyott dokumentáció közzététele, nyilvántartása	Közyűlési rendeletalkotást követően		

1.2. A területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat készítéséhez felhasznált információk

A tervezés és a területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat térinformatikai alapadatbázisát a DTA50 térképi állomány jelentette. A szakági adatbázisok a tervezési alaptérképre integráltan kerültek elemzésre. A területi hatásvizsgálat során – a hagyományos, rendszerint csak szöveges jellegű vizsgálatoktól eltérően – jelentős hangsúlyt kapott a térképi elemzés is.

A felhasználásra került digitális adatok köre:

- Bács-Kiskun megye településeinek önkormányzatai (településrendezési tervek);
- Magyar Villamos Művek Rt. adatbázisa;
- Dél-magyarországi Áramszolgáltató Rt. adatbázisa;

- MOL Rt. digitális térinformatikai adatbázisa;
- DÉGÁZ Rt. adatbázisa;
- Magyar Geológiai Szolgálat Dél-Alföldi Területi Hivatalának adatbázisa;
- Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főigazgatóság adatbázisa;
- Alsó-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság adatbázisa;
- Közép-Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság adatbázisa;
- Alsó-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság adatbázisa;
- Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság adatbázisa;
- Nemzeti Autópálya Rt. adatbázisa;
- MÁV Rt. adatai;
- Bács-Kiskun Megyei Közlekedési Felügyelet adatai;
- Magyar Közút Kht. Bács-Kiskun Megyei Igazgatósága adatbázisa;
- Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága térinformatikai adatbázisa;
- Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatósága térinformatikai adatbázisa;
- Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatósága térinformatikai adatbázisa;
- Bács-Kiskun megyei Polgári Védelmi Parancsnokság adatbázisa;
- Bács-Kiskun megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága térinformatikai adatbázisa;
- Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet;

A környezetállapot és a környezetpolitikai célok értékeléséhez az alábbi dokumentumok kerültek figyelembe vételre:

- Országos Területrendezési Terv (OTrT);
- Országos Fejlesztéspolitikai Konceptió (OFK);
- Országos Területfejlesztési Konceptió (OTK);
- Nemzeti Stratégiai Referencia Keret (NSRK);
- Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT);
- Új Széchenyi Terv (ÚSZT);
- Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-III);
- Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (NTA);
- Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv (ÚMVST);
- Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP);
- Dél-Alföldi Regionális Operatív Program (DAOP).

1. 3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására¹

A környezeti értékelés készítésekor jelzett környezeti problémák a területrendezési terv készítése során vizsgálatra, folyamatos egyeztetésre és a lehető legnagyobb mértékben figyelembevételre kerültek.

1. 4. Környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonás, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása²

Az egyeztetési eljárás során érkezett vélemények jelentős többsége – vizsgálatuk és ütköztetésük után – elfogadásra került. A környezeti vizsgálatra érkezett észrevételek a térszerkezeti terv egyes elemeinek és az övezeti lehatárolások, valamint azokra vonatkozó szabályok változását eredményezték. A lehatárolások és nyomvonalak (jelentős részben a javasolt erdőterületek, a települési területek és az infrastruktúra hálózatok) módosítása többségében természetvédelmi szempontok miatt történt. A termőföld, felszíni és felszín alatti vizek, valamint a talajok védelme a szabályozás előírásainak kiegészítésével történt.

¹ Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerint kiegészítve.

² Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerint kiegészítve.

2. A terv ismertetése, céljainak összevetése más megegyező szintű tervek, koncepciók céljaival

2.1. A területrendezési terv fő céljai, tartalmának összefoglaló ismertetése

A megyei területrendezési tervek elkészítésének/módosításának jogi alapját a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény, az Országos Területrendezési Tervről (OTrT) szóló 2003. évi XXVI. törvény, valamint a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) számú Korm. rendelet jelentik. A megyei területrendezési terveket – így Bács-Kiskun megye területrendezési tervének módosítását is – e törvényekben, valamint rendeletben foglaltak figyelembe vételével és betartásával kell kidolgozni.

Bács-Kiskun megye területrendezési tervének módosítása a különböző területi szintek elvárásai közül elsődlegesen a megyei szintű érdekeket kívánja kielégíteni, melyeknek azonban szoros kötődése és beágyazottsága van az országos és települési szintek felé. A területrendezési terv elsődlegesen a területfelhasználási igények nagytávlatú koordinálását, az igények kielégítési lehetőségeinek kompromisszumos megoldásait célozza, úgymint:

1. a társadalmi, gazdasági és környezeti céloknak megfelelő térbeli szerkezet kialakítása,
2. a városok – községek, és a fejlett - elmaradott térségek közötti különbségek mérséklése,
3. a megyei térszerkezet és településrendszer harmonikus fejlődésének elősegítése,
4. a térségi területfelhasználás rendjének meghatározása,
5. a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjének kialakítása,
6. a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzése, és
7. a természeti erőforrások védelme.

A célok megvalósulása a tervezési munka folyamán, valamint a megvalósítás teljes időszaka alatt feltételezi a környezeti-társadalmi és gazdasági szempontok egyenlő súlyát és mindegyikének figyelembe vételét. A környezeti, társadalmi és gazdasági vizsgálat fontos eszköz lehet abban a tekintetben, hogy ez a kívánt egyensúly megvalósuljon.

2.2. A terv összevetése más, megegyező szintű releváns tervekkel, koncepciókkal

2.2.1. A terv összevetése nemzeti szintű tervekkel, koncepciókkal³

Országos Területrendezési Terv (OTrT)

A területrendezési tervek a területfejlesztés társadalmi, gazdasági céljaival összehangolt, hierarchikusan egymásra épülő, műszaki és ökológiai szempontok alapján elkészített tervek, amelyeknek alapvető funkciója a térségi szerkezet meghatározása és a térségi területhasználat szabályozása. Magyarországon a területrendezési tervek között legjelentősebb az Országos Területrendezési Terv (OTrT), amely az ország egészére határozza meg a léptéknek megfelelő mélységben a területhasználatra és az infrastruktúra térbeli rendjére vonatkozó jövőképet, és annak elérését szolgáló szabályokat. Az országos terv olyan keretterv, amelynek előírásai megfelelő szintű elfogadásukat és pontosításukat követően döntően az alacsonyabb szintű területrendezési, valamint a településrendezési terveken keresztül érvényesülnek.

A 2003. évi XXVI. törvényt az Országos Területrendezési Tervről (OTrT) az Országgyűlés 2003. április 28-án fogadta el. A terv deklarált célja, hogy meghatározza az ország egyes térségei területfelhasználásának feltételeit, a műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjét, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzésére, illetve erőforrások védelmére. Az OTrT magában foglalja az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat, amelyeket – érintettség esetén - a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervek szerkezeti terveiben és övezeteiben is pontosítva alkalmazni kell. Az ország településein, az egyes térségekben a területfelhasználásra és az építésre vonatkozó szabályokat e törvény rendelkezéseivel összhangban kell kialakítani.

Az ország szerkezeti terve tartalmazza az országos területfelhasználási kategóriákat, amelyek:

- erdőgazdálkodási térség,

³ az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005.(I.11.) Korm.rendelet szerint kiegészítve

- mezőgazdasági térség,
- vegyes területfelhasználású térség,
- vízgazdálkodási térség,
- települési térség,
- építmények által igénybevett térség, valamint

az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények elhelyezkedését, és az ezekre vonatkozó szabályokat.

A térségi övezeti szabályok előírásai az alábbi országos övezetekre vonatkoznak:

- országos ökológiai hálózat,
- kiemelten fontos érzékeny természeti terület,
- kiváló termőhelyi adottságú szántóterület,
- komplex tájrehabilitációt igénylő terület,
- kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület,
- felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe.

A törvény felülvizsgálatára – jogszabályi kötelezettség alapján – ötévente kerül sor, ennek keretében az Országgyűlés 2008. június 9-én fogadta el (2008. évi L. törvény) az OTrT módosítását. Az OTrT módosítása során nem változott meg a rendezési terv célrendszere és szerkezete, a változtatás a tartalmi részek kibővítését jelentette. A fent felsorolt okok miatt jelentős koncepcionális változások történtek az ágazati szabályozásokban is, amelyek beépültek a módosított jogszabályba. Így többek között beépült:

- az országos gyorsforgalmi közúthálózat új, hosszú távú fejlesztési koncepciója;
- meghatározásra került a meglévő és tervezett 50 MW és annál nagyobb teljesítményű erőművek, a villamos energia átviteli hálózat elemei és a nemzetközi szénhidrogén szállítóvezetékek nyomvonalai;
- a Nemzeti Erdőtelepítési Programmal összhangban lehatárolásra kerültek az erdőtelepítésre alkalmas területek;
- a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek mellett a kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek lehatárolása is megtörtént, így azok védelme is biztosított lesz a beépítéssel szemben;
- a páneurópai ökológiai hálózat rendszerével (NATURA 2000 területek) összhangban az élőhelyek ökológiai funkcionalitását jobban figyelembe vevő kategorizálás készült;
- lehatárolásra kerültek az országos tájképvédelmi területek;
- a törvénymódosításba övezetként bevezették a kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő örökségi területeket;
- meghatározták a kiemelt fontosságú meglévő honvédségi területeket;
- új övezetként megjelent, az ásványi nyersanyag gazdálkodási terület és az együtt tervezhető térségek övezete is.

Országos Területfejlesztési Koncepció (OTK)

Az OTK célja olyan harmonikus és fenntartható társadalmi-gazdasági-környezeti térszerkezet és területi rendszer kialakítása, amely a helyi adottságokra épülő, saját arculattal és identitással rendelkező térségekben szerveződik, amely szervesen és hatékonyan illeszkedik az európai térbe, s amelyben a társadalom számára az alapvető esélyeket meghatározó közszolgáltatások és életkörülmények tekintetében nincsenek jelentős területi egyenlőtlenségek.

A jövőképpen megfogalmazott harmonikus területi szerkezet és rendszer eléréséhez, illetve a kiegyensúlyozott területi fejlődés biztosításához az OTK 2020-ig öt átfogó célkitűzést, 2013-ig pedig hat országos területi célt fogalmaz meg.

OTK átfogó céljai 2020-ig	Illeszke dés	Bács-Kiskun megye területrendezési tervével való kapcsolat
Térségi versenyképesség	+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem foglalkozik a versenyképességgel, az elveket csak áttételesen tartalmazza.
Területi felzárkózás	++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve közvetve tartalmazza.

Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem	+++	A kulturális örökség szempontjából kiemelten kezelendő örökségi területek, valamint az országos tájképvédelmi területek megjelennek a módosított OTTrT-ben.
Területi integrálódás Európába	++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve elsősorban a közlekedési infrastruktúra elemein és az energiahálózaton keresztül tartalmazza (vasút, gyorsforgalmi út).
Decentralizáció és regionalizmus	+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem, vagy csak áttételesen tartalmazza.
OTK középtávú céljai 2013-ig		
Versenyképes budapesti metropolisz-térség megeremtése	0	A megyei terv szempontjából nem releváns
Fejlesztési pólusok megerősítése és a városhálózati kapcsolatrendszer fejlesztése	0/+++	A fejlesztési pólusok megerősítése a megye szempontjából nem releváns. Együtt tervezhető térségek övezet: Kecskeméti településeggyüttes esetén.
Elmaradott térségek, külső és belső perifériák felzárkóztatása	++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve csak közvetetten tartalmazza.
Országos jelentőségű, integrált fejlesztési térségek	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve közvetlenül nem tartalmazza.
Határ-menti és határon átnyúló térségi együttműködésük erősítése	0/+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve csak közvetetten tartalmazza.
Rurális térségek területileg integrált fejlesztése	++	A közlekedési hálózat fejlesztése, ökológiai hálózat elemei, kiváló termőhelyek védelme.
+++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a kategóriák között ++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve tartalmazza, de csak áttételes a kapcsolat + Bács-Kiskun megye területrendezési terve említést tesz róla 0 Nincs kapcsolat		

Új Széchenyi Terv (ÚSZT)

A Kormány által 2011 januárjában elfogadott Új Széchenyi Terv, amely „a talpraállás, megújulás, és felemelkedés fejlesztéspolitikai programja”, a hosszútávon fenntartható növekedést biztosító gazdaságfejlesztési elképzeléseket tartalmazza.

Az ÚSZT 7 program 27 prioritásán keresztül kívánja elérni célját. A megyei területrendezési tervhez való kapcsolódás mértékét az alábbi táblázat mutatja.

Programok és prioritások	Illeszkedés	Kapcsolat a megyei rendezési tervvel
1. Egészségipari program prioritásai		
1.1 Egészségiparra épülő turizmus	++	Az ökoturisztikai hálózatoknál a turisztikai szerep előfordul a rendezési tervben
1.2 Termál-egészségipar	++	Az ásvány- és gyógyvízzel rendelkező területek felsorolása megtörténik a Bács-Kiskun megyei rendezési tervben
2 Zöldgazdaság-fejlesztési program prioritásai		
2.1 Zöldenergia	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
2.2 Energhatékonyág	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
2.3 Zöldoktatás, foglalkoztatás és szemléletformálás	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
3. Otthonteremtési program prioritásai		
3.1 Az öngondoskodás ösztönzése, lakás-takarékpénztári megtakarítások növelése	0	A rendezési terv szempontjából nem releváns
3.2 Lakókörnyezet minőségének javítása, a lakásállomány korszerűsítése	+++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve a települési térségek területfelhasználásán keresztül tartalmazza
3.3 Bérletprogram	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
4. Vállalkozásfejlesztési program prioritásai		
4.1 Vállalkozás-élénkítés, a vállalkozói aktivitás növelése	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
4.2 Szövetségben a vállalkozókkal a munkahelyekért	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
4.3 Üzleti környezetfejlesztés javítása	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
5. Tudomány – Innováció Program prioritásai		
5.1 Horizontális prioritások	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza

5.2 Ágazati prioritások	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
5.3 Kreatív iparágak, kreatív gazdaság	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
6. Foglalkoztatási program prioritásai		
6.1 Munkaerő-kínálat bővítése	++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve közvetetten tartalmazza a magas élömunka-igényű ágazatok (pl. mezőgazdaság, erdőgazdálkodás) fejlesztésének lehetőségeit
6.2 A közvetlen támogatás a munkahelyteremtéshez	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
6.3 A család és a munka összeegyeztetésének segítése	0/+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve közvetetten tartalmazza
6.4 A versenyképes tudás megszerzésének támogatása	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
6.5 A szakképzési rendszer fejlesztése	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
7. Közlekedésfejlesztési program prioritásai		
7.1 Közútfejlesztés	+++	A közlekedési hálózatok területfelhasználási kategórián belül tartalmazza
7.2 Vasútfejlesztés	+++	A közlekedési hálózatok területfelhasználási kategórián belül tartalmazza
7.3 Alágazatközi horizontális fejlesztések	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
7.4 Vízi közlekedés fejlesztése	+++	A közlekedési hálózatok területfelhasználási kategórián belül tartalmazza (hidak, kompátkelőhelyek, vízi közlekedés)
7.5 Városi közlekedés fejlesztése	++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve áttételesen tartalmazza
7.6 Logisztikai fejlesztések		
+++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a kategóriák között		
++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve tartalmazza, de csak áttételes a kapcsolat		
+ Bács-Kiskun megye területrendezési terve említést tesz róla		
0 Nincs kapcsolat		

Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT)

Fejlesztéspolitikai értelemben az Új Magyarország Fejlesztési Terv pilléreit az Országos Fejlesztéspolitikai Konceptióban (OFK) és az Országos Területfejlesztési Konceptióban (OTK) megfogalmazott stratégiai célok, a kohéziós politika feltételrendszerét meghatározó rendelettervezetek és a közösségi prioritásokat orientáló Községi Stratégiai Iránymutatások (CSG), valamint a Lisszaboni Stratégiához történő kapcsolódásunkat kifejező Nemzeti Akcióprogram (NAP) adja. Ehhez csatlakozik az ÚMFT-vel párhuzamosan készült Új Magyarország Vidékfejlesztési Program.

Az ÚMFT 2007-2013 közötti tervezési időszakára vonatkozó átfogó célja **a foglalkoztatás bővítése és a tartós növekedés elősegítése**, amely cél eléréséhez a megyei rendezési terv csak közvetett módon járul hozzá. Közvetlen kapcsolat sem a foglalkoztatás bővítésének, sem pedig a tartós növekedés elősegítésének specifikus céljai között nem található.

Az ÚMFT-ben megfogalmazott célok során kiemelt figyelmet fordítottak olyan horizontális politikák érvényesítésére, amelyek közül számos a területrendezési tervekben foglaltakkal is szoros kapcsolatot mutat.

ÚMFT prioritások	Illeszkedés	Bács-Kiskun megye területrendezési tervével való kapcsolat
1. prioritás: A gazdaság fejlesztése		
Az innovatív, tudásalapú gazdaság megteremtése	0/+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
A kis- és középvállalatok jövedelemtermelő képességének a javítása	0/+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
Az üzleti infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése	0/+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
2. prioritás: A közlekedés fejlesztése		
Az ország nemzetközi elérhetőségének javítása	+++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve elsősorban a közlekedési infrastruktúra elemein keresztül tartalmazza (vasút, gyorsforgalmi út).
A térségi elérhetőség javítása	+++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve elsősorban a közúti közlekedési infrastruktúra elemein keresztül tartalmazza (főút, mellékúthálózat)
Közlekedési módok összekapcsolása, gazdasági központok intermodalitásának és közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése	0/+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve közvetlenül nem, legfeljebb áttételesen tartalmazza
A városi és agglomerációs közösségi közlekedés fejlesztése	++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve áttételesen tartalmazza

ÚMFT prioritások	Illeszkedés	Bács-Kiskun megye területrendezési tervével való kapcsolat
3. prioritás: A társadalom megújulása		
A foglalkoztathatóság javítása		Bács-Kiskun megye területrendezési terve közvetetten tartalmazza a magas élőkommunikációs ágazatok (pl. mezőgazdaság, erdőgazdálkodás) fejlesztésének lehetőségeit
Az alkalmazkodóképesség javítása	0/+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
A minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek	0/+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
A kutatás-fejlesztéshez és az innovációhoz szükséges humán-erőforrások fejlesztése	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
Az egészségmegőrzés, valamint a társadalmi befogadás és részvétel	+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve közvetlenül nem, legfeljebb áttételesen tartalmazza
A humán infrastruktúra fejlesztése	+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem tartalmazza
4. prioritás: Környezeti és energetikai fejlesztés		
Környezetjavító fejlesztések	+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve közvetlenül nem, legfeljebb áttételesen tartalmazza
Környezetbarát energetikai fejlesztések	++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve áttételesen tartalmazza, a szélenergia-termelés telepítésén keresztül
5. prioritás: Területfejlesztés		
Együttműködő és versenyképes városhálózat	++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve tartalmazza
Megújuló vidék	+++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve tartalmazza
Az elmaradott térségek felzárkóztatása	++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve csak közvetetten tartalmazza.
Kiemelten a Balaton, s emellett a Duna és a Tisza vidékének fenntartható fejlesztése	0/+++	A megye elhelyezkedéséből adódóan legfőképp a Duna térséget érinti
6. prioritás: Államreform		
+++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a kategóriák között ++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve tartalmazza, de csak áttételes a kapcsolat + Bács-Kiskun megye területrendezési terve említést tesz róla 0 Nincs kapcsolat		

Dél-Alföldi Operatív Program (DAOP)

A DAOP a 6 magyar konvergencia-régió egyikeként elsősorban az Új Magyarország Fejlesztési Terv 5. Területfejlesztés prioritásának megvalósítását támogatja. A régió 2007-2013-as időszakra szóló fejlesztési szükségleteit ugyanakkor a régió programja és az ágazati operatív programok együttesen törekszenek kielégíteni. A DAOP átfogó célja a fenntartható növekedés biztosítása, a foglalkoztatás bővítése, valamint a területi különbségek kiegyenlítése. Az átfogó cél elérését két specifikus fejlesztési cél támogatja.

Dél-Alföldi Operatív Program Specifikus fejlesztési célok	Illeszkedés	Bács-Kiskun megye területrendezési tervével való kapcsolat
A regionális gazdaság erősítése és versenyképességének növelése, az innováción alapuló gazdasági szerkezetváltás elősegítése	+/+++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem, vagy csak áttételesen tartalmazza.
A lakosság életkörülményeit meghatározó települési, környezeti állapot javítása a régió kohéziójának erősítése érdekében	+++	Bács-Kiskun megye területrendezési terve tartalmazza (tájképvédelmi övezetek, világörökség-várományos területek, történeti települési területek övezetei).
+++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a kategóriák között ++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve tartalmazza, de csak áttételes a kapcsolat + Bács-Kiskun megye területrendezési terve említést tesz róla 0 Nincs kapcsolat		

Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv (ÚMVST)

A stratégiai terv célja a mezőgazdasági és élelmiszeripari szektor valamint a vidéki térségek fenntartható fejlesztésének megalapozása. Ennek érdekében öt nemzeti fejlesztési prioritás került meghatározásra, melyek specifikus beavatkozási akciók révén valósulnak meg.

A fejlesztési stratégia átfogó céljai a következők:

- Fenntartható és versenyképes agrár- és élelmiszeripari szektor megerősítése.
- A mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás környezetbarát fejlesztése a terület agro-ökológiai adottságaihoz igazodó földhasználat térnyerésével, a természeti-táji erőforrások védelme, állapotuk javítása.

- A vidéki lakosság életminőségének, jövedelmi és foglalkoztatottsági helyzetének javítása.
- Az integrált szemléletű helyi vidékfejlesztési stratégiák megvalósításán és széleskörű partnerség működtetésén keresztül a belső erőforrások fenntartható és innovatív hasznosításának, a vidéki életminőség helyi megoldásokon alapuló javításának elősegítése.

Prioritás	Beavatkozási akció	Illeszkedés	OTrT kapcsolat
I. prioritás: A mezőgazdaság, az élelmiszer-feldolgozás és erdészeti szektor versenyképességének javítása, a strukturális feszültségek enyhítése, a termelési szerkezetváltás elősegítése	I/1. Megújuló energiaforrások	++	Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület és szántóterület.
	I/2. Technológiai fejlesztés	+/0	Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület és erdőterület Szélerózióknak kitett terület Vízéroziónak kitett terület
	I/3. Állattenyésztés	+	Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület
	I/4. Élelmiszer-feldolgozás	++	Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület; városias települési térség
	I/5. Kertészet	++	Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület
	I/6. Birtokrendezés	0	Nincs kapcsolat
	I/7. Vízgazdálkodás, belvízvédelem		Vízgazdálkodási térség; Térségi vízgazdálkodási rendszerek és építmények; Rendszeresen belvízjárta terület övezete
II. prioritás: A versenyképes agrárgazdaság humán feltételeinek megteremtése, különös tekintettel az innovációs készség és a piacorientált szemlélet elterjedésére	II/1. Korstruktúra javítása	0	Nincs kapcsolat
	II/2. Innováció és piaci orientáció a termékpályás szerveződések mentén	0	Nincs kapcsolat
	II/3. Tudásalapú vidéki társadalom	0	Nincs kapcsolat
III. prioritás: A fenntartható termelés és földhasználat garanciáinak erősítése	III/1. Erdészet	+++	Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület; Erdőtelepítésre alkalmas terület; Rendszeresen belvízjárta terület, hullámtér és nyílt ártér
	III/2. Környezetkímélő gazdálkodási módszerek	++	Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület
	III/3. Kedvezőtlen Adottságú Területek	++	Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete
	III/4. Állatjóléti előírások	0	Nincs kapcsolat
IV. prioritás: A vidéki foglalkoztatási feszültségek csökkentése, a vidéki jövedelemszerzési lehetőségek bővítése, illetve a vidéki életminőség javítása, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása	IV/1. Vidéki vállalkozásfejlesztés	0	Nincs kapcsolat
	IV/2. Falumegújítás	++	Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
	IV/3. Integrált kistelepülési szolgáltató terek	+	Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
V. prioritás: Helyi közösségek fejlesztése		0	Nincs kapcsolat
+++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolatot a kategóriák között ++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve tartalmazza, de csak áttételes a kapcsolat + Bács-Kiskun megye területrendezési terve említést tesz róla 0 Nincs kapcsolat			

Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-III)

Az NKP-III a környezeti problémák felszámolása és az értékek megőrzése érdekében meghatározza a legfontosabb célkitűzéseket. Az NKP-III hatéves (2009-2014) időszakára az alábbi tematikus akcióprogramokat fogalmazza meg.

NKP III környezetvédelmi programjának felülvizsgálata - Programok	Illeszkedés	Bács-Kiskun megye területrendezési tervével való kapcsolat
Környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése	0	Bács-Kiskun megye területrendezési terve annak jellegéből adódóan nem tartalmazza
Éghajlatváltozás	++	Több övezet is kapcsolódik a témakörhöz, amelyek mind a mitigációt, mind pedig az adaptációt támogatják
Környezet és egészség	++	Egyes övezeti lehatárolások (pl. vízvédelmiek) közvetve segítik az akcióprogramot.
Települési környezetminőség	+++	A megyei terv a településrendezési terveken keresztül fejti ki hatását, így a településrendezési tervezést és a településfejlesztést jelentősen befolyásolja. A területrendezési terv nagymértékben hozzájárul a települési környezetminőség romlásának megakadályozásához, illetve a pozitív változásokhoz.
A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem	+++	Magterület, ökológiai folyosó és puffertérület övezete, illetve a tájképvédelmi övezetek jelentik a kapcsolatot
Fenntartható terület- és földhasználat	++	A területrendezési terv fő célja a fenntartható területhasználat kialakítása A fenntartható földhasználati rendszerek kialakítását közvetve támogatja.
Vizeink védelme és fenntartható használata	+++	Nagyvízi meder övezete, földtani veszélyforrás övezete, felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő terület övezete, kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete jelenti a kapcsolatot
Hulladékgazdálkodás	++	Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete teremt kapcsolatot
Környezetbiztonság	+	Nagyvízi meder övezete, földtani veszélyforrás területe, rendszeresen belvízjárta terület övezete teremti meg a kapcsolatot
+++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a kategóriák között ++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve tartalmazza, de csak áttételes a kapcsolat + Bács-Kiskun megye területrendezési terve említést tesz róla 0 Nincs kapcsolat		

A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia 2008-2025 (NÉS 2008-2025)

Az Országgyűlés a 29/2008. (III. 20.) határozatával fogadta el a 2008-2025-re szóló Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát (NÉS), amelynek legfontosabb elemei közé tartozik a nemzetközi kötelezettségek teljesítése, a kiváltó gázok kibocsátásának csökkentése és az alkalmazkodás a klímaváltozás következményeihez.

A területrendezési tervek a területhasználat alakításán és a műszaki infrastruktúra hálózatok térbeli elhelyezésén keresztül jelentős mértékben hozzájárulhatnak az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásainak mérsékléséhez.
Országgyűlési határozat – 40/2008. (IV. 17.) – a 2008-2020 közötti időszakra vonatkozó energiapolitikáról

Az ország energiapolitikájának elhatározásai többek között az ellátás biztonságának növelése, a fenntarthatóság biztosítása és a megújuló energiaforrások jelenleginél nagyobb arányú használata, amely szempontok a területrendezési tervek kidolgozása során is szem előtt tartottak.

Az energia-ellátás biztonságának növelését, az energiahordozó import szállítási útvonal és forrás szerinti diverzifikációját a szénhidrogén és villamosenergia hálózatok bővítésével, új hálózati elemek tervezésével segíti az OTTrT. A megyei területrendezési terv az országos hálózatok tervezett elemei helyének pontosításával járul mindehhez.

Az energiaellátás fenntarthatóságának biztosítása mind az országos, mind a megyei területrendezési tervekben a tervezett műszaki infrastruktúra nyomvonalak helyének kijelölésekor a tervezési léptéknek megfelelően a természet- és környezetvédelem szempontjait maximálisan figyelembe véve valósul meg.

2.2.2. A terv összevetése más, azonos szintű koncepciókkal, tervekkel⁴

Bács-Kiskun megye és 9 kistérsége területfejlesztési koncepciója és fejlesztési programjavaslatai

A fejlesztési koncepció 1998 decemberében került elfogadásra. Az azóta eltelt időszak gazdasági, társadalmi, politikai változásait figyelembe véve (pl. hazánk EU csatlakozása) a koncepció felülvizsgálata (vagy akár új

⁴ Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005.(I.11.) Korm.rendelet szerint kiegészítve

koncepció alkotása) aktuális lenne. A koncepció időtávja – a hosszú távú célok megvalósulását 7 éven túl prognosztizálta – is a felülvizsgálat szükségességét támasztja alá.

Mindazonáltal ennek hiányában jelen összevetésben az aktuális koncepciót tudjuk figyelembe venni.

A dokumentum a megye jövőképekének elérése érdekében öt fejlesztési prioritást fogalmaz meg.:

Bács-Kiskun megye és 9 kistérsége területfejlesztési koncepciójának fejlesztési prioritásai	Illeszkedés	Bács-Kiskun megye területrendezési tervével való kapcsolat
A fenntartható vidékfejlesztés (környezeti-gazdasági-települési-társadalmi) feltételeinek megteremtése és gyakorlati alkalmazása	+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem, vagy csak áttételesen tartalmazza
Komplex gazdaságfejlesztés alkalmazása, különös tekintettel a korszerű vertikumú mező- és élelmiszergazdaságra, valamint új, versenyképes, tudásalapú termelő és szolgáltató ágazatok befogadására	+	Infrastruktúra fejlesztésének térbeli ábrázolása
A megye és városai tranzit szerepkörének fejlesztése, a periférikus helyzet felszámolása	+	Közlekedési infrastruktúra fejlesztésének térbeli ábrázolása.
A sajátos történelmi-táji hagyományokból is következően, fűrtserűen összekapcsolódó kistérségfejlesztési programok alkalmazása	+	Bács-Kiskun megye területrendezési terve nem, vagy csak áttételesen tartalmazza. (közlekedési infrastruktúrán keresztül)
A megyei, térségi, helyi identitás fejlesztése, professzionális területfejlesztési együttműködési és intézményrendszer kiépítése a területi - gazdasági - társadalmi kohézió erősítésével	++	Infrastruktúra fejlesztésének térbeli ábrázolása
+++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve hangsúlyozottan tartalmazza, erős kapcsolat a kategóriák között ++ Bács-Kiskun megye területrendezési terve tartalmazza, de csak áttételes a kapcsolat + Bács-Kiskun megye területrendezési terve említést tesz róla 0 Nincs kapcsolat		

2. 3. A terv részceljainak környezeti, társadalmi és gazdasági szempontú konzisztencia vizsgálata, az esetleges ellentmondások feltárása

A konzisztencia vizsgálatok elsődleges célja, hogy feltárja a terv céljai közötti összehangoltságot, feltárja az esetleges ellentmondásokat, vizsgálja a célok közötti belső kapcsolatokat. A kapcsolatok feltárásából jól láthatók a célok egymásra hatásának azon kritikus pontjai, amelyek erősíthetők, vagy éppen gyengíthetők egymást a terv érvénybe lépése, alkalmazása során.

Bács-Kiskun megye területrendezési tervének részceljai	1. társadalmi, gazdasági és környezeti célok megvalósuló térbeli szerkezet kialakítása	2. városok–községek, fejlett –elmaradott térségek közötti különbségek mérséklése	3. megye térszerkezete, településrendszere harmonikus fejlődésének elősegítése	4. térségi területfelhasználás rendjének meghatározása	5. műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjének kialakítása	6. területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzése	7. erőforrások védelme
1. társadalmi, gazdasági és környezeti célok megvalósuló térbeli szerkezet kialakítása		++	++	++	+	++	++
2. városok–községek, fejlett–elmaradott térségek közötti különbségek mérséklése	++		++	0/+	++ P	+	0
3. a megye térszerkezete, településrendszere harmonikus fejlődésének elősegítése	++	++		++	++	+	+
4. térségi területfel-használás rendjének meghatározása	++	0/+	++		++	++	++

5. műszaki-infrastrukturális hálózatok összehangolt térbeli rendjének kialakítása	+	++	++	++		++ P	++ P
6. területi, táji, természeti, ökológiai és kulturális adottságok, értékek megőrzése	++	+	+	++	++ P		++
7. erőforrások védelme	++	0	+	++	++ P	++	
+ – erős kapcsolat a tervcélok között; ++ – erős kapcsolat; 0 – nincs kapcsolat; P – jelentős problémák, hiányosságok							

2. 4. A jelenlegi környezeti, társadalmi és gazdasági állapotnak a tervvel összefüggésben lévő elemei

2. 4. 1. Környezet

Talajok

Bács-Kiskun megye átlagos tengerszint feletti magassága 80 és 140 méter közötti, talajadottságait tekintve leginkább a homok és löszös talajok jellemzőek. Ezek közül is a futóhomok, a humuszos homoktalajok, amelyek elsősorban a megye középső területein találhatóak. A futóhomok a Bugaci-homokháton a legelterjedtebb, ahol 50-60 m-t is elérhet a vastagsága, de a többi kistájon is előfordul. A területének több mint felét nagy víznyelésű és vízvezető, gyenge vízraktározási képességű és szintén gyenge víztartó talajok jellemzik. A nyugati területeken (elsősorban a Duna menti Solti-síkság, és a Kalocsai-Sárköz) a réti talajok, réti öntéstalaj, lápos réti talajok, réti csernozjomok találhatóak, amelyek alapvetően jó víznyelésű, vízvezető-képességű, jó víztartó és jó raktározási tulajdonságokkal rendelkeznek. A dél-nyugati és keleti területek legjellemzőbb talajtípusa a csernozjom talajok. A megye területén több helyen is előfordulnak – legnagyobb kiterjedésben szintén a Solti-síkság területén – szoloncsák-szolonyc talajok is, amelyek a felszínhez közelálló talajvízszint miatt alakulnak ki, és amelyeknek már a felszíni rétegeiben is nagyobb mennyiségű (>0,5%), vízben oldható só mutatható ki.

Felszíni vizek

A felszíni vizek a megye területére adott vízminőséggel, jelentős szennyezőanyag terheléssel érkeznek az ország más területéről, illetve közvetlenül az országhatáron kívülről. Ezen felül a vízgyűjtőterületen közvetlenül, vagy közvetetten a közcatorna-hálózat révén bevezetett szenny- és használtvizek minősége és a szennyezőanyagok terhelésének nagysága is megszabja a megye felszíni vizeinek minőségi állapotát. A felszíni vizek mennyiségi és minőségi állapotára a természetes meteorológiai tényezők és az emberi beavatkozások (vizeket erő szennyezés, természetes vízjárást és mederformát megváltoztató beavatkozások, nem minden esetben fenntartható vízhasználat, nem megfelelő területhasználat) is hatással vannak. Gondot okoz a növényi tápanyagok (foszfor, nitrát) és a szennyvizek mellett a különféle állattartótelepekről, halastavakból a vizekbe jutó szerves anyagok nagy mennyisége is. Mezőgazdasági eredetű diffúz szennyezések közül a nitrátérzékenység a 27/2006 (II. 7.) Korm. Rendelet alapján a Homokhátság nyugati, a Kalocsai-Sárköz és a Bácskai-löszhát területén kiemelkedő. A szennyvíztisztítás nagy problémákat okozott a megyében, azonban helyzete és kapacitása a folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően fokozatosan javult az elmúlt években.

Felszín alatti vizek

A Duna-Tisza közti Homokhátság területén a száraz időjárás és a megnövekedett vízkivétel együttes hatására nagymértékű vízszintsüllyedés volt megfigyelhető, amely már lényegesen kisebb mértékű, mint korábban. Így felszín alatti vizek közül a talajvizet – mennyiségi, minőségi problémái miatt – csak a nem ivóvízminőséget igénylő egyedi kutas vízhasználatok (pl. öntözés) kielégítésére használják fel, ill. csökkenő mértékben még külterületi (tanyai) vízellátásra is igénybe veszik. Az ivóvíz ellátást is szolgáló rétegvíz-készlet az Alföld és egyben a megye legnagyobb és leginkább védett helyzetű felszín alatti vízfőlésege. A megye egész területén fellelhetők kiemelkedő természeti értéket képviselő hévizek, termálvizek, amelyek hőmérséklete széles skálán mozog (39-90 °C).

Levegő

Bács-Kiskun megye területének jelentős része az ország légszennyezettség szempontjából kevésbé terhelt területei közé tartozik. A légszennyezettség elsősorban a városokban és a fő közlekedési útvonalak környezetében jelentősebb. A közvetlen szennyező források által nem érintett települések – különösen a nagy kiterjedésű tanyahálózat – levegőminősége megfelelő, jelentős területeken pedig kifogástalan. A városok fő szennyező forrásai a közúti közlekedés, a lakossági-közintézményi fűtés-energiafelhasználás és az ipari, szolgáltatási kibocsátások.

A 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet az ország területén légszennyezettségi agglomerációkat és zónákat jelöl ki. Bács-Kiskun megye területe a „10. Az ország többi területe” nevű zónába van sorolva. A megye települései közül Baja és Kecskemét városok külön csoportba, a „11. Kijelölt városok” körébe tartoznak. Mindkét városban a szálló por értékei minősülnek egészségügyi határértéket meghaladónak, a többi szennyező anyag tekintetében jónak mondhatóak az értékek. Baján a nitrogén-oxid szennyezés mértéke is a felső vizsgálati küszöb és a légszennyezettségi határérték között van.

Természeti értékek

A megyében az országos jelentőségű védett természeti értékeket a Duna-Tisza közén a *Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság*, kisebb részben - a dunántúli rész a Mohácsi-szigettel - a *Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság* kezeli. Egyes kisebb, a Tisza hullámterében Bács-Kiskun megyébe benyúló védett természeti területeken a szakmai felügyeletet a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság látja el. Az elsőfokú természetvédelmi hatóság az Alsó-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, valamint az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség.

A kiemelkedő természeti értékek nemzetközi elismeréseként a KNP területének kétharmadát az UNESCO Ember és Bioszféra (MAB) programja *Bioszféra Rezervátum* má nyilvánította.

A vizes élőhelyek fokozott védelmét szolgáló *Ramsari Egyezmény* hatálya alá a következő területek tartoznak: a *KNP Felső-Kiskunsági tavainak vidéke*, az *Izsáki Kolon-tó*, a *Mártélyi TK*, valamint a *Pusztaszeri TK egy része*.

A megyében a nemzeti parkok, tájvédelmi körzetek és természetvédelmi területek országos védelem alá egyedi jogszabállyal eddig összesen 26719 hektár kiterjedéssel kerültek, ami országosan az ilyen besorolású területek 10,5 %-a

2. 4. 2. Társadalom

Magyarország lakossága 2009-ben 10 millió 14 ezer 324 fő volt, mintegy 62 ezer fővel kevesebb, mint 2005-ben, ami kb. 0,6%-os csökkenést jelent. E vizsgált időszak alatt Bács-Kiskun megye népessége kb. 1,8%-kal, 9444 fővel csökkent, ami alapján a megyei demográfiai rangsor körülbelül közepén helyezkedik el, a Dél-Alföld 3 megyéje közül pedig a legkedvezőbb helyzetben van.

A népesség természetes fogyása minden kistérségre és – Kecskemét valamint Kerekegyháza kivételével – a megye összes településére jellemző volt. 2005 és 2009 között 22 településen volt összességében pozitív a vándorlási egyenleg, de közülük csak öt település tudta ezzel teljes mértékben ellensúlyozni a természetes fogyás okozta népesség-veszteséget. A vizsgált időszakban a megyének mindössze 7 településén nőtt a népességszám: e települések – Dunaegyháza kivételével – Kecskemét szuburbán zónájához tartoznak. Mindez arra utal, hogy Kecskemétre is jellemző az ország nagyvárosaira és környékükre jellemző agglomerálódás.

2. 4. 3. Gazdaság

Mezőgazdaság

A mezőgazdaság szerepe – az országos tendenciákhoz hasonlóan – Bács-Kiskun megyében is tovább csökkent az elmúlt fél évtizedben, bár ennek ellenére az ágazat súlya még mindig jelentős. Az agrárium 2007-ben a (az erdő-, a hal- és a vadgazdálkodást is magában foglalva) 10,66%-kal (2002-ben 13,36%) járult hozzá a megye gazdasági teljesítményéhez (az országos érték 3,9%).

A mezőgazdaságban alkalmazásban állók aránya is csökkenő tendenciát mutat. 2007-ben az összes alkalmazásban álló 6,4%-a (2002-ben 8,07%-a) volt az ágazatban foglalkoztatva, de ez érték így is meghaladja az országos mutatót (3,1%). Bács-Kiskun megyében tehát a mezőgazdaságnak még mindig jelentős szerepe van, annak ellenére, hogy az ágazat súlya évről évre csökken.

Bács-Kiskun megyében a mezőgazdasági területek aránya az összes földterületből 64,35 %, amely valamivel magasabb, mint az országos átlag (62,2 %). A mezőgazdasági területeken belül az országos átlagnál jelentősen alacsonyabb a szántóterület (68,5%) részesedése, bár itt is ez a földhasználati forma dominál. A második legnagyobb kiterjedésű mezőgazdasági földhasználat a gyepek. A gyepek részesedése a megye mezőgazdasági területén belül 23,95%, amely jelentősen magasabb, mint országos részarány (17,5%). A konyhakert, a szőlő és a gyümölcsös aránya az összes mezőgazdasági területhez viszonyítva mind megyei, mind pedig országos viszonylatban alacsony (1-5%). A gyümölcsösök, de főképp a szőlőterületek megyei súlya azonban jelentősen meghaladja az országos részarányokat.

Erdőgazdálkodás

Bács-Kiskun megye erdőterülete a Bács-Kiskun megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóságának adatai alapján 173 771 ha, ami 20,5%-os erdősültségnek felel meg. Ez az érték nagyjából megegyezik az országos

mutatóval (~20%), de az alföldi megyék között magasnak számít. A megyén belül igen magas az erdősültség a Duna-Tisza közti síkvidék kistájain (Kiskunság- homokhát, Bugaci homokhát stb.) és az Illancs vidékén, továbbá a Tolnai-Sárvíz területén, melynek hullámtéri erdői kisebb részben a megyéhez tartoznak.

Bács-Kiskun megye teljes területe az erdős sztyepp klímazónába esik, az erdőterületek döntő többsége a vázталajok közé tartozó futóhomok talajon helyezkedik el, melyek rossz vízgazdálkodású, gyenge víztartó talajok. A futóhomok mellett nagyobb erdőfoltok még a humuszos homok és az öntéstalajokon helyezkednek el. A futóhomokon történő erdőtelepítések célja a homoktalaj megkötése volt, az erdőtelepítések során (a múlt század második felében) főképpen akácot, fekete- és erdeifenyőt használtak. Ennek következtében a megyében jelenleg is igen magas ezeknek a fafajoknak az aránya: az akác az erdőterület 33,5%-án, míg a fenyő 27,5 %-án található.

Üdülés-idegenforgalom

Bács-Kiskun megye turisztikai potenciálja, vonzereje döntő részben a természeti tényezőkre épül, miután idegenforgalmi szempontból a természetvédelmi területek és termálfürdők, továbbá a műemlékekben gazdag városok (Kecskemét, Kalocsa, Baja) rajzolják ki a frekvenciált célterületeket. Mellettük a megye közepő része (Bugac környéke) jelenti a vendégforgalom fő súlypontját.

A megye szempontjából legfontosabb turisztikai ágazatok a következők:

Ökoturizmus, aktív turizmus: Magyarország változatos közepő vidékét, Bács-Kiskun megye területét a tágas horizontú puszták, árvalányhajú borított homokbuckák, tavak, a Tisza menti erdők jellemzik. A megye természetvédelmi oltalom alatt álló területei közül a legnagyobb kiterjedésű a Kiskunsági Nemzeti Park, ezen kívül tájvédelmi körzetek, természetvédelmi területek, az ún. ex-lege lápok és szikes tavak is találhatóak itt. A védett területeken ma már számos túraútvonal (a megyét 115 km hosszban szeli át az Alföldi Kéktúra), tanösvény (Aqua Colum, Boróka, Kékmoszat, stb.), kilátó segíti a természetjárást. A Nemzeti Park bemutatóhelyein (Természet Háza, Virágh kúria, Bugaci pásztormúzeum, stb.) pedig a térség természeti és kultúrtörténeti örökségét ismerhetik meg a látogatók. A sokrétű természeti és táji adottság az *aktív turizmus* – vízi turizmus, természetjárás, megfigyelés, kerékpározás, horgászat, vadászat, lovaglás, sporttevékenységek – területén is jól hasznosítható. Ugyanakkor a megye vízi turizmusának fejlődése nem választható el a hajózási infrastruktúra fejlesztésétől. Negatív tényezőnek számít a parti infrastruktúra hiánya, a víziút esetenkénti nagy távolsága a településektől, a megfelelő kiépítettségű utak és kikötők hiánya.

Egészségturizmus: A termál- és gyógyvizek csaknem mindenütt jelen vannak a megyében. Egy tucat olyan település van, ahol fürdőket, illetve strandokat építettek ki ezen a vízbázison. A magas színvonalú gyógyászati szolgáltatások, az élményfürdők a megye- és országhatáron túlról is fogadnak látogatókat. Nagy népszerűségnek örvendenek Izsák, Dunapataj, Kecskemét, Kiskunmajsa, Kiskunhalas, Kunszentmiklós, Kunfehértó, Mélykút és Tiszakécske fürdői és strandjai.

Konferencia-turizmus: *Kecskemét* központi fekvése, ideális megközelíthetősége, kulturális élete miatt kiváló kirándulási célpont, és elsőrendű helyszín konferenciák, tanácskozások, kiállítások megrendezéséhez. Baja Duna-parti fekvése és a kikapcsolódási lehetőségek miatt konferencia-város, míg Lajosmizse a fővárostól való közelsége és jó megközelíthetősége miatt népszerű.

Kulturális és örökségturizmus: Jelentősek a megye kultúrtörténeti értékei, hagyományai, rendezvényei. Számos településen a kultúra és a hagyományok – kiegészítő elemként – a feltétlenül bővítendő számú, egyedi tartalmú komplex idegenforgalmi termék részét is képezhetik. A térség értékeit építészet is gazdagítja: Kecskemét szecessziós belvárosa, a népi építészet ragyogó példái, ipartörténeti emlékek (kiskunfélegyházi szélmalom, jánoshalmi malom), illetve a kiemelkedő értéket képviselő egyházi épületek. A kulturális és örökség turizmus további jelentős adottságai hazánk neves személyiségeinek szülőhelyei (pl. Kiskőrös-Petőfi Sándor), valamint a múzeumok (Kecskemét, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas), melyek az alföldi festészet, szobrászat alkotásait, a vidék népművészetét iparművészeti remekeit (pl. kiskunhalasi Csipkeház) és az itt élő nemzetiségek (svábok, szlovákok) viseletét, használati tárgyait mutatják be.

Bor- és gasztronómiai turizmus: A *gasztronómia*, a tájjellegű ételek és az elkészítésükhöz felhasznált nyersanyagok előállítása is bizonyos mértékig a hagyományok ápolását jelenti. Híres a halászlé, melynek nélkülözhetetlen alapanyaga a hungarikumok közé tartozó pirospaprika. Szintén hungarikum a Kecskemét környékén termő kajszibarack, valamint az abból készített fűtölős barackpálinka. A megye területét érintik a Kunsági- és a Hajós-Bajai Borvidék termőterületei, amelyek a *borturizmus* fejlesztésének, a bortúrák szervezésének, gasztronómiai turisztikai útvonalak lehetőségét is hordozzák.

2. 5. A tervben javasolt térségi területfelhasználási kategóriák kijelölésével és övezetek lehatárolásával kapcsolatos azon környezeti, társadalmi és gazdasági jellemzők azonosítása, amelyekre a terv valószínűleg jelentős befolyással lesz

Területfelhasználási kategóriák, térségi övezetek	Talaj	Víz	Levegő	Táj	Épített környezet	Élővilág	Emberi egészség és rekreáció feltételei	Társadalom biztonságérzete	Foglalkoztatottság	Gazdaság
Erdőgazdálkodási térség	++	++	++	++	0	++	++	0	0	+
Mezőgazdasági térség	++	+	+	++	+	++	+	+	+	+
Városias települési térség	++	++	++	+	++	+	++	0	++	++
Hagyományosan vidéki települési térség	++	++	++	++	++	+	++	+	+	+
Vízgazdálkodási térség	0	++	0	+	+	+	++	+	0	0
Építmények által igénybe vett térség	++	+	++	++	++	+	++	++	++	++
<i>Vízgazdálkodási rendszerek és építmények</i>	+	++	0	+	+	++	+	++	0	+
<i>Villamosenergia-hálózatok és építmények</i>	0	0	0	++	+	+	+	++	+	+
<i>Szénhidrogén hálózatok és építmények</i>	+	0	0	0	0	+	0	++	+	+
<i>Gyorsforgalmi utak</i>	+	+	++	++	0	++	++	++	++	++
<i>Főutak és mellékutak</i>	+	+	++	+	0	++	++	+	+	+
<i>Kerékpáros közlekedés</i>	0	0	+	+	0	+	+	+	0	0
<i>Nagysebességű vasútvonal</i>	+	0	+	+	0	++	+	++	+	+
<i>Egyéb vasútvonal kategóriák</i>	+	0	+	+	0	++	+	+	0	+
<i>Vízi közlekedés</i>	0	++	+	+	+	+	+	0	0	+
<i>Légi közlekedés</i>	+	+	+	+	+	+	++	+	+	+
<i>Logisztikai központ</i>	+	+	++	++	+	+	+	++	++	++
<i>Térségi jelentőségű hulladéklerakó helyek</i>	+	+	+	++	+	+	+	+	0	+
Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület	++	+	+	++	0	++	+	+	+	++
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület	++	++	++	++	0	++	+	+	+	+
Erdőtelepítésre alkalmas terület	++	++	++	++	0	++	++	+	+	+
Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület	+	+	+	++	+	++	+	+	0	+
Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület	+	++	0	0	0	0	++	++	0	0
Felszíni vizek vízminőség- védelmi vízgyűjtő területének	+	++	0	0	0	+	+	+	0	0
Ásványi nyersanyag gazdálkodási terület	+	+	+	+	0	+	+	0	+	+
Együtt tervezhető térségek	+	+	++	+	++	+	++	+	+	+
Magterület	+	+	+	++	+	++	+	+	0	0
Ökológiai folyosó	+	+	+	++	+	++	++	0	0	0
Pufferterület	+	+	+	+	+	+	+	0	0	0
Országos jelentőségű tájképvédelmi terület	0	+	0	++	++	++	+	0	0	+
Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület	0	+	0	++	++	++	+	0	+	+
Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület	+	+	+	+	+	+	+	++	+	+
Történeti település	0	0	0	++	++		+	0	0	+
Világörökség és világörökség várományos terület					++		+			
Rendszeresen belvízjárta terület	+	+	0	+	0	+	+	++	+	+
Nagvízi meder	0	+	0	+	0	+	+	+	0	+
Földtani veszélyforrás területe	+	0	0	0	+	0	0	++	0	+
Vizerózióknak kitett terület	++	0	0	+	0	+	0	+	0	+
Széléroziónak kitett terület	++	0	++	+	+	+	+	+	0	+
Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület és honvédelmi terület	0	0	0	0	+	+	0	++	+	0

+ gyenge, áttételes, vagy közvetett kapcsolat a környezeti elem, rendszer és a vizsgált kategória között
++ erős, közvetlen kapcsolat a környezeti elem, rendszer és a vizsgált kategória között
0 nincs kapcsolat vagy nehezen értelmezhető kapcsolat

2. 6. A terv által feltárt környezeti konfliktusok értékelése, és a környezeti, társadalmi és gazdasági állapot várható alakulása abban az esetben, ha a módosítási javaslatok nem valósulnának meg

A területrendezési terv javaslatainak meg nem valósulása esetén bekövetkező környezeti konfliktusok vizsgálatánál az OTrT, valamint Bács-Kiskun megye területrendezési terve módosításához készített feltáró vizsgálatának anyagai az irányadók. A vizsgálat azokat, a területrendezési terv megvalósulása nélkül

bekövetkező konfliktus köröket, illetve környezetalakulási prognózisokat tartalmazza, amelyek tükrözik a jelenlegi folyamatok fennmaradása és a tervjavaslat nélkül kialakuló környezeti következményeket.

Kategóriák	Konfliktusok értékelése	Környezeti, társadalmi, és gazdasági állapot várható alakulása a terv megvalósulása nélkül (trend)
	Állapot (S)	Hatás (I)
Erdőgazdálkodási térség	Az alföldi megyékhez viszonyítva magas (kb. az országos átlagnak megfelelő) az erdőterületek aránya (~20,5%) Főleg gazdasági célú erdők, nem őshonos fajokkal.	A kedvező erdőtelepítési alkalmasságú területek beépülhetnek. A rekreáció feltételei és az életminőség nem javul. Pozitív externáliák elmaradnak.
Mezőgazdasági térség	A megyében a mezőgazdaság (ezen belül főként a szántóföldi) a domináns területhasználat. Az egyéb területfelhasználási kategóriákba tartozó területek növekedése csak a mezőgazdasági térség területének rovására történhet.	Ökológiai rendszerek, illetve mg-i erőforrások megújuló-képességének csökkenése, veszélyeztetése, kiemelkedő tájképi értékkel rendelkező területek fokozódó veszélyeztetése. Az öntözés miatt tovább csökkenő talajvízszint.
Vízgazdálkodási térség	Emberi beavatkozások miatt a kisebb tavak felszámolásával, eltűnt parti vegetációkkal, átalakuló tájjal kell számolni.	Vizek parti sávjának beépítése folytatódik. A rekreáció feltételei romlanak. Deflációs tavak kiszáradása, elmosarasodása az éghajlatváltozás és a csökkenő talajvízszint miatt.
Települési térség <i>Városias települési térség</i> <i>Hagyományosan vidéki települési térség</i>	A településrendezési tervekben jelentős beépítésre szánt területek kijelölése történik. A kivett területek növekedésével az ökológiai rendszer károsodhat, a környezetterhelés növekszik.	A települési térség további növekedése veszélyezteti a természeti és környezeti erőforrásokat. Negatív externáliák nőnek.
Építmények által igénybe vett térség		
Energiaközmű-hálózatok és építmények		
<i>Villamosenergia-hálózatok és építmények</i> <i>Erőművek</i> <i>Szénhidrogén hálózatok és építmények</i>	A megyében a megfelelő ellátáshoz hálózati- és létesítményi fejlesztések társulnak.	A védelmi övezetek lehatárolása, területükön az energetikai vonalas hálózatok szabályozása nélkül nem érvényesíthetők maradéktalanul a táj- és környezetvédelem érdekei.
Közlekedési hálózatok és építmények		
<i>Gyorsforgalmi út</i>	A gyorsforgalmi utak műszaki, gazdasági és környezeti szempontból is ideális nyomvonalának kiépülése.	A tervezett gyorsforgalmi utak műszaki, gazdasági, környezeti szempontból ideális nyomvonala számára azok elépülésével a terület nem biztosítható, így az optimálistól eltérő nyomvonalakon tovább nő a környezetterhelés. Negatív externáliák keletkeznek.
<i>Főút</i> <i>Mellékút</i>	A hiányzó közlekedési kapcsolatok és a meglévők rossz minősége rontja a települési, emberi környezetet.	Az úthálózat fejlesztése a közlekedési feltételek javítása mellett mindenképpen környezetterhelést okoz. Az útfejlesztések egy részének elmaradása pozitív hatást gyakorol a természeti értékek fennmaradására. A fejlesztések hiányában tovább nő a településeken áthaladó utak környezetszennyezése. A fentiek az életminőség romlásához vezetnek és negatív externáliák keletkeznek.
<i>Nagysebességű vasútvonal</i>	Az NSV műszaki, gazdasági és környezeti szempontból is ideális nyomvonalának kiépülése a tervezési paraméterek merevsége miatt műszaki, gazdasági és környezeti konfliktust idéz elő.	Az NSV elsősorban a kisebb távolságú (900-1000 km) repülések utasainak nyújt jóval kisebb környezetterhelést okozó közlekedési alternatívát. A nagysebességű vasút a térségi gazdaságra is kedvező hatást gyakorol, így a meg nem valósulása rontja a gazdasági társadalmi feltételeket.
<i>Transz-európai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos és egyéb országos törzshálózati vasútvonalak, egyéb vasúti mellékvonal</i>	A vasúti áruszállítás aránya folyamatosan csökken a közúti áruszállítással szemben. Ez növekvő környezetterhelést jelent.	A közúti áru fuvarozás rohamosan növekvő aránya az áruszállításban nem mérsékelhető a vasúthálózat fejlesztése nélkül.
<i>Nemzetközi és országos jelentőségű közforgalmú kikötő, Személyforgalmi</i>	Kevés a közforgalmú kikötő, nem megfelelő a kiszolgáló infrastruktúra.	Nem biztosítható a legalkalmasabb terület a kikötő számára.

Kategóriák	Konfliktusok értékelése	Környezeti, társadalmi, és gazdasági állapot várható alakulása a terv megvalósulása nélkül (trend)
<i>kikötő</i>		Növekvő forgalom a kikötőkhöz.
<i>Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérré fejleszthető repülőtér Egyéb nyilvános és nem nyilvános polgári célú repülőtér</i>	A repülőterek és a kiszolgáló létesítmények környezetterhelése a növekvő forgalom miatt emelkedik.	Megfelelő koordináció hiányában nem, vagy nem megfelelő helyen javulnak a légi kapcsolatok.
<i>Országos kerékpárút törzshálózat Térségi kerékpár hálózat</i>	Jelenlegi hálózat sűrűsége és kialakítása nem megfelelő. A kerékpározás számára a domborzati viszonyok kedvezőek.	Kerékpárút hálózat kialakítása nélkül nem bővülnek a környezetkímélő közlekedési lehetőségek
<i>Térségi jelentőségű logisztikai központ</i>	Logisztikai központok hiányában az áruszállítás környezetterhelése diszperz módon jelentkezik.	Növekvő forgalom, zaj-, rezgésterhelés, növekvő szállítási távolságok, koordinálatlan áruszállítás.
TÉRSÉGI ÖVEZETEK		
Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület	Beépítés és egyéb más célú hasznosítás veszélye.	A területek igénybevétele beépítés vagy egyéb nem mezőgazdasági célra (rosszabb minőségű földek helyett).
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület	Folyamatosan növekszik az igény az erdőterületek beépítésére és hasznosítási módjának megváltoztatására.	Az övezet kijelölése nélkül növekszik a legjobb minőségű erdőterületek művelési ág változtatásának veszélye. A kiváló erdőterületek esetleges megszűnése a rekreáció és az életminőség feltételeit is rontja. Pozitív externáliák csökkennek.
Erdőtelepítésre alkalmas terület	A erdőtelepítésre legalkalmasabb területek agglomerációk közelében folyamatos „beépítési”, területhasználat változtatási nyomásnak vannak kitéve.	Beépített területek, agglomerációk közelében tovább folytatódik a potenciális erdőterületek beépítése. A társadalom életminőségének a rekreáció feltételeinek javulása elmarad. Pozitív externáliák (ökoszisztéma szolgáltatások) elmaradnak.
Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület	Bánya utótaják és barnamezős területek állapota mind környezetvédelmi, mind vizuális-esztétikai szempontból nem megfelelő	Beavatkozás nélkül a területek újrahásznosítása nem oldható meg, s leromlott állapotukban más, szomszédos területegységekre is kedvezőtlen hatással vannak. Tájrehabilitáció nélkül tovább romlik a környezet állapota. A társadalom életminőségének a rekreáció feltételeinek javulása elmarad. Pozitív externáliák elmaradnak.
Országos jelentőségű tájképvédelmi terület Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület	Az övezet lehatárolása nélkül a táj védelme nem kap kellő alátámasztást.	A tájkép, mint természeti erőforrás nem kap megfelelő védelmet, tovább nő a „vizuális szemét” mennyisége, rendezetlenség érzése növekszik, a turizmus által érintett területeken csökken a látogatók száma A rekreáció és az életminőség feltételei romlanak. Pozitív externáliák csökkennek.
Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület	A felszíni környezetszennyező tevékenységek (pl. bányászat, nem megfelelő hulladéklerakók) által veszélyeztetve (pl. parti szűrésű vízkivételek).	A vízminőség veszélyeztetettségének mértéke megmarad, vagy tovább romlik. Az életminőség feltételei romlanak.
Felszíni vizek vízminőség- védelmi vízgyűjtő területe	A keletkezett szennyvíz a felszíni vizekbe juthat. Alacsony csatornázottság.	A vízminőség veszélyeztetettség mértéke megmarad, vagy tovább romlik. A rekreáció és az életminőség feltételei romlanak.
Ásványi nyersanyag gazdálkodási terület	Potenciális ásványvagyon-lelőhelyek védelme nem megoldott és koordinált egyéb területhasználatokkal.	Az érintett települések rendezési tervében meghatározott korlátozó előírások a nemzeti vagyon részét képező ásványvagyon bányászatát ellehetleníthetik.
Együtt tervezhető térségek	A lehatárolás nélkül párhuzamos és koordinálatlan fejlesztések valósulhatnak meg az agglomerációs településeken.	Koordinálatlan település- és területfejlesztés. A rekreáció és az életminőség feltételei romlanak.
Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület	Honvédelmi területek védelme nem megoldott.	Az érintett települések rendezési tervében meghatározott korlátozó előírások a honvédelmi területeket továbbra sem védik.

Kategóriák	Konfliktusok értékelése	Környezeti, társadalmi, és gazdasági állapot várható alakulása a terv megvalósulása nélkül (trend)
Magterület	A természetvédelmi területek védelme nem kap kellő figyelmet.	Tovább folytatódik a természeti erőforrás részét képező közvagyon károsodása. Védelmet szolgáló, területhasználatot korlátozó szabályozás nélkül e területek károsodása nem kerülhető el. A rekreáció és az életminőség feltételei romlanak. Pozitív externáliák (ökoszisztéma szolgáltatások) csökkennek
Ökológiai folyosó		
Pufferterület		
Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület	Védelemre érdemes táji és művi értékekkel rendelkező térségeket veszélyeztet a jelenlegi kijelölési gyakorlat.	A jelenlegi, főleg csak a természeti elemek oldaláról közelítő kijelölés a táji és kulturális értékeket figyelmen kívül hagyja. A térségi hulladéklerakók kijelölése mellett a lakossági hulladéktermelést is csökkenteni kellene. Negatív externáliák keletkeznek.
Világörökség és világörökség várományos terület	Részletes területi szabályozás hiánya.	Örökségvédelem helyzete, a védett értékek állapota a területek turisztikai vonzereje, nemzetközi megítélése romolhat, károsodhat.
Történeti települési terület	A településszerkezetet és a tájképet megbontó új elemek károsan befolyásolják a történeti jelleget. Az építészeti emlékek állagvédelmének elmaradása pótolhatatlan értékek pusztulását eredményezi.	Az illeszkedést figyelmen kívül hagyó új szerkezettel megjelenő vonalas és felületszerű elemek károsítják, tönkreteszik a történeti értékű elemeket, elem együtteseket. Az építészeti emlékek nem megfelelő hasznosítása, megóvásuk, felújításuk elmaradása történeti emlékek pusztulását eredményezheti.
Rendszeresen belvízjárta terület	Belvízjárta területek vízelvezetése nem megoldott.	A kijelölés hiányában a beépítésre szánt területeken nőhet a környezeti kockázat. A társadalom biztonságérzete romlik és jelentős gazdasági károk keletkeznek.
Nagyvízi meder	Vízek parti sávjában a túlzott beépítés nem megfelelően korlátozott.	A parti sáv beépítése tovább fokozódik. A társadalom biztonságérzete romlik és jelentős gazdasági károk keletkeznek.
Földtani veszélyforrás terület	A területhasználat változásokkal a csúszásveszély fokozódik.	A kijelölés hiányában a beépítésre szánt területeken nőhet a környezeti kockázat. A társadalom biztonságérzete romlik és jelentős gazdasági károk keletkeznek.
Vízérózióknak kitétt terület	A területhasználat változások kedvezőtlenül befolyásolhatják a vízérózió alakulását	Egyes területhasználati változásokkal a vízérózió fokozódik (pl. erdő kivágása).
Szélerózióknak kitétt terület	A felmelegedéssel, terület- használati változásokkal a defláció fokozódik.	A területhasználati változások a defláció fokozódását eredményezhetik.

2. 7. A tervcélok megvalósulásával közvetve, vagy közvetlenül környezeti, társadalmi és gazdasági szempontból negatív hatást kiváltó tényezők feltárása, különös tekintettel azon tervi elemekre, amelyek a természeti erőforrások igénybevételét, a környezetterhelés módosulását, vagy az emberi egészség közvetlen károsodást idézik elő

A környezeti terhelés vizsgálata a térségi szerkezeti terv és a térségi övezetek lehatárolásával a természeti erőforrások és a környezet terhelésében, valamint az emberi egészség károsodásában bekövetkező hatásokat értékeli.

Térségi területfelhasználás kategóriái	Hatótényező	Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	Terhelés jellege
Erdőgazdálkodási térség	Területi növekedés, amely származhat a lehatárolás és besorolás változásából és az új erdőtelepítésekből.	+	0	0	A hatás egyaránt kedvező és kedvezőtlen is lehet (erdőterület növekedése – de nem mindegy, hogy milyen fafajokból, ültetvényyszerű erdők stb.) A hatás tartós, de visszafordítható. Monokultúrás erdők arányának növekedése, rövid vágásérettségű, biomassza termelési célú erdők arányának

Térségi területfelhasználás kategóriái	Hatótényező	Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	Terhelés jellege
					növekedése. Értékes gyepek területének erdősítése. Vízháztartás esetleges kedvezőtlen alakulása, felszín alatti vizek utánpótlási lehetőségeinek csökkenése. Nem megfelelő fajtaösszetétel esetén a biodiverzitás csökkenése.
Mezőgazdasági térség	Növényvédelem fokozódása, génmanipulált növények terjedése, Kedvezőtlen adottságú területeken történő helytelen gazdálkodás, MTÉT területek túlterhelése. Erőforrások túlzott használata.	+	+	+	Helytelen tápanyag utánpótlással a nitrát szennyezés növekedése. Kemizálás növekedése miatt növekvő környezetszennyezés. Genetikailag módosított termékek miatt jelentős beavatkozás fordulhat elő az ökológiai folyamatokban. Parlagterületek potenciális növekedése. Biodiverzitás csökkenése, MTÉT területek terhelése, Ökológiai hálózat veszélyeztetése. Extenzifikálódás/intenzifikálódás irányába mozduló téregységek jelölhetősége, szabályozhatósága elmarad ezen a szinten /kérdéses, egyáltalán értelmezhető-e egy ilyen mozaikos jellegű területhasználat ezen a szinten/ A hatás rövid idejű vagy tartós és nem biztos, hogy reverzibilis.
Települési térség	Műszaki infrastruktúra elemek száma növekszik	+	+	+	Beépítettség növekedése, Szennyezettség növekedése, Növekvő forgalom Ökoszisztémák károsodása, eltűnése ⁵
Vízgazdálkodási térség	A kiegészítésre kerülő foltszerű, ténylegesen is térségként értelmezhető egységek bekerülése a tervbe. Térségként nem értelmezhető elemek kikerülése a tervből.	+	+	0	A folyók, tavak és a vízzel borított kisebb- nagyobb felületek (bányatavak, csatornák stb.) jelentős ökológiai értéket jelentenek. Közmuólló nyílása miatti talaj- és vízszenyezés fordulhat elő. Hatás rövid vagy tartós, jelentős áldozatokkal visszafordítható.
Építmények által igénybe vett térség	A térség nagysága jelentősen növekszik (infrastrukturális fejlesztések).	+	+	+	Környezeti károk növekedése (zajkár és levegőminőség romlás) Fragmentáltság, szabdaltság növekedése, Területfoglalás. Élőhelyek megszűnése, károsítása. Tartós, illetve végleges. Kevésbé reverzibilis.
<i>Villamos- energia- hálózatok és építmények</i>	Az igénybevett terület nem jelentős mértékben növekszik.	+	+	+/-	Helytelen tervezés és kialakítás esetén tájökológia viszonyok károsítása. Zavaró tájképi elemek megjelenése. Fragmentáltság, szabdaltság növekedése. Rövid idejűek vagy tartósak, csak részben visszafordíthatóak, többnyire nem fordíthatóak vissza.
<i>Szénhidrogén- energia hálózatok és építmények</i>	Az igénybevett terület nem jelentős mértékben növekszik.	+	+	0	Környezeti kockázat növekedése, havária veszély. Szénhidrogén energiahordozóktól történő függés növekedése Stratégiai tározók építésével, kialakításával a környezeti kockázat potenciális növekedése
<i>Gyorsforgalmi út</i>	Az igénybevett terület növekszik.	+	+	+	Az új nyomvonalak mentén nő a levegőszennyezés és a zajterhelés Fragmentáltság növekedése Forgalomműködés +/- környezeti hatások áthelyeződése járulékos építmények (logisztikai központok stb.) megjelenése Élőhelyeket zavaró vonalvezetés veszélye

⁵ A konfliktus kifejtése a fejezet végén található.

Térségi területfelhasználás kategóriái	Hatótényező	Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	Terhelés jellege
<i>Főút</i>	Az igénybevett terület növekszik.	+	+	+	A sűrűn beépített lakóterületeken áthaladó főutak mentén jelentős környezeti károk, Zajszint növekedés, rezgésterhelés, porterhelés és magas károsanyag- kibocsátás Élőhelyeket zavaró vonalvezetés, Környezeti terhelések megjelenése korábban terhelésmentes területen Területfoglalás
<i>Mellékút</i>	Az igénybevett terület kismértékben és rövidebb szakaszokon növekszik.	+	+	0	Zajszint növekedés, rezgésterhelés, porterhelés és magasabb károsanyag- kibocsátás
<i>Országos kerékpárút törzshálózat, térségi jelentőségű kerékpárutak</i>	Területfoglalás az építés során. A turizmus növekedéséből származó környezetterhelés.	+	0	0	A jelenleginél sokkal sűrűbb hálózat kialakítása, új nyomvonalak építése esetén területfoglalással és növekvő forgalommal járhat.
<i>Nagysebességű vasútvonal</i>	Növekvő teher és személyforgalom, intermodális központok kialakítása esetén kapcsolódó létesítmények építése	+	+	+	Építések a környezet károsítása, Szabdaltság, fragmentáltság növekedése, Fokozott zajterhelés.
<i>A transz-európai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos és egyéb törzshálózati fővonal</i>					
<i>Nemzetközi és országos jelentőségű közforgalmú kikötő, Személyforgalmi kikötő</i>	Kikötők építése, Megnövekvő forgalom, havária veszély	+	+	0	A kikötők kiépítése és a kapcsolódó szolgáltatások biztosításának kedvezőtlen hatása lehet a jelenlegi területhasználatra és az ökológiai rendszerre. Mederkotrás és partvédelem negatív hatásai az ökológiai rendszerre. Jelentős területfoglalás (kikötő és a térségben indukált egyéb beruházások által)
<i>Térségi jelentőségű logisztikai központ</i>	Intermodális logisztikai központok építése (területfoglalás) és a használat miatti megnövekedett gépjárműforgalom	+	+	+	A központokhoz irányuló forgalomkoncentrációval az érintett településrészekben nő a zaj, rezgés és légszennyezettség. Területfoglalás térségi szintű növekedése. A tájkép homogenizálódása.
<i>Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérre fejleszhető repülőtér Egyéb nyilvános és nem nyilvános polgári célú repülőtér</i>	Kifutópálya építés, bővítés, kiszolgáló létesítmények építése, megnövekvő forgalom, zaj és rezgésterhelés	0	+	0	Fokozott zajterhelés a repülőtér közelében a zajgátló védőövezeten belül korlátozott területhasználat. Megnövekedő közúti forgalom Levegőszennyezés növekedése A szükségszerű reptéri építmények kivételével beépítésmentesség.
<i>Elsőrendű árvízvédelmi fővédvonal, tározók</i>	Építés, mentesített területek vízháztartásának megváltozása	+	+	0	Racionális vízkormányzás hiányában természetvédelmi értékek veszélyeztetése (lápok, mocsarak, nedves rétek, semlyékések vízelvezetése). Kanalizáció, ökológiai rendszerek károsodása. Építések a környezet károsítása
Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület	Terület megőrzésén (mely pozitív) a túl intenzív használat veszélye a növekedés miatt fennáll.	+	+	0	Az intenzív gazdálkodás kedvezőtlen hatása víz- és talajszennyezés formájában (víz- és tápanyag utánpótlás hiánya, talajszerkezet romlás). Intenzív műtrágyázás esetén nitrátosodás. Az övezetbe tartozó szántók intenzifikációja, fokozódó környezetterhelés. Tartós terhelés, a visszafordítás lehetősége fennáll.
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület	Értékes gyepek erdősítése, monokultúras, nem őshonos fajok ültetvényszerű telepítése jelenthet negatív hatást.	0	0	0	Az övezet kijelölése környezeti szempontból nem jelent negatív hatást.
Országos jelentőségű	Kedvező hatású látvány, tájsebek rehabilitálása,	0	0	0	Az övezet kijelölésének negatív környezeti hatásai nincsenek.

Térségi területfelhasználás kategóriái	Hatótényező	Természeti erőforrás igénybevétele	Környezeti terhelés	Emberi egészség károsodása	Terhelés jellege
tájképvédelmi terület	harmonikus képhatás.				
Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület	A terhelést és a kockázatot az jelentheti, hogy jogszabályváltozások miatt kikerültek területek a védelem alól.	+	+	+	Az övezet kijelölésének negatív környezeti hatásai nincsenek. A területnagyság csökkenése növeli a környezeti problémák megjelenésének kockázatát.
Felszíni vizek vízminőség- védelmi vízgyűjtő területének	A terhelést és a kockázatot az jelentheti, hogy jogszabályváltozások miatt kikerültek területek a védelem alól	+	+	+	Az övezet kijelölésének negatív környezeti hatásai nincsenek. A területnagyság csökkenése növeli a környezeti problémák megjelenésének kockázatát.
Ásványi nyersanyag gazdálkodási terület	Maga a terület kijelölése még nincs negatív hatással a természeti erőforrásokra. Bányanyitás esetén a környezet terhelése növekedhet.	+	+	+	A kutatási tevékenység rövid idejű és lokális jellegű, környezetre gyakorolt hatása elhanyagolható. A bányanyitás növelheti a környezeti terhelések megjelenésének kockázatát.
Együtt tervezhető térségek	Nincs negatív hatás.	+	+	+	Az övezet kijelölése kedvezően hat a természeti erőforrások védelmére.
Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület	Nincs hatótényező	0	0	0	Nincs negatív hatás.
Magterület Ökológiai folyosó Puffer terület	A természeti erőforrások fokozott védelme miatt a kijelölés kedvező hatása.	0	0	0	Az övezet kijelölésének nincsenek negatív környezeti hatásai.
Erdőtelepítésre alkalmas terület	Gyepek erdősítése kedvezőtlenül hathat az ökoszisztémára.	+	+	0	Az övezet kijelölésénél vizsgálni kell a meglévő területhasználatokat. A nem védett, de ökológiai, tájképi szempontból fontos pannon gyepek megőrzésének prioritást kell kapnia. Monokultúras erdők arányának növekedése, rövid vágásértség, biomassa termelési célú erdők arányának növekedése nem javasolható.
Térségi komplex táj-rehabilitációt igénylő terület	A természeti erőforrások fokozott védelme miatt a kijelölés kedvező hatása.	0	0	0	Az övezet kijelölésének nincsenek negatív környezeti hatásai.
Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület	A táji adottságok, a tájkarakter védelme miatt a kijelölés kedvező hatása.	0	0	+	Az övezet kijelölésének negatív környezeti hatásai nincsenek.
Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület		+	+	+	A települést kizáró tényezők között nem egyértelmű az érzékeny természeti területek, Natura 2000 területek, és a geológiai ásványvagyon szerepe, melyek figyelmen kívül hagyása súlyosan veszélyeztetheti a környezetet egy esetleges hulladéktelep kialakításánál
Világörökség és világörökség várományos terület	Nincs hatótényező	0	0	0	Nincs negatív hatás
Történeti települési terület	Nincs hatótényező	0	0	0	Nincs negatív hatás
Rendszeresen belvízjárta terület	Vízborítás, ökoszisztémák károsítása.	+	+	+	A kijelölésnek nincs negatív hatás a természeti erőforrások igénybevételére. A gazdasági hatások számottevőek lehetnek.
Nagyvízi meder	Árvíz, ökoszisztémák károsítása	+	+	+	A kijelölésnek nincs negatív hatás a természeti erőforrások igénybevételére. Megfelelő ártéri gazdálkodással a környezeti károk minimalizálhatók.
Földtani veszélyforrás terület	Földmozgások, földcsuszamlások	0	0	+	A területek beépítés mentesen hagyásával megelőzhető az emberi életet veszélyeztető környezeti haváriák.
Vízérzióknak kitett terület	Vízérzió	+	+	+	Kijelölésével és megfelelő intézkedésekkel csökkenthetők a kedvezőtlen hatások.
Szélerózióknak kitett terület	Defláció, talajpusztulás	+	+	+	Kijelölésével és megfelelő intézkedésekkel csökkenthetők a kedvezőtlen hatások.
+ negatív kapcsolat az intézkedés és terhelés között 0 kicsi vagy elhanyagolható a kapcsolat					

Települési területek és az országos ökológiai hálózat ütköztetése

Bács-Kiskun megye települési térségei jellemzően a megye meghatározó térszerkezeti vonalai mentén sűrűsödnek, az ezeken kívüli települések koncentrációja alacsonyabb.

A települési területek konkrét változása számszerűen csak közelítően (de tendenciáit és nagyságrendjeit tekintve releváns módon) adható meg, mivel a központi adatbázis (FÖMI) csak a hivatalosan belterületté nyilvánított területek adatait tartja nyilván, a belterületekhez kapcsolódó egyéb beépítésre szánt területekről, vagy a belterülettel közvetlenül nem érintkező, de 10 ha-t meghaladó beépítésre szánt területekről már nincs pontos adat.

A FÖMI adatbázisa szerint a Bács-Kiskun megyei települések belterülete 2004-ben összesen 25 850 ha-t tett ki, 2009-ben pedig 32 730ha-t. Ez mintegy 25%-os növekedésnek felel meg

A települési térségek további változását elsősorban a feldolgozott településrendezési tervek alapján lehet tervezni, illetve meghatározni. A feldolgozás eredményeként Bács-Kiskun megyében a településrendezési tervek települési térségeiket (belterületek, valamint az ahhoz csatlakozó beépítésre szánt területek) a jelenlegihez képest összesen mintegy 23 ezer hektárral kívánják tovább bővíteni, ami a jelenlegihez képest igen jelentős, több mint 70%-os növekedést jelent. A tervezett települési térségek területi eloszlása és nagyságrendje nagyjából követi a 2004-2009 közötti időszakra jellemző tendenciákat.

A megyei területrendezési tervben a települési térség⁶ azonosításához az a tervezői gyakorlat, hogy a hatályos településrendezési terv településszerkezeti terve és szabályozási terve alapján átvezetésre kerül a tervezett belterületi határ, mintegy a tervtávtalban elérendő célállapot. Ennél az eljárásnál két problémakör vetődhet fel:

1. Jogszerűség

A településrendezési eszközökben kijelölt tervezett belterületi határ és beépítésre szánt terület jogszerűségét a megyei területrendezési terv készítője nem vizsgálja, és nem vizsgálhatja. (E tekintetben az állami főépítésznek van olyan joga és kötelessége, hogy „jogsértés esetén a bírósághoz, ill. az alkotmánybírósághoz fordul” a *főépítési tevékenységről szóló 120/2009 (IX.15.) Korm. rend. 7.§ h), i)* értelmében. Amúgy hiányzik más szempontból is egy tervhierarchiát szabályozó „tervtörvény”) A megyei terv tehát feltételezi a települési képviselőtestület által határozati, ill. rendeleti formában jóváhagyott településrendezési eszközök jogszerűségét – az akkori jogszabályok maradéktalan betartását – és az abban foglaltakban a beépítésre szánt terület kijelölése iránti valós ugyanakkor önmérsékletet tanúsító települési igény alapú kijelölést.

2. Fogalom meghatározás

A települési térség kijelölésének másik fontos komponense a kijelölés jogszerűsége mellett az OTrT fogalommagyarázatból adódó ábrázolás és az ebből esetlegesen származó ellentmondás feloldása. A megyei területrendezési tervekben a települési térséget a belterület és a külterületen a beépítésre szánt területek fedik le. Ennél fogva a belterületen belül nincs lehetőség a beépítésre szánt területek megjelenítésére. (Ez a későbbiekben egy metodikai vitaindító is lehet.). Ez egyrészt a két tervtípus közti tartalmi mélységkülönbség és a két tervfajta méretarány különbségéből adódó ábrázolás technika miatt alakult így.

2.a. Belterület és beépítésre szánt terület fogalmának összevetése

Az Étv.⁷ ismeri a belterület és külterület fogalmát, valamint a beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területekét is.

Az Étv. továbbá előírja azt is, hogy mind a településszerkezeti tervnek (11.§ (2)), mind a szabályozási tervnek (12.§ (5)) és helyi építési szabályzatnak (HÉSZ) is (13.§ (2)) tartalmaznia kell a bel- és külterületek lehatárolását, tehát a belterületi határvonalat. Az OTÉK-ban már nem ennyire egyértelmű a helyzet. A településszerkezeti terv továbbá a HÉSZ és szabályozási terv tárgyalásánál ugyan visszautal az Étv. fentebb jelzett § -aira, de pl. az OTÉK-ban közölt „Településrendezési eszközök jelkulcsa” nem tartalmazza a belterületi

⁶ **Települési térség:** OTrT-ben megállapított területfelhasználási egység, amelybe a települési területek közül a település belterülete valamint az ahhoz csatlakozó beépítésre szánt területek

Települési terület (OTrT fogalom meghatározás): település belterülete, valamint a beépítésre szánt területek összessége

⁷ **Étv.2. §**

2. **Beépítésre nem szánt terület:** a település közigazgatási területének a zöldterületi, a közlekedési, a mezőgazdasági, az erdőművelési, illetőleg az egyéb célra szolgáló része.

3. **Beépítésre szánt terület:** a település közigazgatási területének a beépített, illetve a további beépítés céljára szolgáló területre része.

4. **Belterület:** a település közigazgatási területének - jellemzően a település történetileg kialakult, elsősorban összefüggő, beépített, illetőleg beépítésre szánt területeket tartalmazó - kijelölt része.

14. **Külterület:** a település közigazgatási területének belterületnek nem minősülő, elsősorban mezőgazdasági, erdőművelési, illetőleg különleges (pl. bánya, vízmeder, hulladéktelep) célra szolgáló része.

határvonal jelzését. Igaz, nem is tiltja, hogy a tervek ábrázolhassák. Ez csak azért furcsa, mert az Étv. alapján mégis kötelezően szerepeltetni kell.

A „belterület” nem területfelhasználási kategória. A belterületnek a jelentősége népszámlálási adatok, vagy bizonyos önkormányzati ellátási feladatok, fejlesztések körében értékelődik fel.

A beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek vannak felosztva lehetséges területfelhasználási kategóriákra, az OTÉK 6. § szerint (pl.: lakó-, vegyes-, gazdasági-, üdülő-, különleges-, zöld – erdő-, mezőgazdasági. stb.) Elvileg bármely területfelhasználási kategória kijelölhető belterületen és külterületen is. Vannak „hagyományosan” belterületen található, beépítésre nem szánt kategóriájú területek, mint pl. a zöldterületek (közparkok), közlekedési területek, egyes vízgazdálkodási területek (pl. vízmedrek), továbbá egyes különleges területek (temető, állat- és növénykert) is ide tartozhatnak. Szabályozás a belterületi vonalhoz nem kötődik, csak a területfelhasználási kategóriákhoz, illetve az azokon belüli övezetekhez.

A belterület- külterület elkülönítést a földtörvény („A termőföldről” – 1994. évi. LV.) és a „Termőföld védelméről” szóló 2007. évi CXXIX is alkalmazzák. *Termőföld* pl. csak külterületen lehet, de van olyan fogalom is, hogy *mező-, erdőgazdasági művelés alatt álló belterületi föld* (ezt, ha ugyanúgy is használják, mint a külterületi földet, a földtörvény nem minősíti *termőföldnek*). Ennek az elkülönítésnek pl. ott van szerepe, hogy a földtulajdonszerzési korlátozások csak a termőföldnek minősülő területekre vonatkoznak. Ezenkívül valószínűsíthető az a tény, hogy a más célú hasznosításnál „előnyt”, megkülönböztetést élvez a belterületen lévő föld.

2.b. Területrendezési szabályozás

Ugyanakkor a megyei területrendezési tervben a tervezett belterületi jogi határhoz való igazodás azt a problémát veti fel, hogy egy olyan célállapotot rögzít, illetve megelőlegez, amely esetleg a konkrét ingatlanügyi hatósági eljárás keretében nem is valósul meg vagy éppen a megvalósuláshoz egy plusz dokumentum alátámasztást és ezzel jogalapot biztosít, holott a fejlesztési irányelveknek és a jelenlegi megyei, illetve országos területrendezési szabályokkal ellentmond. Sok esetben a hatóságok – amelyek a legújabb jogszabály módosítás következtében már nem vesznek részt a földhivatal által lefolytatott ingatlanügyi eljárásban – a megyei területrendezési terv egyeztetési fázisában szembesülnek azzal a ténnyel, hogy az általuk kifogásolt belterületi bővítési szándék jóváhagyásra került a településrendezési eszközökben.

A belterületi határ módosítása a településrendezési eszközökben pedig nem öncélúan, hanem leginkább a beépítésre szánt területek, kisebb részben beépítésre nem szánt területek (zöldterület, különleges terület stb.) bővítése céljából történik. Erre pedig a jelenlegi területrendezési szabályozásnak az OTrT által előírt 75%-os kijelölési arány betartása, és egyéb övezeti korlátozásokkal van ráhatása.

A belterület illetve beépítésre szánt terület további ilyen intenzitású növekedése nem javasolható, amely a megyei területrendezési tervben több területfelhasználási kategóriára és övezetre vonatkozó javaslat formájában került megfogalmazásra.

Közlekedési hálózatok és az országos ökológiai hálózat ütköztetése

A meglévő közlekedési hálózatokhoz képest a megyei területrendezési tervben tervezett hálózati elemek közül elsősorban a nagysebességű vasúti- és kerékpárút-hálózat mutat gyarapodást

Erdőtelepítésre alkalmas területek és az országos ökológiai hálózat ütköztetése

Az erdőtelepítésre alkalmas terület övezete az OTrT felülvizsgálata során került meghatározásra, szem előtt tartva a Nemzeti Erdőtelepítési Program azon célkitűzését, miszerint az ország erdősültsége 2035-re érje el a 26-28%-ot.

A területrendezési tervek területi lehatárolásai és az azokhoz kapcsolódó szabályozás egyrészt elősegítik a meglévő erdőterületek, azon belül a kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek intenzív beépítéstől való védelmét, másrészt – az erdőtelepítésre alkalmas területek kijelölése által – hozzájárulnak a termőhelyi adottságokhoz igazodó föld- és területhasználat kialakításához.

3. Javaslat környezeti, társadalmi, gazdasági szempontú intézkedésre

3. 1. A terv érvényesülése során fellépő, környezetre és az emberi egészségre, valamint a társadalomra és a gazdaságra káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó javaslatok és egyéb intézkedések

A fejezetben az egyes szerkezeti elemekhez, övezeti szabályokhoz kapcsolódó konkrét javaslatok megállapítások mellett a megyei területrendezési terv egészét érintő horizontális jellegű javaslatok fogalmazódnak meg.

Célrendszer meghatározása a fenntarthatóság javítása érdekében

A tervben az ökológiai szemléletmód erősítése érdekében fokozni kell a környezeti fenntarthatósági elvekhez való illeszkedést. A fejlesztési koncepciók környezeti célkitűzéseit, a környezeti fenntarthatóság elveit áttekintve meg kell teremteni az illeszkedés lehetőségét, miután a megyei területrendezési terv módosítása műfajánál fogva nem fogalmaz meg elérendő környezeti célokat. A terv általánosságban „követő” jellegű, ami azt jelenti, hogy a különböző ágazati fejlesztési koncepciók prioritásainak területi vetületét meghatározza ugyan, de nem próbál meg határozottabban fellépni az egyes prioritások környezeti fenntarthatóságának érdekében.

Egységes területi szemlélet erősítése

A területrendezési terv módosításának célja a fejlesztés, a fejlődés térbeli, fizikai keretinek, területi lehetőségeinek és korlátainak meghatározása a természeti és épített környezeti értékek védelmének biztosítása mellett.

A területrendezési terv a különböző ágazati intézkedések, beavatkozások, koncepciók területi vetületét, és azok területhasználatot korlátozó szabályait határozza meg. A különböző adatforrásokból, hatóságoktól származó információk a tervben közös területi alapon jelennek meg. Ennek megfelelően az egyes övezetek, szabályozások erősíthetők, vagy gyengíthetők egymást. Az ágazati szempontok közötti konszenzus megteremtése érdekében szükséges lenne tovább erősíteni a terv horizontális szemléletét, hogy elkerülhetők legyenek az olyan problémás, ellentmondásosnak tűnő elemek, mint például a közlekedési infrastruktúra fejlesztésének kapcsolata az ökológiai hálózattal, vagy az ásványi nyersanyag gazdálkodási terület és tájképvédelmi, illetve a kulturális örökségvédelmi terület kapcsolata.

Reagálás a spontán folyamatokra

A területrendezési tervek egyik általános „problémája”, hogy nem reagálhat gyorsan a környezeti problémákra, környezeti szempontból tehát „követő” jellegű. Az OTTr-ről szóló törvényben a terv ötévenkénti felülvizsgálata szerepel, amelyet a megyei területrendezési tervek bizonyos időintervallumon belül követnek.

A területrendezési terv a különböző ágazatok, jogszabályok által megfogalmazott, sokszor egymásnak is ellentmondó elvek között próbál meg egyensúlyozni. Nem mindig a valós környezeti folyamatokat, tendenciákat vizsgálja, hanem elsősorban a jogszabály-változtatásokon, módosításokon, ágazati koncepciókon keresztül „szűrődő”, másodlagosan megjelenő környezeti problémákra reagál.

A területrendezési tervnek az is feladata, hogy megelőzze, összehangolja, szabályozza a különböző területi vetületű elképzeléseket, ami a követő jelleg mellett azonban nehezen megvalósítható.

A terv másik hiányossága, hogy csak a környezeti problémák szűk halmazát tudja kezelni. Ami nem fér bele a térségi kategóriák rendszerébe, vagy amire nem tud önálló szabályozást kialakítani, az nem kerül megjelenítésre.

Terhelhetőségi vizsgálat

Minden területi fejlesztés alapja a fejlesztési igények és a fejlesztési lehetőségek felmérése. A fejlesztési lehetőségek területi vetületének meghatározásánál elengedhetetlen fontosságú a terhelhetőségi vizsgálatok elvégzése (ennek készítését jogszabály is előírja). A megyei területrendezési terv esetében az infrastruktúra-, közlekedéshálózat-, településhálózat fejlesztések kérdéseinél (de ide sorolható pl. a szélenergia létesítésére alkalmas területek kijelölése is) terhelhetőségi vizsgálatnak kell megelőzni az övezetek lehatárolását. Ennek megkerülése nem lehetséges még akkor sem, ha a felhasznált ágazati fejlesztési koncepciók esetleg tartalmaztak ilyen jellegű vizsgálatot, ugyanis az egyes elemek egymásra hatását, a koncentrált terhelést csak a területrendezési terv keretében lehetne vizsgálni. A terhelhetőségi vizsgálat minden területrendezési terv esetében egyazon tartalmi követelmények szerinti elkészítését jelenleg gátolja a területrendezési terveknek alkalmazandó módszertani tisztázatlanság és a megrendelők (megyei önkormányzatok) korlátozott anyagi lehetőségei. Győr-Moson-Sopron megye területrendezési terve módosításának vizsgálati fázisában elkészült a terhelhetőségi vizsgálat szintézise. Ennek előnye, hogy a területrendezési terv módosításakor egyébként is

létrehozandó digitális adatbázisokra épül, külön vizsgálatokat tehát nem igényel, a tájterhelést és tájterhelhetőséget pedig szemléletes, jól használható térképi formában mutatja be.

3. 2. Javaslat olyan környezeti, társadalmi és gazdasági szempontú előírásokra, feltételekre, amelyeket a terv által befolyásolt más terveknél figyelembe kell venni

A megyei területrendezési terv olyan jogi dokumentum, amelynek területfelhasználási kategóriáit, övezeti rendszerét és szabályait az OTrT határozza meg, és amelyeket kötelezően meg kell jeleníteni. Az alsóbb szintű területrendezési tervek nem vezethetnek be új, egyedi kategóriákat, nem változtathatják meg az OTrT törvényben rögzített területfelhasználási kategóriákat, térségi övezeteket és az azokhoz tartozó szabályokat.

A megyei területrendezési tervben megfogalmazhatók viszont ajánlások, amelyek nem megyei önkormányzati rendelettel, hanem határozattal kerülnek elfogadásra. Mivel a megyei területrendezési terv elsősorban a kistérségi (mint elvi lehetőség), de leginkább a településrendezési terveken keresztül befolyásolhatja a környezetalkítást, a megyei főépítészhez véleményezésre beküldött településrendezési terveknél előírhatja az ajánlásokat betartását.

A megyei területrendezési terv módosításánál meghatározott térségi területfelhasználási kategóriákhoz, illetve térségi övezetekhez tartozó fontosabb, a környezethez, a társadalomhoz és a gazdasághoz közvetlenül kapcsolódó ajánlások a következők:

Kategória	Ajánlások
Erdőgazdálkodási térség	<p>Alapvető elvárás, hogy a meglévő erdőterületeket ne vonják belterületbe, illetve azokat ne minősítsék beépítésre szánt területté. Az erdőtelepítésre figyelembe vehető területek kiválasztásánál a termőhelyi adottságokat, a talajok termőképességét, a mezőgazdasági művelésre való alkalmasságot, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi igényeket javasolt elsősorban figyelembe venni.</p> <p>Alapvető kívánalom, hogy a meglévő erdőterületeket a településszerkezeti tervekben erdőterület területfelhasználási egységbe sorolják.</p> <p>Meglévő természetes- és természet-közeli állapotú erdők fenntartásával, erdőtelepítésre alkalmas új területek kijelölésével, erdők telepítésével javasolt elérni, hogy Bács-Kiskun megye átlagos erdősültsége a jelenlegi 19%-ról az OTrT szabályaival összhangban átlagosan 25%-ra növekedjen. Az erdőtelepítések egyaránt szolgálják a racionális földhasználat kialakítását, a kiváló termőhelyi adottságú, valamint a szélerózióra hajlamos szántóterületek védelmét.</p> <p>Az erdők telepítésénél megyei szinten kiemelten kezelendők a víz- és szélerózió által veszélyeztetett övezetek által érintett területek.</p> <p>Meglévő erdők fenntartásánál, új erdők telepítésénél fokozott szerepet kell kapni a gazdasági funkcion – fatermesztésen – kívül a védelmi, egészségügyi, szociális és turisztikai rendeltetésnek.</p> <p>Védelmi rendeltetésű erdőket egyrészt az ökológiai hálózat rendszerszerű fejlesztése érdekében természetvédelmi, másrészt árvízvédelmi, talajvédelmi, levegőtisztaság-védelmi és településvédelmi céllal indokolt telepíteni.</p> <p>Az egészségügyi-szociális és turisztikai erdők telepítésére a település-együttesek, nagyobb települések, és üdülőterületek környezetében kell törekedni. Előnyben javasolt részesíteni a pollenben szegényebb és kevésbé allergizáló fajtákat.</p> <p>Az egykori zártkertek területét, amennyiben azok termelési, vagy üdülési hasznosítása már felhagyásra került – alkalmasság esetén, és amennyiben természetvédelmi szempontból nem ellenjavallt – településvédelmi célú erdőtelepítéssel javasolt hasznosítani.</p> <p>A megye természetvédelmi kijelölés alá eső erdőterületein az elsődleges természetvédelmi rendeltetés mellett meghatározó az egyéb védelmi és közjóléti (egészségügyi-szociális, turisztikai) funkció is, ezért ezeken a területeken indokolt összehangolni a vízgazdálkodás, a táj- és természetvédelem, az ökoturizmus, valamint az erdőgazdálkodás szempontjait.</p> <p>Az erdőtelepítésből kizárandó a természetvédelmi oltalom alatt álló gyepterület, védelemre tervezett gyepterület, természeti területnek minősülő gyepterület, és az egyéb természetvédelmi kijelölés alá tartozó terület (pl.: a Natura 2000 hálózatba tartozó gyepterület). A védett és a Natura 2000 hálózatba tartozó területeken erdőtelepítést akkor lehet végezni, ha az nem ellentétes a Natura 2000 terület fenntartási tervével.</p> <p>A megyében az erdőtelepítések esetében kiemelt jelentősége van a vízgazdálkodási érdekek figyelembevételének, különösképpen a hullámtéri területeken. Ennek érdekében, illetve a vízügyi előírások figyelembevételével javasolt a Duna, illetve a Tisza hullámtérének, valamint a gátak védősávjainak erdősítése. Ugyanakkor kifejezetten ellenjavallt a vízgazdag területek hidrodinamikai egyensúlyának megőrzése érdekében. a természetes állóvizek, lápok, mocsarak közvetlen (mintegy 200m szélességű) szegélyzónáinak erdősítése.</p> <p>A nem őshonos fajokból álló hullámtéri erdőket – amennyiben az árvíz-védelmi célokkal nem ellenkezik – állomány szerkezet módosítással természet-közeli állapotú erdőkké célszerű alakítani.</p> <p>A megye azon területein, ahol a fennmaradt nedves és száraz pusztai élőhelyek, a turjánok, a szikes tavak természeti értékei és a nyílt pusztai táj értékeinek védelme prioritást élvez, alkalmasság ellenére is erdőt telepíteni csak az illetékes nemzeti park igazgatóságának hozzájárulásával lehet.</p> <p>Gazdasági erdők telepítésénél a gazdasági szempontok az irányadók, a természeti adottságokat károsító hatások kizárása mellett.</p> <p>Erdőtelepítéseknél – ahol a termőhelyi viszonyok lehetővé teszik – őshonos fajok alkalmazásával előnyben kell részesíteni a természet-közeli erdőtársulások létrehozását. Ezért indokolt a felhagyott, viszonylag jobb minőségű szántók és nem a gyenge parlagok, valamint gyepek erdősítése.</p>

	<p>Az erdők telepítésénél megyei szinten kiemelten kezelendők a Duna-Tisza közti Homokhátság arra alkalmas területei, a hullámterek, a nagyobb kiterjedésű szántóföldi táblák szélvédő fásításai, az ökológiai hálózat hiányzó elemeinek kialakítása, valamint a nagyobb települések körüli és a gyengébb talajadottságú zártkertek területén véderdők telepítése.</p>
Mezőgazdasági térség	<p>A termőföld más célú hasznosítása elsősorban a gyengébb minőségű termőföldeken, és csak a legszükségesebb mértékben valósítandó meg.</p> <p>A kiváló termőhelyi adottságokkal rendelkező termőföldek (szántó, szőlő és gyümölcsös) esetében azt a művelési ágat javasolt preferálni (adott esetben megtartani, vagy arra átváltani), amelyik művelési ágban a termőföld kiválóan minősül.</p> <p>A kiváló termőhelyi adottságokkal rendelkező mezőgazdasági területeket (szántó, szőlő, gyümölcsös) a településszerkezeti terveknek lehetőség szerint általános, illetve kertes mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe kell sorolnia.</p> <p>Javasolt az agro-ökológiai adottságokhoz illeszkedő, környezetbarát gazdálkodás alkalmazása, továbbá a talajvédő gazdálkodás megvalósítása, a talaj-degradációs tényezők megelőzése, mérséklése, a talaj vízháztartási képességének javítása.</p> <p>A gyenge adottságú, és/vagy környezetileg érzékeny mezőgazdasági területeken a termőhelyi és a környezeti jellemzők alapján művelési ág (gyepezítés, erdősítés), vagy intenzitási fok (szántóföldi extenzifikáció) megváltoztatása javasolt.</p> <p>A meglévő sziki gyepek és homoki gyepek, a lápterületek valamint egyéb vizes élőhelyek megőrzése és természetvédelmi célokat is integráló hasznosítása kiemelten fontos feladat.</p> <p>A kínálkozó öntözési lehetőségeket kívánatos jobban kihasználni, illetve a környezetvédelmi szempontok figyelembe vételével fejleszteni.</p> <p>A helyes tájgazdálkodás alkalmazásával a parlag területek visszaszorítása javasolt.</p> <p>A kiváló termőhelyi adottságokkal rendelkező termőföldeken (szántó, szőlő, gyümölcsös, gyepek művelési ágban) beruházások elhelyezésére csak kivételesen indokolt esetben kerülhet sor, ha a beruházás közérdekű célt szolgál és arra más, kisebb értékű terület nem áll rendelkezésre.</p> <p>A területfelhasználás változtatása a földtulajdonosok érdekeltségi körébe tartozik, így a megvalósításhoz szükséges a világos cél- és eszköztrendszer, központi források hozzárendelése, illetve a célzott termékpályás értékesítési szövetkezesek ösztönzése.</p> <p>Az intenzív szántóföldi művelésből kikerülő, szociális-, családi-, bio-, illetve egyéb külterjes mezőgazdálkodásra alkalmatlan területeket erdősítéssel célszerű hasznosítani. A humán érdekeket figyelembe véve pollenszegény, nem, vagy kevésbé allergizáló fajok telepítését kell szorgalmazni.</p> <p>A belvíz által veszélyeztetett mezőgazdasági területeken figyelembe kell venni a természet kultúrák belvízérzékenységét, a hullámtereken pedig biztosítani kell az árvizek akadálytalan levezetését. Ennek megfelelően célszerű a művelési ágat, valamint a művelési módot megválasztani, illetve megváltoztatni (ehhez azonban országos léptékű koncepcióváltás és a támogatási rendszerek jelentős finomítása szükséges).</p>
Vízgazdálkodási térség	<p>A vegyes területfelhasználású térség erdő- vagy mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe sorolását (a településszerkezeti terv készítésekor) a táji és termőhelyi adottságok, illetve a környezet- és természetvédelmi szempontok figyelembevételével javasolt elvégezni.</p> <p>Javasolt az agro-ökológiai adottságokhoz illeszkedő, környezetbarát gazdálkodás alkalmazása továbbá a talajvédő gazdálkodás megvalósítása, a talaj-degradációs tényezők megelőzése, mérséklése, a talaj vízháztartási képességének javítása</p> <p>A gyenge adottságú és/vagy környezetileg érzékeny mezőgazdasági területeken, a termőhelyi és a környezeti jellemzők alapján művelési ág (gyepezítés, erdősítés) vagy intenzitási fok (szántóföldi extenzifikáció) megváltoztatása javasolt.</p> <p>A vegyes területfelhasználású térségben javasolt a mozaikos tájszerkezet fenntartása, és a tanyás településszerkezethez kapcsolódó tájképi értékek megőrzése.</p>
Települési térség	<p>Ha jogszabály másként nem rendelkezik, a település beépítésre nem szánt területeit beépítésre szánt területtől minősíteni csak akkor indokolt, ha az ezzel elérni kívánt cél (lakó, gazdasági, üdülő vagy különleges terület kialakítása) beépített terület újrahazsnosításával nem érhető el, vagy ehhez nincs elég beépítésre szánt terület.</p> <p>Az új beruházásokat, lakóterület-növelést elsősorban a meglévő beépített területek rehabilitációs és rekonstrukciós területein indokolt elhelyezni. Ennek megfelelően korlátozni javasolt új területek igénybevételeit zöldmezős beruházások, ipari parkok, új lakóterületi egységek és lakóparkok céljára. Ezért preferálni, támogatni ajánlott a meglévő lakóterületek intenzívebb hasznosítását, illetve a lakatlan és funkcióját veszített, üres létesítmények újrahazsnosítását. A beépített területen kívül települni kívánó zöldmezős beruházások, ipari, kereskedelmi, szolgáltató centrumok telephely-kijelölését a településrendezési tervekben a természet és környezetvédelem és a termőföld-védelem szempontjainak figyelembevételével kell szabályozni.</p> <p>A táj- és településképi védelme érdekében adott településen szükséges lehet az építménymagasság korlátozása (lásd: tájképvédelmi övezetbe sorolt települések), ezért az épített környezethez történő illeszkedés érdekében az átlagnál magasabb építmények tervezését, engedélyeztetését előzetes településképi vizsgálathoz célszerű kötni, és ennek megfelelően az építési övezetekben az építménymagasságok mértékét a településrendezési tervekben javasolt szabályozni.</p> <p>Tájképvédelmi övezetben a települési területek összenövését meg kell akadályozni, ilyen területeken a beépítésre szánt települési terület határa a közigazgatási terület határát 200 m-nél jobban ne közelítse meg.</p> <p>A kulturális örökség és a természeti környezet szempontjából érzékeny területeken indokolt elkerülni a település hagyományos szerkezetének és jellegének megváltoztatását, a települések beépített területének kiterjesztését és a közlekedési hálózat fejlesztéséhez kötődő üzletközpontok, raktárbázisok céljára új beépítésre szánt területek kialakítását.</p> <p>Korlátozni kívánatos, illetve szigorú feltételekhez javasolt kötni a beépítésre szánt területek bővítését (pl. az igénybevételre kerülő zöldfelületek tényleges kompenzációja, az igénybevételre kerülő biológiailag aktív felületeknek magas biológiai aktivitású területek létesítésével történő</p>

	<p>területi pótlása) a védett természeti területek környezetében és az ökológiai hálózat egyéb területein, a kiváló termőhelyi adottságú szántó, szőlő- és gyümölcsös termőterületen, hidrogeológiai védőterületen, belvíz- és árvízveszélyes területen, továbbá ott, ahol azt a településkép-védelmi, valamint a talajvédelmi szempontok megkövetelik.</p> <p>Javasolt megőrizni a települések kialakult egyedi karakterét, szerkezetét, valamint a települési összenvételek megakadályozására meghagyni a települések közötti megfelelő nagyságú – legalább a terület ökológiai funkcióinak biztosításához és tájvédelmi (településszerkezeti, zöldfelületi rendszer védelmi, környezetvédelmi, tájésztétikai) szempontból elegendő méretű – beépítetlen területsávokat, különös tekintettel a városi település-együttesekbe tartozó településeknél. Zöldfelület kataszter létrehozása is javasolt.</p> <p>A tényleges geográfiai adottságok figyelembevételével javasolt a településeket védő zöldövezeti erdők, fásítások létesítése, a beépített területeken zöldfelületek, parkok növelése és a belterületi fasorok kiegészítése, fejlesztése. A településtervezés során a települési zöldfelületek, zöldfelületi elemek tervezése zöldfelületi rendszerben javasolt, a zöldfelületi területi mutatók figyelembe vételével.</p> <p>Történelmi településmagok rehabilitálása, a közművek lehetőség szerinti rejtett vonalvezetése a településképi megjelenés javítása érdekében ajánlott.</p> <p>A települések belterületei és a mellettük tervezett főútvonalak, elkerülő utak között védő-takaró zóldsávok létesítése javasolt.</p> <p>A helyi zaj- és rezgésvédelmi szempontból csendes övezet, illetve fokozottan védett terület kijelölése javasolt.</p> <p>A települések fejlesztési-rendezési tervezésénél fokozott figyelemmel kell lenni a földtani adottságokra, a felszínmozgásokkal való veszélyeztetettségre.</p>
Vizgazdálkodási térség	<p>Távlati cél a vízkészletek jó állapotának elérése, a természetes vízkészletek és a vízigények egyensúlyának megőrzése.</p> <p>Az EU Víz Keretirányelve előírásaihoz illeszkedve, a hatékony vízvédelem érdekében a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII.21.) Korm. rendelet rendelkezéseinek megfelelően, a vízgyűjtőkön az integrált gazdálkodás követelményét érvényesíteni szükséges. A vízrendezési feladatokat a Víz Keretirányelv hármas feltételrendszerét szem előtt tartva, a műszaki, ökológiai és társadalmi feltételek együttes figyelembevételével és a vizek műszakilag lehetséges legjobb ökológiai állapotának megtartásával javasolt megvalósítani.</p> <p>A vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben megfogalmazott célkitűzéseket, intézkedéseket figyelembe kell venni a településrendezési tervek készítésénél.</p> <p>A vízfolyások és állóvizek vízminőségének védelme érdekében az érintett vizek mentén szabályozott sávban mindennemű építési és egyéb tevékenység folytatásához az illetékes vízügyi hatóság hozzájárulása szükséges.</p> <p>A vízfolyások, vizes élőhelyek egyben ökofolyók is, az ökofunkciót erősíti az emberi beavatkozások nyomán eltűnt, vagy meggyérült parti vegetáció helyreállítása, a vízfolyások menti, az adott területre jellemző, őshonos fajokkal történő fásítás.</p> <p>A kis kiterjedésű időszakos, illetve állandó vízü tavak felszámolását el kell kerülni, mivel jelentős természeti értéket képviselnek.</p> <p>A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait - a vizes élőhelyek védelme érdekében - meg kell őrizni. A vízepítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.</p> <p>Természeti területen - a jogszerűen beépített területek, valamint vízjogi engedéllyel rendelkező építmények kivételével - tilos a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámsíkjában új építmények elhelyezése.</p> <p>A vízrendezési, vízkár-elhárítási feladatok megoldása egy-egy vízrendszeren belül csak koordináltan végezhető, belterületi vízrendezést csak rendezett (felújított) befogadó esetén lehet elvégezni.</p> <p>A mederrendezés elsőrendű szempont, mert ezek a vizek a végbefogadói a beépített területekről érkező csapadékvíz-hálózat által szállított nagy mennyiségű, hirtelen jelentkező csapadékvíznek.</p> <p>A vízfolyások felújítása, alaprendezése során figyelmet kell fordítani a mederrendezések környezetbe illő megvalósítására, a természeti környezetben természetes anyagok felhasználásával, művi környezetben (belterület), az épített környezetbe illesztve.</p> <p>A települések belterületén összegyűjtött csapadékvizek vízfolyásokba vezetését csak előzetes tisztítás (olajfogó, homokfogó, törmelékfogó stb.) után célszerű engedélyezni.</p>
Műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények	<p>Az országos műszaki infrastruktúra-hálózatok nyomvonalait és az egyedi építmények helyét a kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben, valamint az érintett települések településszerkezeti tervében kell meghatározni.</p> <p>A kiemelt térségi és megyei területrendezési tervben szereplő országos vasúti mellékvonalak területét a településszerkezeti tervben beépítésre nem szánt közlekedési terület területfelhasználási egységbe kell sorolni.</p> <p>A magterület, ökológiai folyosó területén áthaladó közlekedési, elektronikus hírközlési, villamos energia és más energiahordozók vonalas infrastruktúra-hálózatainak engedélyezési eljárásaiban – a magterületet vagy az ökológiai folyosó területét érő legkisebb mértékű környezetterhelés és környezet-igénybevétel előidézése érdekében –, a természetvédelmi hatóság a környezethasználatot feltételhez kötheti, valamint kiegyenlítő intézkedést írhat elő.</p> <p>A bányatelek megállapítás akkor engedélyezhető, ha összhangban van az érintett település településrendezési tervével és helyi építési szabályzatával.</p> <p>A bányászati tevékenység következtében megváltozott külszíni területen – a külön jogszabályokban meghatározottakon kívül – tájrendezés csak a bányatelek megállapításakor elkészülő tervek alapján, a település helyi építési szabályzatának és szabályozási tervének megfelelően történhet.</p>

<p>Közlekedési hálózatok és építmények</p>	<p>A közlekedési létesítmények tervezése és megvalósítása során az érvényes szakági előírások szerint kell eljárni, figyelemmel a várható forgalmi igényekre. Prioritásként kezelendő az emberi környezet védelme, beleértve a forgalombiztonságot, a zaj- és levegőtisztaság megőrzését, a természetvédelem követelményeit.</p> <p>Minden új gyorsforgalmi út, főközlekedési út, ill. elkerülő szakasz nyomvonalának kijelölését természetvédelmi hatástanulmány előzze meg.</p> <p>A gyorsforgalmi úthálózat ütemezett, szakaszos kiépítését a tárgyban mindenkor érvényes Kormányrendeletnek megfelelően kell feltételezni, azonban minden lehetséges megoldás és ütemezés során gondoskodni kell a párhuzamos lassú, kiszolgáló, ill. közforgalmú járművek balesetmentes közlekedésének biztosításáról.</p> <p>A tervezett új nyomvonalak, ill. nyomvonalszakaszok, csomópontok és más közlekedési létesítmények területigényének pontosítása a települések településrendezési terveinek készítése során biztosítandó</p>
<p>Energiaközmű hálózatok és építmények</p>	<p>Az energiaközmű-hálózatok és létesítmények fektetési, elhelyezési formáját a településrendezési tervben szükséges szabályozni. Új vezetékek létesítésekor a műszaki-gazdasági mellett a környezeti állapot javításának (esztétikai megjelenés stb.) szempontjait is mérlegelni kell.</p> <p>A városokban és a kisebb települések központjaiban beépítésre szánt területen az új közép- és a kisfeszültségű villamos, továbbá a vezetékes elektronikus hírközlési hálózatokat, valamint a felújításra kerülő meglévő vezetékeket földalatti vezetéssel, kábelben javasolt megépíteni.</p> <p>A közcélú vezetékek nélküli, elektronikus hírközlést szolgáló bázisállomásokat üzemeltető szolgáltatók között elsődleges a közös állomások alkalmazása. A telepítéseket tájképi és településképi szempontból kiemelten kell vizsgálni.</p> <p>A hálózat fejlesztésekor olyan nyomvonal, vagy telepítési helyszín kiválasztására kell törekedni, amely nem érint országos jelentőségű védett természeti területet, Natura 2000 területet, valamint az országos, illetve térségi ökológiai hálózat övezetét. Amennyiben egyes létesítmények esetében elkerülhetetlen a természetvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek érintése, ott az érintett terület minimalizálására kell törekedni, még akkor is, ha ez csak többlet anyagi ráfordítással valósítható meg.</p>
<p>Térségi vízgazdálkodási rendszerek és építmények</p>	<p>A Kormány 2005/2000 (I.18.) sz. határozatának megfelelően az állam kizárólagos tulajdonában lévő elsőrendű árvízvédelmi műveket az átlagosan 100 éves visszatérési idejű jégmentes árvíz elleni védelemre kell kiépíteni, kivéve a Duna Esztergomtól a déli országhatárig terjedő szakaszát, ahol a védvonalakat az eddig előfordult jeges árvizek, valamint az 1000 éves visszatérési idejű árvíz elleni védelemre kell kiépíteni.</p> <p>A határozat nyomán elvégzendő feladatok teljes körű megvalósítása hosszabb időtávot igényel, amelyen belül a konkrét ütemezés az árvízvédelmi tapasztalatok, a talajmechanikai és más műszeres mérések során szerzett ismeretek szerint alakítható ki, a veszélyeztetett lakosság lélekszámának és a várható károkozás költség-haszon elemzésének figyelembevételével.</p> <p>Árvízvédelem, folyószabályozás tekintetében prioritása van az árvízvédelmi fővédvonalak biztonsága és állékonysága megőrzésének, lehetőség szerint növelésének (nem kellő biztonságú töltésszakaszok, ősmeder kereszteszódások), a hordalék és a jég levezetésének, illetve a mederregyensúly megtartásának.</p> <p>Az árvédelmi töltés hullámtéri és mentett oldalán az előírt védőtávolságokat be kell tartani, ott csak a jogszabályban meghatározott tevékenység folytatható a 379/2007. (XII.23.) Korm. rendelet és a 94/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet szerint. A folyók mindenkori középvízi part éle mentén a parti sávot szabadon kell tartani és ott csak a jogszabályban (21/2006. (I.31.) Korm. rendelet) meghatározott tevékenység folytatható.</p> <p>Fakadó (szivárgó) vizek által veszélyeztetett területeket a településszerkezeti tervben illetve a helyi építési szabályzatban fel kell tüntetni és meg kell állapítani a vonatkozó korlátozásokat, tilalmakat.</p> <p>A lakott területek árvízi biztonságának megteremtése céljából szükségessé válhat a vízvisszatartások különböző módszereinek alkalmazása (művelési ágváltoztatások, záportározók, árvízcsúcs-csökkentő tározók, stb. létesítése)</p> <p>A mentesített ártéri öblözetek területén, mélyfekvésű, „vízjárta területen” a településrendezési tervekben új beépítésre szánt területek csak korlátozó feltételekkel, vagy egyáltalán nem jelölhetők ki</p> <p>Főművek vonatkozásában folytatni kell a belvízrendszerek rekonstrukcióját (csatorna, ill. szivattyútelep).</p> <p>A vízkár-elhárítási (belvízvédelmi) tevékenység szervezett és koordinált végzéséhez meg kell teremteni az állami, a társulati és az önkormányzati művek szabályozott üzemeltetésének szinkronját.</p> <p>A vízrendezés távlati feladatainak megfogalmazásánál a terület érzékenységeivel, értékével, potenciálisan veszélyeztetett hozamával arányos megoldásokat indokolt szorgalmazni, kiemelve a belvíz-tározás és a vízvisszatartás kérdését.</p> <p>Az ökológiai célú vízforgalom és az öntözővíz szétosztása területén a belvízi főművek kihasználását fokozni kívánatos (kettős hasznosítás).</p> <p>A műtárgyak átépítésére, létesítésére az egyéb fejlesztések alkalmával célszerű elsősorban sort keríteni.</p> <p>A torkolati és a közbenső átemelő belvízi szivattyútelepek átépítésére vonatkozó programot meg kell valósítani és a rendelkezésre álló forrásoktól függően ütemezni a munkákat.</p> <p>A belvíztározók többcélú használatát kívánatos összehangolni a vízügyi, természet- és környezetvédelmi érdekekkel, valamint biztosítani kell a feltöltés és leürítés feltételeit.</p> <p>A véstározókkal közvetlenül határos belterületi településrészek esetében vizsgálandó a belterület műszaki védelmének indokoltsága és középtávú megoldása.</p> <p>A vízpart menti települések belterületén összegyűjtött csapadékvizet közvetlen a vízfolyásba vezetni csak előzetes tisztítás (olajfogó, homokfogó, stb.) után az illetékes vízügyi hatóság engedélyével lehet.</p>

	<p>Az Alföld belterjes mezőgazdasági térségeinek strukturális fejlesztését az öntözésfejlesztéssel együtt javasolt kezelni.</p> <p>Az öntözés elterjesztéséhez szükséges a birtokkoncentráció elősegítése.</p> <p>A megye hátsági területein lévő és prognosztizálható vízhasználók számára a Duna- és a Tiszavölgyi vízkészlet-gazdálkodás keretén belül biztosítani kell a szükséges vízmennyiséget.</p> <p>A vízkészlet-gazdálkodásban fokozott szerepet indokolt kapnia a vízvisszatartásnak.</p> <p>A vízfelhasználás időbeli és területi összhangja biztosítása érdekében megfelelő szinten javasolt fenntartani, illetve fejleszteni a vízkészlet-gazdálkodási nagyműtárgyakat, tározási lehetőségeket és öntözőcsatornákat.</p>
Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület	<p>Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezetében a szántó művelési ág megváltoztatását kerülni kell.</p> <p>Alapvető kívánalom, hogy a kiváló termőhelyi adottságú szántóterületeket a településrendezési tervek általános mezőgazdasági terület területfelhasználási egységbe sorolják.</p> <p>Az övezetben szükséges elősegíteni az agrár-tér szerkezetet előnyösen formáló mozaikos védő erdősávok, fasorok telepítését, egyben biztosítani kell a meglévő mezsgyék, erdősávok védelmét.</p> <p>Javasolt a talajdegradációt megakadályozó művelési technológiák előnybe részesítése, valamint növényvédő szerek és műtrágyák ésszerű, a feltétlenül szükséges mértéket meg nem haladó alkalmazása.</p>
Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület	<p>Alapvető kívánalom, hogy a kiváló termőhelyi adottságú erdőterületet a településszerkezeti tervben erdőterület területfelhasználási egységbe sorolódjon.</p> <p>Kiváló erdőterület művelési ágának – ha az ténylegesen erdő művelési ágban van – megváltoztatását mindenképp kerülni kell.</p> <p>Kiváló erdőterületen biztosítani kell a gazdasági-, a védelmi és a turisztikai célok összhangját.</p>
Erdőtelepítésre alkalmas terület	<p>Az erdőtelepítésre alkalmas termőhelyek állapotát úgy kell fenntartani, hogy az a későbbi erdőtelepítés lehetőségét ne zárja ki.</p> <p>Az erdőtelepítésre alkalmas területek kiválasztásánál a termőhelyi adottságokat, a talajok termőképességét, a mezőgazdasági művelésre való alkalmasságot, valamint a környezetvédelmi és természetvédelmi igényeket és kizáró tényezőket javasolt figyelembe venni.</p> <p>Kedvező mezőgazdasági adottságokkal rendelkező térségekben elsősorban mezővédő erdősávok és kisebb erdőfoltok telepítése indokolt.</p>
Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület	<p>A jelentős mértékben átalakított roncsolt területek, tájsebek és műszaki védelem nélküli hulladéklerakók rehabilitálása során a környező területek adottságaihoz és területfelhasználáshoz illeszkedő újrahaznosítást javasolt megvalósítani, hangsúlyosan kezelve a véderdők, védelmi célú zöldfelületek létesítését.</p> <p>Az újrahaznosítás célját és szabályait a jogszabályi előírások szerint elkészítendő tájrendezési terv alapján a településrendezési tervben ajánlott meghatározni.</p> <p>A kisebb területű, de sűrűn előforduló építőanyag-ipari bányaterületek rehabilitációjánál azoknak javasolt elsőbbséget biztosítani, melyek szennyeződésre érzékeny felszíneken találhatóak, így helyreállításuk a felszín alatti vizek megóvása érdekében kiemelt jelentőségű.</p>
Országos és térségi jelentőségű Tájképvédelmi terület	<p>Az övezetben törekedni kell a hagyományos tájhasználat és tájszerkezet megőrzésére. Művelési ág megváltoztatása, ill. más célú területfelhasználás csak az adottságoknak megfelelő tájhasználat kialakítása, ill. a tájkarakter erősítése, valamint közmű és közút építése érdekében engedélyezendő.</p> <p>Törekedni kell a táji, történeti összefüggések, valamint a kastélykertek, parkok eredeti területének feltárására, lehetőség szerinti rekonstrukciójára, ezzel kapcsolatban az eredeti átlátások, kilátópontok rendszerének megőrzésére.</p> <p>A hagyományos tájhasználat megtartása érdekében nagyon fontos a külterületeken (elsősorban az erdő- és mezőgazdasági és vízgazdálkodási területeken) építési lehetőségek szigorú szabályozása, különösen a település-közelbeni kertés területeken, valamint – a szőlőművelés fenntartását segítve – a borvidékekhez tartozó szőlőterületeken.</p> <p>A borvidéki települések I-II. szőlőkataszteri besorolású külterületi részein elsősorban a szőlő-, és borgazdálkodással, borturizmussal összefüggő fejlesztések támogatandók, de lehetőleg beépítésre szánt terület kijelölése nélkül.</p> <p>A településrendezési tervekben az övezeten belül javasolt lehatárolni a kertés mezőgazdasági területeket. A kertés mezőgazdasági területeken (volt zártkertek) tájba illeszkedő, hagyományos építészeti megoldásokkal gyümölcs- és szőlőtermesztést, -feldolgozást szolgáló épületek helyezendők el. Új telekalakításkor 1500 m²-nél kisebb teleknagyság nem javasolt.</p> <p>Az övezetbe eső gyepterületek (legelők, rétek) lehetőleg ne legyenek beépíthetők.</p> <p>Erdőterületen csak az erdőgazdálkodást, vadgazdálkodást, turizmust, kutatást-oktatást szolgáló épületek elhelyezése javasolt, a természeti és örökségvédelmi értékek sérelme nélkül.</p> <p>Új beépítésre szánt terület kijelölése csak a meglévő belterületekhez kapcsolódva, illetve a történelmi településszerkezethez igazodva az utcahálózat szerves folytatásaként javasolt.</p> <p>A természeti és tájképi értékek megőrzése érdekében a települések (beépítésre szánt területek) összenövésének megakadályozására a szomszédos települések közötti külterületi, beépítetlen szabad területek megőrzése szükséges.</p> <p>A tájban megjelenő, a település sziluettjét megváltoztatató bel-, vagy külterületi magas építmények elhelyezését kerülni kell, a településrendezési tervekben az épületek magassági korlátozását (építménymagasság) a kialakult településképnek megfelelően javasolt meghatározni.</p> <p>A jellemzően falusi környezetben törekedni kell a hagyományos táj- és településszerkezet megőrzésére (vagy lehetőség szerint újra kialakítására), az értékes táji elemek, egyedi tájértékek fokozottabb védelmére, illetve a még fellelhető, a település jellegzetességeként meglévő építészeti elemek megőrzésére, újraélesztésére. A városi környezetben ezeken túlmenően fő célnak tekintendő a zöldfelületek arányának növelése is.</p> <p>A kilátás-rálátás szempontjából értékes tájképi részletek (általában a kastélyparkok, történeti kertek és arborétumok) idegenforgalmi vonzerőt is jelentenek. Törekedni kell a tájban rejlő idegenforgalmi lehetőségek természetkimélő módon történő, a táji adottságok fennmaradását segítő hasznosítására,</p>

	<p>lehetőség szerint az értékek komplex kibontakoztatására.</p> <p>A településrendezési tervekben figyelmet kell fordítani az egyedi tájértékek számbavételére, és ezek védelme érdekében a helyi építési szabályzatokban előírásokat szükséges meghatározni.</p> <p>Biztosítani kell a meglévő, tájképet zavaró hatású építmények, létesítmények megfelelő takarását (pl. kertépítészeti eszközökkel), az övezetben „óriás plakátok” és más nagyméretű reklámhordozó műtárgyak felállítása (pl. a közutak mentén) tájképvédelmi szempontból nem javasolt. A közművezetéseket és járulékos közműépítményeket, infrastruktúrához kapcsolódó vonalvezetéseket (kábel) lehetőség szerint a föld alatt kell vezetni.</p> <p>A kiépítendő közlekedési vonalakat lehetőség szerint a geomorfológiai adottságokhoz igazodó nyomvonalon kell vezetni oly módon, hogy vegye figyelembe a természeti, vagy épített örökség helyszínek látványát, és biztosítsa az azokhoz való jobb hozzáférhetőséget.</p> <p>A vízfolyások külterületi szakaszait a településrendezési tervekben legalább 50-50 m széles sávban beépítésre nem szánt területként, korlátozott területhasználattal javasolt szabályozni, a meglévő természetes medervonalakat, holtágakat és a vizeket kísérő természetes növényzetet pedig meg kell őrizni.</p> <p>Az övezet hullámterei és általában a hullámterek, mint az ökológiai hálózat szerves és meghatározó részei – amennyiben nem minősülnek védett természeti területnek – természeti területként kezelendők, ahol az árvíz biztonságos levezetésének elsőlegességét figyelembe kell venni.</p> <p>Az övezetben a borvidéki települések I. és II. szőlőkataszteri osztályba sorolt területein a szőlő művelési ág csak indokolt esetben, a hegyközség engedélyével változtatható meg. Ha a terület jelenleg más művelési ágban hasznosul, művelési ág váltás csak szőlőtelepítés esetében engedélyezhető.</p> <p>Tájképileg érzékeny, beépítési igények által veszélyeztetett városi, város-közelbeli területeken, valamint az üdülési hasznosítású vízpartok, holtágak mentén figyelmet kell fordítani arra, hogy a telkek tovább ne aprózódjanak és zöldfelületi fedettségük ne csökkenjen. A tájképet károsító üdülőépítkezések megakadályozása érdekében tájba illeszkedő, hagyományos építészeti megoldásokra kell törekedni.</p> <p>Az övezetben adott településre jellemző, a tájjelleggel harmonizáló építési megoldásokat javasolt alkalmazni. Különösen vonatkozik ez a tanyás térségekre, a Kalocsa környéki szállásrendszerből kialakult falvakra, a magas partokra épült, valamint a kunszállások történeti hagyományait őrző településekre. Ezek felaprózódását, besűrítését, tájidegen átépítését akadályozni kell. Részletes szabályozásukat a településrendezési tervekben szükséges meghatározni.</p> <p>Az övezetben új külszíni bánya csak nemzetgazdasági érdekből, a természetvédelmi hatóság által meghatározott feltételek mellett nyitható.</p>
<p>Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület</p>	<p>Általában indokolt felszámolni, vagy biztonságos műszaki védelemmel ellátni, minden olyan tevékenységet, amely az ivóvízbázist bármilyen formában veszélyezteti.</p> <p>Az övezet által érintett településeken szorgalmazni kell a teljes szennyvízcsatorna-hálózat kiépítését, korszerű szennyvíztisztítók létesítését.</p> <p>A települések belterületén lévő használaton kívüli, szikkasztó aknaként használt ásott kutakat a szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötésekkel párhuzamosan el kell tömedékelni.</p> <p>A kisebb településeken, külterületi lakott helyeken és üzemi telepeken, ahol a csatornahálózat kiépítése nem lehetséges, szakszerű egyedi szennyvízelhelyezést (zárt rendszerű szennyvíztárolók) kell alkalmazni.</p> <p>A fokozottan érzékeny területeken a tisztított szennyvizek befogadóba vezetésekor figyelemmel kell lenni a befogadó vízfolyás kis vízhozama miatt esetlegesen bekövetkező szennyezés megakadályozására. Mérsékelni szükséges az élővízbe bevezetett tisztított szennyvizek által okozott szervesanyag-terhelést.</p> <p>A sérülékeny környezetben lévő felszín alatti vízkészletek védelme kiterjed az üzemelő, a tartalék és a távlati hasznosításra kijelölt vízbázisokra egyaránt.</p> <p>Az övezetben lévő használaton kívüli mélyfúrású kutakat indokolt megszüntetni, a többi kút vízjogi engedélyt pedig rendezni. A feladatok elvégzéséhez az önkormányzatoknak állami forrásból kellene fedezetet biztosítani.</p> <p>Az önkormányzatok kezelésében lévő szabadkifolyású közutak felújítását, karbantartását szükséges elvégezni.</p> <p>Az övezetbe tartozó településeken támogatni kell a térségi kommunális hulladékgyűjtő rendszerekhez való csatlakozást, a felhagyott hulladéklerakók rekultivációját illetve az illegális hulladéklerakások felszámolását.</p> <p>Az övezet területén csak korlátozott vegyszer- és műtrágya-felhasználású, környezetkímélő, extenzív mezőgazdasági tevékenység folytatható, amely megfelel az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletről szóló 2008. évi XLVI. törvénynek, a vizek mezőgazdasági eredetű nitrát szennyezéssel szembeni védelméről szóló 27/2006. (II.7.) Korm. rendelet előírásainak, valamint a Helyes mezőgazdasági gyakorlat valamint és az adatszolgáltatás szabályait meghatározó az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletnek.</p> <p>Az övezetbe tartozó települések szabályozási tervének készítése, ill. felülvizsgálata során – még a védőzóna kijelölése előtt – figyelemmel kell lenni az érintett terület és a vízbázis esetleges felszín alatti kapcsolatára.</p> <p>A vízrendezés, művelési ág változás, bányászati tevékenység, valamint a bányászati tevékenység által megváltozott területhasználatoknál (pl. bányatavak) biztosítani szükséges a felszín alatti víz utánpótlódásának mennyiségi és minőségi fenntartását, védelmét.</p> <p>Az ivóvízbázis-védelmi területeken különös figyelmet kell fordítani a szennyvízkezelés mielőbbi megoldására, valamint az állattartó telepek rekonstrukciójára.</p> <p>A felszín alatti vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme érdekében használt vizek kezelése, tisztítást követő hasznosításának elősegítése szükséges.</p>
<p>Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területe</p>	<p>Az övezet területén új beépítésre szánt terület kijelölése csak a keletkező szennyvizek megfelelő kezelése – területről elvezetése, vagy területen belüli megfelelő tisztítása – esetén javasolható.</p>

	<p>A felszíni vízkészletek vízminőségének hatékony védelmét elsősorban a holtágak, tavak, víztározók esetében szükséges biztosítani, különös figyelmet fordítva az ivóvíztározókra. Ezekon a területeken alapvető fontosságú a szennyvízcsatornázás.</p> <p>A szennyeződésre érzékeny befogadóknál az állóvizek, valamint vízfolyások terhelhetőségét egyedileg kell meghatározni.</p> <p>Az övezetben csak környezetkímélő gazdasági tevékenység, korlátozott vegyszer- és műtrágya-felhasználású mező- és erdőgazdálkodás ajánlott.</p> <p>A természetes vízfolyások mentén biztosítani kívánatos a védőterületek természetközeli kialakításának, a vízfolyások revitalizációjának lehetőségét.</p> <p>Fontos szem előtt tartani a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvénynek azt az alapelvét, hogy az ország összes felszíni vize számára legalább „általános” védettséget kell biztosítani, így Bács-Kiskun megye nem kiemelt folyói, patakjai, tavai esetében is.</p>
Ásványi nyersanyag gazdálkodási terület	Az övezetbe tartozó területeken bányatelek csak abban az esetben állapítható meg, ha azt más övezeti szabályozás nem tiltja.
Együtt tervezhető térségek	<p>Az övezetbe tartozó települések körének megváltoztatásához külön jogszabály szerinti területrendezési engedélyezési eljárást kell lefolytatni.</p> <p>Az övezetbe tartozó településekre készítenő egyszerűsített településszerkezeti tervekben elsősorban a következő térségi jelentőségű tartalmi elemeket javasolt összehangolni:</p> <p>a közlekedési hálózat elemeit (országos közúthálózatot érintő új nyomvonalak, új településközi összekötő utak, fontos helyi, külterületeket feltáró közutak, üzemanyagöltő állomások, kerékpárutak, esetleg turisztikai szempontból lényeges gyalogos útvonalak),</p> <p>a több település ellátását szolgáló közműhálózati elemek helyét, nyomvonalát (ivóvíz, gáz, elektromos hálózat, hírközlés, szennyvíztisztító telep, csapadékvíz-elvezetés és esetleg tározás, hulladéklerakó-hasznosító telep - amennyiben ezt a településcsoporton belül szükséges kijelölni),</p> <p>„zöldmezős” gazdasági területek, ipari parkok (különös figyelemmel a zavaró hatású ipari létesítményekre), vagy innovációs, logisztikai területek helyét az érintett térségben rendelkezésre álló munkaerőhelyzet igényeit, valamint a kialakult hagyományos településszerkezeteket, a táj terhelhetőségét is figyelembe vevő nagyságrendben,</p> <p>belterületek jelentősebb bővítésével járó lakóterületi, valamint üdülőterületi fejlesztési területek helyét,</p> <p>egyes, különleges területi kategóriába tartozó létesítmények helyét (pl. nagy bevásárlóközpont, kórház, gyógyszálló, gyógyüdülő, gyógyfürdő, nagyobb kiterjedésű sportterület, bányászati területek, jelentősebb területet igénybevevő megújítható energiaforrás építményeinek – pl. szélenergiapark – helyszínei),</p> <p>jelentősebb mezőgazdasági feldolgozó és tároló létesítmények, valamint nagy állattartó telepek helyét,</p> <p>a térségi ökológiai hálózat elemeit, közigazgatási határokon átnyúló védett, vagy védelemre javasolt területeket, és egyéb természetvédelmi kijelölés alá tartozó területet (például a Natura 2000 hálózat területeit), a felsőbb szintű tervekben erdősítésre tervezett területek kijelölését.</p> <p>Az együtt tervezhető térségek övezetén túlmenően is szorgalmazni kell olyan településcsoportok együttes tervezését, melyek egyéb szempontok alapján településközi koordinációt igényelnek (világörökség és világörökség-várományos területek, Natura 2000 területek, Magas Természeti Értékű Területek, borvidékek és borvidéki körzetek, stb.).</p>
Kiemelt jelentőségű honvédelmi terület	<p>Felhagyott katonai objektumok környezetkímélő rehabilitációját ajánlott minél előbb elvégezni.</p> <p>A honvédségi területek környezetében a vonatkozó ágazati előírásoknak megfelelően a települések szabályozási tervében védőövezetet és ezen belül területhasználati korlátozásokat szükséges meghatározni egyrészt a honvédelmi érdekekre tekintettel, másrészt a környező nem katonai területeken folytatott tevékenységek és területhasználatok biztonsága érdekében.</p>
Magterület	<p>Az övezetben az országos jelentőségű védett természeti területeken alkalmazni kell a védett természeti terület kezelési tervében, valamint a Natura 2000 területeken a Natura 2000 terület fenntartási tervében rögzített szabályokat.</p> <p>Az övezetben új épület és építmény létesítése, a meglévő épületek és építmények átalakítása csak a természeti értékek károsítása nélkül, a helyi építészeti hagyományoknak megfelelően, elsősorban oktatási, kutatási, ökoturisztikai és természetvédelmi céllal történjen.</p> <p>Az övezet gyepterületein építmény elhelyezése nem javasolt, kivéve, ha a gyepterületen létesíteni kívánt építmény közvetlenül a gyepgazdálkodás céljait szolgálja.</p> <p>Kilátótorony építése csak turisztikai vagy tudományos kutatási célból, az eredeti terepszinttől számított legfeljebb 10 méteres magassággal létesítendő.</p> <p>Az övezetben nagy felületű reklám célú hirdető építmény (óriásplakát) és csarnok jellegű építmény elhelyezése nem ajánlott.</p> <p>Az övezetben a távközlési és energetikai magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény – így különösen hulladéklerakó, döngkút, szennyvíziszap-tároló és kezelő, hígtrágya-tároló – létesítésének tilalma javasolt.</p> <p>Az erdőterületeken kerítés csak olyan módon létesítendő – ha azt egyéb jogszabály, vagy biztonsági előírás másként nem rendel – hogy az erdőterület látogathatósága fennmaradjon, illetve közjóléti rendeltetésű erdőterület esetében azt funkciójában ne zavarja. A kerítés létesítése a természeti rendszerek, ökológiai kapcsolatok fenntartására figyelemmel, a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon történjen.</p> <p>A kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatható meg, gyepterületeken tájjelleget megváltoztató fásítás valamint gyepfeltörés nem, illetve csak a nemzeti park egyetértésével javasolt.</p> <p>Az övezetben gazdálkodás környezet- és természetkímélő módszerek alkalmazásával történhet.</p> <p>Az övezetbe tartozó természetes és közel természetes vízfolyások új vagy más mederbe terelése, a természet közeli állapotot veszélyeztető duzzasztása nem megengedhető. Új víztározók létesítése csak az edafikus fauna átfogó vizsgálata után kezdeményezhető.</p>

	<p>Az erdőterület nagysága összességében ne csökkenjen. Energetikai célú növénytelepítés nem ajánlott. A kerékpáros és lovagló utak helyének kijelölése során a természetvédelmi hatóság bevonása javasolt, egyéb technikai sportok üzése viszont nem.</p>
Ökológiai folyosó	<p>Az övezet gyepterületein építmény elhelyezése nem javasolt, kivéve, ha a gyepterületen létesíteni kívánt építmény közvetlenül a gyepgazdálkodás céljait szolgálja. Egyéb beépítésre nem szánt területen építmény elhelyezése csak különleges esetben (természetvédelmi fenntartási célból, kutatási, oktatási, bemutatói, ismeretterjesztési cél megvalósítása érdekében, illetve az előbbiekhöz kapcsolódó ökoturisztikai célból) javasolt. Kilátótorony építése csak turisztikai, vagy tudományos kutatási célból, az eredeti terepszinttől számított legfeljebb 10 méteres magassággal létesítendő. Az övezetben nagy felületű reklám célú hirdető építmény (óriásplakát) és csarnok jellegű építmény elhelyezése nem javasolt. Az övezetben távközlési és energetikai magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény – így különösen hulladéklerakó, döngkút, szennyvíziszap-tároló és kezelő, hígtrágya-tároló – létesítésének tilalma javasolt. Az erdőterületeken kerítés csak olyan módon létesítendő – ha azt egyéb jogszabály vagy biztonsági előírás másként nem rendeli – hogy az erdőterület látogathatósága fennmaradjon, illetve közjóléti rendeltetésű erdőterület esetében azt funkciójában ne zavarja. A kerítés létesítése a természeti rendszerek, ökológiai kapcsolatok fenntartására figyelemmel, a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon történjen. A károsodott és leromlott védett természeti területek élőhelyeinek mielőbbi rehabilitációja javasolt. A kialakult tájhasználat csak a természetközeli állapothoz való közelítés érdekében változtatandó meg. Az övezetben gazdálkodás környezet- és természetkímélő módszerek alkalmazásával történhet. Erdőtelepítést őshonos fajokkal célszerű végezni. Az ökológiai folyosók esetleges hézagainak pótlására kell törekedni (pl. visszagyepesítés, fasorok, cserje és erdősávok telepítése). Gyepterületeken tájjelleget megváltoztató fásítás, valamint gyepfeltörés nem, illetve csak a nemzeti park egyetértésével javasolt. Az övezetbe tartozó természetes és közel természetes vízfolyások új vagy más mederbe terelése, a természetközeli állapotot veszélyeztető duzzasztása nem megengedhető. Új víztározók létesítése csak az edafikus fauna átfogó vizsgálata után kezdeményezendő. Az erdőterület nagysága összességében ne csökkenjen. Energetikai célú növénytelepítés nem ajánlott. A kerékpáros és lovagló utak helyének kijelölése során a természetvédelmi hatóság bevonása javasolt. Egyéb technikai sportok nem javasoltak. Ökológiai folyosók területén csak természet- és környezetkímélő területhasználat illetve tevékenység folytatandó. Meglévő természetközeli művelési ágú földterületek művelési ágának megváltoztatása nem javasolt. Kivétel, ha az a táj arculatának megfelelően a termőhelyi viszonyokhoz igazodó természetközeli gazdálkodás irányába – külterjes erdő, rét és gyepgazdálkodás – történik. Az övezetben új építmény, létesítmény, műszaki infrastruktúra létesítése, telepítése, bányanyitás, hulladékkezelő, ártalmatlanító létesítmény vagy bármilyen más környezetterhelő tevékenység megvalósítása, folytatása csak kivételesen, külön jogszabályban meghatározott feltételekkel a természet védelméhez fűződő érdekek sérelme nélkül javasolható Az övezetben külterjes gazdálkodási tevékenység kívánatos. Az övezetben az árkok, csatornák, utak mentén és a táblák szélén az élővilág fennmaradását szolgáló fasorokat, cserjesávokat, erdősávokat javasolt telepíteni.</p>
Pufferterület	<p>Az övezetben új beépítésre szánt terület kijelölése kizárólag a szomszédos magterület vagy ökológiai folyosó természeti értékeinek, biológiai sokféleségének, valamint táji értékeinek figyelembevételével, azok sérelme nélkül javasolt. Az övezetben gazdálkodás környezet- és természetkímélő módszerek alkalmazásával történjen. Művelési ág és gazdálkodási mód megváltoztatása csak a termőhelyi viszonyokhoz igazodó természetközeli gazdálkodás érdekében – külterjes erdő, rét és gyepgazdálkodás – javasolható. Az övezetben a távközlési és energetikai magasépítmény, potenciálisan környezetszennyező létesítmény – így különösen hulladéklerakó, döngkút, szennyvíziszap-tároló és kezelő, hígtrágya-tároló – létesítésének tilalma javasolt. Az övezetben energetikai célú magasépítmény elhelyezésének tilalma javasolt. Az erdőterületeken kerítés csak olyan módon létesítendő – ha azt egyéb jogszabály vagy biztonsági előírás másként nem rendeli – hogy az erdőterület látogathatósága fennmaradjon, illetve közjóléti rendeltetésű erdőterület esetében azt funkciójában ne zavarja. A kerítés létesítése a természeti rendszerek, ökológiai kapcsolatok fenntartására figyelemmel, a természetvédelmi hatósággal egyeztetett módon történjen. Az övezetben új külszíni bányatelek megállapítása nem javasolt. Az övezetben az országos jelentőségű védett természeti területeken és a Natura 2000 területeken kívüli gyepterületeken tájjelleget megváltoztató fásítás valamint gyepfeltörés csak a természetvédelmi hatóság engedélyével történjen. Az erdőterület nagysága összességében ne csökkenjen. Energetikai célú növénytelepítés nem ajánlott.</p>
Világörökség és világörökség várományos terület	<p>A világörökség és világörökség-várományos területek értékeit komplexen javasolt kezelni, bemutatásokat és az örökségturizmusban képviselt potenciális célpont szerepüket nem csak önmagukban, hanem más értékekkel együtt indokolt hangsúlyozni. A világörökség és világörökség várományos területre elkészülő kezelési terv által lefektetett elhatározásokat az egyes települések településrendezési tervei foglalják szabályzatba.</p>

	<p>A településrendezési eszközökben külön ajánlott kitérni a világörökségi és világörökség-várományos helyszínek és környezetük kilátás- és rálátásvédelmi előírásaira, a területhasználatokat pedig úgy szükséges szabályozni, hogy a táji értékek sértetlenek maradjanak.</p> <p>A világörökség és világörökség-várományos területekkel szomszédos, beépítésre szánt területeket a helyi építési szabályzatban tájvédelmi és karaktervédelmi szempontok alapján javasolt meghatározni.</p> <p>A terület jövőjét meghatározó helyi tervekben a kulturális örökségi értékek védelmének prioritása javasolt.</p> <p>Biztosítani indokolt a világörökség és világörökség-várományos területen található régészeti emlékek feltárását, megőrzését, értékeiknek bemutatását.</p> <p>A világörökség és világörökség-várományos területen minél előbb javasolt megoldani a tájsebek rekultivációját.</p>
Történeti települési terület	<p>Új beépítésre szánt terület csak oly módon és nagyságban jelölendő ki, hogy ne változtassa meg a települések kialakult történeti karakterét. Törekedni kell a település eredeti térstruktúrájának rekonstrukciójára, megőrzésére. a helyi építési szabályzatokban az építészeti hagyományok, az adott településre jellemző építészeti jelleg, építészeti elemek újra alkalmazására, visszaadva, illetve ezzel is hangsúlyozva a települések egyediségét.</p> <p>Az övezet településeim a zöldmezős beruházásokat lehetőség szerint minimumra kell csökkenteni.</p> <p>Az új és felújításra kerülő nagy-, közép- és kifestésű vezetéseket - ha azt kulturális örökségvédelmi igények indokolják - földkábelben kell elhelyezni.</p> <p>Az övezetben infrastrukturális hálózatokat és létesítményeket a kulturális örökségi értékek sérelme nélkül, azok egységét megőrizve, látványuk érvényesülését elősegítve kell elhelyezni, törekedni kell a meglévő zavaró tényezők megszüntetésére.</p> <p>Biztosítani szükséges az övezetben található régészeti emlékek feltárását, megőrzését, értékeiknek bemutatását.</p> <p>A jelenlegi városi, települési parkok többségükben történeti kertek is egyben, ezért törekedni kell azok rekonstrukciójára (kertépítészeti kompozíció, kerti kisarchitektúrák, növényállomány), biztosítani kell védelmüket.</p> <p>Az övezeten kívüli településeken is biztosítani szükséges a meglévő kulturális értékek – műemlékek, és kapcsolódó táji, látványi összefüggéseik, hagyományos településszerkezet – védelmét, az értékek kibontakoztatását. A településrendezési eszközökben ki kell jelölni a településkép-védelmi terület határát, amely a védendő területegységeket, valamint ezek környezetét, védőövezetét foglalja magában.</p>
Rendszeresen belvízjárta terület	<p>A belvízkárok elleni védekezésben fokozottan ki kell használni az adott terület adottságaihoz igazodó területhasználatban rejlő lehetőségeket.</p> <p>A mély fekvésű, belvíz által gyakran veszélyeztetett területeket fokozatosan javasolt kivonni a szántóföldi művelésből és más célokra hasznosítani (pl. erdősítés). A művelési ág váltást komplex kategóriaként indokolt kezelni, ahol figyelembe kell venni a domborzati, talajtani, vízgazdálkodási, illetve mezőgazdasági, természetvédelmi és környezetvédelmi szempontokat egyaránt.</p> <p>A belvízzel veszélyeztetett és mély fekvésű, rossz termőképességű területek vízrendszerét és használatát célszerű az adottságokhoz igazodva állandó vagy időszakos vízfelületként, vízviszatarítási területként, halastóként, nedves élőhelyként, gyeppé, nád, erdő művelési ágban hasznosítani, illetve az újszerű ártéri tájgazdálkodás célterületeként tervezni.</p> <p>A megyében az új területhasznosítási elképzelések, a földhasználat és birtokkoncentráció kialakítása során ajánlott figyelembe venni a terület melioráltságát és állapotát.</p> <p>A bel- és külterületi vízrendezést komplexen javasolt kezelni.</p> <p>Az övezetben a természetvédelmi törvény alapján javasolt kijelölni a természetközeli területeket és vizes élőhelyeket (ökológiai vízellátás megoldása céljából).</p> <p>A többcélú hasznosítás összehangolása javasolt a természet- és környezetvédelmi érdekekkel (vizes területek, ill. élőhelyek növelése). Elő kell segíteni, hogy a gazdák csatlakozzanak az agrár-környezetgazdálkodási célrendszerekhez.</p> <p>A természetvédelmi értékeket jelentő vizes élőhelyeket és nedves réteket érintő csatornák üzemeltetését az alapvető funkció biztosításának figyelembevételével, a természetvédelmi szempontokat figyelembe véve szabályozni javasolt.</p>
Nagyvízi meder	<p>A nagyvízi medrek, parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkenésével kapcsolatos eljárásról szóló 21/2006. (I. 31.) Korm. rendeletnek megfelelően a hullámtéri területeken csak a meder és a hullámtér használatával, a vízfolyás fenntartásával közvetlenül összefüggő építmény helyezhető el.</p> <p>A hullámtéren – amely a folyó nagyvízi medrének része – elsődlegességet biztosítva az árvíz biztonságos levezetésének, minden használatot az árvízvédelmi szempontoknak kell alárendelni.</p> <p>A turizmust és a vízi sportokat kiszolgáló létesítményeket a mentett oldalon javasolt kialakítani.</p> <p>Nyílt ártéri területen bármely létesítmény elhelyezéséhez az illetékes vízügyi hatóság engedélye szükséges.</p>
Földtani veszélyforrás terület	<p>Az érintett települések esetében a földtani veszélyforrás övezetét a településrendezési eszközökben a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal illetékes bányakapitányságának előzetes adatszolgáltatása alapján kell pontosítani.</p> <p>Az övezet területén gondoskodni szükséges a meglévő fás növények védelméről és fenntartásáról, továbbá talajvédő fásítások létesítéséről.</p> <p>A potenciálisan veszélyeztetett területeken a földtani veszélyt kiváltó tényezők és a tervezett beavatkozás kapcsolatát vizsgálni javasolt. A településrendezési tervekben ennek függvényében szükséges a területfelhasználást korlátozó előírásokat meghatározni, illetve a létesítmények alapozását a csúszást kiváltó tényezők figyelembevételével megtervezni.</p> <p>A településrendezési tervekben tervezni kell a felszíni vizek (belvizek) szakszerű elvezetésére szolgáló létesítményeket is.</p>

	Az alábányászott területeken és azok környezetében a települések szabályozási tervében a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal illetékes bányakapitányságának adatszolgáltatása alapján hangsúlyt kell helyezni a területhasználat szabályozására. Ennek során nemcsak az alábányászottság mértékére, hanem a felszín alatt lévő műtárgyak számára és helyzetére is figyelmet kell fordítani.
Vizerózióknak kitett terület	Azokon a szántókon, ahol nincs lehetőség a művelési ág megváltoztatására a megfelelő vetésszerkezet (pillangósok, kalászos gabonák magas aránya) és talajművelés alkalmazásával csökkentendő az erózióveszély. A lejtős területeken fokozottan szükséges a vízrendezés, amit célszerű a vízfolyások teljes vízgyűjtő területére kiterjedően egységes rendszer szerint megoldani. A lefolyásviszonyok alakítása során fontos célkitűzés, hogy a csapadék minél nagyobb hányada szivároгjon a talajba, ill. a beszivárogni nem képes víz elvezetése a befogadókig a lehető legkisebb eróziós kártétellel – talaj- és tápanyagveszteséggel – valósuljon meg. Az övezeten belül az ökológiai hálózat területein – különösen a védett természeti területeken – erózió elleni védekezést szolgáló tevékenység csak a természetvédelmi hatóság előzetes hozzájárulásának megfelelően végezhető.
Szélérozióknak kitett terület	Az övezetbe tartozó települések rendezési tervének külterület-szabályozási tervében figyelemmel kell lenni a mezővédő erdősávok telepítésére és a meglévő erdők védelmére. Alapvető kívánalom, hogy az övezetben a meglévő erdőket a településszerkezeti terv erdőterület terület felhasználási egységbe sorolja. Az övezetben az erdő és gyepek művelési ágba tartozó területeken a művelési ág váltást javasolt elkerülni. A védő erdősávok telepítését a szélirányra merőlegesen, a táblák kialakításával összehangoltan, a fajok megválasztása tekintetében pedig a termőhelyi adottságokat figyelembe vevő elegyarányokkal célszerű végezni. Ajánlott a gyenge termőhelyi adottságú szántóterületek gyepesítése vagy erdősítése. Azokon a szántókon, ahol nincs lehetőség a művelési ág megváltoztatására, a megfelelő agrotechnika, vetésszerkezet és talajművelés alkalmazásával csökkentendő az erózióveszély.

3. 3. A terv érvényesítése során fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan indikátorok meghatározása, monitorozási javaslatok értékelése⁸

A megyei önkormányzatok saját feladataik elvégzésének alátámasztásához információs rendszert működtetnek, a megyei területrendezési tervek monitoringját célszerű lenne ebbe a rendszerben beépíteni, amely többek között a településtervezők számára szolgáltathat adatokat és információkat a településrendezési tervek elkészítéséhez.

A területrendezési tervek környezeti hatásait objektív mérőszámokkal, indikátorokkal lehet nyomon követni. A környezeti jellegű indikátorok területén a DPSIR (*Hatótényezők (Driving forces) – Terhelés (Pressure) – Állapot (State) – Hatás (Impact) – Környezetpolitikai válaszok (Response) modell*) jellegű indikátorok használata tekinthető a legösszetettebb módszernek. A DPSIR indikátorok használatának előnye, hogy nem elsősorban a hatásokban (I), az állapotban (S) bekövetkezett változásokra koncentrálnak, hanem körfolyamatként, ok-okozati láncként felfogva magának a környezeti problémát kiváltó oknak a megszüntetésére, csökkentésére koncentrálnak.

Indikátorok kiválasztásának alapelvei:

Az indikátorainak kiválasztásánál általános alapelvként következő szempontokat kell figyelembe venni. A javasolt indikátoroknak:

- relevánsnak kell lenni (az indikátornak tükrözni kell a vizsgált paramétert),
- gyors reakció idejűnek kell lenni (a bekövetkezett változásokra lehetőleg azonnal reagálni kell),
- jól mérhetőnek kell lenni,
- jól érthetőnek, könnyen értelmezhetőnek, szemléletesnek kell lenni,
- költséghatékonyak kell lenni,
- szabványosnak, emiatt összehasonlíthatónak kell lenni.

Az indikátoroknak általában további két egyéb feltételnek is meg kell, hogy feleljenek: egyszerre *általánosnak* és *speciálisnak* kell lenniük. Általánosnak, ami azt jelenti, hogy lehetőleg a vizsgált folyamat egészének változásait követni tudják és ugyanakkor speciálisnak is, hogy a folyamatok egyedi sajátosságaira is reagálni tudjanak.

A vizsgált terv dokumentum nem tartalmazott a környezeti hatások értékeléséhez indikátorokat és monitorozásához az alábbi források indikátorait javasoljuk felhasználni:

- EUROSTAT indikátorok
- Európai Környezeti Ügynökség (EEA) indikátorai

⁸ Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szerint kiegészítve.

- Környezeti Operatív Program indikátora
- Egyéb (szakértői vélemények alapján megfogalmazható) indikátorok.
- Indikátorok alkalmazása a 2007-2013 tervezési ciklusban (NFÜ)

Az EUROSTAT és EEA kompatibilis környezeti indikátorok lehetővé teszik az EU-n belüli környezetállapot összehasonlítást, de kevésbé specifikusak és adekvátak a területrendezés környezeti hatásainak vizsgálatára. A második csoportba tartozó speciális hazai indikátorok jobban illeszkednek a területrendezési tervek szerkezetéhez, könnyen mérhetők, de nehezebben hasonlíthatók össze nemzetközi adatokkal. A javasolt indikátorok a következők:

EUROSTAT EEA indikátor kód	Indikátor név	Leírás	Mértékegység, forrás	DPSIR kód
UP-3:	Tisztítatlan szennyvizek mennyisége	A mechanikai és biológiai tisztítás nélküli szennyvizek mennyisége.	m3/fő EMIR	I
UP-6:	Területhasználat változás (beépítés)	A beépített területek, mint biológiailag inaktív felületek csökkentik a biodiverzitást.	m2/fő CORINE	S
WP-5:	A háztartások csatornázott és tisztított szennyvizeinek aránya		% EMIR	S
LB-1:	Természetvédelmi területek fragmentáltsága és károsítása	Az indikátor a védett területeken jelentkező infrastruktúra fejlesztések hatásait mutatja.	Érintett területek %-a CORINE	I
LB-4:	Tájak fragmentáltsági, (szabdaltsági) mutatója	A közlekedési infrastruktúra felszabdálja az egybefüggő terület egységeket kisebb foltokra.	Terület foltok száma CORINE, LUCAS	S
RD-3:	Beépített területek nagyságának növekedése	Az urbanizáció és a közlekedési infrastruktúra területi növekedésével csökken a biológiailag aktív területek nagysága.	ha CORINE	P
Indikátor forrása	Indikátor név	Leírás	Mértékegység, forrás	DPSIR kód
Bács-Kiskun megye TRT	Erdőgazdálkodási térség nagysága	Az erdőterületek hozzájárulnak a levegőminőség javításához	ha	P
Bács-Kiskun megye TRT MePAR	Külterjes hasznosítású mezőgazdasági térségben az extenzíven művelt területek kiterjedése	A támogatott extenzív művelési rendszerek (Agrár-környezetgazdálkodási) hozzájárulhatnak a biodiverzitás fenntartásához és a talajok védelméhez.	ha	R
Bács-Kiskun megye TRT MePAR	Kiemelten fontos ÉTT térségben az extenzíven művelt területek kiterjedése	A támogatott extenzív művelési rendszerek (Agrár-környezetgazdálkodási) hozzájárulhatnak a biodiverzitás fenntartásához és a talajok védelméhez.	ha	R
Bács-Kiskun megye TRT	Települési térség nagysága	A települési területek nagyságának növekedésével nő a biológiailag inaktív felületek aránya. Cél, hogy a növekedés ne haladja meg az a tervben előírtakat.	ha	P
Bács-Kiskun megye TRT	Műszaki infrastruktúra hálózatok lineáris elemeinek hossza és területnagysága	Az infrastruktúra növekedésével nő a biológiailag inaktív felületek aránya. Cél, hogy a növekedés ne haladja meg az a tervben előírtakat	ha	P
Bács-Kiskun megye TRT	Nemzeti Ökológiai Hálózat területének nagysága	A Natura 2000 területeket magába foglaló övezet kiterjedésének növekedése	ha	R

4. Összefoglalás

A munka célja Bács-Kiskun megye területrendezési tervének módosítását megalapozó területi hatásvizsgálat készítése, a tervjavaslatok várható környezeti, társadalmi és gazdasági eredményeinek vizsgálata.

A környezeti vizsgálatok akkor érik el igazán céljukat, ha a tervezéssel párhuzamosan, iteratív módon történnek. A területrendezési terv elsődlegesen a terület-felhasználási igények nagytávlatú koordinálását, az igények kielégítési lehetőségeinek kompromisszumos megoldásait célozza meg. Ez a tervezési munka folyamán, valamint a megvalósítás teljes időszaka alatt feltételezi a környezeti-társadalmi és gazdasági hatások folyamatos értékelését és figyelembe vételét.

A megyei terv felülvizsgálata az információk frissítésével, aktualizálásával, illetve a területileg érdekelt szervek szakvéleményeinek feldolgozásával indult. Erre alapozva készült el az környezeti vizsgálat jelen változata a terv javaslattevő fázisával egy időben, amely társadalmisításra kerül, a beérkező észrevételek alapján pedig kiegészítésre és korrekcióra.

Mivel a megyei területrendezési terv módosításának javaslattevő anyaga maga is a *környezeti* szempontok előtérbe helyezésével készült és környezetvédelmi, tájvédelmi érdekeket szolgál, ezért a környezeti vizsgálat során nem kellett, és nem is volt szükséges jelentős koncepcionális változásokat javasolni.

A terv egészéről elmondható, hogy a folyamatosan felmerülő környezeti kérdésekre megpróbált válaszokat adni. A tervezés során felmerülő olyan környezeti konfliktusokat jelentő kérdésekben, mint a gyorsforgalmi úthálózat és az ökológiai hálózat kapcsolata, az ásványi nyersanyag vagyon és a kulturális örökségvédelmi, tájképvédelmi övezetek átfedése, vagy a honvédelmi célú övezetekkel kapcsolatos félelmek esetében a tervezők készek voltak a maximálisan elfogadható kompromisszumokat meghozni. A terv környezeti szempontból olyan jelentős új szempontokat is integrál, mint a tájképvédelem, vagy a kulturális örökségvédelem.

Különösen vegyes, egymásnak ellentmondó reagálások várhatók a környezeti állapot javítása, a tájképi, természeti értékek fokozottabb védelme, a természetvédelmi területek kiterjesztése, a települési és tájkarakter szigorú védelme érvényesítésekor, az egyes területhasználati változtatásokkal és beépítési korlátozásokkal szemben. Még mindig jelentős ugyanis azok száma, akik a meglévő természeti adottságok korlátozás nélküli hasznosítását, a tulajdonosi érdekek fék nélküli érvényesítését tartják természetesnek.

A területrendezési terv módosításában kijelölt fő térszerkezeti beavatkozások – területfelhasználás módosulása, közlekedési hálózatok és egyéb infrastruktúra-hálózati fejlesztések stb. – alapvető jellemzője, hogy jelentős, esetenként több tízmilliárd forint nagyságrendű beruházást, forrást igényelnek. Ezért a tervben vázolt térszerkezeti javaslatok megvalósulása nagymértékben függ Európa, illetve Magyarország *gazdasági* állapotától. Gazdasági fellendülés, illetve az Európai Uniótól várható támogatások realizálódása esetén sokkal több az esély a javasolt térszerkezeti változtatásokra. Egyrészt azért, mert a beruházások gazdasági alapjai jobban biztosítottak lesznek, másrészt azért, mert a gazdasági fejlődés remélhetően nagyobb erővel kényszeríti ki a racionális földhasználat és az új infrastrukturális létesítmények megvalósítását is.

A megyei területrendezési terv hatékonysága nagymértékben függ az országos és kiemelt térségi tervekhez való kapcsolódás minőségétől, a megfelelő térbeni és időbeni érdekérvényesítés biztosítástól és különösen a helyi kompetenciába tartozó kérdések megvalósításában résztvevő kistérségi társulások és önkormányzatok együttműködésétől. Az országos szinten megoldandó feladatokhoz való kapcsolódás következtében a megye egyes térségeinek koncentráltabb fejlődése függ a stratégiai döntésektől, melyhez helyi feladatok is kapcsolódnak, illetve időben azokat össze kell hangolni. Ezért a belső feladatok megvalósítása mellett a megyének az országos kompetenciába tartozó beruházások megvalósulása érdekében fokozott érdekérvényesítő és aktív lobbizó szerepet is fel kell vállalnia.

A tervjavaslatok *társadalmi* fogadtatása a megyében mindaddig, amíg azok megvalósítása időlegesen nem von el forrásokat valamely területtől, vagy érdekszférától egyértelműen támogatott lesz. De mivel a területen igény oldalról egyszerre kellene megvalósítani a nagytérségi és belső kapcsolatot is javító térszerkezeti beruházásokat, az időbeni ütemezés kapcsán konfliktushelyzetek kialakulásával lehet számolni.

V/2. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

Térségi területfelhasználási kategóriákkal kapcsolatos környezeti, társadalmi és gazdasági hatások

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
TÉRSÉGI SZERKEZETI TERV					
1. Erdőgazdálkodási térség	A megye meglévő 20,5%-os erdőültettségének (173 771 ha) 26 %-ra való növeléséhez a hosszú távú erdőtelepítési koncepció 2005-től évi 20 ezer ha új telepítéssel számol a racionális földhasználat megvalósítása, valamint a védelmi-, rekreációs és turisztikai igények kielégítése érdekében. A térség kijelölése a meglévő erdő területek jelenlegi és a tervezett erdők leendő helyének területi védelmét szolgálja.	<ul style="list-style-type: none"> • Dorozsma-Majsai-homokhát; • Bugaci-homokhát; • Pilis - Alpári-homokhát; • Kiskunsági-homokhát; • Illancs 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>mezőgazdasági területek csökkenése</i> <p>1.2. a talaj minőségére:</p> <ul style="list-style-type: none"> + deflációs károk, talaj-degradáció csökkenése + mezőgazdasági terület erdősítése által növényvédőszeres és műtrágyák okozta elszennyeződés csökkenése <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére:</p> <ul style="list-style-type: none"> + levegőminőség javulása + mikroklimatikus viszonyok kedvező alakulása <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <ul style="list-style-type: none"> + víz okozta károk elleni védekezés elősegítése (árvízvédelem, hullámverés és jég elleni védelem) - <i>egyes térségekben a vízháztartás esetleges kedvezőtlen alakulása (felszín alatti vizek utánpótlási lehetőségeinek csökkenése)</i> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <ul style="list-style-type: none"> + kedvező tájformálás, tájkarakter alakítás + védőfunkció növelése meglévő hulladéklerakó környezetében <p>1.8. az épített környezetre:</p> <ul style="list-style-type: none"> + településkép javulása <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <ul style="list-style-type: none"> + élőhelyek és az ökológiai folyosó hálózat bővülése, + biodiverzitás megmaradásának segítése 	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>az erdőtelepítés hosszú megtérülési ideje miatt kedvezőtlen támogatási rendszer esetén a térség népességmegtartó képessége csökkenhet</i> <p>2.2. a foglalkoztatásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> + az erdőgazdálkodással összefüggő szakmákban a foglalkoztatottak számának növekedése <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire:</p> <ul style="list-style-type: none"> + rekreációt, pihenést szolgáló lehetőségek növekedése <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p> <ul style="list-style-type: none"> + az erdőterület növelésével kialakuló kedvezőbb környezetben az érintett lakosság egészségi állapotának javulása + a táj és településkép, a természeti feltételek javulása, élhetőbb környezeti feltételek mellett kedvezőbb életminőség + ökológiai tudat fejlődése, a természettel való viszony kedvezőbb alakulása <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> + mozaikos térszerkezet kialakulása + a mezőgazdasági termelés számára kevésbé alkalmas földek erdészeti hasznosítása, földhasználati struktúraváltás <p>3.2. a településrendszerre:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> + a faállomány növekedése - <i>az ásványi nyersanyagok kitermelését akadályozza</i> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra:</p> <ul style="list-style-type: none"> + mezőgazdasági termelés hatékonyságának javulása <p>3.6. az erdőgazdálkodásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> + fa nyersanyagigény helyben való kielégítése (ipari fa, energia erdő) + monokultúras erdők arányának növekedése, rövid vágásérettségű, biomassa termelési célú erdők arányának növekedése <p>3.7. az idegenforgalomra:</p> <ul style="list-style-type: none"> + idegenforgalmi vonzerő növekedése (falusi turizmus, ökoturizmus) <p>3.8. a vízgazdálkodásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> + egyes térségekben a vízviasszatartás javulása - <i>árterek rendben tartási költségeinek növekedése</i> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>egyes térségekben – kedvezőtlen támogatási rendszer esetén – az eltartó képesség csökkenhet.</i> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtrágyák):</p>

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>nem megfelelő fajtaösszetétel esetén a biodiverzitás csökkenése</i> 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>a beruházási költségek növekedése az erdőátvágás, erdőkiváltás, újratelepítés miatt</i> 3.11. az energiaellátásra: + fa, mint energiaforrás felhasználása
2. Mezőgazdasági térség	A mezőgazdasági területek (főként jó minőségű, valamint a szőlő- és gyümölcsstermesztést szolgáló földek) mennyiségi és minőségi védelme.	<ul style="list-style-type: none"> • Bácskai-lőszös sík; • Dunamenti-síkság nyugati része; • Kiskunsági-lőszőshát; 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <p>+ intenzív (nagyvárosias) beépítés nem jöhet létre mezőgazdasági térségben</p> <p>▪ <i>termelés számára kevésbé alkalmas mezőgazdasági területek csökkenése</i></p> <p>1.2. a talaj minőségére:</p> <p>+ integrált, kémlelő hatású talajművelési, tápanyag gazdálkodási és növényvédelmi eljárások alkalmazásával a talajszennyezés megakadályozása</p> <p>▪ <i>helytelen talajművelés és vetésszerkezet esetében fokozódik az erózióveszély</i></p> <p>▪ <i>intenzív jellegű növénytermesztés, ill. állattartás következtében mezőgazdasági eredetű talajszennyezés fordulhat elő</i></p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére:</p> <p>▪ intenzív szántóföldi gazdálkodás porszennyezést okozhat</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <p>+ a környezetkímélő gazdálkodási, területhasználati formák esetén talajvízminőség javulása</p> <p>▪ <i>intenzív jellegű növénytermesztés, ill. állattartás esetén mezőgazdasági eredetű vízszennyezés fordulhat elő</i></p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <p>- <i>parlagterületek potenciális növekedésének lehetősége</i></p> <p>1.8. az épített környezetre:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra:</p> <p>+ termékfeldolgozó és szolgáltató tevékenységgel összefüggésben foglalkozási lehetőségek bővülése</p> <p>+ külterjes gazdálkodás esetén bővülő foglalkoztatási lehetőség</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p> <p>+ bővülő foglalkoztatási lehetőség esetén kedvezőbb életminőség, szociális helyzet</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:</p> <p>▪ <i>az éghajlatváltozásból adódóan nő a termelés kockázata, ami csökkentheti a biztonságérzetet</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): + a térségi területfelhasználási kategóriák közül a leginkább változtatható elem ▪ <i>földhasználati struktúraváltás termelés számára kevésbé alkalmas mezőgazdasági területek csökkenése</i> 3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): + területén ásványi nyersanyag kitermelés ebben a területfelhasználási egységben ütközik a legkevesebb akadályba 3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: + piaci igényeknek megfelelő minőségi árutermelés fejlődésének lehetősége + feldolgozó és szolgáltató tevékenység fejlődésének lehetősége 3.5. a mezőgazdaságra: + szőlőtermőhelyek és ezáltal a borgazdálkodás védelme 3.6. az erdőgazdálkodásra: + mezőgazdasági termelés számára kevésbé alkalmas földterületek erdészeti hasznosítása 3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás 3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + foglalkozási lehetőségek bővülése esetén nő a térség eltartó képessége 3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás 3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
			<p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <p>+ a környezetkímélő gazdálkodási, területhasználati formák esetén a biodiverzitás növekedése</p> <p>- <i>intenzív művelés esetén a biodiverzitás csökkenése</i></p> <p>- <i>genetikailag módosított termékek miatt jelentős beavatkozás fordulhat elő az ökológiai folyamatokban</i></p>		
<p>3. Vegyes területfelhasználású térség</p>	<p>Adott térség ökológiai adottságaihoz alkalmazkodó, gyenge termőképességű talajokon folytatott kímélő gazdálkodással, kismértékű anyagbevitellel történő, fenntartható területhasznosítás. A területhasználati javaslat (mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási használat) a részletesebb tervezés során határozható meg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kiskunsági-homokhát; • Bugaci-homokhát; • Dorozsma-Majsai-homokhát K-i és DNY-i része; • Bácskai löszös síkság NY-i határa; • Pilisi-Alpári-homokhát. 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: + a környezetkímélő gazdálkodási, területhasználati formák esetén talajminőség javulása</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: + a környezetkímélő gazdálkodási, területhasználati formák esetén a levegőminőség javulása</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + a környezetkímélő gazdálkodási, területhasználati formák esetén talajvízminőség javulása</p> <p>+ vizes élőhelyek fennmaradása</p> <p>1.6. a hulladékgyűjtés helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + tájra jellemző mozaikosság fennmaradása</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + a környezetkímélő gazdálkodási, területhasználati formák esetén a biodiverzitás növekedése</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): - <i>más gazdálkodási formára történő átállás tudati és szervezésbeli nehézségeinek feldolgozása</i></p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: + az élőmunkaigényes növénytermesztés növeli a helyben foglalkoztathatók körét</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - <i>szántóterületek művelés alól történő kivonása a bevételek csökkenésével járhat</i></p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + idegenforgalmi haszonvételek lehetősége</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + túlzott termelési ráfordítás elmaradása</p> <p>+ kiegészítő hasznosítási módok által a jövedelemszint növekedése, az állami támogatás csökkenése</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
4.1. Városias települési térség	<p>A városias települési térségbe a megye városi jogállású települései, továbbá a 15 fő/ha belterületi lakásrűséget meghaladó települések tartoznak. A tervjavaslat célja a városias települések szabályozott, a többi település, továbbá a környezet lehetőségeit és adottságait figyelembe vevő fejlesztése.</p> <p>A városias települési térség növekedése a városi jogállású települések zöménél a következő években tovább folytatódik, mintegy 15 ezer hektáros növekedés várható.</p> <p>Amennyiben a tervezett területi növekmény nagytávlatban realizálódik, a városias települési térségek részaránya a települési térségen belül megközelíti majd a 60%-ot.</p>	<p>Megyei jogú város</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kecskemét <p>Városok</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baja • Kalocsa • Kiskőrös • Kiskunhalas • Kiskunfélegyháza • Kunszentmiklós • Tiszakécske • Kiskunmajsa • Jánoshalma • Bácsalmás • Tompa • Mélykút • Dunavecse • Hajós • Kecel • Soltvadkert • Izsák • Solt • Szabadszállás • Kerekegyháza • Lajosmizse 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <p>+ a beépített területek növelésének szabályozása</p> <p>+ a térség spontán területi fejlődésének akadályozásával a termőföld védelme biztosítható</p> <p>- a városias térségbe tartozó települések beépítésre szánt területének növelése, a területfoglalás sok esetben a természeti környezet és a mezőgazdasági (esetleg erdő) területek rovására történik</p> <p>1.2. a talaj minőségére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére:</p> <p>- a beépítésre szánt területeken a közlekedési szennyezések növekedése</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <p>- a beépített területek növekedésével a keletkező szennyvizek mennyisége növekszik</p> <p>- a felszíni eredetű szennyezések növekedése kedvezőtlenül befolyásolhatja a felszín alatti vizek minőségét</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <p>+ a települési területek összenövésének lehetséges megakadályozásával a tájszerkezet, tájhasználat megőrzése</p> <p>- a települési területek terjeszkedésükkel megbonthatják a tájszerkezetet</p> <p>1.8. az épített környezetre:</p> <p>+ a települési területek összenövésének lehetséges megakadályozásával a településkép kedvező alakulása</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <p>+ a lakás és munkahelyterületek biztosításával az életmód kedvezően változik</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra:</p> <p>+ a tervezett beépített területekre települő munkalehetőségek színesedése és növekedése</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p> <p>- kedvezőtlen környezeti hatások (levegő minőség, zaj és rezgésszint romlás) egészségkárosodást okozhatnak</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <p>+ a beépített területek növelésének szabályozása a zöldmezős beruházások csökkenését eredményezheti</p> <p>+ a beépített területek növelésének szabályozása a települési területek összenövését akadályozhatja</p> <p>3.2. a településrendszerre:</p> <p>+ a beépített területek növelésének szabályozása spontán területi fejlődésüket akadályozhatja</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <p>+ a beépített területek növelésének szabályozása a zöldmezős beruházások csökkenését eredményezheti</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére:</p> <p>+ a barnamezős beruházások előnyben részesítése a zöldmezőssel szemben</p> <p>+ a beépítésre szánt területeken a betelepülő vállalkozások telephelyének megvalósítási lehetősége</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idő, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p>

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
			<p>+ a beépített területek növelésének szabályozásával az élőhelyek csökkenésének megakadályozása</p> <p>- a tervezett beépített területeken csökkenő és egyre inkább elszigetelt életér</p>		
<p>4.2. Hagyományosan vidéki települési térség</p>	<p>A 15 fő/ha alatti belterületi laksűrűséggel rendelkező települések hátrányos helyzetének javítása a hagyományos településszerkezet és településkarakter megóvása mellett. A belterületek növekedése tervtávlatban számottevő (kb. 10000 ha).</p>	<p>A hagyományosan vidéki települések száma összesen: 97</p> <ul style="list-style-type: none"> • 5000 fő felett 1 db; • 2000-5000 fő között 31 db; • 1000-1999 fő között 38 db; • 500-999 fő között 18 db; • 500 fő alatt 9 db. <p>Megyén belül átlagosnál nagyobb arányú népesség növekedés elsősorban a Kecskemét, Baja és Kalocsa környéki falvaknál volt tapasztalható</p>	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <p>+ a beépített területek növelésének szabályozása a spontán területi fejlődésük akadályozásával a termőföld védelmét szolgálja</p> <p>- a hagyományosan vidéki települési térségbe tartozó települések beépítésre szánt területének növelése, a területfoglalás sok esetben a természeti környezet és a mezőgazdasági (esetleg erdő) területek rovására történik</p> <p>1.2. a talaj minőségére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére:</p> <p>- a beépítésre szánt területeken a közlekedési szennyezések növekedése</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <p>- a beépített területek növekedésével a keletkező szennyvizek mennyisége növekszik</p> <p>- a felszíni eredetű szennyezések növekedése kedvezőtlenül befolyásolhatja a felszín alatti vizek minőségét</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <p>+ a települési területek összenövésének lehetséges megakadályozásával a hagyományos tájszerkezet, tájhasználat megőrzése</p> <p>1.8. az épített környezetre:</p> <p>+ a települési területek összenövésének lehetséges megakadályozásával a hagyományos településkép megőrzése</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet):</p> <p>nincs közvetlen hatás.</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <p>+ helyi kötődés, identitás erősödése</p> <p>- városi környezettől távol lévő, munkalehetőséggel nem rendelkező kistelepülésekből nő a munkaképes korúak elvándorlása, csökken a népességszám</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra:</p> <p>- helyi foglalkozási lehetőségek hiányában az ingázók számának növekedése</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p> <p>+ környezeti értelemben kedvezőbb, nyugodtabb életkörülmények</p> <p>- városoktól távol eső kisfalvakban torzuló demográfiai korstruktúra, magas időskorú-arány, csökkenő népességszám</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyzetettségére:</p> <p>Nincs közvetlen hatás.</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <p>+ a beépített területek növelésének szabályozása a zöldmezős beruházások visszaszorítását eredményezheti</p> <p>+ a beépített területek növelésének szabályozása a települési területek összenövését akadályozhatja</p> <p>3.2. a településrendszerre:</p> <p>+ a beépített területek növelésének szabályozása spontán területi fejlődésüket akadályozhatja</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <p>+ a beépítésre szánt területek növelésének szabályozása a zöldmezős beruházások visszaszorítását eredményezheti</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére:</p> <p>+ a barnamezős beruházások előnyben részesítése a zöldmezőssel szemben</p> <p>+ a beépítésre szánt területeken a betelepülő vállalkozások telephelyének megvalósítási lehetősége</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra:</p> <p>+ a hagyományos értékek előtérbe helyezésével nő az idegenforgalmi vonzeró</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra:</p> <p>Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére:</p> <p>- helyi foglalkozási lehetőségek hiánya esetén csökken a térség eltartó képessége</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <p>Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.11. az energiaellátásra:</p>

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
			természeti területekre, biodiverzitásra): + a beépített területek növelésének szabályozásával az élőhelyek csökkenésének megakadályozása - a tervezett beépített területeken csökkenő és egyre inkább elszigetelt életér		Nincs közvetlen hatás.
5. Vízgazdálkodási térség	A folyóvizek, állóvizek, vízfolyások és csatornák medre és parti sávja területének megóvása (Vízkezelési jó állapotának elérése, a vízgyűjtőkön az integrált gazdálkodás követelményeinek érvényesítése, vízfolyások, állóvizek minőségi védelme.) érdekében a terület beépítésének korlátozása.	<ul style="list-style-type: none"> Duna Tisza Füzesi Holt-Duna Kadia Ó-Duna Klágya Holt-Duna Nagybaracscai Holt-Duna Öreg-Duna (Fás-Duna) Tiszakécskei Holt-Tisza Szikrai (Lakiteleki) Holt-Tisza Tiszaalpári Holt-Tisza Tiszaugi Holt-Tisza Vadkerti-tó Kolon-tó Kondor-tó Szelidi-tó Kunfővár-tó Péteri-tó Kiskunhalasi sóstó Csatornák 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyongra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: + kedvezően befolyásolja a klimatikus viszonyokat</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + vízkészlet-egyensúly fenntartása + a vízminőség állapotának megőrzése</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + kedvezően befolyásolja a tájszerkezetet</p> <p>1.8. az épített környezetre: + a térségben a beépítésre szánt területek kijelölésének megakadályozása elősegíti az épített környezet védelmét, a kedvező településkarakter fennmaradását</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + ökológiai egyensúly fenntartása + a szárazodás és az eutrofizáció miatt veszélyeztetett vízterek, lápok, vizes élőhelyek élővilágának megőrzése ökológiai szempontú vízgazdálkodás biztosítása + vizes élőhelyek védelme + a vizek és a parti sávok természetközeli állapotának megőrzése</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): Nincs közvetlen hatás.</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: Nincs közvetlen hatás.</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: + a vízpart beépítésének megakadályozása segíti a széleskörű rekreációs igények lehetőségét + szabadidő eltöltési lehetőségek bővülése</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + élhető környezet megővése + egészséges ivóvíz biztosítása + ökológiai tudat fejlődése, természettel való viszony kedvezőbb alakulása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: Nincs közvetlen hatás.</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.2. a településrendszerre: Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): + vízállapot megőrzése</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: + a halállomány mennyiségi és minőségi állapotának megtartása</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + idegenforgalmi vonzerő megtartása</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: + ökológiai szempontú vízgazdálkodás biztosítása</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.11. az energiaellátásra: Nincs közvetlen hatás.</p>
6. Építmények által igénybe vett térség					
6.1. Közlekedési					

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
<p>hálózatok és építmények</p> <p>Közúti közlekedés</p> <p>Gyorsforgalmi utak</p>	<p>Egységes szerkezetű gyorsforgalmi úthálózat kialakítása a transzeurópai útvonalak és az országon belüli nagytérsegi kapcsolati igények figyelembevételével.</p>	<p><i>Tervezett gyorsforgalmi utak:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> M44: Kecskemét térsége - Békéscsaba - Gyula - (Románia), M8: (Ausztria) – Szentgotthárd térsége – Veszprém – Enying térsége – Sárbogárd térsége – Dunaújváros - Kecskemét térsége – Szolnok – Füzesabony térsége (M3) M9: Szombathely térsége (M86) – Püspökmolnári térsége – Zalaegerszeg térsége – Nagykanizsa – Inke térsége – Kaposvár – Dombóvár – Szekszárd térsége – Szeged (M5) 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a nyomvonalak által elfoglalt területen csökkenés, területfoglalás <p>1.2. a talaj minőségére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az új gyorsforgalmi utak mentén jelentkező terhelések (légszennyező anyagok lerakódása, porterhelés) közvetve hatnak a talajminőségre <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére:</p> <p>+ mérséklődik a főúthálózat forgalmi terhelése, amelynek következtében csökken azok mentén a belterületeken okozott levegőszennyezés</p> <ul style="list-style-type: none"> - az új nyomvonalak mentén nő a levegőszennyezés és a zajterhelés <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <ul style="list-style-type: none"> - elvlasztó hatás (migráció akadályozása) <p>1.8. az épített környezetre:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet):</p> <p>+ a nyomvonalak alapozásakor új régészeti lelőhelyek feltárásának lehetősége nő</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <ul style="list-style-type: none"> - a nyomvonalak kiépítése az élőhelyek zavarását, néhol pusztulását okozza - ökológiai határolóvonalat képeznek 	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <p>+ a gyorsforgalmi úton elérhető települések népességmegtartó erejének növekedése</p> <ul style="list-style-type: none"> - a könnyebben elérhető nagy települések munkaerőszívó hatásának erősödése <p>2.2. a foglalkoztatásra:</p> <p>+ a foglalkozási szerkezet átalakulhat, szakképzettebb csoportok jelenhetnek meg a térségben, építkezések idején szakképzetlenebb idénymunkások</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p> <p>+ csökken az erős tranzitforgalom településeket terhelő hatása (elkerülő szakaszok)</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:</p> <p>+ havária helyzetekben az elérhetőség kedvező alakulása (vészhelyzetekben életmentés, tűz)</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <p>+ nemzetközi (EU-s) és nagytérsegi, regionális közötti kapcsolatok kedvező alakulása</p> <p>3.2. a településrendszerre:</p> <p>+ a nagytérsegi kapcsolatok javulása</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére:</p> <p>+ az elérhetőség javulása az ipari-kereskedelmi területek felértékelődését okozhatja</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra:</p> <p>+ a jó megközelíthetőség segíti az idegenforgalmi célkitűzések megvalósítását</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére:</p> <p>+ az elérhetőség javulása gazdasági innovációval társulva jelentősen növelheti egy terület versenyképességét</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <p>+ a nagytérsegi kapcsolatok javulása</p> <p>+ nagytérsegi elérhetőség javulása</p> <ul style="list-style-type: none"> - a gyorsforgalmi úthálózati fejlesztések magas költsége az alacsonyabb szintű úthálózat forrásait is feléli <p>3.11. az energiaellátásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p>
Főutak	A területek megfelelő feltárása érdekében a	<i>Új főúti kapcsolatok</i>	1.1. a termőföld mennyiségére:	2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód,	3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének
		<ul style="list-style-type: none"> Kalocsa (51. sz. főút) – 		életmód,	a területhasználat változásai, területek rendeltetésének

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
	hiányzó főúti kapcsolatok kialakítása, meglévő főutaknál elkerülő szakaszok megépítése, átkelési szakaszok hosszának csökkentése.	<ul style="list-style-type: none"> Kecel (54. sz. főút), Soltvadkert (53. sz. főút) – Kiskunmajsa – Kistelek – Mindszent – Derekegyház – Szegvár (45. sz. főút) – Nagymágocs – Orosháza (47. sz. főút), Dávod térsége (51. sz. főút) – Mohács (56. sz. főút). <p><i>Főutak tervezett településselkerülő szakaszai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> 451. sz. főút: Gátér 51. sz. főút: Solt, Harta, Dunapataj, Kalocsa, Sükösd, Érsekcsanád, Baja, Nagybaracska 52. sz. főút: Solt 53. sz. főút: Akasztó, Kiskörös, Soltvadkert, Kiskunhalas, Tompa 54. sz. főút: Jakabszállás, Bócsa, Soltvadkert, Kecel, Császártöltés, Hajós 55. sz. főút: Csávoly, Felsőszentiván, Tatabánya, Mélykút 	<ul style="list-style-type: none"> a nyomvonalak által elfoglalt területen csökkenés, területfoglalás 1.2. a talaj minőségére: az új utak mentén jelentkező terhelések (légszennyező anyagok lerakódása, porterhelés) közvetve hatnak a talajminőségre 1.3. a földtani és ásványvagyorra: nincs közvetlen hatás 1.4. a levegő minőségére: az új főutak mentén jelentős környezeti károk, zajszint növekedés, rezgésterhelés, porterhelés és magas káros anyag- kibocsátás 1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás 1.6. a hulladékgyűjtés helyzetére: nincs közvetlen hatás 1.7. a tájra (táj szerkezet, tájhasználat): elválasztó hatás 1.8. az épített környezetre: az elkerülő utak megépítése (a sűrűn beépített települési területeken, az átkelési szakaszok megszüntetésével, ill. hosszának csökkentésével) kedvezően hat a településen belüli környezeti állapotra 1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás 1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): a nyomvonalak kiépítése az élőhelyek zavarását, néhol pusztulását okozza ökológiai határolóvonalat képeznek 	<p>társadalmi mobilitás):</p> <ul style="list-style-type: none"> a közlekedési, utazási feltételek javulása elősegíti a települések népességmegtartását a településközi kapcsolatok javulása 2.2. a foglalkoztatásra: a foglalkozási szerkezet átalakulhat, szakképzetesebb csoportok jelenhetnek meg a térségben, építkezések idején szakképzetlenebb idénymunkások 2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás 2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás 2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: elérhetőség kedvező alakulása (vészhelyzetekben életmentés, tűz) elérési távolságok és idők csökkenése 	<p>változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> kistérségi és településközi közötti kapcsolatok kedvező alakulása 3.2. a településrendszerre: a településközi kapcsolatok javulása 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás 3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: + elérési távolságok és idők kedvező alakulása gazdasági hasznot eredményez 3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás 3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.7. az idegenforgalomra: a közlekedési, utazási feltételek javulása elősegíti a vidéki térségek népességmegtartását, hozzájárul az idegenforgalom növekedéséhez + idegenforgalmi, turisztikai lehetőségek javulása 3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + szomszédos települések együttműködésének javulása + elérhetőség javulása 3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): + javul a közlekedési feltártság, megközelíthetőség, különös tekintettel a zsáktelepülésekre 3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás
Mellékutak	A főúthálózat kiegészítő elemeiként a megye területének egyenletesebb feltárására, a településhálózat egyes elemei közötti összertartozás biztosítására mellékútlánolatok kialakítása.	<ul style="list-style-type: none"> A megye teljes területén kb. 40 helyen <p><i>Zsáktelepülések helyzetének javítása:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Újsolt – Szabadszállás, Ballószög – 52. sz. főút, Dusnok-Rém, Kunbaja – Bácsalmás, Szeremle-Dunafalva, Hercegszántó – Bácsszentgyörgy 			
Vasúti közlekedés					
Nagysebességű	A tervezett nagysebességű	<ul style="list-style-type: none"> (Ausztria és Szlovákia) – 	1.1. a termőföld mennyiségére:	2.1. a népesség területi	3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
vasútvonal	vasútvonal nyomvonalasvájának kijelölése.	Hegyeshalom és Rajka □ Budapest [Ferihegy] – Röske és Kübekháza – (Szerbia és Románia) (IV. sz. transzeurópai közlekedési folyosó hazai szakasza)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ a tervezett NSV nyomvonalak által érintett területen csökkenés, területfoglalás 1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás 1.3. a földtani és ásványvagyorra: nincs közvetlen hatás 1.4. a levegő minőségére: + környezetkímélő közlekedés és áruszállítás 1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + környezetkímélő közlekedés és áruszállítás 1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás 1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): ▪ tájszerkezeti szempontból jelentős határoló vonalat képeznek 1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás 1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás 1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): ▪ a nyomvonalak kiépítése az élőhelyek zavarását, néhol pusztulását okozza ▪ a nyomvonalak, töltések ökológiai határoló vonalat jelentenek ▪ a nyomvonal elválasztó hatása 	<ul style="list-style-type: none"> elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): + megközelíthetőség javulása, kapcsolati rendszerek erősödése 2.2. a foglalkoztatásra: + a foglalkozási szerkezet átalakulhat, szakképzettebb csoportok jelenhetnek meg a térségben, építkezések idején szakképzetlenebb idénymunkások területi feltételeire: nincs közvetlen hatás 2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + nő az utazási formák közötti választás lehetősége + a gépkocsiforgalom esetleges csökkenése kedvező egészségügyi következményekkel jár 2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: + közlekedésbiztonság javulása + térségi vasúti szervezetek létrehozása – az önkormányzatok és vasúttársaságok közreműködésével – a mellékvonali rendszerek kedvezőbb működését elősegítő feltételeinek érdekében 	<ul style="list-style-type: none"> területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): + nemzetközi és nagytérségi regionális vasúti kapcsolatok kedvező alakulása (utazás, szállítás) 3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás 3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: + az érintett települések ipari-kereskedelmi területeinek felértékelődése 3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás 3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.7. az idegenforgalomra: + a tervezett NSV kapcsolatai által érintett települések idegenforgalma felértékelődhet 3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + a tervezett NSV és a hagyományos vasúti kapcsolatai által érintett települések ipari-kereskedelmi területeinek felértékelődése 3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): + a tervezett NSV pályája a hagyományos vasút számára is magasabb szintű szolgáltatást tesz lehetővé a hagyományos vasút kapcsolódásai révén 3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás
A transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonalak		<ul style="list-style-type: none"> • Cegléd – Szeged – (Románia) • Budapest – Kelebia – (Szerbia) 			
Egyéb országos törzshálózati vasútvonalak		<ul style="list-style-type: none"> • Budapest – Lajosmizse – Kecskemét • Bátaszék – Baja – Kiskunhalas • Kiskunhalas – Kiskunfélegyháza <p><i>Tervezett elem:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Bácsalmás – Csikéria – (Szerbia) - Röske és Szeged – Nagylak – (Románia) összeköttetés • Kunszentmiklós – Dunapataj • Kiskőrös – Kalocsa • Kecskemét – Kunszentmárton • Kiskunfélegyháza – Szentés • Fülöpszállás – Kecskemét • Szolnok – Kiskunfélegyháza • Dunapataj – Kalocsa • Kecel – Baja – Szerbia) 			
Mellékvonal					
Hidak, kompátkelőhelyek	A folyók elválasztó hatásának mérséklése az elérhetőség javítása, új kapcsolatok kialakítás révén.	<i>Gyorsforgalmi úton, főúton tervezett hid a Tiszán:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Tiszaug térsége (M44) <i>Vasúti hid a Tiszán:</i>	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás 1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás 1.3. a földtani és ásványvagyorra: 	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): + folyók elválasztó hatásának mérséklése 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): + megközelíthetőség javulása

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
		<ul style="list-style-type: none"> Tiszaug – (Kecskemét-Kunszentmárton vasúti mellékvonalon) <p><i>Kompátkelőhelyek a Dunán</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Paks – Géderlak Gerjen – Kalocsa Dunaszekcső – Dunafálva <p><i>Kompátkelőhely a Tiszán</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Tiszaakác (Tiszaárok) – Nagyrév 	<p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <ul style="list-style-type: none"> a hídszerkezet markáns tájképi elem <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (müemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <p>+ megfelelően kialakítva az ökológiai folyókat nem szakítják meg</p> <ul style="list-style-type: none"> a folyók élővilágának zavarása 	<p>2.2. a foglalkoztatásra: + új kapcsolatok új munkahelyek elérését teszik lehetővé.</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.2. a településrendszerre: + térségi kapcsolatok javulása</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: + az érintett települések ipari-kereskedelmi területeinek felértékelődése</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + kapcsolatok kedvező alakulása a turizmust segíti</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + regionális kapcsolatok kedvező alakulásával és a belső perifériák helyzetének javulásával megerősödik</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): + regionális kapcsolatok kedvező alakulása (utazás, szállítás)</p> <p>+ belső perifériák helyzetének javulása</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
Vízi közlekedés	A hajózási lehetőségek jobb kihasználásának elősegítése, nemzetközi és országos jelentőségű közforgalmú kikötő, valamint személyforgalmi kikötők kiépítése.	<p><i>Vízi utak:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Duna Tisza <p><i>Nemzetközi és országos jelentőségű közforgalmú kikötő:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Baja <p><i>Térségi közforgalmú kikötő:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Dunavecse <p><i>Személyforgalmi kikötők:</i></p> <p>Duna</p>	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): + bővülő közlekedési lehetőségek</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: + bővülő közlekedési lehetőségek, elsősorban turisztikai személyszállítás, kirándulóhajózás biztosítása</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): + nemzetközi kapcsolatok erősödése</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: + költséghatékony áruszállítás lehetősége</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra:</p>

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
		<ul style="list-style-type: none"> Kalocsa Apostag Tass Solt Érsekcsanád Fajsz <p>Tisza</p> <ul style="list-style-type: none"> Tiszakécske Tiszaug 	<p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (müemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + a legkörülmények közötti közlekedési mód (globális hatás)</p> <ul style="list-style-type: none"> a hajózás, a kikötők kiépítése és a kapcsolódó szolgáltatások (mederkotrás, partvédelem) biztosításának kedvezőtlen hatása az ökológiai rendszerre (helyi hatás) 	<p>egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>+ költséghatékony áruszállítás lehetősége</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + idegenforgalmi vonzerő növekedése</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: - mederszabályozást, folyamatos mederkarbantartást igényel</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + kombinált áruszállítás lehetősége</p> <p>+ a szállítási és turisztikai lehetőségek növekedésével javul</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): + a közlekedési lehetőségek bővülése</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
<p>Légi közlekedés</p> <p>Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérre fejleszhető repülőterek</p> <p>Egyéb repülőterek</p>	<p>Regionális repülőterek fejlesztése üzleti- és turistaforgalom számára.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kalocsa Kecskemét <ul style="list-style-type: none"> Baja (Mátéhápuszta), Jánoshalma, Érsekcsanád, Kiskunfélegyháza, Jakabszállás, Kecel, Kecskemét (Matkópuszta) 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: - területcsökkenés.</p> <p>1.2. a talaj minőségére: - a füves kifutópályák leburkolása esetén káros hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: - fokozott forgalmonövekedés okozta levegőszennyezés és zajterhelés a repülőtér közelében</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): - a szomszédos területhasználatokat – ezáltal a tájszerkezetet – befolyásolják</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (müemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): + bővülő közlekedési lehetőségek</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: + munkaalkalmak növekedése</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: + bővülő közlekedési lehetőségek + bővülő sport lehetőségek</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségügyi állapotára, szociális helyzetére: - repülőtér közelében fokozott zajhatás</p> <p>- a közvetlenül érintett népesség környezeti veszélyeztetettségének növekedése, életminőség romlása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - a zajgátló védőövezeten belül korlátozott területhasználat</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + idegenforgalmi kapcsolatok kedvező alakulása</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + idegenforgalom, hivatásforgalom és teherszállítás lehetőségeinek bővülése</p> <p>+ a megközelíthetőség és foglalkoztatás javításán</p>

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
			<p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <ul style="list-style-type: none"> - repülőtér közelében fokozott zajhatás - a füves kifutópályák leburkolása esetén káros hatás 		<p>keresztül megnyilvánuló pozitív gazdasági hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <p>+ a közlekedési lehetőségek bővülése</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
<p>Kerékpáros közlekedés</p> <p>Országos kerékpárút törzshálózat</p>	<p>Országos, térségi, ill. településeken belüli kerékpárút hálózat kiépítése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 4. Tiszamente kerékpárút (11-es jelű Euro Velo[®]) • 5. Dél-alföldi határmente kerékpárút • 6. Alsó-Dunamente kerékpárút (6-os jelű Euro Velo[®]) • 32. Jászok, kiskunok földje kerékpárút • 43. Körösvölgyi kerékpárút • 51. Csongrádi kerékpárút • 61. Közép-magyarországi kerékpárút 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <ul style="list-style-type: none"> - területcsökkenés <p>1.2. a talaj minőségére: incs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyokra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (müemlékvédelem, régészet): Nincs közvetlen hatás.</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kismértékű zavarás, az élővilág károsítása a csomópontok, pihenőhelyek területén 	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <p>+ az egyes településeken belüli, ill. a szomszédos települések közötti hivatásforgalom, közlekedési igények egy részének biztosítása</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire:</p> <p>+ sportolási lehetőségek bővülése</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p> <p>+ sportolási, hobbi lehetőségek bővülése</p> <p>+ egészségesebb életmód kialakulása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:</p> <p>+ a kerékpáros biztonság javulása</p> <p>+ településeken belüli forgalombiztonság javulása</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + elsősorban a hazai, valamint a határon túli régiók turizmust segítő kapcsolatainak biztosítása</p> <p>+ idegenforgalmi, turisztikai adottságok kihasználásának kedvezőbb alakulása</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
Térségi kerékpárút hálózat		<p>A megye területét behálózva az országos kerékpárút törzshálózat elemeinek összekapcsolása, térségi összeköttetés biztosítása</p>			

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
<p>6. 2. Energetikai vonalas infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények</p> <p>Villamosenergia-átviteli hálózat távvezeték elemei</p>	<p>A területi energia igények kiszorgálásához új távvezeték építése.</p>	<p>400 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemei:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kecskemét – Szolnok – Szeged távvezeték felhasítási pontja • Paks – Albertirsa • Paks – Sándorfalva <p>220 kV-os átviteli hálózat távvezeték eleme:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szeged – Szolnok <p>A villamosenergia-rendszer elosztói hálózatának távvezeték elemei</p> <p>Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezeték</p> <ul style="list-style-type: none"> • (Románia) – országhatár – Nagylak – Hódmezővásárhely – Kecskemét – Adony – Székesfehérvár – Mór – Tét – Rajka – országhatár – (Ausztria) • (Ukrajna) – országhatár – Vásárosnamény – Hajdúszoboszló – Mezőtúr – Városföld • Városföld – Százhalombatta – Pilisvörösvár – Győr • Városföld – Adony – Százhalombatta • Városföld – Baja – Pécs • Városföld – Baja – Pécs – országhatár – (Horvátország) • Városföld – Ópusztaszer 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ területfoglalás <p>1.2. a talaj minőségére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyronra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a mágneses és elektromágneses tereket befolyásolják <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgyűjtés helyzetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nem földalatti kábelfektetés esetén tájképi értékek sérülése ▪ a védősávban a tájhasználatot korlátozzák <p>1.8. az épített környezetre:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ nem földalatti kábelfektetés esetén településképi értékek sérülése <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a nyomvonalak kiépítése a természet zavarásával jár ▪ helytelen tervezés és kialakítás esetén tájökölógiai viszonyok károsítása ▪ élőhelyeket zavaró vonalvezetés veszélye 	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p> <p>+ lakossági energiaigények biztonságos és folyamatos kiszorgálása okozta életminőség javulás</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a környéken élő népesség egészségi állapotára esetlegesen gyakorolt negatív hatás <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:</p> <p>+ energia-közmű ellátás biztonságának növekedése</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a föld feletti vezetékek korlátozzák a területhasználatot <p>3.2. a településrendszerre:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére:</p> <p>+ az ipari nagyfogyasztók biztonságos ellátása, kiegyenlített terhelésselosztás biztosítása</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére:</p> <p>+ javul az eltartóképesség, versenyképesség</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra:</p> <p>+ a megújuló energiára épülő energiatermelés arányának növekedése</p> <p>+ az energia ellátás javulása</p>

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
		– Szeged – országhatár – (Szerbia) Térségi szénhidrogén szállítóvezetékek			
6. 3. Térségi vízgazdálkodási rendszerek és építmények Ár- és belvízvédelmi rendszerek és építmények	<p>Ár- és belvízveszélyes területeken (főként a Duna ártere) az ár- és belvízvédelmi rendszereknek az elvárt biztonságnak megfelelő fejlesztése, a töltések védelmi képességének biztosítása.</p> <p>A földművek és műtárgyak állapotának folyamatos fenntartása, felújítása.</p> <p>Belvízelvezető csatornák, művek felújítása, karbantartása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Elsőrendű árvízvédelmi fővonalak (Duna bal part, Tisza jobb part) Másodrendű árvízvédelmi fővonalak Folyami nagyműtárgyak (Kiskunsági-főcsatorna vízkivételi műve, Tass, Deák Ferenc-zsilip, Baja) Belvíz főcsatornák (Bácsbokodi–Kígyós-főcsatorna, Igali-főcsatorna, Mátételkei–Kígyós-főcsatorna, Sárközi II.sz.-főcsatorna, Alpár–Nyárlőrinci-főcsatorna, Csukáséri-főcsatorna, Peitsik-főcsatorna, Kőröséri-főcsatorna, Dongéri-főcsatorna, Fehértó–Majsai-főcsatorna, Dorozsma–Majsai-főcsatorna, Dorozsma–Halasi-főcsatorna Belvíztározók (Bácsbokodi-tározó, Mátételkei-tározó, Kékesiréti-tározó, Kolontói-tározó, Csiraszéki-tározó, Orgoványi-tározó, Ágasegyházi-tározó, 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <ul style="list-style-type: none"> termőföld védelme, területfoglalás <p>1.2. a talaj minőségére:</p> <p>+ a talaj védelme</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <p>+ a vizek áramlásának szabályozása</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <p>+ tájhasználati érték növekedése</p> <ul style="list-style-type: none"> tájszerkezet tagolás (a hasonló jellegű területeket elválaszthatják) <p>1.8. az épített környezetre:</p> <p>+ épített környezet védelem a vízparttól</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészeti):</p> <p>+ a kulturális értékek védelme</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <p>+ árvíz- és belvízmentesítés az élővilág biztonságát növeli</p> <ul style="list-style-type: none"> ökológiai határoló vonalat képeznek 	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <p>+ árvíz- és belvízmentesítés eredményeként nő a helyi kötődés</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra:</p> <p>+ fenntartásuk foglalkozási lehetőséget biztosíthat</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: Nincs közvetlen hatás.</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p> <p>+ árvíz- és belvízmentesített területeken élhetőbb környezet alakul ki</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:</p> <p>+ árvíz- és belvízmentesített területeken lakosság biztonságérzetének növekedése (vagyon tárgyi biztonság)</p> <ul style="list-style-type: none"> veszélyeztetettség esetén lakossági elégedetlenség, társadalmi konfliktusok 	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <p>+ árvíz- és belvízmentesített területeken a területhasználat korlátozottsága csökken</p> <p>3.2. a településrendszerre:</p> <ul style="list-style-type: none"> gátak elszigetelő hatása <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: + belvíz által okozott termés kiesés csökkenése</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + árvíz- és belvíz veszélyeztetettség megszűnésével a turisztikai vonzeró nő</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: + az ár- és belvízhelyzet javul</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + gazdasági károk csökkenése</p> <ul style="list-style-type: none"> árvíz és belvízvédekezés költsége <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): Nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.11. az energiaellátásra: Nincs közvetlen hatás.</p>

Térületfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
Térségi jelentőségű öntözőrendszerek	A megye mezőgazdasági térségeinek strukturális fejlesztését az öntözésfejlesztéssel együtt javasolt kezelni, amihez szükséges a birtokkoncentráció elősegítése. A hátsági területeken lévő és prognosztizálható vízhasználók biztosítani kell a szükséges vízmennyiséget. A vízkészlet-gazdálkodásban fokozott szerepet indokolt kapnia a vízviszartatásnak. A vízfelhasználás időbeli és területi összhangja biztosítása érdekében megfelelő szinten javasolt fenntartani, illetve fejleszteni a vízkészlet-gazdálkodási nagyműtárgyakat, tározási lehetőségeket és öntözőcsatornákat.	Kurjantó-tó, Kondor-tó) A megye területén jelenleg egy funkciójú térségi öntözőrendszer nem található. <i>Öntözésre is használhatók a kettősműködésű csatornák:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Csillagosi összekötő csatorna • Csorna-Foktői-csatorna • Duna-völgyi-főcsatorna • Északi főgyűjtő • Ferenc-tápcsatorna • Fűzvölgyi-főcsatorna • Harta-I. összekötő csatorna • Harta-II. összekötő csatorna • Homoródi összekötő csatorna • Karapancsai-főcsatorna • Kékesiréti-csatorna • Kígyós-ér (mellékág) • Kiskunsági-főcsatorna • KÖF – DVCS összekötő csatorna • Megkerülő csatorna • Sárközi-I. főcsatorna • Sárközi-II. főcsatorna • Sárközi-III. főcsatorna • Solti árapasztó • Szelidi-tavi csatorna • V. sz. csatorna • XXX. sz. csatorna • XXXI. sz. csatorna • Kadia-Ó-Duna 	1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás 1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás 1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás 1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás 1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + az előírások betartásával javul a vízbázisok minősége + nő a rendelkezésre álló víz mennyisége 1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás 1.7. a tájra (táj szerkezet, tájhasználat): 1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás 1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás 1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): nincs közvetlen hatás	2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás 2.2. a foglalkoztatásra: + az öntözőművek fenntartása, kezelése foglalkozási lehetőséget biztosít 2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: + csatornák horgászati hasznosítási lehetősége 2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + a terméshozadék a jövedelmi helyzet kedvező alakulását eredményezheti 2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: + öntözővíz segítségével elérhető terméshozadék	3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): nincs közvetlen hatás 3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás 3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás 3.5. a mezőgazdaságra: + az öntözés a termelésbiztonságot fokozza, jelentős terméshozadékot eredményezhet 3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás 3.8. a vízgazdálkodásra: - <i>többletköltség</i> 3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + mezőgazdasági feltételek javulásával a térség eltartó képességének kedvező alakulása 3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás 3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás
6. 4. Térségi jelentőségű hulladéklerakó hely	Az előírt követelményeknek megfelelő komplex térségi begyűjtő-kezelő rendszerek létesítése és működtetése.	<i>Térségi hulladéklerakók:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Kecskemét • Izsák • Vaskút • Kiskunhalas 	1.1. a termőföld mennyiségére: - <i>területcsökkenés</i> +rekultiváció, újrahásznosítás esetén 1.2. a talaj minőségére: + a települési lerakók rekultivációja révén javul + a telephelyek korszerű kialakításával biztosított a talaj védelme	2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás 2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás 2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás	3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): + a bezárt települési lerakók területének rekultivációja után újrahásznosítható területek 3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és

Területfelhasználási kategória	Tervjavaslat	Területi érintettség	1. Környezeti hatások	2. Társadalmi hatások	3. Gazdasági hatások
			<p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: + a telephelyek korszerű kialakításával biztosított a levegő védelme</p> <p>– növekvő szállítási távolságokból származó közlekedési eredetű terhelések</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + a települési lerakók rekultivációja révén javul</p> <p>+ a telephelyek korszerű kialakításával biztosított a környezet védelme (talaj, vízminőség)</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: + EU irányelveinek megfelelő térségi hulladékkezelő létesítmények kialakítása, nem megfelelően kialakított települési lerakók felszámolása, illetve rekultiválása.</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + a települési lerakók rekultivációja a környezeti elemek minőségét javítja</p> <p>– a térségi lerakóknál tájképi értékcsökkentő hatás</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + a települési lerakók rekultivációja a környezeti elemek minőségét javítja</p>	<p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + a települési lerakók rekultivációja a környezeti elemek minőségét javítja</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: + a hulladékgyűjtés korszerűsítésével a környezettudatosság kedvező változása</p>	<p>korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: + nő az újrafelhasználható nyersanyagok aránya</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: + komposztálás lehetősége</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: + a lerakókban keletkező biogáz hasznosítási lehetősége</p>

Térségi övezetek lehatárolásával kapcsolatos környezeti, társadalmi és gazdasági hatások

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
1. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete	A legkiválóbb minőségű és termőképességű, árutermelésre legalkalmasabb szántóföldi területek védelmében a beépíthetőség korlátozása és a szántóföldi hasznosítás hosszú távú biztosítása és a talajminőség megőrzése.	<ul style="list-style-type: none"> Duna-menti síkság középtája Bácskai löszös síkvidék Kiskunsági löszös hát 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <p>+ beépítési korlátozás következtében nem csökken a termőföld mennyisége</p> <p>1.2. a talaj minőségére:</p> <p>+ optimális talajszerkezet és tápanyag tartalom fennmaradása, a talajdegradációt megakadályozó művelési technológiák előnybe részesítésével</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére:</p> <p>- <i>defláció esetén porszennyezést okozhat</i></p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgyűjtés helyzetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <p>+ a tájszerkezet kedvező változása, mozaikos védőerdősávok, fasorok telepítése esetén</p> <p>1.8. az épített környezetre:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <p>+ a beépítési korlátozás pozitív hatása a környezeti elemekre</p> <p>- <i>intenzív művelés esetén jelentős terhelések jelentkezhetnek, a biodiverzitás csökkenhet</i></p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <p>+ a népesség megtartó képesség kedvező alakulása</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra:</p> <p>+ biztos foglalkozási lehetőség</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p> <p>+ jövedelmi viszonyok kedvező alakulása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:</p> <p>- az éghajlatváltozásból adódóan nő a termelés kockázata, ami csökkentheti a biztonságérzetet</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <p>- <i>beépítésre szánt terület kijelölésének korlátozása</i></p> <p>3.2. a településrendszerre:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <p>+ a kiváló minőségű termőföld adottságainak megfelelő felhasználását segíti</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra:</p> <p>+ a magasabb jövedelmet biztosító vetőmagtermesztés által hasznosított földterületek elsősorban kiváló szántókon tovább növekedhetnek</p> <p>+ a területek kimagasló adottságainak következtében magas termésátlagok eléréséből származó gazdasági haszon</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra:</p> <p>+ védőerdő telepítés szükségessé válhat</p> <p>3.7. az idegenforgalomra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére:</p> <p>+ a térség eltartó képességének és versenyképességének kedvező alakulása, biztos foglalkozási lehetőségek</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p>
2. Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete	A legkiválóbb erdészeti termőhelyek esetében a beépíthetőség korlátozása a termőhely kiváló adottságainak	<ul style="list-style-type: none"> Kiskunsági-homokhát Bugaci-homokhát Illancs Tolnai-Sárköz 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <p>+ támogatott környezetkímélő gazdálkodás által érintett területek növekedése</p> <p>1.2. a talaj minőségére:</p> <p>+ kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <p>- <i>a népességmegtartó képesség</i></p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
	megőrzése az erdő környezetvédelmi, gazdasági, társadalmi funkcióinak egymással összehangolt hosszú távú biztosítása céljából.		<p>fennmaradása</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére:</p> <p>+ erdő művelési ág esetén a mikroklímátikus viszonyok kedvező alakulása</p> <p>+ porszennyezettség csökkenése</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <p>- az ártéri erdőtelepítés akadályozhatja az árvizek és a jég levonulását</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <p>+ kedvezőbb tájszerkezet kialakulása</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <p>+ természetvédelmi funkció erősödése (élőhely védelem, ökológiai folyosó hálózat bővülése, biodiverzitás fenntartása)</p>	<p>csökkenhet</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra:</p> <p>+ az erdőgazdálkodással összefüggő szakmákban nő a foglalkoztatás biztonsága</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire:</p> <p>+ jóléti-szolgáltatási funkció erősödése (rekreációt, pihenést szolgáló lehetőségek növekedése)</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségügyi állapotára, szociális helyzetére:</p> <p>+ egészségesebb környezet alakulásával kedvezőbb életminőség</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>- beépítésre szánt terület kijelölésének korlátozása</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <p>+ a faállomány védelme</p> <p>- bányászati tevékenység engedélyezésének korlátozása</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére:</p> <p>+ faigényes iparágak (bútor, papír) erősödése, alapanyagellátásának biztosítása</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra:</p> <p>- csökken a mezőgazdasági területek aránya</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra:</p> <p>+ fakitermelésből adódó bevétel</p> <p>3.7. az idegenforgalomra:</p> <p>+ idegenforgalmi vonzerő növekedése (falusi turizmus, ökoturizmus)</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére:</p> <p>+ faigényes iparágak (bútor, papír) erősödése</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
3. Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete	Az erdőtelepítésre alkalmas – erdőtelepítésre javasolt és erdőtelepítésre figyelembe vehető, többnyire gyenge termőképességű mezőgazdasági területek védelme az erdőtelepítést kizáró területhasznosítás elől.	<ul style="list-style-type: none"> • Solti-sík • Kiskunsági-homokhát • Pilisi-Alpári-homokhát • Dél-Tisza-völgy • Tiszazug • Illancs • Kiskunsági-lőszőshát • Bugaci-homokhát • Dorozsma-Majsai-homokhát 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére:</p> <p>+ az erdőtelepítés csökkenti a deflációt</p> <p>1.2. a talaj minőségére:</p> <p>+ a termőhelyi viszonyok figyelembevételével lehetőleg természetközeli erdőtürsulások létrehozásával, a talajok termőképességének, minőségének fennmaradása</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére:</p> <p>+ levegőminőség javulása</p> <p>+ mikroklímátikus viszonyok kedvező alakulása</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <p>- egyes térségekben a vízháztartás esetleges</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás):</p> <p>- az erdőtelepítés hosszú megtérülési ideje miatt kedvezőtlen támogatási rendszer esetén a térség népességmegtartó képessége csökkenhet</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra:</p> <p>+ foglalkoztatási lehetőségek bővülése</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire:</p> <p>+ jóléti-szolgáltatási funkció</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <p>- beépítésre szánt terület kijelölésének korlátozása</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <p>+ a faállomány növekedése</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra:</p> <p>+ kedvezőtlen adottságú szántóterületek erdősítése</p> <p>- csökken a mezőgazdasági területek aránya</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
			<p>kedvezőtlen alakulása (felszín alatti vizek utánpótlási lehetőségeinek csökkenése)</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + erdőterületek növekedése + tájképi érték növekedése</p> <p>- az erdőtelepítés során nem őshonos és elegendes állományok alkalmazása</p> <p>1.8. az épített környezetre: + településkarakter javulása + védő funkció</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + természetvédelmi funkció erősödése (élőhely védelem, ökológiai folyosó hálózat bővülése, biodiverzitás fenntartása)</p> <p>- monokultúrás faültetvény fajszegényedést, biodiverzitás csökkenést eredményez</p>	<p>erősödése (rekreációt, pihenést szolgáló lehetőségek növekedése)</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + egészségesebb környezet alakítása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.6. az erdőgazdálkodásra: + fa nyersanyag-igény kielégítése (ipari fa, energia erdő)</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: - az erdőtelepítés hosszú megtérülési ideje miatt kedvezőtlen támogatási rendszer esetén a térség eltartó képességének csökkenése</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: + növekvő biomassza</p>
4. Országos komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete	Nem érinti a megyét.				
5. Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete	<p>A nagyobb területi kiterjedésű, vagy kisebb területű, de sűrűn előforduló, esetenként több települést érintő, a felhagyott hagyományos ipari termelés és bányászat okozta tájsebek, anyagnyerőhelyek, illetve a felhagyott katonai területek.</p>	<p>50 ha-t meghaladó tájsebek találhatóak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baja • Szalkszentmárton • Nemesnáduvar • Császártöltés • Homokmégy <p>Felhagyott katonai terület:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baja • Kunadacs • Szakmár • Kiskunhalas – Pirtó 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: + a rehabilitálás során a környező területek adottságaihoz és területhasználatához illeszkedő újrahasznosítás eredményeként növekedhet a termőföld mennyisége</p> <p>1.2. a talaj minőségére: + a korábbi katonai területeken okozott talaj szennyezés megszűnése + természet közeli állapot visszaállítása</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + a korábbi katonai területeken okozott talajvíz szennyezés megszűnése</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire: + a rekreáció feltételeinek javulása</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + települési környezet felértékelődése</p> <p>+ a társadalom életminőségének javulása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére,</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - beépítésre szánt terület kijelölésének korlátozása</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: + barnamezős beruházások lehetősége</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: + a rekultivált területen új erdőtelepítés lehetséges</p> <p>3.7. az idegenforgalomra:</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
			<p>1.6. a hulladékgyűjtés helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + természet közeli állapot visszaállítása + tájhasználat kedvező változása + tájképi adottságok kedvező alakulása</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + a természet közeli állapot visszaállítása + a rekultiváció során új élőhelyek kialakulása</p>	<p>veszélyeztetettségére:</p> <p>+ a környezeti állapot javulásával csökken a társadalom veszélyeztetettsége</p>	<p>+ rekultivált bányák bemutatóhelyként, kiállítási tárlatként hasznosíthatók</p> <p>+ idegenforgalmi bevétel növekedésének lehetősége</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: + a szennyezőforrások felszámolásával javul a vizek állapota</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
6. Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete	A tájkarakter és a történetileg kialakult, országos jelentőségű tájképi, településképi és kultúrtörténeti értékek védelme, a hagyományos tájszerkezet és tájhasználat megőrzése, valamint a kilátás-rálátás szempontjából kedvező, nagy távolságból látható, ill. nagy távlatokat megnyitó tájképi területek védelme, a vizuális szennyezés megakadályozása.	<ul style="list-style-type: none"> • Kiskunsági Nemzeti Park területi egységei • Duna-Dráva Nemzeti Park megyét érintő területegységei, továbbá a tájvédelmi körzetek és természetvédelmi területek • Duna és a Tisza melletti hagyományos ártéri erdők maradványai • Duna-Tisza közti hátság homoki erdőfoltjai • vízpartok, hullámterek és holtágak • jellegzetes tájkaraktert megjelenítő ökológiai folyosók térsége a holtágak, vízfolyások, erek és csatornák mentén, szikes tavak környékén és a pusztai gyepterületeken, valamint a Natura 2000 területek • Homokhátsági • a hagyományos pincefaluk területei (pl. Hajós, Solt) • a beépítés által veszélyeztetett város- 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgyűjtés helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + megfelelő tájhasználat fennmaradása + hagyományos tájkarakter megőrzése</p> <p>1.8. az épített környezetre: + értékes tájjelemek, hagyományos településképek és kultúrtörténeti értékek megtartása</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): + látványkárosító, tájidegen építmények elhelyezésének korlátozása, a tájban megjelenő település sziluett védelmének biztosítása</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + élőhelyek megőrzése</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: + a „vizuális szemét” mennyiség növekedés megakadályozásával biztosítható a szabadidő eltöltés és rekreáció feltételeinek kedvező szinttartása</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + a „vizuális szemét” mennyiség növekedés megakadályozásával biztosítható az életminőség feltételeinek kedvező szinttartása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <p>– <i>beépítésre szánt terület kijelölésének korlátozása</i></p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <p>– <i>bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni</i></p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + idegenforgalmi foglalkoztatás kedvező befolyásolása + turizmus, idegenforgalom élénkítése</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + vonzó táji környezetben az ingatlanérték emelkedése várható</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
		<p>közeli hagyományos kertés területlek tájképileg még nem rontott részletei (pl. Kiskunfélegyháza Felső- és Alsógalambos, Halesz)</p> <ul style="list-style-type: none"> • a tájba illeszkedő, építészeti egységes, jellegzetes sziluettet, településképet és szerkezetet őrző települések belterületi részletei, központjai • a tájképi értéket képviselő kunhalmok térsége, elsősorban a Tiszához közeli területeken 			<p>domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>tájba illesztett közműelhelyezés műszaki megoldásainak többlet költsége</i> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
7. Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete	<p>A tájkarakter és a történetileg kialakult, megyei szinten jelentős tájképi, településképi és kultúrtörténeti értékek védelme, a hagyományos tájszerkezet és tájhasználat megőrzése, valamint a kilátás-rálátás szempontjából kedvező, nagy távolságból látható, ill. nagy távlatokat megnyitó tájképi területek védelme, a vizuális szennyezés megakadályozása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kiskunsági Nemzeti Park területi egységei • Duna-Dráva Nemzeti Park megyét érintő területegységei, továbbá a tájvédelmi körzetek és természetvédelmi területek • Duna-Tisza közti hátság homoki erdőfoltjai • Homokhátság részterületei • a hagyományos pincefaluk területei (pl. Hajós, Solt) • a beépítés által veszélyeztetett város-közeli hagyományos kertés területlek tájképileg még nem rontott részletei (pl. Kiskunfélegyháza Felső- és Alsógalambos, Halesz) 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgyűjtés helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + megfelelő tájhasználat fennmaradása + hagyományos tájkarakter megőrzése</p> <p>1.8. az épített környezetre: + értékes tájlemek, hagyományos településképek és kultúrtörténeti értékek megtartása</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): + látványkárosító, tájidegen építmények elhelyezésének korlátozása, a tájban megjelenő település sziluett védelmének biztosítása</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + élőhelyek megőrzése</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: + a „vizuális szemét” mennyiség növekedés megakadályozásával biztosítható a szabadidő eltöltés és rekreáció feltételeinek kedvező szintentartása</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: Nincs közvetlen hatás.</p> <p>+ a „vizuális szemét” mennyiség növekedés megakadályozásával biztosítható az életminőség feltételeinek kedvező szintentartása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>beépítésre szánt terület kijelölésének korlátozása</i> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni</i> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + idegenforgalmi foglalkoztatás kedvező befolyásolása + turizmus, idegenforgalom élénkülése</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + vonzó táji környezetben az ingatlanérték emelkedése várható</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők,</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
		<ul style="list-style-type: none"> a tájképi értéket képviselő kunhalmok térsége, elsősorban a Tiszához közeli területeken 			<p>kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <ul style="list-style-type: none"> tájbaillesztett közműelhelyezés műszaki megoldásainak többlet költsége <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
<p>8. Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete</p>	<p>A felszín alatti víz terhelésének lehetőség szerinti elkerülése, a felszín alatti víz és a földtani közeg szennyezésének megelőzése, a bekövetkezett és a határértéket meghaladó szennyezettség, károsodás mértékének csökkentése, megszüntetése, valamint ezek érdekében szabályok megállapítása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a kiemelten érzékeny felszín alatti vízbázisok nagy kiterjedésben és területileg sűrűsödve zömében a Duna menti parti sávban találhatók Üzemelő vízbázisok Gudmon-fok (Tass) Kalocsa-Baráka (Foktó) Baja, Dunafalva, Miske, Hercegszántó, Gara, Akasztó, Dunapataj, Érsekcsanád, Izsák, Sükösd, Dávod, Harta Távlati vízbázisok Dunavecse É (Dunavecse, Szalkszentmárton), Apostag–Dunaegyháza (Apostag, Dunaegyháza), Solt–Harta (Solt, Harta), Dunapataj–Ordas (Dunapataj, Ordas, Géderlak), Bática É (Bática–Foktó Bática–Fajszt (Bática, Fajszt), Fajszt, Dusnok (Fajszt, Dusnok), Leneskert (Dunafalva, Szeremle; Bática–Tolna megye) Diagnosztikai fázis folyamatban van Sükösd É (Fajszt, Sükösd) Megkutatásra kijelölt távlati vízbázisok Bezerédi sziget (Dunafalva), Solti sziget 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: + a szigorúbb szabályozás közvetve a talajokat is óvja</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + védőterületek kijelölése és a csatornázás a víz- és talajminőséget kedvezően befolyásolja</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: + a környezetszennyező, nem megfelelő hulladéklerakók felszámolásával, illetve rehabilitálásával a felszín alatti vízminőség veszélyeztetettségének csökkenése</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): nincs közvetlen hatás</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + a megfelelő minőségű ivóvíz a lakosság egészségi állapotát javítja</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> bányászati tevékenység korlátozása <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> bányászati tevékenységet a bányászati szempontból kivét helyekre vonatkozó szabályok szerint lehet folytatni <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <ul style="list-style-type: none"> építési korlátozások <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <ul style="list-style-type: none"> csak korlátozott vegyszer- és műtrágya-felhasználású, környezetkímélő, extenzív mezőgazdasági tevékenység folytatható <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: + a felszín alatti vizek állapotának megőrzése</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség (Dunaegyháza, Solt)	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
9. Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete	Az övezeten belül a felszíni vizek vízminőség-védelme érdekében elsőrendű feladat a szennyvízkezelés megoldása.	<ul style="list-style-type: none"> Szelídi-tó, valamint a vízgyűjtőjén lévő befogadók Duna 1450-1497 fkm szelvények közötti szakasza és a vízgyűjtő területen lévő befogadók 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: + talajszennyezés csökkenése</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + a vízgyűjtő területen a felszíni vizek minőségének kedvező alakulása, ill. védelme a szennyvízkivezetés lehetőség szerinti biztosításával és a szennyvíz bevezetés megakadályozásával</p> <p>+ felszín alatti vízminőség javulása</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + a vízgyűjtő területen a felszíni vizek minőségének kedvező alakulása</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + az életminőség kedvező alakulása (a szennyvízkezelés megoldásával és a csatornahálózat kiépülésével)</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + a vonzerők megőrzése kedvezően hat, növekvő bevételeket okozhat</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: + a felszíni vizek állapotának javulása</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): + a csatornahálózat kiépülése</p> <p>- a szennyvízkezelés megoldásának, ill. a csatornahálózat kiépítésének jelentős anyagi vonzata</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
10. Ásványi nyersanyag gazdálkodási terület övezete	Az ország reménybeli ásványi nyersanyag vagyonának távlati megóvása, amelynek ismerete, környezetkímélő felhasználása nélkül fenntartható fejlődés nem képzelhető el és megalapozott területfelhasználási döntések sem hozhatók.	<ul style="list-style-type: none"> 39 településen, a megye szinte minden térségében 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: + kitermelés lehetőségét megőrzi</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére:</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - <i>beépítés esetén a hozzáférés ellehetetlenülése</i> - <i>területfelhasználási kategória kijelölésének korlátozása</i></p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): + ásványi nyersanyagkészletek védelme</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
			<p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): nincs közvetlen hatás</p>	<p>nincs közvetlen hatás</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>+ nemzetgazdasági érték</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
11. Együtt tervezhető térségek övezete	<p>Az övezet lehatárolásának célja, hogy a fejlesztési pólusok és a környező települések átlagosnál intenzívebb funkcionális kapcsolatai nyomán kialakuló térszerkezeti sajátosságok a területrendezés eszköztárával is szabályozott keretek között kezelhetők és összehangolhatók legyenek.</p>	<p>Kecskeméti település együttes: Ballószög, Felsőlajos, Helvécia, Kecskemét, Kerekegyháza, Ladánybene, Lajosmizse, Nyárlőrinc, Városföld</p>	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: + szervezettebb hulladékgazdálkodás kialakulásának lehetősége</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + környezeti adottságokkal harmonizáló, összehangolt tájvédelem lehetősége</p> <p>+ beépített területek összenövésének megakadályozása</p> <p>1.8. az épített környezetre: + közös zöldfelületi rendszer kialakítása + környezeti és táji értékek összehangolt megőrzése</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): + több településre kiterjedő régészeti lelőhely</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): + koordinált terület-és településfejlesztés</p> <p>+ 2.2. a foglalkoztatásra: + optimális funkció megosztás lehetősége</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: + koordinált településrendezéssel a területi feltételek kedvező alakulása</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + lakosságot kiszolgáló közös infrastruktúra megvalósítása, összehangolása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): + összehangolt területrendezési tervezés lehetősége</p> <p>3.2. a településrendszerre: + komplex fejlesztési pólusok kialakulásának elősegítése + regionális alközpontok hálózatos együttműködése + beépített területek összenövésének megakadályozása</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: + optimális funkció megosztás lehetősége</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: + optimális funkció megosztás lehetősége</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
			védelem összehangolásának lehetősége 1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + több településre kiterjedő ökológiai elemek védelme összehangolásának lehetősége		költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): + több településre kiterjedő közlekedési hálózati elemek összehangolásának lehetősége + több településre kiterjedő közműhálózati elemek összehangolásának lehetősége 3.11. az energiaellátásra: + több településre kiterjedő energiahálózati elemek összehangolásának lehetősége
12. Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete	A Magyar Köztársaság védelmi képességeit alapvetően meghatározó, vagy a NATO tagságból eredő, valamint a nemzetközi szerződéseiben vállalt kötelességei teljesítésére hivatott objektumok elhelyezésének biztosítása.	<ul style="list-style-type: none"> • Kecskeméti katonai repülőtér és lokátorállomás • Tatárszentgyörgyi katonai gyakorlótér • Kalocsai központi katonai raktár 	1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás 1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás 1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás 1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás 1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás 1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás 1.7. a tájra (társzerkezet, tájhasználat): nincs közvetlen hatás 1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás 1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás 1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): nincs közvetlen hatás	2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás 2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás 2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás 2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás 2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: + a társadalom biztonságérzetének megóvása	3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - <i>beépítésre szánt terület kijelölésének korlátozása</i> 3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás 3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás 3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás 3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás 3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás 3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás 3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás
13. Honvédelmi terület övezete	Nem érinti a megyét.				
14. Magterület övezete	A magterület, mint kiemelten értékes ökológiai hálózati elem hosszú távú megőrzése és javítása, azaz a természetes,	<ul style="list-style-type: none"> • Kiskunsági Nemzeti Park (Felső-Kiskunsági puszta, Felső-Kiskunsági tavak, Izsáki Kolon-tó, Fülöpházi homokbuckák, Orgoványi rétek, Bócsa- 	1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás 1.2. a talaj minőségére: + környezeti elemek védelme által talajminőség javulás 1.3. a földtani és ásványvagyonra:	2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás 2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás	3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - <i>beépítésre szánt területek kijelölésének tilalma, illetve</i>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
	természetközeli állapotú területek biológiai sokféleségének, a védett fajoknak és élőhelyeknek, geológiai, táji és kultúrtörténeti értékeinek megőrzése, valamint a magterület állapotát vagy rendeltetését kedvezőtlenül befolyásoló tevékenységek hatásainak megakadályozása, vagy mérséklése területi- és tájhasználati korlátozások által.	<p>Bugac buckavilága és a homokpuszta, Töserdő és a szikrai Holt-Tisza, Peszér-Adacsi rétek, Miklapusztza)</p> <ul style="list-style-type: none"> Duna-Dráva Nemzeti Park (Gemenc, Béda-Karapancsa) Természetvédelmi terület (Császártöltési Vörös-mocsár, Péteri-tó, Kiskőrösi-turjános, Szelidi-tó, Hajós-homokpuszta, Kunpeszéri Szalag-erdő, Kéleshalmi-homokbuckák, Hajósi kaszáló és löszpart, Kunfehértói Holdrutás-erdő, Kiskunhalasi Fejetéki-mocsár, Érsekalmi Hét-völgy, Bácsalmási gyapjas gyűszűvirág termőhelye, Csólyospálosi földtani feltárás, Jászszentlászlói Kalmár-erdő, Dávodi Földvári-tó) Országos védelemre, illetve átminősítésre tervezett terület (pl. Érsekalmi Hét-völgy, Gátéri Fehér-tó, Körös-ér, Imrehegyi gyepek, Tázlári homokbuckák, Pirtói homokbuckás, Peszéri erdő) Országos jelentőségű ex lege védett terület (pl. Solti-lapály, a Kalocsai-Sárköz, a Felső-Kiskunság, a Bugaci-homokhát) Egyéb jogszabállyal védetté nyilvánított természeti terület (pl. Ramsari területek, Bioszférarezervátum, 	<p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére:</p> <p>+ környezeti elemek védelme által levegőminőség javulás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége):</p> <p>+ környezeti elemek védelme által vízminőség javulás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat):</p> <p>+ táji értékek fennmaradása</p> <p>+ hagyományos tájszerkezet megőrzése</p> <p>1.8. az épített környezetre:</p> <p>+ táj- és településkép megóvása</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <p>+ a természetvédelem erősödése</p> <p>+ biodiverzitás fennmaradása</p> <p>+ természeti és természetközeli élőhelyek megóvása</p>	<p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire:</p> <p>+ népesség rekreációs lehetőségeinek bővülése</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére:</p> <p>+ környezet- és életminőség javulása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p>	<p><i>korlátozása</i></p> <p>3.2. a településrendszerre:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai):</p> <p>- új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető.</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra:</p> <p>+ környezetkímélő és ökológiai gazdálkodás elterjedése</p> <p>- környezet- és természetkímélő gazdálkodási módszerek alkalmazása csökkentheti a mezőgazdasági bevételeket</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra:</p> <p>+ erdőtelepítést őshonos fajokkal célszerű végezni</p> <p>3.7. az idegenforgalomra:</p> <p>+ ökoturizmus, szelíd turizmus fejlődése</p> <p>+ turizmusból származó bevételek növekedése</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra:</p> <p>+ környezeti elemek védelme által vízminőség javulás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <p>- közművezeték és közlekedési hálózati elem elhelyezés műszaki megoldásainak többlet költsége</p> <p>3.11. az energiaellátásra:</p> <p>- energiavezeték elhelyezés műszaki megoldásainak többlet költsége</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
		Erdőrezervátumok) • Natura 2000 területek			
15. Ökológiai folyosó övezete	A természetes, természetközeli többnyire lineáris kiterjedésű, folytonos élőhelysávok vagy mozaikosan megszakított élőhelyek egymással és más természeti területükkel való összekötő szerepének fenntartása, további bővítése a biológiai kapcsolatok fenntartása érdekében.	• Duna-menti-síkságon a Duna és holtágai • Turjánvidéken és a Homokhátságon a csatornák (pl. Duna-völgyi főcsatorna) • Natura 2000 területek	1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás. 1.2. a talaj minőségére: + környezeti elemek védelme által talajminőség javulás 1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás 1.4. a levegő minőségére: + környezeti elemek védelme által levegőminőség javulás 1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + környezeti elemek védelme által vízminőség javulás 1.6. a hulladékgyűjtés helyzetére: nincs közvetlen hatás 1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + táji értékek fennmaradása + hagyományos tájkarakter megőrzése 1.8. az épített környezetre: + táj- és településkép megővése 1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás 1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + ökológiai kapcsolatok erősödése + biodiverzitás fennmaradása + a természetvédelem erősödése - <i>nem kívánt, adventív fajok számára is migrációs útvonal biztosítása</i>	2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás 2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás 2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire: + népesség rekreációs lehetőségeinek bővülése 2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + környezet- és életminőség javulása 2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás	3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - <i>beépítésre szánt területek kijelölésének tilalma, illetve korlátozása</i> 3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): - <i>új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető.</i> 3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás 3.5. a mezőgazdaságra: + környezetkímélő és ökológiai gazdálkodás elterjedése - <i>a külterjes gazdálkodás kialakításának és a termékek piacra vitelének kezdeti nehézségei</i> 3.6. az erdőgazdálkodásra: + erdőtelepítést őshonos fajokkal célszerű végezni. 3.7. az idegenforgalomra: + ökoturizmus fejlődése + turizmusból származó bevételek növekedése 3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás. 3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás 3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): - <i>közművezeték és közlekedési hálózati elem elhelyezés műszaki megoldásainak többlet költsége</i> 3.11. az energiaellátásra: - <i>energiavezeték elhelyezés műszaki megoldásainak többlet költsége</i>
16. Pufferterület övezete	A magterületek, illetve ökológiai folyosók állapotát vagy rendeltetését	• Duna-Dráva Nemzeti Park • Kiskunsági Nemzeti	1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás 1.2. a talaj minőségére: + környezeti elemek védelme, minőségük	2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás	3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
	kedvezőtlenül befolyásoló tevékenységek hatásainak megakadályozása, vagy mérséklése.	Park <ul style="list-style-type: none"> Natura 2000 területek pufferterületekkel megegyező részei esetenként települési területek 	<p>javulása</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: + környezeti elemek védelme, minőségük javulása</p> <p>1.4. a levegő minőségére: + környezeti elemek védelme, minőségük javulása</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + környezeti elemek védelme, minőségük javulása</p> <p>1.6. a hulladékgyűjtés helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + hagyományos tájjelleg megőrzése + táji értékek fennmaradása</p> <p>1.8. az épített környezetre: + településkép előnyös változása a védett értékek megővásával</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + ökológiai kapcsolatok erősödése</p>	<p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire: + népesség rekreációs lehetőségeinek bővülése</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + környezet- és életminőség javulása</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<ul style="list-style-type: none"> beépítésre szánt területek kijelölésének korlátozása 3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): új külszíni művelésű bányatelek nem létesíthető, meglévő külszíni művelésű bányatelek nem bővíthető 3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás 3.5. a mezőgazdaságra: + környezetkímélő és ökológiai gazdálkodás elterjedése 3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.7. az idegenforgalomra: + ökoturizmus fejlődése + az idegenforgalomból származó bevételek növekedése 3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás 3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás 3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás
18. Világörökség és világörökség-várományos terület övezete	A világörökségi és a világörökség várományos területek kultúrtörténeti és tájképi értékeinek védelme, feltárása és helyreállítása a területhasználat és az infrastrukturális elemek valamint az építmények elhelyezésének szabályozásával.	<ul style="list-style-type: none"> Dunafalva Kecskemét 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgyűjtés helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + tájszerkezet megőrzése</p> <p>1.8. az épített környezetre: + világörökségi épített környezet védelme</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + rendezett, értékekben gazdag lakókörnyezet megővése</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> területfelhasználás mértékének és módjának korlátozása 3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): külszíni művelésű bányatelek létesítésének tilalma 3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: bizonyos típusú beruházások akadályozása 3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás 3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.7. az idegenforgalomra:

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
			<ul style="list-style-type: none"> - szigorúbb építési szabályok, korlátozások 1.9. a kulturális örökségre (müemlékvédelem, régészet): + világörökségek védelme 1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): <p>nincs közvetlen hatás</p>		<ul style="list-style-type: none"> + kulturális értékek feltárása, megóvása növeli a térség turisztikai vonzerejét + az idegenforgalomból származó bevételek nőnek 3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás 3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): - közművezeték és közlekedési hálózati elem elhelyezés műszaki megoldásainak többlet költsége 3.11. az energiaellátásra: - energiavezeték elhelyezés műszaki megoldásainak többlet költsége
19. Történeti települési terület övezete	A történeti településközpontok, a történeti kertek, a jelentős régészeti lelőhelyek, az országos és helyi védelem alatt álló területek kultúrtörténeti és tájképi értékeinek védelme, feltárása és helyreállítása a területhasználat és az infrastrukturális elemek elhelyezésének szabályozásával.	<ul style="list-style-type: none"> • Apostag, • Baja, • Dunapataj, • Hajós, • Hercegszántó, • Kalocsa, • Kecskemét, • Kiskunfélegyháza, • Kiskunhalas, • Kunszentmiklós, • Solt, • Szalkszentmárton, • Tiszaalpár, • Vaskút. 	<ul style="list-style-type: none"> 1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás 1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás 1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás 1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás 1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás 1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás 1.7. a tájra (táj szerkezet, tájhasználat): + tájszerkezet megőrzése 1.8. az épített környezetre: + történeti településkép, értékes épített környezet megőrzése - szigorúbb építési szabályok, korlátozások 1.9. a kulturális örökségre (müemlékvédelem, régészet): + fokozott müemlékvédelem 1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): <p>nincs közvetlen hatás</p>	<ul style="list-style-type: none"> 2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás 2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás 2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás 2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: + értékekben gazdag lakókörnyezet megóvása 2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás 	<ul style="list-style-type: none"> 3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - a nagy kiterjedésű építmény elhelyezésének korlátozása 3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás 3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás 3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: - a történeti településkép védelme érdekében történő korlátozások 3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás 3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.7. az idegenforgalomra: + kulturális értékek feltárása, megóvása növeli a térség turisztikai vonzerejét + az idegenforgalomból származó bevételek nőnek 3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás 3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás 3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
					<p>domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ közművezeték és közlekedési hálózati elem elhelyezés műszaki megoldásainak többlet költsége <p>3.11. az energiaellátásra:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ energiavezeték elhelyezés műszaki megoldásainak többlet költsége
20. Rendszeresen belvízjárta terület övezete	A belvizek elleni védelem hatékonyabbá tétele meliorációs eljárásokkal, a belvízvezető rendszerek karbantartásával és fenntartásával, valamint a területhasználat változtatásában rejlő lehetőségek jobb kihasználásával.	<ul style="list-style-type: none"> • Csepeli-sík • Solti-sík • Kalocsai-Sárköz területén • Dél-Tisza-völgy területén • kisebb foltokban a megye középső területén 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: + a belvízmentesítés a talaj állapotának javulását okozza</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + a belvízmentesítés a táj használat kedvező változását eredményezheti</p> <p>1.8. az épített környezetre: + a belvízmentesítés a veszélyeztetett települések helyzetének javulását okozza</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): nincs közvetlen hatás</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): + a belvízmentesítés a veszélyeztetett települések helyzetének javulását okozza</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: a belvízmentesítés az érintett településeken élők veszélyeztetettségét csökkenti, biztonságérzetét növeli</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ új beépítések korlátozása <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: ▪ új beépítések korlátozása</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: + a belvízmentesítés a mezőgazdasági területek javulását okozza</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + a belvízmentesítés a terület vonzóképeségének javulását okozza</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: + belvízmentesítés elősegítése</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
21. Nagyvízi meder övezete	Hullámterek területhasználatának alakítása, az árvizek akadálymentes levezetése a természet és tájvédelem	<ul style="list-style-type: none"> • Duna • Tisza • Alpári-öblözet 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ beépítésre szánt terület kijelölésének tilalma <p>3.2. a településrendszerre:</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
	követelményeinek megfelelően.		<p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): + a vízparti tájak megőrzése</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + a vízparti tájak megőrzése</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): + vizes élőhelyek és a gyepterületek megőrzése + a védett ökológiai hálózat megóvása</p>	<p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: + a hullámtéri, nyílt ártéri gazdálkodási forma támogatott szerkezetváltást eredményez</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: + idegenforgalmi vonzerő megőrzése</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
22. Földtani veszélyforrás területének övezete	A lejtős tömegmozgásokkal, egyéb kedvezőtlen mérnökgeológiai adottságokkal és építésföldtani kockázatokkal jellemezhető, valamint a magas természetes háttérsugárzással, az emberi tevékenység hatására jelentkező vagy felerősödő kedvezőtlen földtani folyamatokkal és a vízjárással összefüggő földtani veszélyek által érintett területek védelme.	<ul style="list-style-type: none"> Hajós Császártöltés Nemesnádudvar Baja Fülöpháza környéke 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: + talajvédő fásítás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.8. az épített környezetre: + épített környezeti értékek védelme</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: + a veszélyeztetett terület védelmével nő a társadalom biztonságérzete</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - beépítésre szánt terület kijelölésének korlátozása</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: - beépítésre szánt terület csak kivételesen, geológiai szakvélemény alapján jelölhető ki.</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: + talajvédő fásítás szükségessége</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: - a felszíni vizek (belvizek) szakszerű elvezetésére</p>

Térségi területfelhasználási kategóriák

- Erdőgazdálkodási térség
- Mezőgazdasági térség
- Vegyes használatú térség
- Vízgazdálkodási térség
- Városias települési térség
- Hagyományosan vidéki települési térség
- Építmények által igénybe vett térség

Műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

Országos jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

- Gyorsforgalmi út
- Főút
- Gyorsforgalmi úton, főúton és vasúti törzshálózaton lévő nagyhíd
- Gyorsforgalmi- és főúthálózaton lévő határátkelő
- Vasúti törzshálózaton lévő határátkelő
- Nagysebességű vasútvonal
- Transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos törzshálózati vasútvonal
- Egyéb országos törzshálózati vasútvonal
- Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérre fejleszhető repülőtér
- Állami repülések céljára szolgáló repülőtér
- Országos kerékpárút törzshálózat eleme
- Nemzetközi és országos jelentőségű közforgalmú kikötő
- 400 kV-os átviteli hálózat távvezeték eleme
- 220 kV-os átviteli hálózat távvezeték eleme
- Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítóvezeték
- Elsőrendű árvízvédelmi fővonal

JELKULCS

Térségi jelentőségű műszaki infrastruktúra-hálózatok és egyedi építmények

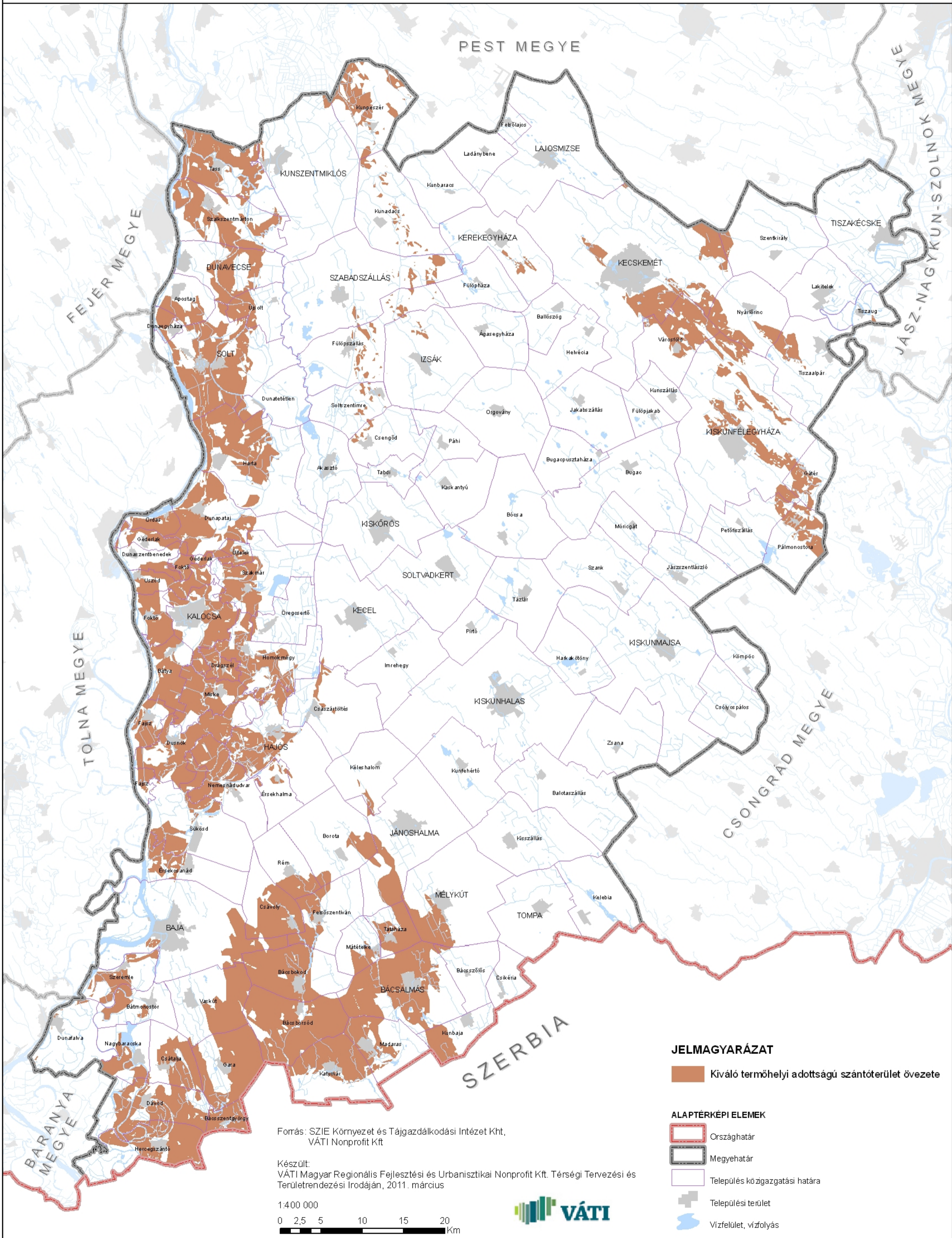
- Mellékút
- Térségi mellékúton és vasúti mellékvonalon lévő híd
- Térségi jelentőségű logisztikai központ
- Térségi határátkelő
- Vasúti mellékvonal
- Keskeny nyomtávú vasútvonal
- Egyéb nyilvános és nem nyilvános polgári célú repülőtér
- Térségi kerékpárút-hálózat eleme
- Térségi közforgalmú kikötő
- Személyforgalmi kikötő
- Kompátkelőhely
- Átvitelt befolyásoló 120kV-os elosztó hálózat
- Térségi szénhidrogén szállítóvezeték
- Térségi belvíz- és öntözőcsatorna
- Belvíztározó
- Másodrendű árvízvédelmi fővonal
- Térségi hulladéklerakó hely

A településrendszer elemei

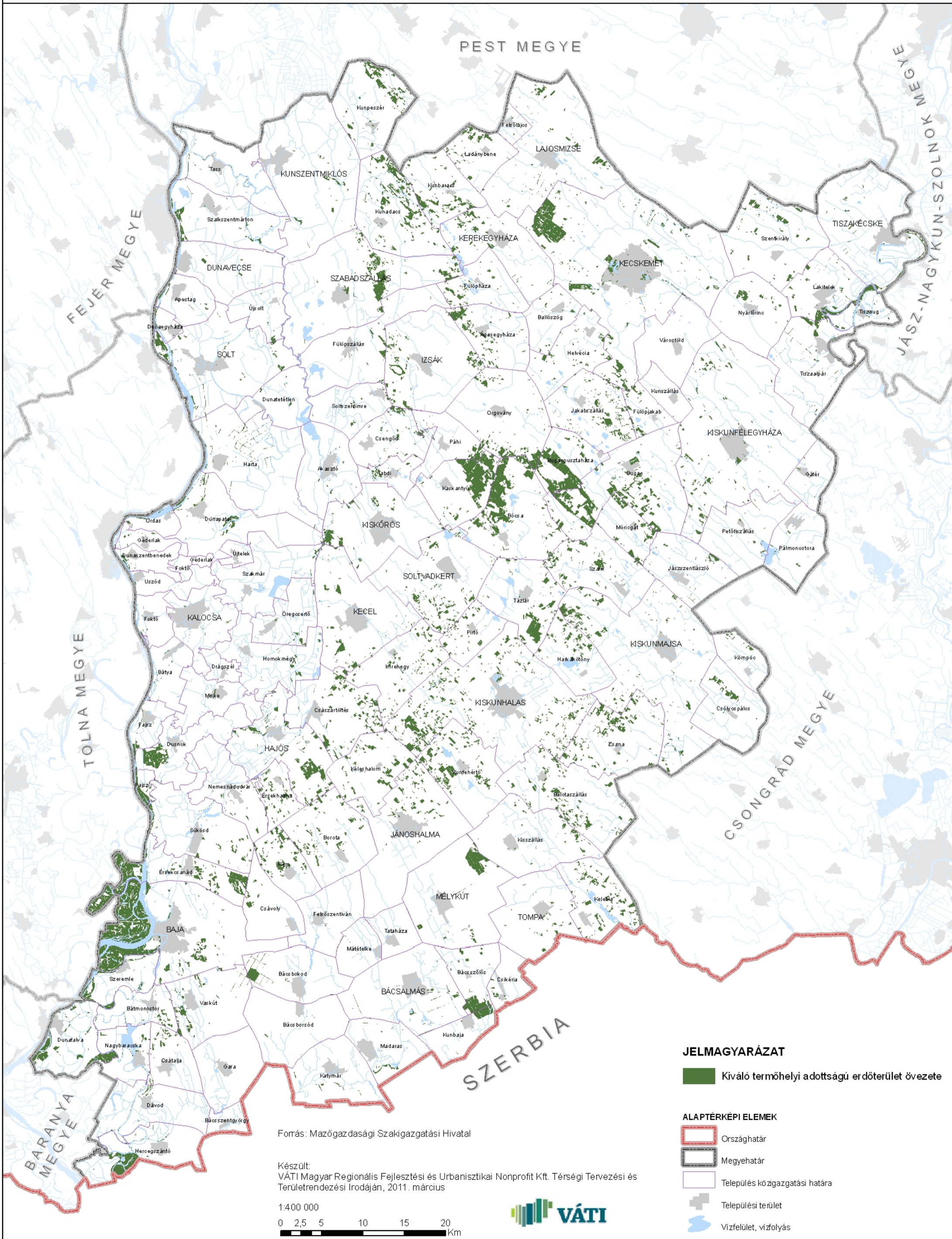
(Magyarország hivatalos helységnévtára szerint)

KECSKEMÉT város
Városhely község

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete

Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

JELMAGYARÁZAT

- Kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete

ALAPTÉRKÉPI ELEMEK

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési terület
- Vízfelület, vízfolyás

Forrás: Mazógazdasági Szakigazgatási Hivatal

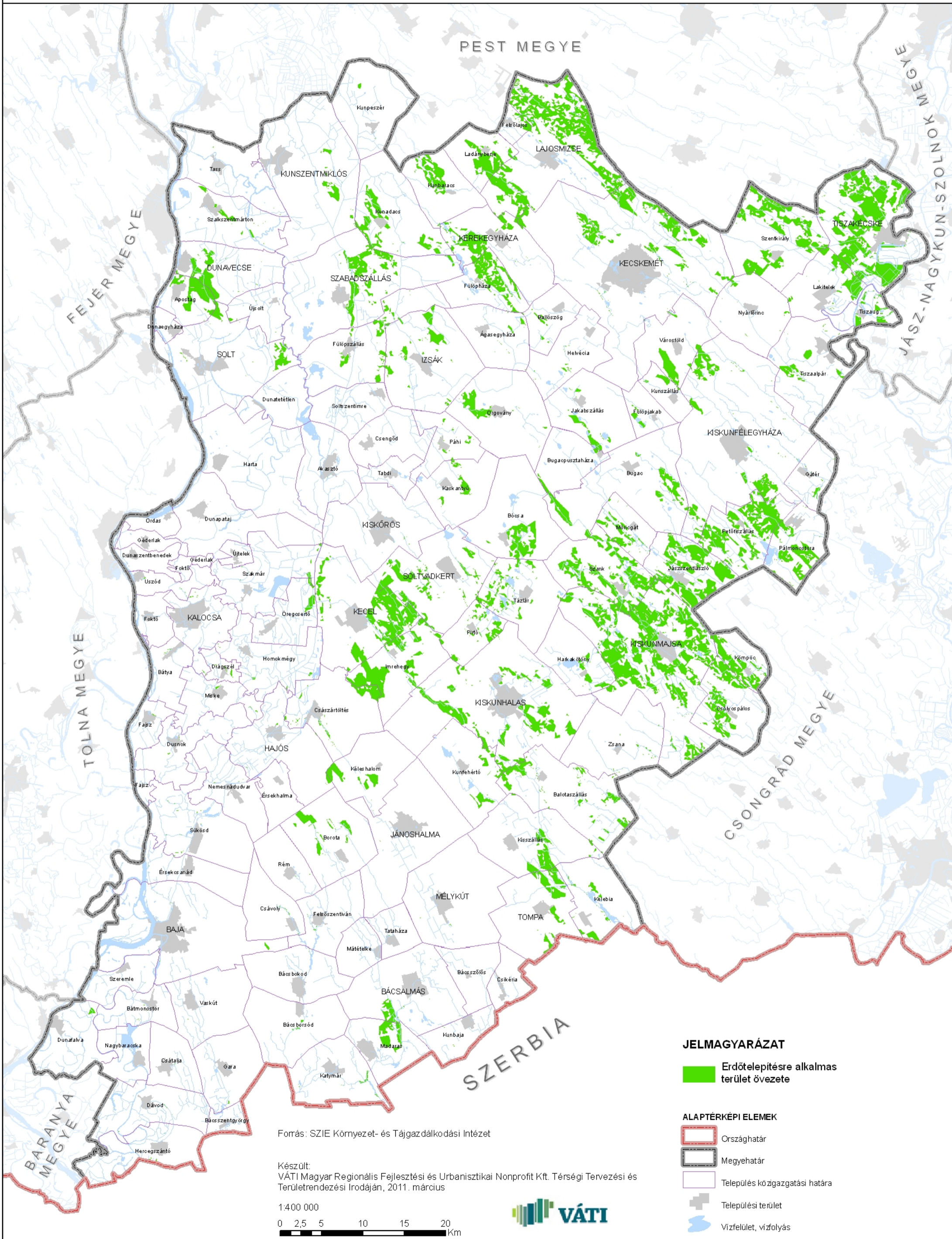
Készült:
VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. Térségi Tervezési és Területrendezési Irodáján, 2011. március

1:400 000

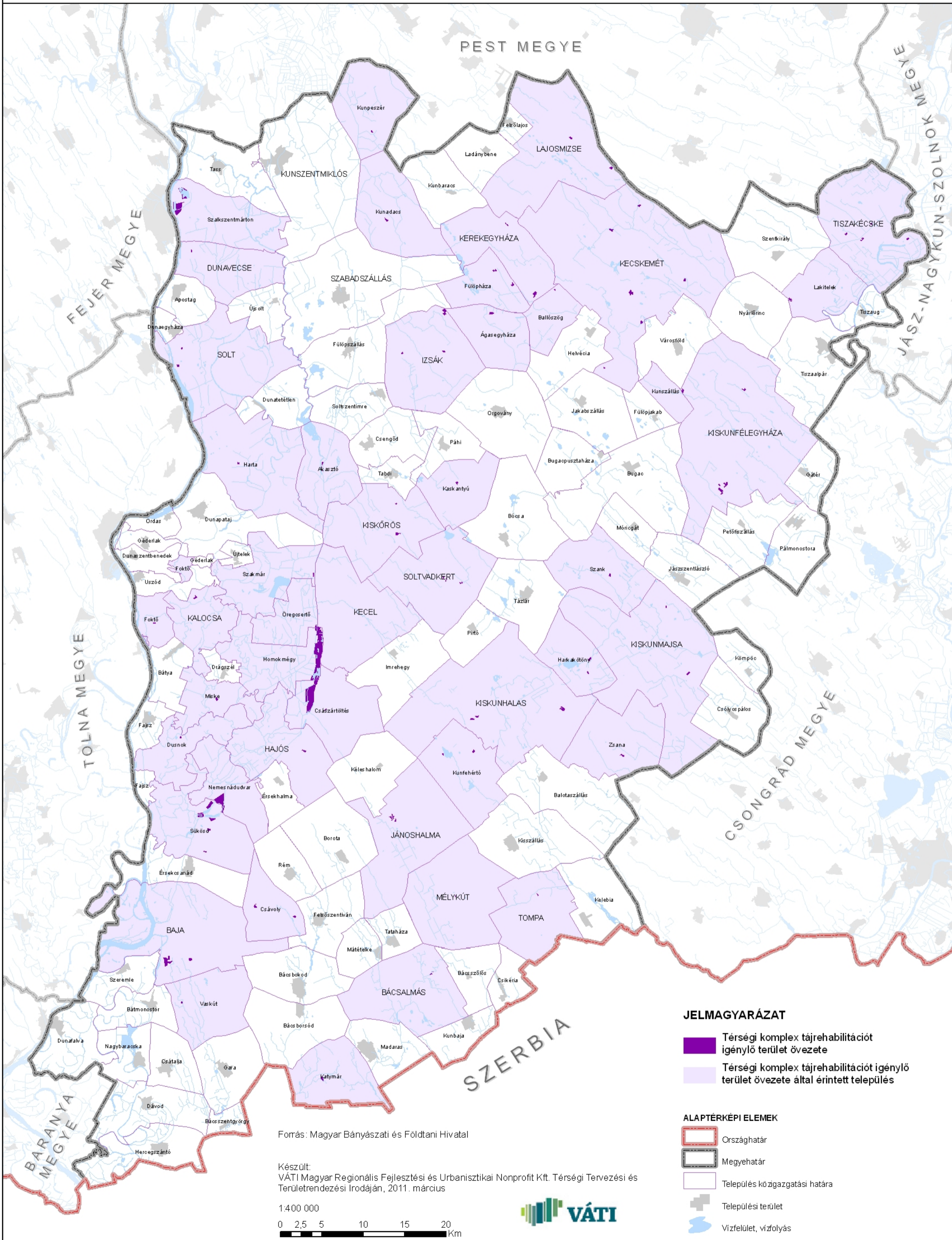
0 2,5 5 10 15 20 Km

VÁTI

Erdőtelepítésre alkalmas terület övezete

Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete

Forrás: Magyar Bányászati és Földtani Hivatal

Készült:
VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. Térségi Tervezési és Területrendezési Irodáján, 2011. március

1:400 000

0 2,5 5 10 15 20 Km

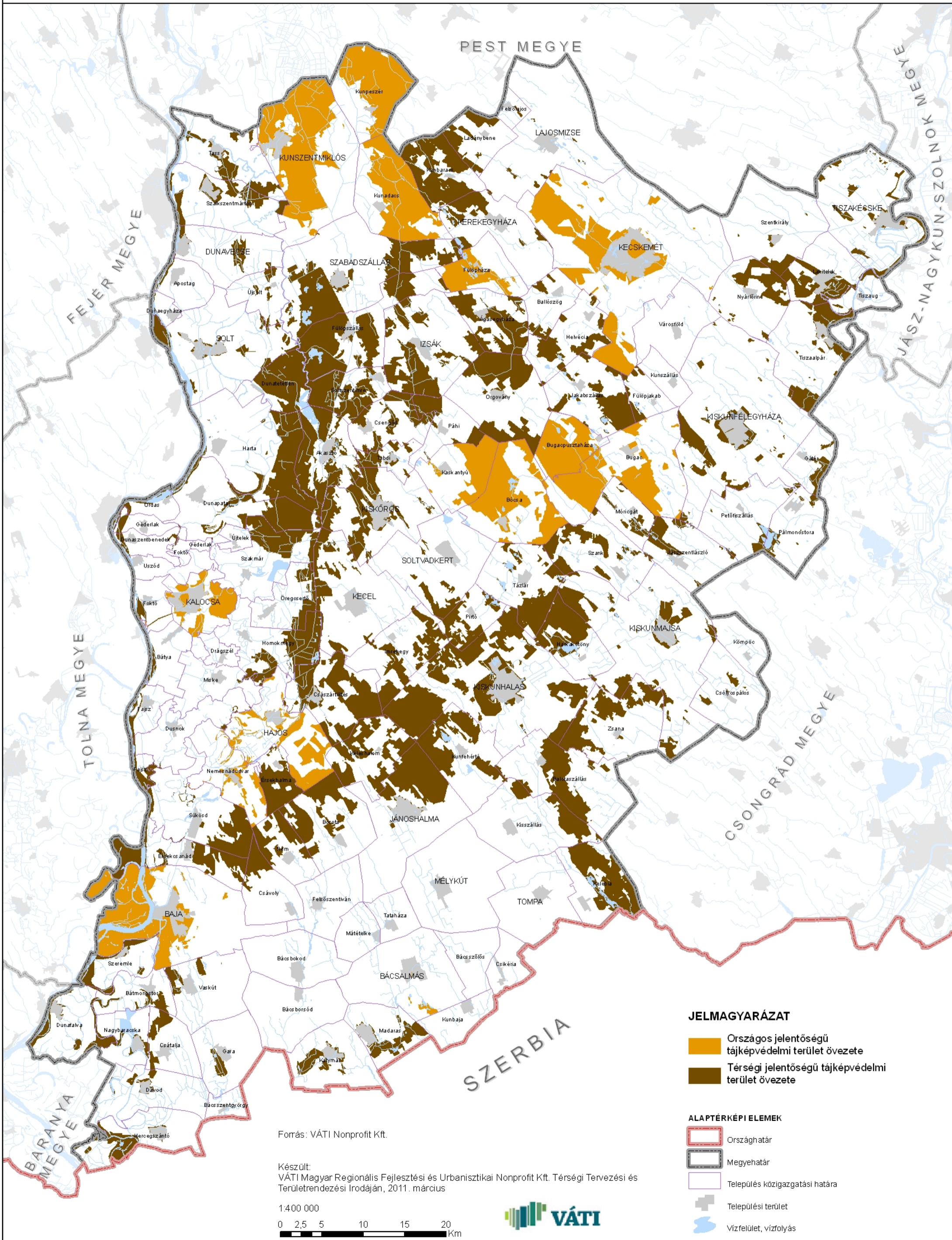
JELMAGYARÁZAT

- Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete
- Térségi komplex tájrehabilitációt igénylő terület övezete által érintett település

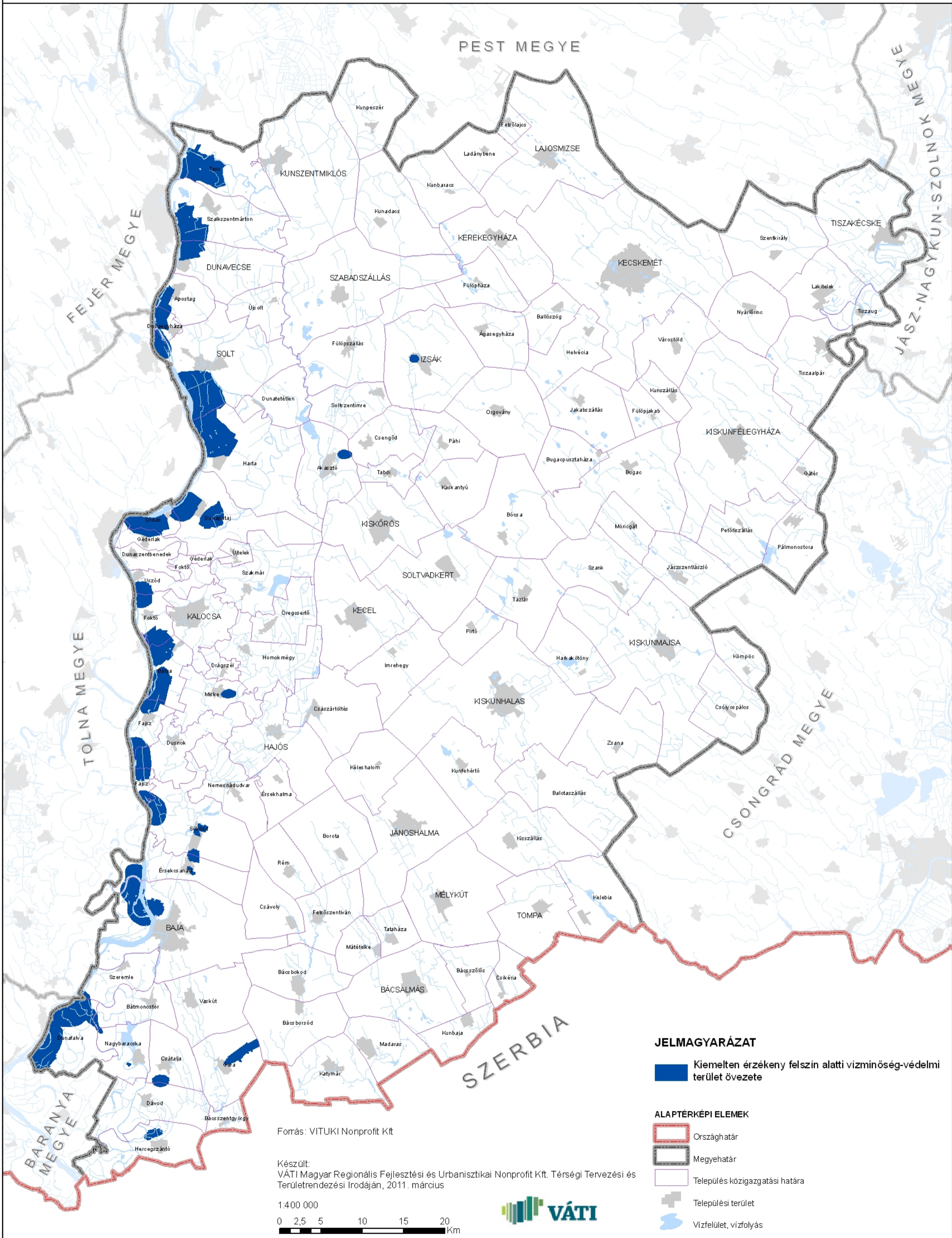
ALAPTÉRKÉPI ELEMEK

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Települési terület
- Vízfelület, vízfolyás

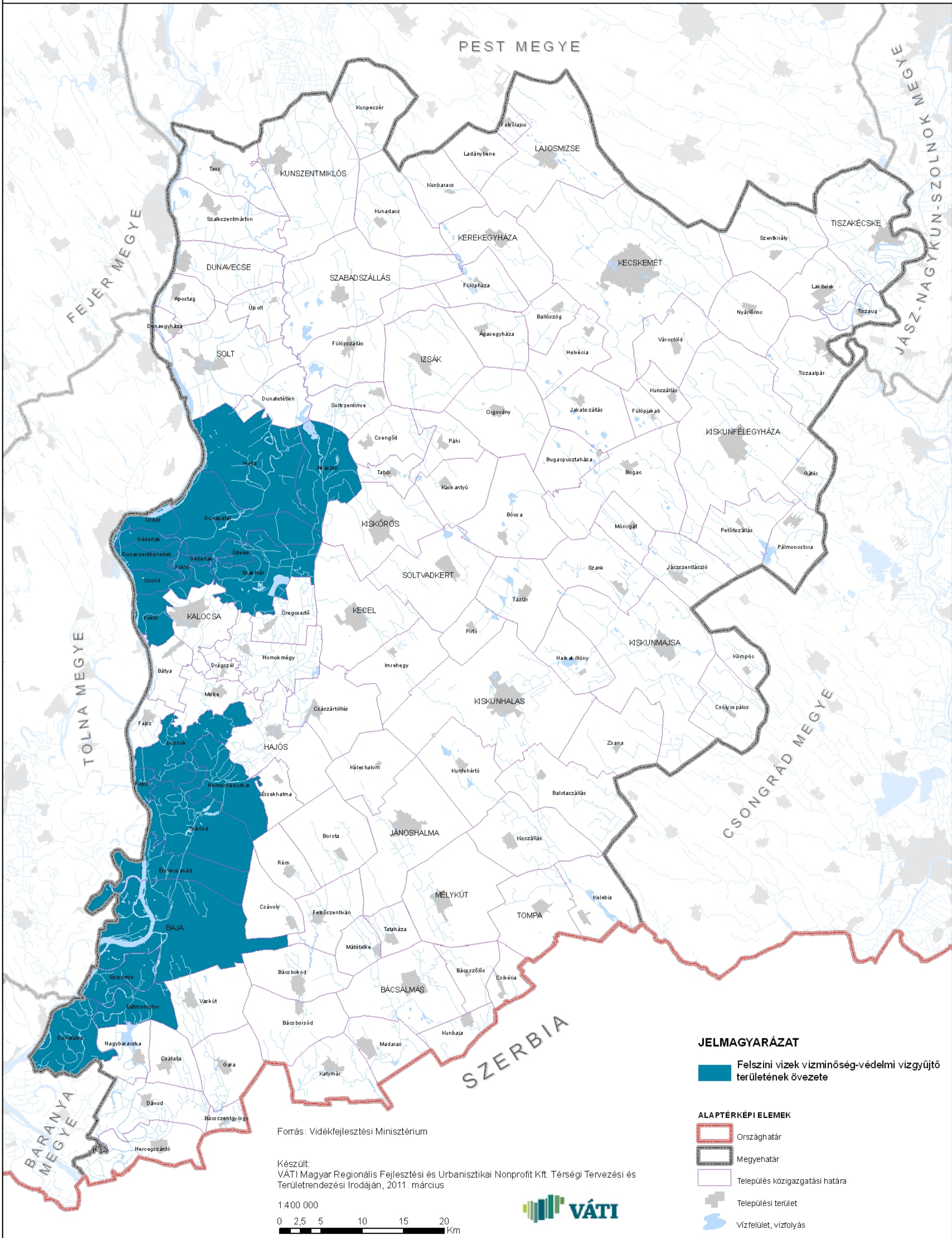
Országos jelentőségű tájképvédelmi terület övezete
Térségi jelentőségű tájképvédelmi terület övezete

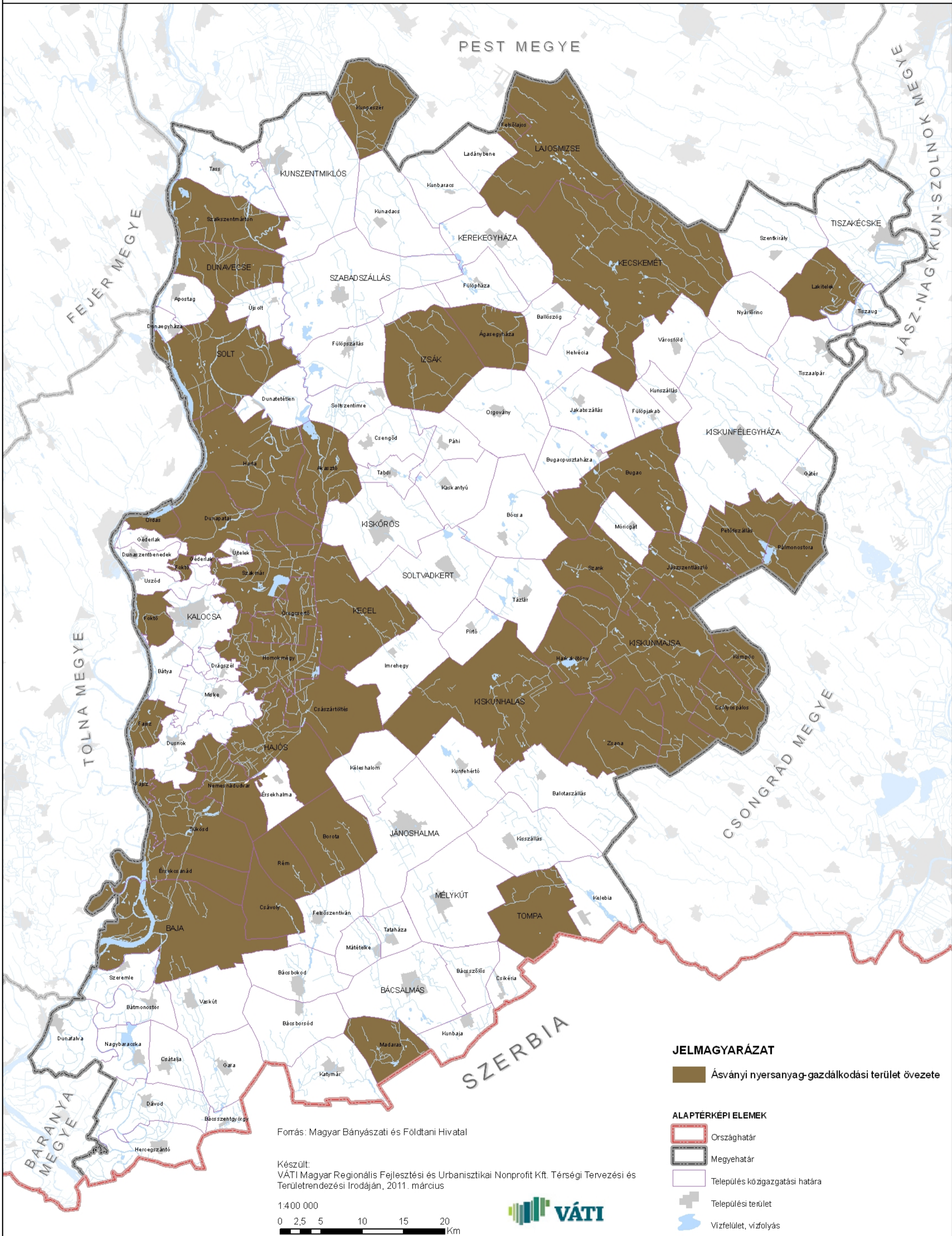
Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete

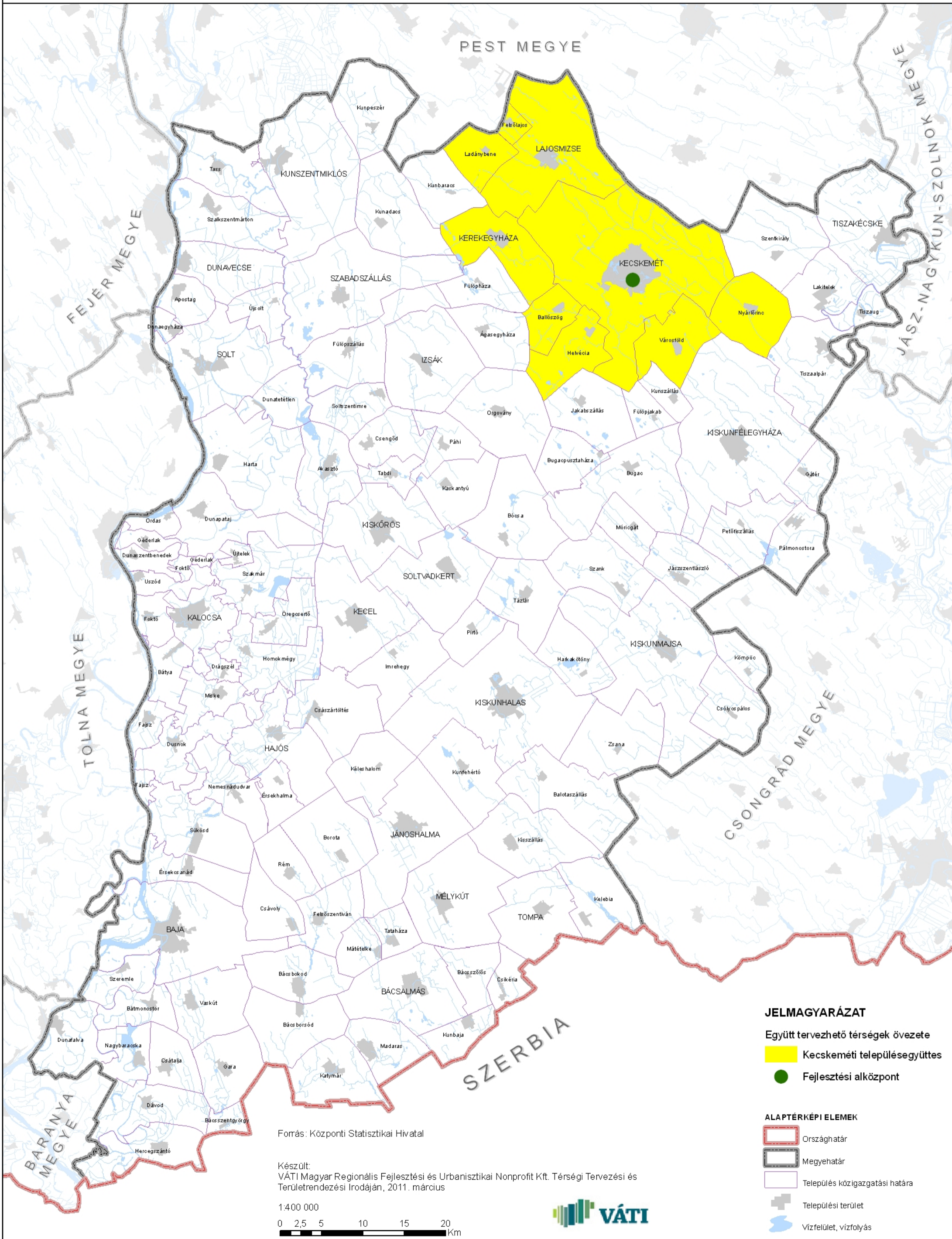
Felszíni vizek vízminőség-védelmi vízgyűjtő területének övezete

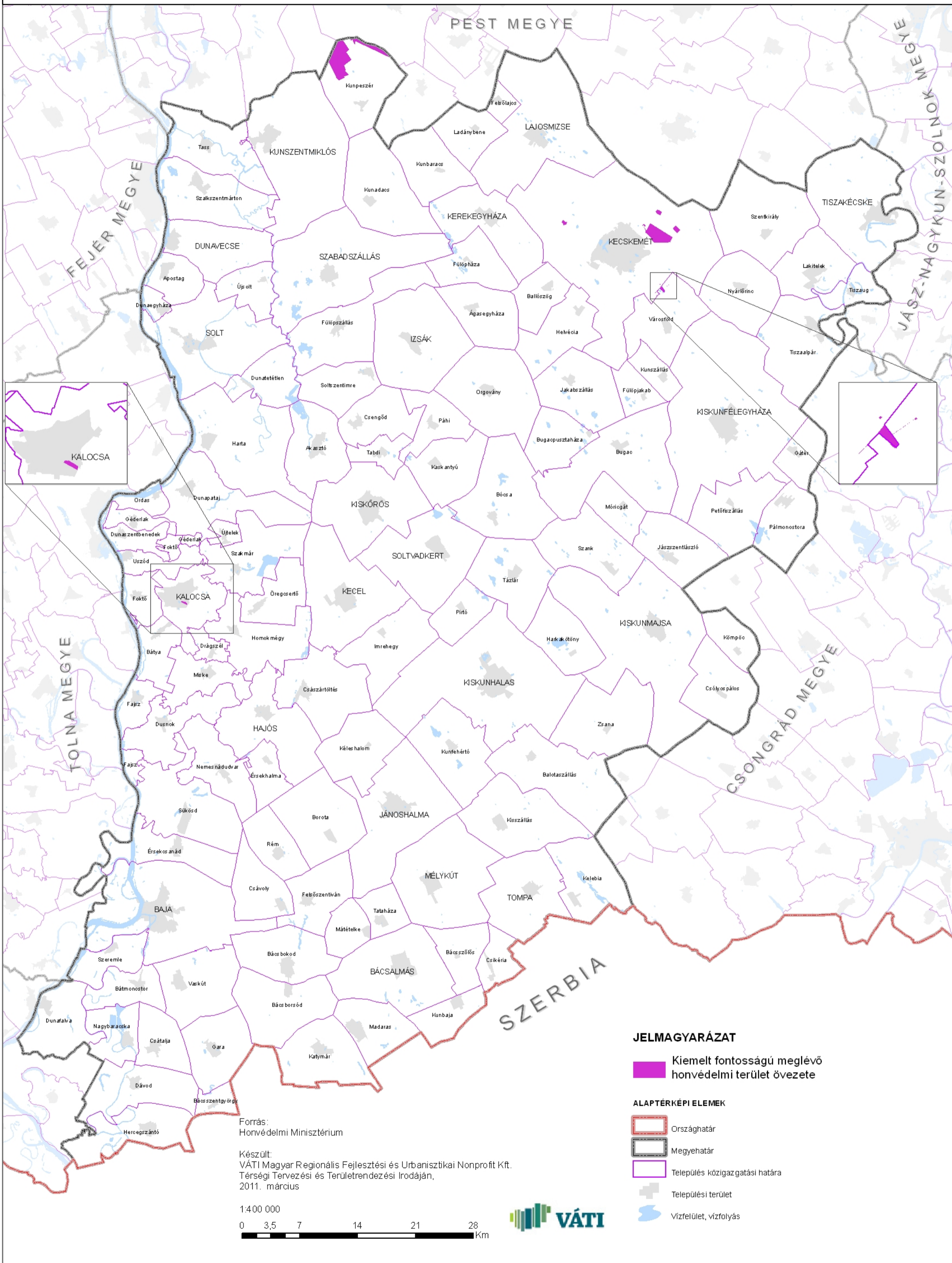
Ásványi nyersanyag-gazdálkodási terület övezete

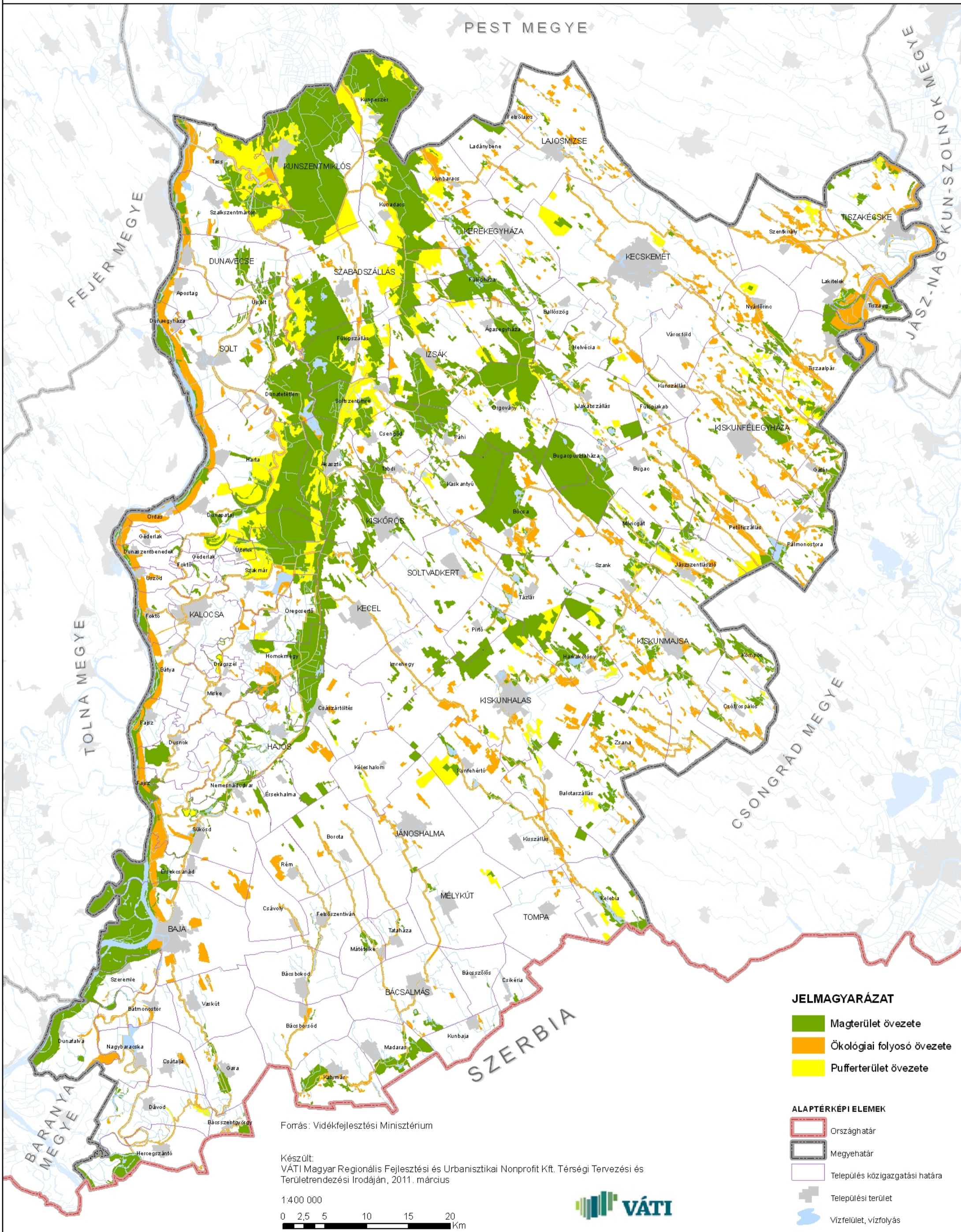
Együtt tervezhető térségek övezete

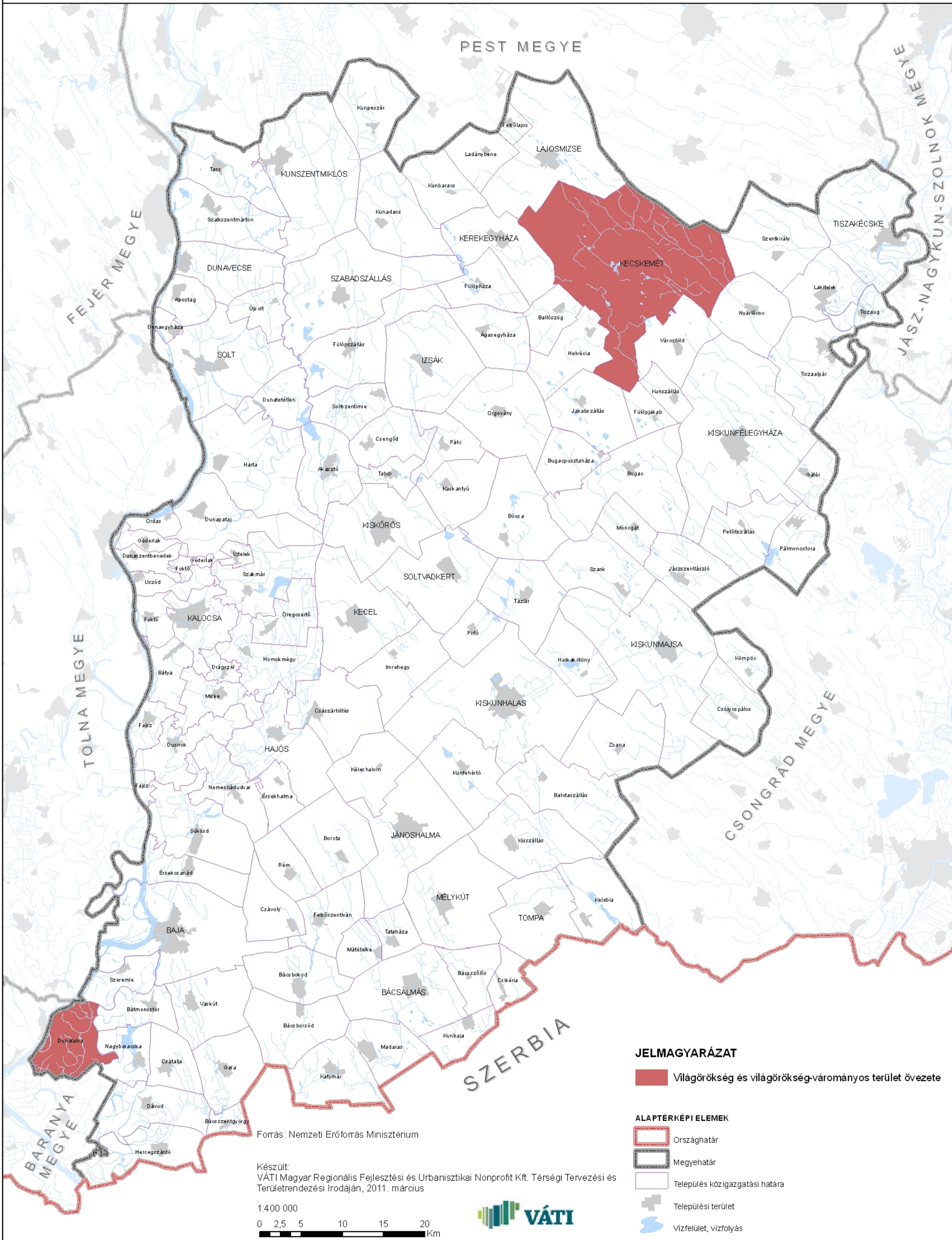
Kiemelt fontosságú meglévő honvédelmi terület övezete

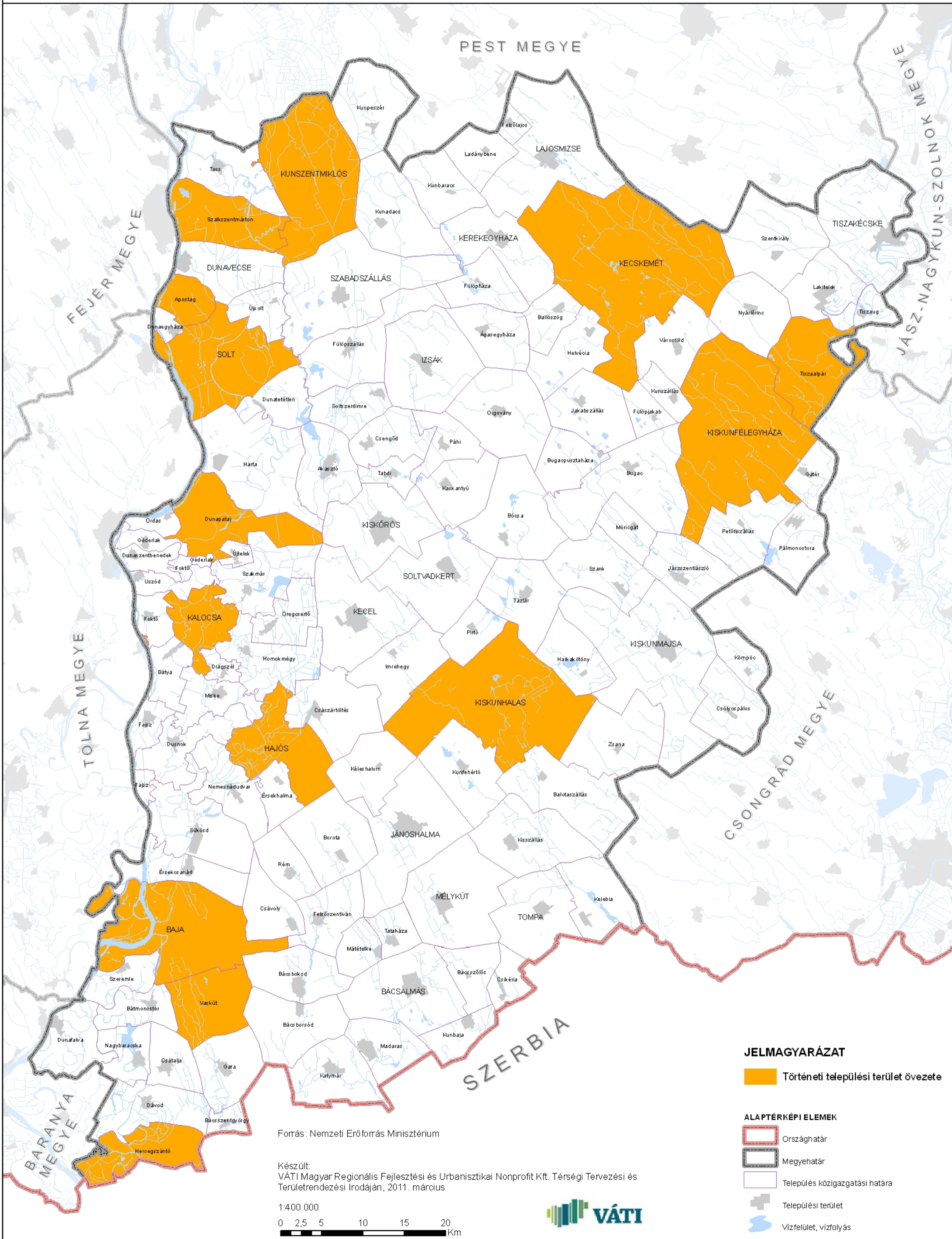
Magterület övezete
 Ökológiai folyosó övezete
 Pufferterület övezete

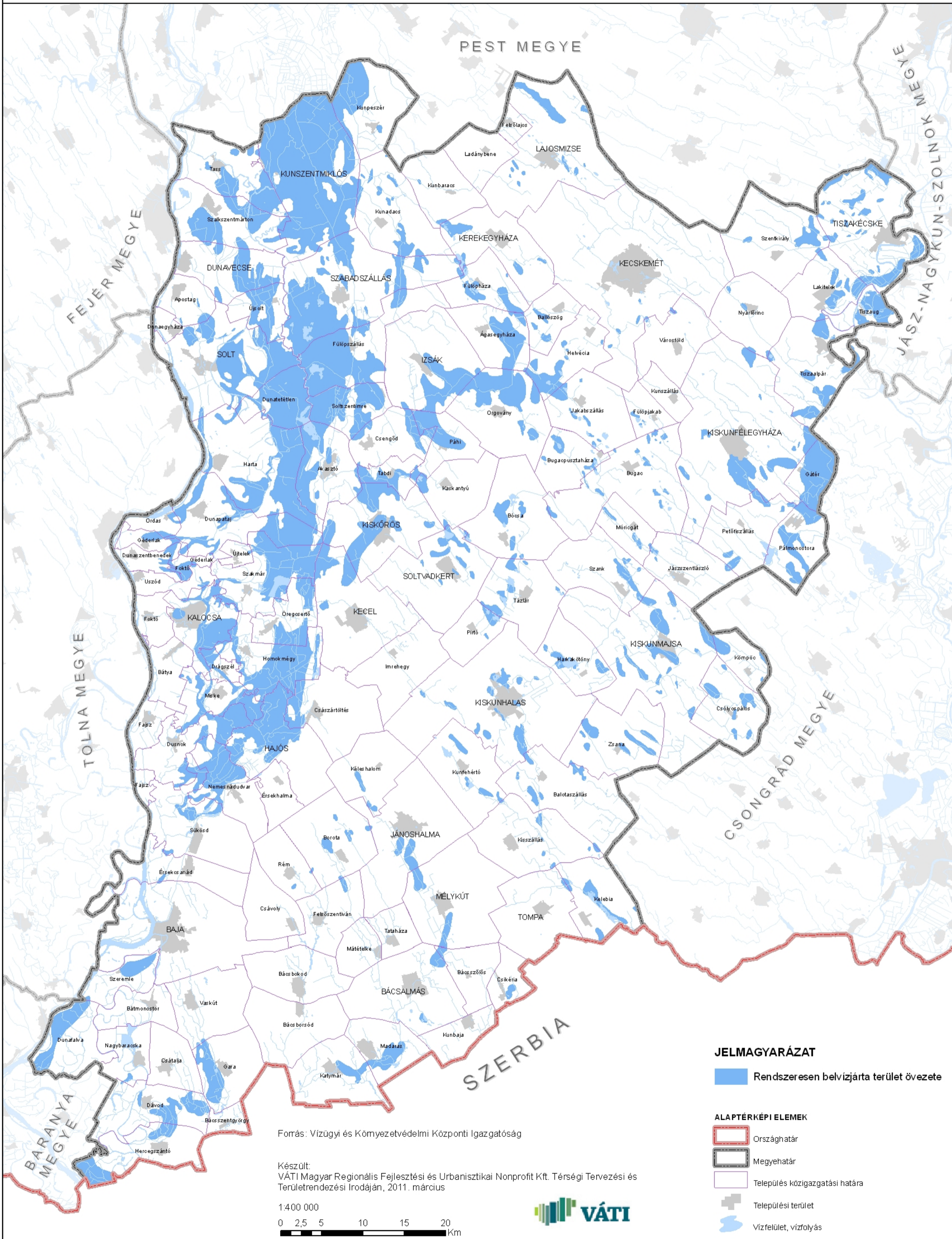
Világörökség és világörökség-várományos terület övezete

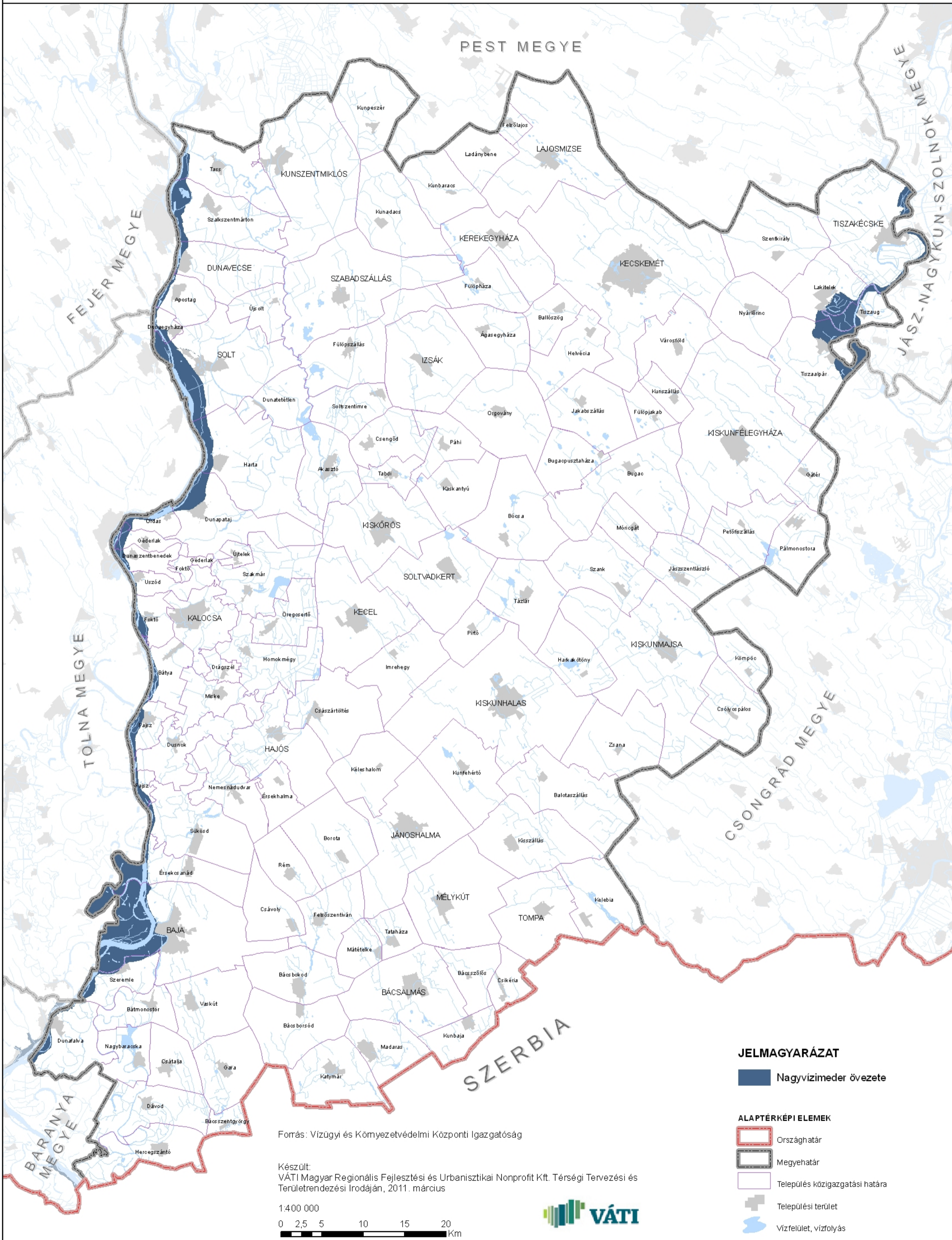
Történelmi települési terület övezete

Rendszeresen belvízjárta terület övezete

Nagyvizímeder övezete

Forrás: Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság

Készült:
VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. Térségi Tervezési és
Területrendezési Irodáján, 2011. március

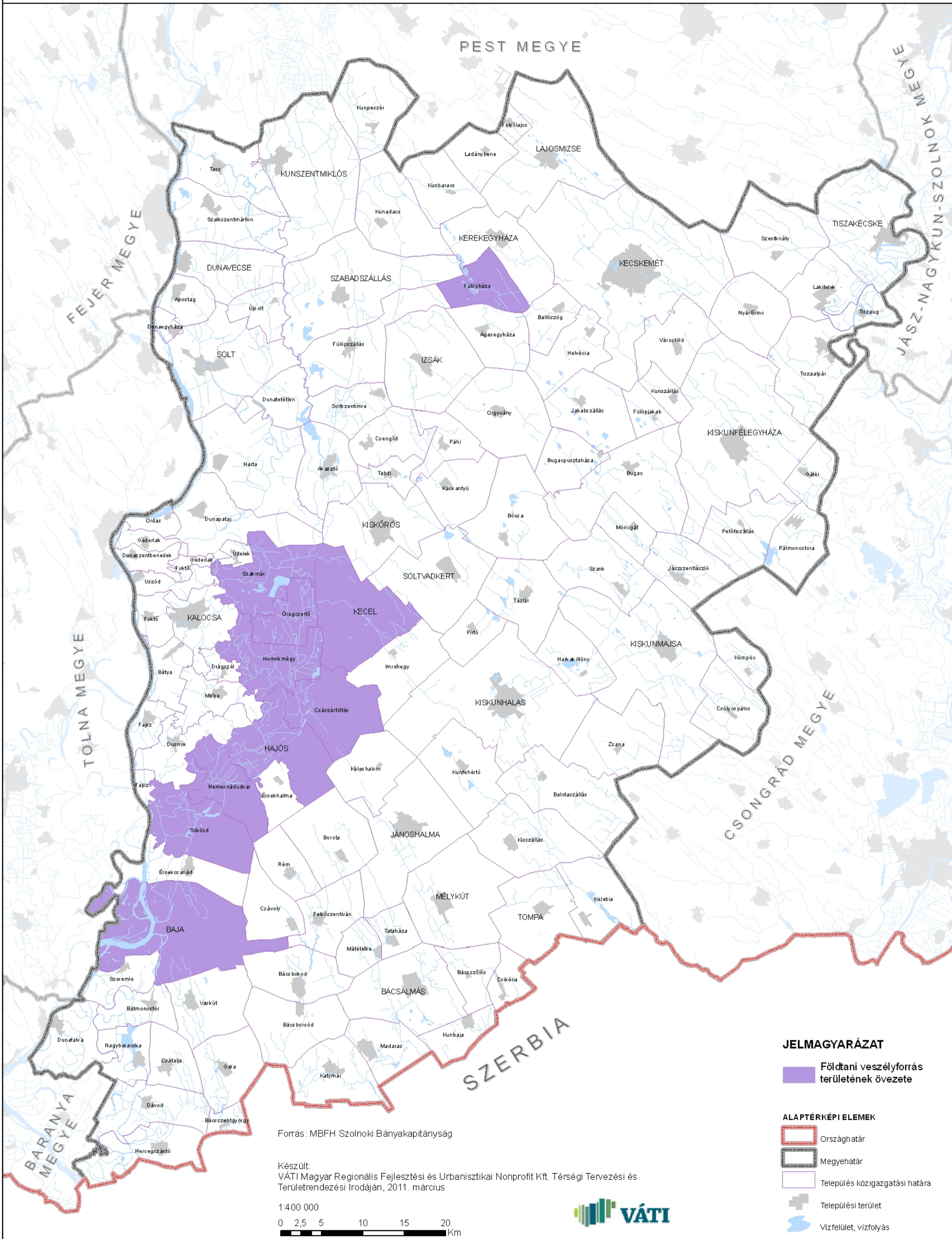
1:400 000
0 2,5 5 10 15 20
Km

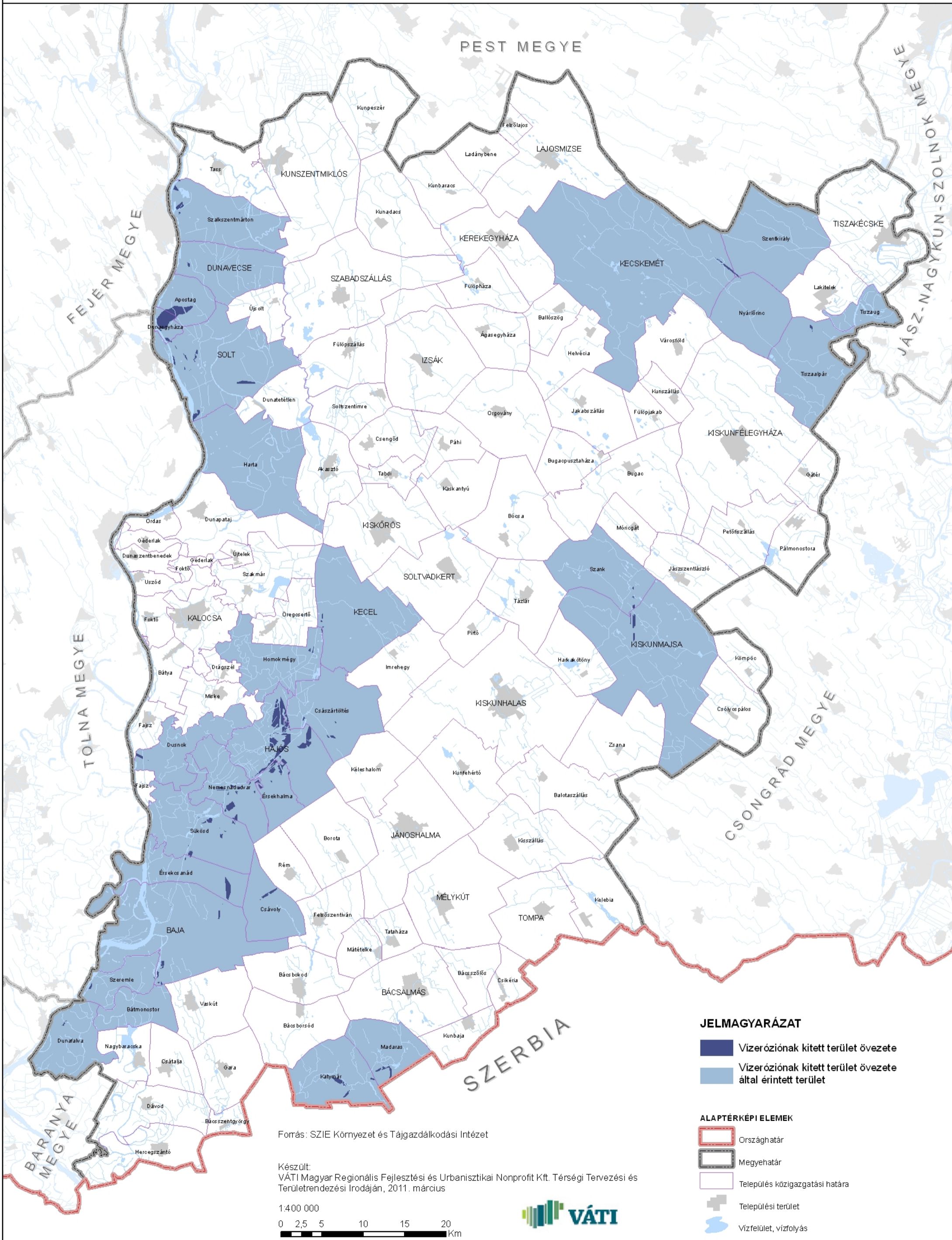
- JELMAGYARÁZAT**
- Nagyvizímeder övezete

 - ALAPTÉRKÉPI ELEMEK**
 - Országhatár
 - Megyehatár
 - Település közigazgatási határa
 - Települési terület
 - Vízfelület, vízfolyás

Földtani veszélyforrás területének övezete

Vízterhelésnek kitett terület övezete

Forrás: SZIE Környezet és Tájgazdálkodási Intézet

Készült:
VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. Térségi Tervezési és Területrendezési Irodáján, 2011. március

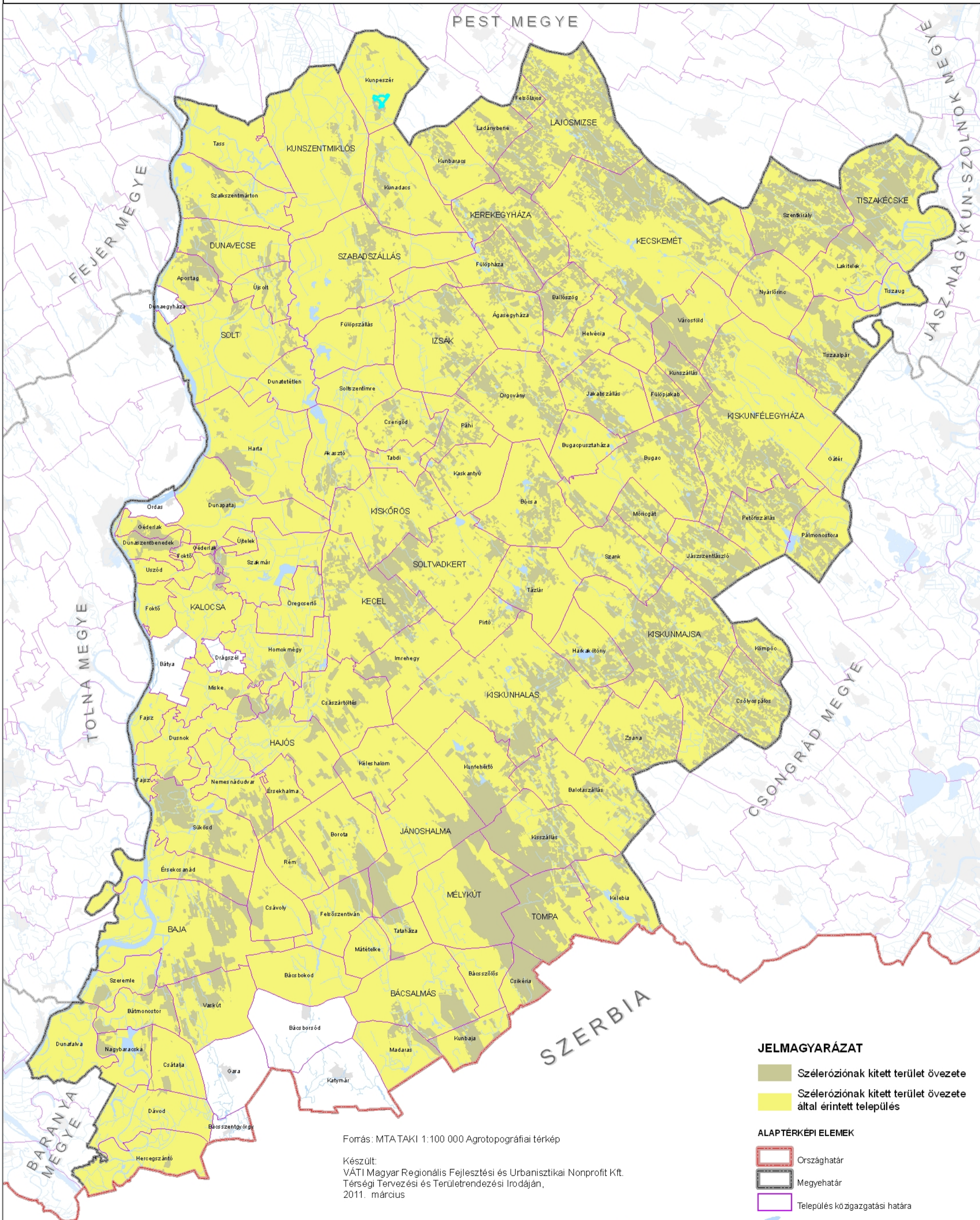
1:400 000
0 2,5 5 10 15 20 Km

JELMAGYARÁZAT
 ■ Vízterhelésnek kitett terület övezete
 ■ Vízterhelésnek kitett terület övezete által érintett terület

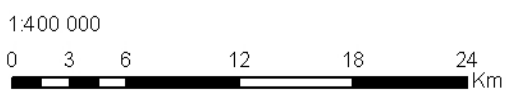
ALAPTÉRKÉPI ELEMEK
 - - - Országhatár
 - - - Megyehatár
 - - - Település közigazgatási határa
 ■ Települési terület
 ■ Vízfelület, vízfolyás

Szélerózióknak kitett terület övezete

Forrás: MTATAKI 1:100 000 Agropográfiai térkép

Készült:
VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft.
Térségi Tervezési és Területrendezési Irodáján,
2011. március

JELMAGYARÁZAT

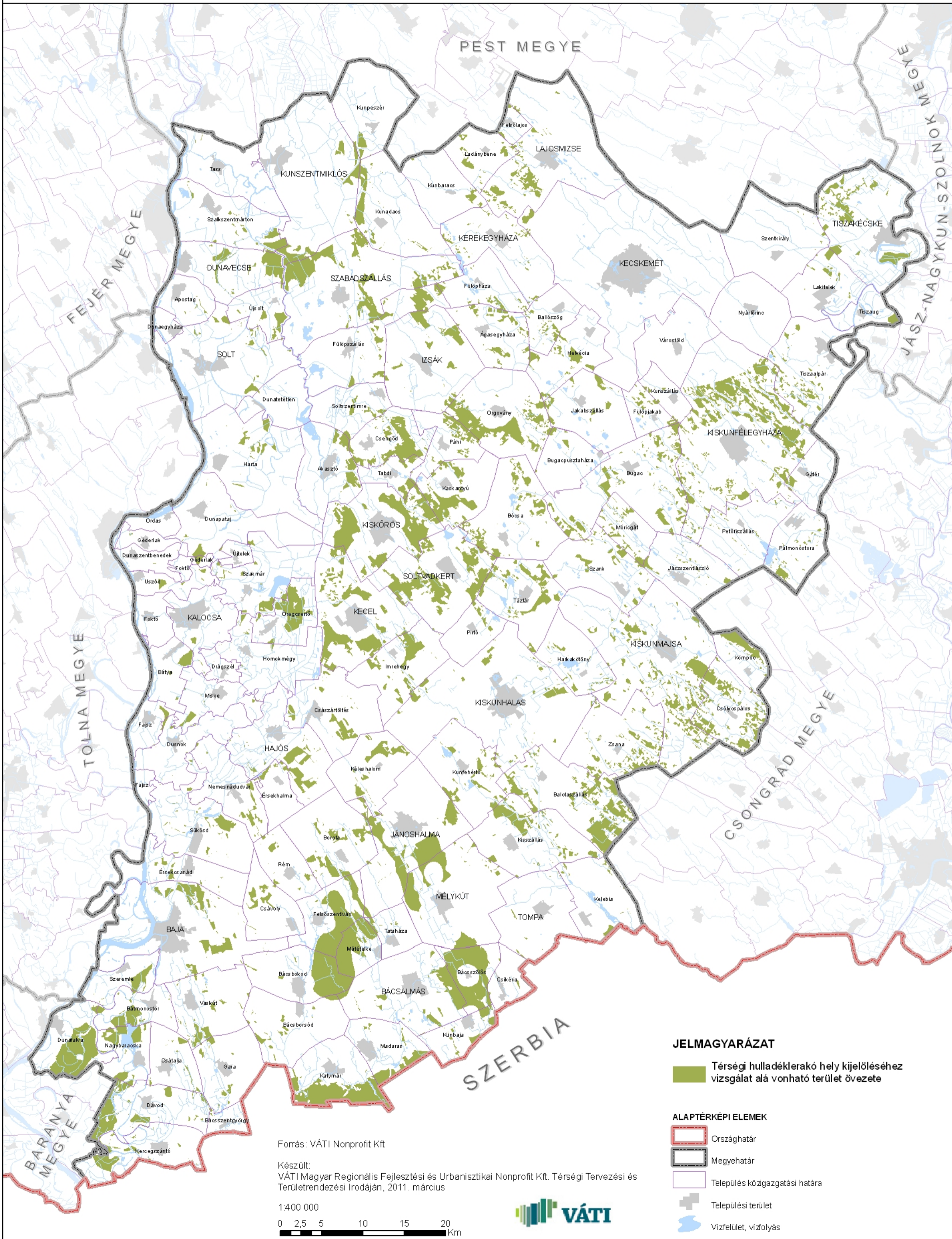
- Szélerózióknak kitett terület övezete
- Szélerózióknak kitett terület övezete által érintett település

ALAPTÉRKÉPI ELEMÉK

- Országhatár
- Megyehatár
- Település közigazgatási határa
- Vízfelület, vízfolyás
- Települési terület

Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
			<ul style="list-style-type: none"> + ökológiai rendszerek védelme + élőhelyek védelme 		<p>szolgáló létesítmények költsége (tervezési, kivitelezési)</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
23. Vízérózióinak kitétt terület övezete	A víz okozta talajpusztulás csökkentését elősegítő földhasználat kialakítása.	<ul style="list-style-type: none"> • Duna-menti síkság települései, valamint • Katymár, • Madaras, • Kiskunmajsa • Szank • Kecskemét, • Szentkirály, • Nyárlőrinc, • Tiszaalpár, • Tiszazug 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: + megfelelő védelem esetén a talaj termőrétegének csökkenése megállítható</p> <p>1.2. a talaj minőségére: + talajpusztulás csökkenése</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + vízérózió mértékét csökkentő tájhasználat nincs közvetlen hatás</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): erózió elleni védekezéssel (a természetvédelmi hatóság előzetes hozzájárulásának megfelelően) biztosítható az élővilág védelme</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésére, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: + megfelelő védelem esetén a gazdálkodás biztonságának növekedése - védelem nélkül vízérózió okozta károk növekedése</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): - vízérózió mértékét csökkentő területfelhasználás előírása</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: + vízérózió mértékét csökkentő művelési ág illetve vetésszerkezet megválasztás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: + megfelelő védelem esetén vízérózió okozta károk csökkenése</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
24. Szélérózióinak kitétt terület övezete	A deflációs károk mérséklése a területfelhasználás és térszerkezet alakításán	<ul style="list-style-type: none"> • a megye teljes területe érintett, kivéve Dunaegyháza, Ordas, Bátya, Drágszél, 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: + megfelelő védekezés esetén a deflációs károk csökkenése</p> <p>1.2. a talaj minőségére:</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai):</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
	keresztül.	Bácsborsód, Gara, Bácsszentgyörgy és Katymár települések <ul style="list-style-type: none"> Az érintett területek ÉNy-i irányban, szórtan helyezkednek el főként a megye középső és Ny-i függőleges tengelyében. Nagyobb összefüggő folt a Bácskai löszös síkság kistáj ÉK-i része 	<p>+ megfelelő védekezés esetén a deflációs károk csökkenése</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>+ megfelelő védekezés esetén a defláció okozta szálló szemcsék mennyiségének csökkenése</p> <p>+ mezővédő fasorok kedvező hatása</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): nincs közvetlen hatás</p> <p>+ tájképi szempontból előnyös a mezővédő fasorok, szegélyek látványa</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet): nincs közvetlen hatás</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra): nincs közvetlen hatás</p> <p>+ védelmi célú erdősítéssel biztosítható az ökológiai hálózat, az élővilág</p>	<p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>+ megfelelő védekezéssel nő a gazdálkodás biztonsága</p>	<p>- szélerózió mértékét csökkentő területfelhasználás előírása</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: + megfelelő védekezéssel a talaj pusztulás megakadályozásával a mezőgazdasági termelés feltételei javulnak</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: + védelmi célú erdősítés növekedése</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.11. az energiaellátásra: nincs közvetlen hatás</p>
17. Térségi hulladéklerakó hely kijelöléséhez vizsgálat alá vonható terület övezete	Hulladéklerakó hely elhelyezésére vizsgálható területek, ahol más övezetek, egyéb objektumok védelmi előírásai nem sérülnek.	<ul style="list-style-type: none"> a megyében elszórt területek, ahol más övezetek, egyéb objektumok védelmi előírásai nem sérülnek. 	<p>1.1. a termőföld mennyiségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.2. a talaj minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.3. a földtani és ásványvagyonra: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.4. a levegő minőségére: nincs közvetlen hatás</p> <p>1.5. a vízre (felszíni és felszín alatti vizek mennyisége és minősége): nincs közvetlen hatás</p> <p>+ az övezet kijelölésével biztosítható a felszíni és felszín alatti vizek minőségének védelme</p> <p>1.6. a hulladékgazdálkodás helyzetére: + segíti a szervezett hulladékkezelést</p> <p>1.7. a tájra (tájszerkezet, tájhasználat): + az övezet kijelölésével biztosítható a tájvédelem</p> <p>1.8. az épített környezetre: nincs közvetlen hatás</p>	<p>2.1. a népesség területi elhelyezkedésére (életmód, társadalmi mobilitás): nincs közvetlen hatás</p> <p>2.2. a foglalkoztatásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.3. a szabadidő eltöltésre, a rekreáció területi feltételeire: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.4. a népesség életminőségére és egészségi állapotára, szociális helyzetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>2.5. a társadalom biztonságérzetére, veszélyeztetettségére: nincs közvetlen hatás</p>	<p>3.1. a térszerkezetre (a térszerkezet alakulása, a területhasználat változásai, területek rendeltetésének változása, vagy használatának korlátozása, területi fejlődés térbeli korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.2. a településrendszerre: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.3. természeti erőforrásokra (a kiaknázás lehetőségei és korlátai): nincs közvetlen hatás</p> <p>3.4. az ipar, kereskedelem térbeli szerkezetére: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.5. a mezőgazdaságra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.6. az erdőgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.7. az idegenforgalomra: nincs közvetlen hatás</p> <p>3.8. a vízgazdálkodásra: nincs közvetlen hatás</p>

Övezet	Tervjavaslat	Területi érintettség	Környezeti hatások	Társadalmi hatások	Gazdasági hatások
			<p>nincs közvetlen hatás</p> <p>+ az övezet kijelölésével biztosítható az épített környezet védelme</p> <p>1.9. a kulturális örökségre (műemlékvédelem, régészet):</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>+ az övezet kijelölésével biztosítható a kulturális örökség védelme</p> <p>1.10. az élővilágra (ökológiai hálózatra, védett természeti területekre, biodiverzitásra):</p> <p>az övezet kijelölésével biztosítható az élővilág (ökológiai hálózat, védett természeti területek, biodiverzitás) védelme</p>		<p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.9. a térség eltartó képességére és versenyképességére:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p> <p>3.10. műszaki infrastruktúrára (elérési távolságok és idők, kapcsolati hiányok, nagyberuházások kivitelezési költségeit befolyásoló tényezők, mint például domborzati viszonyok, műtárgyak):</p> <p>nincs közvetlen hatás.</p> <p>3.11. az energiaellátásra:</p> <p>nincs közvetlen hatás</p>